

Praxe Přímé stezky

2

KVĚTOSLAV
MINAŘÍK

Květoslav Minařík

Praxe Přímé Stezky 2

Z korespondence Květoslava Minaříka
vybrala Zora Šubrtová

CANOPUS
Praha 2007

PŘEDMLUVA

Druhý svazek výboru z korespondence Květoslava Minaříka se zabývá dvěma tématy:

1. Co píše o svém vlastním duchovním vývoji, o metodách a postupech, a jak charakterizuje svou nauku. Zkráceně *O sobě a své nauce*.

2. Jak sám jako duchovní učitel postupoval a jak má postupovat i každý jiný odpovědný duchovní učitel. Výběr individuálních pokynů těm, koho nazýval „hledající“. Tam uvádíme jen takové pokyny, jaké by snad mohly v určitých situacích pomoci i ostatním, kdo se v nich najdou. Zkráceně *Duchovní učitel*.

V tomto svazku uvádíme i jména adresátů. Od doby, kdy byly uveřejňované dopisy napsány, uplynulo v každém případě tolik let, že ani pro poslední ještě žijící adresáty už nemohou být jejich tehdejší problémy aktuální.

Pro větší přehlednost je korespondence rozdělena do kapitol zhruba po desetiletích. Každé desetiletí od r. 1939, ze kdy pocházejí první dochované dopisy, po polovinu r. 1974, kdy byly napsány poslední, mělo své charakteristické problémy. Nepříznivé okolnosti, plynoucí zejména z politické situace a jejích výkyvů, se v dopisech odrážejí:

1939 – 1950 přepadení Československa nacistickým Německem, rozdělení Československa na dva státy, druhá světová válka s diktaturou nacismu zejména v Protektorátu Čechy a Morava, krátký oddech 1945 – 1948 a nástup další diktatury, tentokrát komunistické.

- 1950 – 1960 komunistický teror trochu se zmírňující koncem desetiletí.
- 1960 – 1970 postupné politické přeměny vrcholící rokem 1968, zadušené sovětskou okupací a následnou „normalizací“ komunistické nadvlády kolem r. 1970.

Květoslav Minařík byl koncem let šedesátých a v letech sedmdesátých nejen velmi fyzicky vyčerpán, ale také vždy znovu zklamáván nedostatečným úsilím i nepochopením těch, kdo se považovali za jeho blízké žáky. Přesto ve svém úsilí nepolevil, jak o tom vypovídá jeho korespondence z období po r. 1968. Z té doby se také zachovaly snad všechny jeho dopisy. Každý rok ze čtyř let sedmdesátých uvádíme jako samostatnou kapitolu.

Ani v posledních měsících života, tedy v prvním pololetí roku 1974, jeho úsilí neutuchá. Aby ještě výrazněji vyniklo, čím se v tomto období přes svůj katastrofální fyzický stav dokázal zabývat, jsou dopisy v r. 1974 řazeny podle měsíců a v každém měsíci podle dat, kdy byly napsány, až do posledního dne měsíce června.

Ve všech ostatních kapitolách jsou dopisy řazeny podle jmen adresátů abecedně a u každého adresáta chronologicky v rámci období.

Vybrané části všech dopisů zveřejňujeme v původním znění bez jakýchkoli úprav, jen pravopis je přizpůsoben současné normě. Všechny výrazy i slovní a větné vazby zůstaly nezměněny v té podobě, jak je Květoslav Minařík napsal. Slova tištěná kurzivou zvýraznil sám autor.

Přejeme čtenářům, kteří budou tuto knihu studovat, aby z ní dokázali čerpat pomoc na Cestě, kterou pro ně objevil, prošel a popsal Květoslav Minařík.

V červnu 2007

Zora Šubrtová

1. část

O sobě a své nauce

MÍSTO ÚVODU

(Úryvek krátké práce Závěr z r. 1973¹)

Já jsem význam rozdělení subjektu a objektu pochopil hned při první realizaci, před 47 lety. Jenže mystická cesta není dána počiny vůle, nýbrž stavy bytí. Musel jsem dbát na situaci vytvořenou stavy první realizace, a proto osvobozenou již mysl ponořit do bytí, abych je praxí bhakti proměnil z lidského na božské. Druhá realizace, jež ukázala život jako prostou pulsaci vždy neklidného bytí i duševnosti, mne stejně jako každého jiného přinutila slučovat kvality bytí. To znamená slučovat neklidnou duševnost s pojmem nebo ideou hmoty, dokud se vědomí zase neodloučí od této pulsace do té míry, že subjekt a objekt vyniknou jakožto projevy na sobě zcela nezávislé, projevy samé o sobě.

K tomuto dovršení došlo až nyní. A zase se tu potvrzuje mé poznání z procesu první realizace: udrželi-li subjekt svou nezávislost na objektu, čímž se soustředování stane sice zcela dokonalým, ale velmi obtížným, může se právem považovat za vládce přírody. Ukazatele toho nemíním popisovat. Chci jen doložit, že teprve když se tělo usilujícího stane dobře abstrahovaným objektem na ničem nezávislého subjektu, mizí jako významný faktor i životní pud, čili vzniká předpoklad pro stav evidentního vykoupení.

Vykoupení? Tento termín netřeba pojímat nábožensky. Stav vykoupení je totiž dosaženo ve vývojovém procesu uvolňování duševnosti od neovladatelných sansárových pulsů. Když je stav vykoupení zcela realizován, ví člověk, že je svoboděn, čili neza-

¹ Celá práce byla uveřejněna v knize Květoslava Minaříka Drahokamy 1.

sažitelný žádnou osudovou nahodilostí nebo nepřekonatelným přílnutím; to se právě dokumentuje stavem vykoupení.

Kdo mě tedy bude následovat, ať dbá velmi pečlivě na to, aby skutečně oddělil subjekt od objektu, vědomého sama sebe od koncentračního předmětu. Nechť nedovolí, aby svým sebevědomím propadl jakémukoli problému, jenž se snaží strhnout jeho pozornost na sebe. A rovněž tak ať nedovolí, aby ho fascinoval a nakonec upoutal nějaký smyslový prožitek, nebo aby propadl touze po takovém prožitku. Teprve tím bude bezpečen před duchovním pádem, jehož dosahy jsou ve svých důsledcích hrůzné. Nechť pochopí, že mystické snažení není pro zahrávání si s věcmi, jež probouzejí dočasný zájem, nýbrž že to je odpovědná psychologická záležitost, která rozhodne o dosažení a rozvinutí osobního štěstí nebo neštěstí. A když se bude řídit těmito pravidly pro mystické snahy, dosáhne štěstí, jež překryje i strast skrývající se za neujasněnými touhami.

Jinak ovšem musím říci, že mé realizace byly přehozeny. Druhá měla být první a první měla být druhou. To se stalo proto, že jsem neměl gurma. Odpovědný guru by totiž nikdy nepřipustil, abych usiloval o koncentraci, při níž tak mnoho záleží na rozdělení subjektu a objektu.

Mystické úsilí má totiž začínat zušlechťováním citů. Na to nestačí dodržovat morální předpisy duchovních nauk už během duchovního vývoje založeného na soustředování. V takovém případě jde totiž téměř vždy jen o formální mravní úsilí. K zušlechťování citů je třeba, aby člověk zapomněl na všechno, vyjma dobře se cítit jak subjektivně, tak i k druhým lidem a tvorům. Teprve za těchto podmínek dojde k zbožštění, jehož já jsem dosáhl až po dvacetileté nekompromisní bhakti; ta byla narušována od okamžiku k okamžiku právě výsledky mé první realizace, která měla být realizací druhou.

Je tedy nesmírně důležité zachovat správný postup: především se mravně očistit rozvojem dobrých pocitů a permanentním přáním všeho dobrého všem bytostem a tvorům. Teprve potom, když se tím dosáhne božské realizace, jejímž vlivem bude člověk provi-

ván dobrem a blaženostmi, může se bez nebezpečí nastoupit cesta systematického oddělování subjektu od objektu, sebe sama od koncentračního předmětu. To je vlastně koncentrací, která musí skončit realizací dokonalé abstrakce sebe, což je předpoklad vzniku a rozvoje „světla poznání“ v osobním, denním vědomí.

Pak teprve bude druhá realizace druhou a první první. Člověk tím bude uchráněn nebezpečí scestí, jež končí v šílenství.

1939 – 1950

* Karel Leder a Krista Ledrová
6.12.1943

Z prostého konstatování vychází najevo, že moje metoda vyžaduje jistý druh inteligence, R.¹ pak oddanost. A není mým úkolem tu kterou duševní kvalitu přizpůsobovati té které cestě. Nemám čas a námaha se nerovná užitku. Kromě toho: konám, co je v lidských silách. A říkám s Vivekánandou: jsem rád, že jsem na světě vykonal několik skutků dobrých, a jsem rád, že jsem vykonal na světě několik skutků špatných. A s Rámakršnou: jsem rád, že jsem poznal a pochopil Boha s podobou, a jsem rád, že jsem poznal Boha bez podoby. Přijď, kdo chceš, a napij se vody, které jedni říkají „jal“, druzí „pani“ a třetí „Wasser“. Ale neříkej, že ta voda není „jal“, nýbrž „pani“ nebo „Wasser“. Tím si zahradíš cestu k poznání. ...

Jsou lidé, kteří touží po tom, aby mohli žít v nebi, u paty božího trůnu. Já nemám takových tužeb. Jsem spokojen jako Buddha s existencí Prázdna a se schopností vstupovat do něj. Svět nechávám světu. Ať ze styku se světem povstává co dobrého, nebo nikoli. Vždyť je to stejně všechno smrtelné. Třebas to byl ráj nebo nebe. Jsem přece světem, ve kterém lze bádát až do rozložení posledních zhutňujících prvků. A to mne uspokojuje.

¹ Rudolf Rýdl. Viz seznam zkratek na konci knihy.

5.3.1945

Vážený pane Leder!

Důvěra v Nejsvětějšího vnuká v pravý čas pohnutku k řešení situace nebo problému. A není špatné, když člověk přijme podnět k řešení osobních záležitostí i z myšlenkového napětí v prostoru, vyvolaného psychosou davu. Tím chci říci, že stačí posečkat na vnitřní nutkání nebo se nechat strhnout davem v posledních okamžicích. – Já sám také nečiním nic k záchraně majetku nebo předmětů denní potřeby, ačkoli zdejší poměry nejsou tak odlišné od poměrů u Vás. Ostatně eventuální příval může zasáhnouti všude. A hledati před ním záchranu za každou cenu jest jenom vzdání se důvěry v ochranu Nejvnitřnějšího. Za to ovšem fyzický život nestojí. ²Viděl jsem často otevřenou tygří tlamu, čímž jsem byl postaven před otázku pudu vnější sebezáchovy. Nakonec se vždy ukázalo, že šlo o otázku důvěry ve Světlo. Byla to pokušení, která se rozplynula jako dým, aby se nakonec ukázalo, že strach jest vždycky zbytečný. Neboť osud kráčí dále, ať se člověk bojí, nebo nebojí, a ať se snaží zachrániti svůj život pomocí zevní logiky, nebo nikoli. Tak jsem se naučil čekati na vnitřní popudy a podržeti duševní klid.

Situace se zdá býti zlá. Ale nevidím než Světlo. To je dobrým znamením. A jestliže nějaké zkoušky nás potkávají, jest to pak toliko vnitřní výchova pro schopnost podržeti toto Světlo. Podle dřívějších svých zkušeností vím, že se někdy náhle Světlo ztrácí a člověk se ocitá opuštěn prostřed bouře. Pak se dá žíti z důvěry. Říkával jsem si, že Světlo, které tu bylo ještě včera, nemohlo mne dnes zcela opustiti. A ukázalo se, že to je pravda. I to bylo pokušení, které pokládalo otázku důvěry nebo víry. Tak i nyní, kdy na jedné straně vidím zcela jasně neblahé předzvěsti do budoucnosti a na druhé straně Světlo, které jest živoucí předzvěstí ochrany,

² V březnu 1945 se blížil konec 2. světové války. Velení německých vojsk se rozhodlo vytvořit z Turnova opevněné město, o které se mělo bojovat. V tu dobu se tam kopaly zákopy a konaly další přípravy k obraně. Rodina Ledrova bydlela asi 200 m od německých kasáren, kde by patrně byly nejtěžší boje. Německá posádka tam byla až do začátku května 1945.

jsem klidný a bez obav. A věřím, že v tomto Světle budou uchráněni všichni, kteří v něm vidí přístav pokoje. Neobávejte se proto ani Vy. Nechte si poradit od svého rozumu, abyste si nemohl činit výčitky; jinak podržte víru v ochranu Nejsvětějšího.

Poslední dny jsem byl trochu nemocen a rovněž tak manželka. Předtím však jsem byl zdravý dosti dlouho.

O mystice napiš zase příště.

Zdravíme Vás srdečně

M.

21.9.1945

Po všech svých zkušenostech rezignuji ve snaze, již jsem si zvolil před devatenácti lety po spatření karmy nynějších pokolení ve snaze ukázati nové obzory trpícím lidem a pak je eventuálně uvést na tuto cestu. Pustil jsem se do zdolávání překážek se vši svou energií, znalostmi a šikovností, jichž jsem byl schopen, nehledě ani k tomu, kolik nesnáží mi to způsobuje. Byla to cesta potud zdárná a úspěšná, že jsem skutečně obrátil pozornost některých lidí, podle mého názoru kvalitních ve směru zevním i vnitřním. Ale jinak jest odpor světa až příliš strašný. Lidé prostě nauku znát nechtějí. Tančí nad propastí a jsou rozhodnuti zničit každého, kdo by je chtěl upozornit na tuto okolnost. A tu již já sám nevystupuji jako dobrovolně ustupující.

15.10.1945

Stojím před zjevnou skutečností, že není žádoucí ukazovati lidem jiné obzory než ty, které mají naplniti jejich smyslové tužby. Mluvil jsem o věcech mne zajímavých v Praze a bylo mi řečeno, že „tyto věci naleznou ohlas a místo (ovšem jako zajímavé a naprosto nové studium především), až budou ukojeny (dokonale) požadavky úplně zevní.“ (!) Skutečnost jest však poněkud jiná.

Jsme jako celek na cestě, která končí propastí, což ve mně vzbudilo obavy a způsobilo otřes, i když jsem jinak poměrně imunní proti předzvěstem zlého rázu. Válka měla způsobiti, aby lidstvo bylo za touto propastí. Zatím mohu jen konstatovat, že temnota a propast jest stále před lidstvem a tendence celé naší společnosti k ní jest vyjádřena slovy: dialektický materialismus. Těmito slovy jest asi dávana druhá odpověď lidstva na mou otázku Bohu, zdali by bylo lze hrozící nebezpečí odvrátit. – Ve smyslu snahy odvrátiti toto nebezpečí jsem byl potud činný, že jsem tvořil společnost lidí pracujících stejně jako já, a to s velmi realistickým pojetím významu a účinku těchto prací. Uvážím-li pak pečlivě všechny věci, nebylo hned tak člověka, který pracoval na tomto úkolu za okolností tak zlých, jako jsem já pracoval. ...

Pro mne to znamená, že stojím před novými překážkami, ba více – v začátcích. A z nitra se vybavuje úvaha, zdali má vůbec smysl pracovati pro druhé, když si toho ti druzí tak upřímně nepřejí. (Z toho vyjímám mizivou menšinu těch s opačným přáním.) Zdraví jsem již tomu dal a vzhledem k svým některým vnějším povinnostem musím konstatovat, že je více zatěžovat nesmím. ...

Teprve nyní se dovídáte všechno, co komplikuje můj osud a názor na věc. A jelikož dr. Kovář mne měl k tomu, abych jednal s Vámi, činím tak. Vážím si ho totiž více a více. On první označil jako dobré mé počínání, kterým jsem se začleňoval do společenského života v jistém smyslu, a to je mnoho, uvážím-li, že to odsuzoval p. Rýdl stejně jako dr. Procházka, Drtikol a jiní pánové, kteří byli dosti odvážní považovati se za měřítko nejšťastnějších a nejlepších řešení. Ostatně jich bylo škoda. Mohli mi pomoci. Např. dr. O. Eliáš, který měl velmi vlivné postavení a byl stejně vzdělaný v hermetických naukách a v magii (říkali mu „živý lexikon“), mně potom, když jsem mu řekl, jakým způsobem jsem uskutečnil „toto“ mysterium egyptských mágů, slíbil, že mému poznání bude razit cestu. Bohužel i on při velké čistce na vysokých úřadech přišel o život. A já jsem v tom viděl nový realizovaný projev opačných přání těch, kterým záleželo na uplatnění „dialektického materialismu“. Podivné to cesty jedince a mnohých, zvláště magiků, kteří byli stejně poctiví v bádání jako domýšliví na svou domnělou moc.

* Ladislav Sekerák

22.11.1939

Svoboda ducha jest podmíněna správným postojem k prostředí, v němž se nalézáme. Chtíce, touhy a vášně, jež jsou jemnější přirozenosti, nechtějí se dát odstranit, protože povahově se vymykají naší vůli. Proto jest nutno je obejít. K tomu nám dopomůže vzdávání se všeho *v myšlenkách*, spokojenost s osudem (dobrým i zlým), ovládnutí výšlehů hněvu a udržování klidu za všech okolností. Můžeme jinak činiti, co chceme, a přece budeme svobodni, nepřilneme-li duševně k pozemskému. Říkám Vám to z vlastní praxe. I já mám vlastnosti, které z člověka dělají člověka, ale cítím se úplně svoboden, protože se nespojuji s hrubým světem city, myšlenkami, sympatiemi, láskou atp. A kdyby se stalo, že nějakým způsobem bych zničil vnitřní lpění a sklon k lásce k pozemskému, věřte mi, že by to byl můj poslední tah na zemské planetě. A protože si vážím žití v diferencovaném, protože jest možno druhým pomáhat a přemáhat zlo, čekám trpělivě, až sám osud odstraní to, co brání duši, aby vstoupila do nirvány. Naučil jsem se spokojenosti a lásce k osudu, a proto neexistuje snad události, která by mne donutila k akci, jejímž výsledkem jest svoboda, dosažená proti karmickému určení.

1950 – 1960

* František Antoch
31.1.1955

Povím Vám něco o sobě: bouře ustala. Po velikých úsilích a tlacích se konečně nic nepohne. A? – Mělo to být dříve. Nemylte se! Mystice rozumím od roku 1926. Od téhož roku jsem dovedl bytost ustalovat systematicky. A přece, aby se to stalo, musel jsem užít všeho důvtipu, energie, odvahy atd., abych udělal pořádek s konečnou platností v podvědomých základech bytosti. Teď tomu je. Téměř po třiceti letech skutečného probuzení. – Vy jste se ještě neprobudil. A probudíte-li se a budete-li jako já potřebovat tolik let na definitivní ustálení, kolik Vám bude? 150 let? Kéž se Vám do té doby dobře vede.

* Antonín Bajer
8.2.1952

Milý příteli!

Všechno, co dělám, je kvůli pořádku. Zdá se mi to zralé s ohledem na všechno. A konečně jsem k tomu svým nitrem veden a je možné, že hlavně proto, že to je zdravotně se mnou tak, jak je.

Snažím se, abych mohl být niterně spokojen, že jsem nic nezanedbal, kdyby přece jen zdraví mne vrhlo i duševně zpět. Ostatně jsem zatížen i zdravotním stavem manželky, která se mi zdá stále

na rozhraní k duševnímu zhroucení. Právě mně psala, že menses nepřestává, ale prý se šetří. V každém případě i odtud na mne přechází značné zatížení.

Pokud jde o Mílu, zdá se, že chce přispět k mé spokojenosti. Rýsuje se u něho všechno dobře, ačkoli se mi nezdá být neochvějný. Ale to jsou zbytky chybného počínání v minulosti, které mizí se zlepšováním. ...

Neměj tedy starost, pokud jde o mne. Zdá se mi, že si nemohu stěžovat na disharmonii. Nikdy jsem nebyl tak prost starostí o nauku jako nyní. A jelikož právě tyto starosti byly tak veliké, působily na mne zhoubně víc jak co jiného. Teď to zmizelo. A z toho důvodu se cítím i zdravotně tak, že je vše poměrně dobře únosné. Ovšem vím, že otřesy, které zanechaly stopy v organismu, budou doznívat s dalším rozvojem zdravotních poruch. Ale i s tím jsem spokojen. To znamená, že bych se nechtěl vrátit v životě zpět ani o krok, třebaže do lepších podmínek. Neboť nevím, co bych měl ještě dobrého očekávat od života. I překážky ze strany manželky se v celkovém rámci zdají mít poměrně dobrou tvář, když je porovnávám se vším v minulosti. A to všechno se mi zdá dobrou předzvěstí pro nauku. Můžeš-li tomu věřit, nebudeš mít starostí.

Nazírám na všechno vůbec tak, že mám právo si odpočinout. Z užšího hlediska vím, že ti, kdo se mne ptali na nauku, mohli dříve více získat a že dnes, vida před sebou duše otevřenější, nemohu již předložit nikomu to, co jsem dříve mohl předložit, protože považuji svůj nynější stav za znamení, že to být nemůže a nesmí. Z toho hlediska je mnohé prohráno, ale snad dosti vyhráno. Připadá mi to, že osud nechce dát, aby vše po mně zůstalo jenom jasné. To jsou osudy těch, kdo hledají, osudy nauky, osudy celku. Ty sám máš předpoklady na být poznání, jestliže setrváš v nekompromisním úsilí. Zatím dbej jen toho, abys při úsilí o své zdokonalení nepůsobil na jiné jakkoli nepříznivě. To říkám proto, že ten, kdo usiluje nekompromisně, udělí často něco ze své tvrdosti, již uplatňuje vůči sobě, i jiným. To však jsou velmi jemně vystupující projevy, alespoň vzhledem k vlastním možnostem sebepozorování. A také je nutno opatrně vážit všechny vlastní projevy, zda se nezdají být špatnými jenom proto, že ten který

člověk cítí příliš se svou zevní osobností. Z toho důvodu se musí dávat pozor na to, zda v jednání s jinými může mít člověk dobré svědomí, že jednal dobře v mezích možností a nezbytností.

Tak to by bylo asi všechno, co vyplynulo na papír. Snad se brzy budeme moci sejít a pak se můžeš zeptat, na co budeš chtít. Jinak nerad některé věci svěřuji papíru.

Pozdrav od pí L.

* Cafourek
22.12.1955

Pochopil jsem, že na problém mystického vývoje mohou nazírat různí lidé různým způsobem. Ale všeobecně se alespoň v našich krajinách zdá, že každý jej spatřuje v tom, že skutečná svoboda je uskutečnitelná jen prostřednictvím stupňování jáství. To znamená, že se zapomíná na to, že živé bytosti jsou pouhými kolečky velkého stroje, jehož pérem je karma. Z toho důvodu může téměř každý člověk, který se chce považovat za mystika, vyvozovat úsilí vystupňovat vědomí jáství do té míry, že se pak začne domnívat, jako by byl nejdůležitějším kolečkem ve vesmírném stroji. ...

Ve skutečnosti Minařík pochopil, že duchovní svoboda existuje jen za předpokladu, že se člověku podaří vymanit se ze soukolí stroje, poháněného pérem karmy; z toho důvodu je jeho úsilí založeno na eliminační metodě. – Minařík ví, že ať se člověk jakkoli důkladně obluzuje přesvědčením, že je nejdůležitějším kolečkem ve stroji života, přece zůstává faktem, že toto přesvědčení nemá vůbec žádného vlivu na skutečnost, jíž je to, že je poháněn pérem karmy. Z té příčiny není u Minaříka spatřitelné stupňování jáství a též ani vědomí důležitosti toho kterého mystického pochodu, který je vždy jen přechodný. ...

Právě v poměru ke zrušení karmy může člověk zešílet v úsilí o vystupňování duchovního sebevědomí nebo se může zaklít do dokonalé lhostejnosti k problému vlastního začlenění, a přece zůstane skutečností skutečností: zapojení člověka do soukolí stroje, poháněného karmou.

Problém vymanění se z mechanismu, jemuž vládne karma, je stejně složitý jako delikátní. Vyžaduje, aby člověk vyhladil své já nejen ve svém vědomí, nýbrž i ze svého organismu. Komu se to podaří, byť jen z určité části v důležitém úseku, ten rozpoznává stupeň duchovního vývoje jiných lidí podle pravdy a nikoli podle domněnek. ...

Vzhledem k tomu: pracujte, usilujte a neposuzujte.

* Václav Cimetr

31.5.1955

Vzpomínám na rané doby svého „probuzení“, jež jako subtilní květina pravé zbožnosti bylo stále vystaveno ničujícím vichřicím urážlivého velikášství Weinfurterů aj.; nyní, kdy všechny mé duchovní hodnoty byly potvrzeny z jiné strany, stala se tato subtilní květina sekvojí. To mi vytýká např. Antoch; já se však již nemohu stavět tak, jako bych byl duchovní mrzák jim podobný, a tak říkám poctivě, že je tomu tak a nikoli jinak. To je v jejich očích moje velikášství, ale já se na to ptám bohů a nikoli lidí.

Poznal jsem, že žít duchovním životem znamená překračovat mnohdy zvyklosti, ale vím, že to může činit pouze ten, kdo netrpí mravními závratěmi. V tom případě se tak trochu držím pravé bhakti; dobrý kontakt s Bohem v běžném žití je nejlepším korektivem pro správné a nesprávné jednání. Ale lidé neznají Boha. Mají nějakého fetiš, jemuž říkají Bůh, a vzhledem k tomu nemají potřebný korektiv pro správné jednání. Proto padají tu nadutí pýchou, tu zase zlomení falešnou pokorou.

3.8.1955

Co jsem poznal mystiků, a přece jsem z toho míval kocovinu pro jejich: „To jsem již zažil...“ Domnívám se totiž, vzhledem k tomu, jak jsem pochopil život, že ti lidé vůbec nikdy neokusili stav, který

vzniká z výhradného zaměření na konání místo na prožívání. Ale co na tom! Vím jasně, že jsem svými zřeteli každému tak cizí jako platýzovi pták. To však neznamená, že bych se chtěl někdy pokusit o sblížení s nimi. Nosím v sobě strašné stopy ze života, a proto se mohu dívat na jejich touhu po prožívání a nikoli po snažení jako na strašný omyl, který je povede k tomu, aby měli stejně zbrázděné nitro jako nyní já. ...

Přitom jsem musel vzpomenout na to, že když pí L. prožívala mystický cirkus, vždycky mluvila o tom, co dělá a co má dělat, a nikdy o tom, co prožívá. Jak je lépe jednat s takovými lidmi. Jsou spolehliví a rozumní. Extatikové bývají rozumní podle toho, co jim nitro nabreptá! To je pro mne deviza, jíž se držím.

* Ernest Czató

25.11.1953

Je Vaší věcí, domníváte-li se, že jsem závislý na chorobě. Zdravotní můj stav se zhoršuje a nálada se lepší. Subjektivní stav nálady proti subjektivnímu stavu. Nebo si myslíte, že jsem slabomyslný a chorobou dnes podvedený. Tak pesimisticky se na svět nemusíte dívat. Je na světě více možností než pouhá závislost na neuvědomovaných faktorech. Ostatně jsem dělal jógu proto, abych veskrze poznal, a nikoli proto, abych uznal Weinfurtera, Mulforda, Bruntona nebo koho jiného. Ostatně tu hraje poněkud magický zákon. Míním totiž, že kdo chce zvednout metrác, musí napsat svaly.

Osobní mystické úsilí se u mne změnilo následkem zkušeností v něm nabytých v teorii, která byla potvrzena Buddhou, Rámakršnou, Ghosem a buddhistickou školou severní. Nemohla však být potvrzena Bruntonem, Weinfurterem, Heranovou a ani tím pánem, co měl mystické stavy, a v nemocnici mu je z hlavy vytloukli elektrošoky. ...

Einstein, Kristus, Buddha, Weinfurter, Brunton atd. neuvařili kaši dokonalosti, jejímž snědením by člověk nabyl moudrosti, dokonalosti

a rozličných atributů božskosti. Všechno se platí. Jen ti dva posledně jmenovaní chtěli všechno řešit bez zaplacení. Tak se ocitli v albu podvedených podvodníků. Jejich učení je snůškou domněnek a nikoli zkušeností a tímto učením tlukou na dveře slabých, kteří by chtěli být nadlidmi s nízkými pudry a vášněmi zvířat.

26.11.1953

Nikdy jsem netvrdil, že Vy si nesmíte všímat těla a „trestat ho askezí“. Zůstává však problémem, zda zaplacení poznání tělesným zdravím nebo dokonce zdravím duševním je zavržení hodné. Když jsem vstoupil na mystickou cestu, nebolelo mne břicho, nýbrž nepoznání. Tak jsem byl pasivním, ustrašeným a trpícím živočichem. Teď jsem se dověděl, že stav mé choroby je kritický a jsem šťastnější jak Vy sám coby optimista, dokonce dosud fyzicky zdravý optimista. Tedy zase víc než jedna možnost v pravidlech žití pro filozofy.

Jaké následky na tělo, živočišnou činnost a žití ve světě měla ta „moje“ mystika? Povídal dr. B., že sleduje mou duševní činnost a jiné, co se nesrovnává se stavem mé choroby. Kdysi to říkal o pí L. A zemře (tělesně) každý. Dokonce ani choroby si nemůže vybrat. To proto, že dědici své karmy jsou tvorové atd. To znáte. Nebo pí L. Trpěla a možná že ještě trpí hypertenzními krizemi. Pravidlem náhlého zvýšení krevního tlaku je hrůza. Ona prožívala blaženost. Snad to pro Vás není ničím. Ale „hin se hukáže“! Ve světě. Domnívám se, že jsem měl veliký úspěch. To se ještě ukáže. A zlé? Bohužel že jen dobré, odmyslím-li si svůj způsob, který by nikdo z moudrých neschválil. Ale zase o to lepší výsledek. ...

Povím Vám malou epizodu. Po jakési příhodě jsem zavolał Mára a chtěl jsem se s ním přátelsky dohodnout, aby sestoupil níže, aby byl lidmi poznán. Ale on zasvítil větším leskem než sám Brahma. Ukázal na mé srdce, jaksi zraněné, a naznačil: „Co ty můžeš?“ Tak jsem zmlkl. – Víte, co to znamená? Nepodařilo se mi až do tohoto okamžiku připravit půdu pro krácející, aby poznali dobro od zla a tím ovšem pravdu ode lži apod. Snad později.

* Ján Jamnický

11.2.1954

O rozdílech v realizaci bych snad mohl něco říci:

Dr. K. našel v sobě světlo, které se v něm objevilo, teď ho dále rozvíjí a přičiňuje k němu božské. Pí L. svým životem si učinila božství téměř hmatatelným a pak jednou ho takové rozpoznala a teď se stará jenom o ně. Spiro žhavou touhou po vyšším, ale pro něho neurčitým, vyvinul v sobě touhu do té míry, že dosáhl ozvy toho vyššího. Ježto to však neměl určité, jeví se v něm jakési náporů příchylností k rozličným věcem, a proto mu bude trvat nějakou dobu, než se probudí docela. Hejhal silou nahmátl božské a rozpoznal ho, ale jelikož v takovém stavu nemůže setrvávat i po jeho dosažení, pak dočasně utlučená živočišná přirozenost se jednou znova přihlásí, aby mu kladla léčky a případně ho uvedla v omyl, pokud jde o nástroje. To se právě potvrzuje, protože podle jakýchsi celkem důvěryhodných řečí začíná milovat holky, rum a kouření, které konečně nikdy neodložil. Rýdl prostě uviděl božství ve tvaru, rozpoznal ho a začal žít dále, o nic jiného se nestaraje. A Tys jednoho dne v sobě našel cosi uspokojujícího, klidného, jakousi jistotu a ta se v Tobě teď rozvíjí. Jenomže to nechceš za TO uznávat a klaníš se nedokonalosti.

Tvá zamilovanost je z hlediska duchovnosti dvojí tváře. Zdánlivě Tě udržuje v tom, co jsi při realizaci našel, ale také Tě vrací do světa bolesti, snad aby Tě zničila. Nauč se stav chytaný zamilovaností držet bez této opory. Tak budeš stát na vlastních nohou a rozpoznáš klam. ...

Meyrink kráčel nad propastí světa a Boha, kdežto Rámakršna, když našel Boha, svět správně odmítl. Jemu to vyšlo. A Ty dnes nemáš nervy na Meyrinkovu cestu.

7.8.1954

Dr. B. má asi jiné mínění o mém duševním zdraví, ale já vím, že mohu žít jako člověk takto zdravý jedině proto, že seč jsem, jsem

otevřen božským světům. Prošel jsem totiž extrémní výchovou a to ve mně zanechalo stopy ve formě jistého stupně otevření se světu. Z toho mohou vzniknout pro druhé lidi oslňující momenty znalostí atd., ale v každém případě to je pro mne držení neuzavřených dveří pírot dobývajícímu se tygru.

Věděl jsem vždy, že poleví-li zevně mne drtící osud, dosáhnu usmíření, protože jsem byl zbožný. Můj život nebyl zbožňováním, nýbrž jediným a mocným výkřikem po Bohu a tento faktor nemohl než přivodit rovnováhu. V zevním projevu jsem ovšem nemohl nikdy se projevovat jako člověk věřící a zbožný, protože každá forma, jíž bych mohl projevit svou víru a zbožnost, by byla jenom nejvyšš falešným pazvukem. A tak jsem žil nikým nepoznaný vnitřní život, který snad mohl tu a tam někoho oslnit, ale jehož zřídlo odhalit nemohl.

Žil jsem tedy život úsilného cvičení, ale navíc život prudké zbožnosti. Chápal jsem, že se člověk musí opírat o bezbřehé, respektive kosmické božství, jestliže v prudké kázni jógické nemá narazit na bludy, pocházející z našeptávání osobnosti. Díky tomu jsem vyrovnal z bytosti tryskající oslnivé momenty, jež přicházejí vždy, když člověk uvede svou bytost do tísně velikou kázní. ...

Jsou lidé, kteří se domnívají, že jsem velký. Ale to je omyl. Já jsem také malý. Mimo dobu, kdy se ve mně plně rozvinulo božské vědomí, se dovedu cítit jako ten nejmenší, jenž potřebuje stále ochrany. A to je také moje svoboda. Víím až příliš dobře, jak je nebezpečno žít ze vzpomínky na okamžiky moci. Byl-li jsem před chvílí Bohem, proč bych nemohl být právě nemohoucím člověkem? Chtěl jsem Tě, Bože, proto jsem Tě dostal a stal jsem se Tebou, ale mnoho starostí mi může udělat to, abych dovedl být malým a nemohoucím, když tu není Boha, nýbrž tu jsem sám, odkázán na železný zákon karmy.

Lidé nedovedou žít. Vdechli-li jednou Boha, žijí pořád v tom oslňujícím momentu, ačkoli jsou již dávno na poušti. Je třeba zapomínat. Je třeba se znovu a znovu nacházet cele v přítomných podmínkách a zírat pečlivě vpřed do božství, abychom nezírali do světa nebo do chtění. Jenom tak se můžeme dočkat nové až k Bohu nás vynášející vlny. ...

Vše dobré chtělo tomu, že jsem dosud zde jako člověk duševně nezničený. A před mým zrakem se konečně vynořuje předzvěst pokojné smrti. To považuji za dobrou mzdu. – I Ty bys ji mohl získat. Chce to jen v mezích únosnosti žít v kázni jediného zřetele a neohlížet se po tom, co se Ti nedalo.

* Otto Jeřábek
Říjen 1952

Na ryzí Cestě k ideálu nejvyššího uskutečnění nejde ani tak o tradiční mystiku s polohami, koncentracemi a strnulými mravními zřeteli jako o vystižení ideálu dokonalosti na lidské úrovni a o jeho uskutečňování jeho přijetím do vědomí a v zevním životě zařizováním se podle jeho požadavků. Dokonce naopak: jestliže tradiční mystika je uskutečňována tak vehementně, že všechen zájem snažícího je upínán k vlastní osobě (pro mnohost toho, co má uskutečnit), musíme ji považovat za škodlivou, protože osobnost sílí. Se zřením k této mystice kráčí rychleji ten, kdo se stará o to, aby mu božský ideál neutekl.

Tím nechci říkat, že se nemá cvičit soustředování aj. Ale cvičit se má jen tak, aby božský ideál tím více vystupoval; zážitky nemají být uvažovány. Tak je začata cesta hlubšího zvnitřnění, na níž se člověk seznamuje se zákony karmy, aby pak poznal, že všechny tyto znalosti nejsou k ničemu, že prostě dostačí život, v němž vědomí je pevně zakotveno v božském. Věci ovšem nejsou tak jednoduché. Jednou si člověk ve své bláhovosti usmyslil, že je mu třeba vědět a mít mystické schopnosti, a proto se vydal na mystickou cestu, a potom mu už nezbývá, než aby ji prošel ve velkém kruhu k sobě samému v klidném, tichém, božském vědomí. Proto řekl Vivekánanda: „Modlete se za mne, aby se má práce zastavila a já vešel do klína Božské Matky.” A tak i Vy jděte s tímto vědomím (že musíte jít) a jděte tam, kde naleznete sebe v božské přirozenosti.

* Berta Odehnalová

26.6.1952

Mínili jste, že je těžkým hříchem, jestliže paní L. byla u sv. přijímání. – Jestliže mystik žije správně oddán Bohu a na základě spásné mravnosti s ním spojen, zažívá jeho sestup ve svou bytost asi tak, jako světský člověk zažívá smyslové dojmy z kontaktů svých smyslů s věcmi smyslového světa. A jestliže ve svém prožívání nenalzáme ničeho, až na „zažití“ smyslovými dojmy, pak toto „přímé zažívání Boha“ je opravdu více než to, jež může být zprostředkováno svatým přijímáním – uvažujeme-li ovšem jiný postoj přijímajícího než postoj mystiků k Bohu, tedy rozptýlenost, světské myšlenky etc.

Z tohoto hlediska by paní L. jistě více hřešila přímým zažíváním Boha než svatým přijímáním. Nebudu-li mluvit o ní, nýbrž o mysticích, kteří nežijí mravně tak bezvadně, a přece mohou zažívat Boha tak realisticky, jak toho nemůže ani kněz, jenž je v zajetí všelijakých nesprávných názorů, pak je opravdu těžko určit, co zde je hříchem. Mluvil jsem s Vámi o tzv. milosti, jíž jsem byl účasten v kostele při mém ohnivém křtu. Mám zato, že málokterý kněz by našel vysvětlení, proč já jsem tuto tzv. milost mohl zažít tak realisticky, ačkoli nejsem křtěný, kostela jsem se v mládí bál jako mučírny vrahů a moje mystická cesta počínala hledáním nejhořejšího plus živoucího života, neboť moje srdce bylo vyprahlé pro existenci víry v Boha podle křesťanských tradic.

Mám zato, že otázka spasení je více otázkou živoucího vzepětí všeho vědomí a vší bytostnosti člověka k ideálu nejvyššího dobra, lásky, pravdy a vševedění, k ideálu očištěnému ode všech nánosů lidských náklonností, než otázkou správného postoje v sebe uzavřené bytosti, byť jsme jí připsali atributy Pána všeho. Neboť tento dualismus způsobuje snadno, že člověk zakolísá ve víře, že je celý boží. Pak ponechává Tvůrci tvrdost trestajícího a sám sobě něco z toho, co je boží, neboť to bylo Bohem stvořeno.

Máme být božími dětmi. Máme vědět, že co jsme, jsme božím stvořením, a že to vše máme dáti Bohu; tam, kde máme zato, že to

Bohu nevyhovuje, tak proto, aby to Bůh proměnil k svému obrazu, a tam, kde zjišťujeme, že jakž takž to boží může být, tedy zase tím způsobem, že Mu to dáme ve formě modlitby oddanosti.

Analyzujeme-li víru, dospějeme k těmto závěrům: nezničitelná víra, která vrcholí až v tvůrčí moci, může vzejít jenom v člověku, jenž zažil a viděl. To vše dohromady buď nezasvěceným vírou, která rozvazuje pouta, ruší veškerý zákon a poskytuje možnost předstoupit až před boží trůn. Ale této víry se nedomůže nikdy ten, kdo ji opírá o rodovou tradici uznání existence Boha a jakous takous snahu nedostat se do rozporu s články věrouky církevní. Musí se mít zato, že zde si člověk pro sebe ponechává až příliš z přirozených bytostně lidských tendencí. Víra se stává mátohou, kdežto „přirozené lidské tendence“ mocnou silou. Nemůže dojít k zažití Boha, ať již pomyslného, nebo nadpomyslného. Nábožnost se stává kýváním něčemu.

Říkal jsem Vám o jistém kanovníkovi, na němž již před jeho smrtí jsem poznal, že jest mezi bohy. Přesněji podle mahájány mezi pokojnými bohy, kteří podle mého úsudku jsou velmi mocní, protože jsou „bílí“. Tož tedy: ten kanovník byl kněz. Neznal nic z mahájánové nauky. Věřil podle katolické věrouky. A navíc na povrchu nebylo prý na něm patrné, že by byl zvláště zbožný atd. Co z toho vyplývá? Jako kněz žil asi vzdálen světským myšlenkám a naopak modlitbami pozvedal všechnu svou duši k božím výšinám. Zákon o příčině a následku způsobil, že ještě před svou smrtí dosáhl spravedlivého zařazení mezi bohy vysokých hodností, aniž forma víry mohla způsobit, aby se dostal do nebe podle představ jeho vlastní víry.

Dedukujme z toho, že církev má být strážkyní duchovního života, ale že si nemá osobovat právo někoho do nebe pouštět nebo jej z něho vylučovat. Zákony života, snah, tendencí a mravnosti mohou být poznány jen výjimečnými zřeci, jichž se církvi nedostává. Jen proto je lépe stát stranou s poznatky zákonů duchovního života. Věčné hádky opravdu obzor jen zatemňují. A přece by mělo být vždy věřícím jasno: ten, který vládne mnohostem životních jevů a jejich vývojovým zákonům, má mnoho vrat, jimiž vpouští

ty, kdo mu jsou zcela oddáni a kdo žijí život odříkání se světa. A spása, vím, čeká vždy jen na ty, kdo spásně žijí.

14.10.1953

Ještě dnes tu stojím jako člověk, o němž mnozí mají domněle správné a nezvratitelné mínění, že stojí na docela jiné základně, než na které stojí opravdu. A zatím jsem se živil vírou, vírou jsem prorážel, vírou budoval a vírou dospěl na pevnou základnu, na níž se konečně celý můj život rozhodne. To vím a není pro mne dalšího překvapení.

Co jsem tedy viděl? – I nejzbožnější člověk je roztržen ve dvě, neboť žije většinou více než padesáti procenty sebe sama světu a ostatním, jedná-li se o opravdu zbožného, Bohu. Já sám jsem nikdy nebral „rozum do hrsti“, měl-li jsem řešit problém zevní existence, neboť jsem se vždy domníval, že Boží velebnost v kosmu rozumí životu lépe než já. A tak jsem se živil z této oddanosti. Ale nikoli dobře. Každý krajíček chleba v době před rozhodným obratem jsem dostal na hranici katastrofy. Jenomže jsem se za tak mnoho nepovažoval, aby se katastrofa nesměla dostavit. Tak z posledních fondů jsem konečně vybudoval víru živou a tvořivou. A dnes stojím jistě.

Chci tím říci, že každý zbožný člověk, jenž donutil Boha, aby k němu shlédl, dospěl také tam, kde mu bude musit dát všechno. A zatím člověk dává Bohu něco a jinak používá rozumu a všech svých duševních schopností, aby se živil jako člověk bez víry. Proto ty zkoušky, které jsou ohněm, jehož tavná moc ukáže, zda přičylnost k Bohu byla stoprocentní.

Viděl jsem ty lidi. Padali na cestě a byli z ní odváti jako pápěří. Jiní zase ztratili úsměvy na tváři, kterými až dosud Bohu kynuli, věřice v Něj a doufajíce. A tak byli také odváti. Neboť právě až po zkouškách může člověk říci, že je věřícím. Do zkoušek je jen uznávajícím.

Osud Vás postihl a já jsem věděl, že právě uhodila hodina nastávajících zkoušek. Kéž byste se mohla živit vírou. Fyzicky i duševně. Ale než se to stane, musí vymizet svět z duše. To je těžké. A člověk

jen tím může vyhrát nebo prohrát. Víte, jak to vypadá? – Domnívá-li se člověk – není-li tak šťasten jako já, aby Nejvyšší světlo dopustilo, aby svět byl z člověka vytrhán proti jeho vůli – že svět nelze opustit, pak Bůh myslí, že je to velice těžká choroba duše a přikročí jeho poddaní, aby jej z něho vyřezali. A to zase bolí. Jenže Bůh pro to nemá pochopení, protože věřící musí být konec konců zdrav, aby mohl svítit v nebi nebo se stal diadémem v koruně Nejvyššího. Proto Vám život začíná. Život, z něhož bude odstraňováno všechno, co jako věřící jste až dosud s sebou nesla. A rychlé odložení břemene je pomůženo si. Bolet bude ovšem vždy to, co nebylo odloženo včas. Ale člověk může být zachráněn v okamžiku nejpоследnějším. Proto obrácení včas je zmírněním zkoušek. A přijme-li člověk boží navštívení ve zlém jako navštívení v nejlepším, pak prorazí pekelnými branami vstříc božskému.

* Ladislav Sekerák
26.4.1953

Ty mé tzv. těžkosti jsou kapitolou samou pro sebe. Asi bych je neuvažoval, kdyby mohlo dojít k dědictví mystické nauky tím způsobem, jaký bych považoval za dobrý. A to mi zatím nevychází.

Uvažují-li Vás dnes jako snaživce nejvážnější, prozatím dokonce s čáhou na úspěch, připadáte mi v tomto světle jako jediní. Pro dnešek míním vtělit nauku do knihy.¹ Z praktického hlediska zdá se za pí L. propast, již alespoň zatím nelze překlenout. A já nejsem z těch, kdo dovedou věřit v dobré, až přijde v budoucnu čas. Po té stránce je jasná situace; mně se jen nechce zcela rezignovat.

Mluvil-li jsem o tom, že Vás uvažuji jako nejvážnější snaživce, chci Vám tím říci, že zatím pro Vás není problému z nedostatku poučení, které byste potřebovali. Opravdu vážná snaha takový problém řeší svým způsobem. Můžete být proto klidní.

¹Beseda bohů.

Mluvil jsem vpředu také o přenesení všech zájmů k mystickému úsilí. Chtěl bych doložit, že totéž si mohou myslit i jiní ze snažících se. Jenže dokud nedosáhnou odvrácení všeobecného a vlivem toho nepocítí „božské doteky“, v lidském smyslu hluboké uspokojení, pak svou snahu přeceňují.

8.5.1954

Vy jste zvolili cestu dobra. A zvolili jste dobře. Neboť nemůže člověk chodit cestami dobra, aby jednou dobro nerealizoval. A že to nejde vždy podle přání člověka realizovat brzy? Jak by mohl člověk myslit, že již se má dobré dostavit, když touhou po něm dokazuje své sobectví? Zpravidla se člověk nemůže hodnotit. A tím propadá zkoušce trpělivosti na cestě k dobru. Já jsem se rozhodl jít po cestě dobra na věky, nestaraje se o odměnu za to. Tak jsem dobra účasten. Ale nepovím, že teď již mám dobro. To by byl okamžik, kdy bych ho zničil. Neboť život je dobrý jen potud, pokud člověk dává nejvíc, co může, a přijímá, jen aby mohl dále dávat. V tom případě se člověk stává studnicí, která má dobrý pramen, jenž se nedá snadno vyčerpat.

Zdá se, že chápete tuto zákonitost, která je nepříjemnou, pokud člověk počítá čas. Naučte se tedy ho vylučovat z okruhu skutečností pro Vás významných. Jděte, nic nečekajíce, ale přece rozhodnutí setrvat na cestě dobra třeba až do posledních dnů světa. Břemena padají, jsou-li neúnosná. To je dobrý zákon. Když se člověk rozhodne podle toho jednat, dospěje k hledanému duchovnímu obohacení, poznání a případně vykoupení.

27.5.1954

V posledním svém dopise jsem samozřejmě neprojevil nevlídný pocit, nýbrž spíše pocit nepříjemný mně samému, že hraji roli v přátelských svazcích druhých lidí. Raději bych nerozhodoval

v ničem a zůstal stranou všeho, aby se mohl skončit každý záchvěv karmy. Víím však, že to není docela dobře možné, alespoň zevně. Aby se to vůbec mohlo uskutečnit, musí být člověk vnitřně tak učeněn, aby k souvztažnostem v jednání nedocházelo. Je to jistě obtížný úkol, ale tak jako jsem programově činnost rozvinul, tak ji také programově skončím.

16.9.1954

Všechno se včas dostane samo na povrch. I když se lidé domnívají, že v pořádném kruhu mystiků musí docházet k překvapivým momentům odhalení, přece tomu tak nemusí být. Ostatně co se mne samého týče, měl jsem vždy k tomu odpor a životní zkušenosti mi mnohokrát potvrdily, že se tím vedenému člověku nepomůže ani v nejmenším. Mystika představuje kázeň na poli skutečného života a ti, kdo chtějí opravdu poctivě jít, nepotřebují být překvapováni žádným odhalením. Víím o té věci, že mystika má představovat školu, kde ten člověk, který má jiným lidem radit, musí znát dobře svou nauku a odevzdávat ji bez doprovodu jakýchkoli kouzel. Jinak by v takovém případě, jaký mi připravilo období uzavírání účtů životních, nemohl člověk nic dát – já víím, že mohu být prospěšnější než dříve, protože, řečeno podle pravdy, znám vše, abych mohl ukázat člověku správné východisko do cíle nebeského nebo absolutního. A tu mohu kontrolovat postupy.

Poctiví lidé tedy nepotřebují odporných jasnovidců, protože krácejí v mezích žádoucích podmínek, a když z nich vybočí, pak se k tomu sami přiznají. Vy jste přišli včas, a proto je situace pro Vás oba lepší. Trvalo by totiž určitou chvíli, než bych dospěl k výstražným znamením, a pak by nešlo dělat nic jiného než ničit vztahy. A trvalo by to proto delší dobu, že nejsem povinen podezírat, nýbrž žít v míru člověka spokojeného a věřícího.

1960 – 1970

* Roman Hrdý
12.10.1967

Nekompromisně stojím na stanovisku, kterým de facto vyznávám cestu „dávat, aby mohl člověk také případně brát,” a stavím se proti životnímu názoru „brát, aby si člověk mohl ponechat” ...

Jsem karmicky velmi starý člověk. Zkušenost – snad možno říci – věků mě nejprve vehnala na cestu „dávat, abych mohl případně i brát”; pak jsem si zkušenostmi ověřil, že tato cesta v sobě skrývá mnohé, co je pro jiné snad pátou, snad až desátou dimenzí. Vím ze své zkušenosti o tom, že všichni lidé hledají stavy, které se vyskytují právě jen na této cestě života, ale jsou nesmírně zaslepení vžitou doktrínou, a proto stále hájí názor, že správné je „brát, aby si mohli ponechat”.

Když budu mluvit o sobě: ti, kteří předcházeli, prošli také cestou „dávat, aby případně mohli vzít nebo dostat”. Mezi nimi se vyskytli buddhové, kteří „brát, protože dávali” redukovali tak, že své já zcela ztratili. Ti, protože nepatřili mezi blázny, kteří po ztrátě já se musí nechat šokovat, překročili i oblast samozárných bohů do sféry, kde síly tvořící bytí jsou již lépe vyváženy, tam, kde existuje pro každou bytost, pro bytosti jakékoli sféry, pouze neznámý svět.

Vy byste chtěl „červený kámen”. Ten se také může stát kamenem v ledvinách. V tom případě ovšem nelčí ani nevytváří nekonečný tělesný život, nýbrž – v příznivém případě – může jen opatřit další, těžko již snesitelnou životní zkušenost, že všechno kromě Boha milovat a sebe všemu dát je marnost. ...

Je-li totiž život stromem, pak jeden druh lidských bytostí tento strom obdělává, druhý buď jen češe, nebo i rve jeho plody. Jenže kdo obdělává, musí se hrabat v zemi a tam přijde často na ty zajímavé zákony, které by mnozí ze stále česajících také chtěli znát, aby mohli česat nebo rvát plody stromu života z lepších pozic než ti jiní, kteří často ze stromů padají, nohy si lámou etc. etc.

Máte tedy možnost volit. Mezi těmito česáči nebo obdělávači. Já jsem jedním z obdělávačů. Zním moc dobře potenciální osudy obou, a proto jsem nekompromisním obdělávačem. Na to jak lépe a s výhodami česat nechci odpovídat, a proto volte. Dejte se do učení buď česáčů, nebo obdělávačů a nemyslete si, že lze své učitele získat z druhého tábora.

13.11.1967

Snad jsem Vám již řekl, že mi bylo dvacet let, kdy po realizaci nauky jsem měl ještě ve svém srdci cosi, co když vyšlehalo, jevílo se jako neúplné uspokojení. Tak jsem zaklínal. Vesmírná konečnost pro lidský zrak pod tímto zaklínáním přijímala tvářnost Nejvyššího, Tvůrce světa, a protože můj instinkt byl ryzí, brzy jsem tuto tvářnost zaklínal do vesmírné konečnosti pro lidský zrak. Od té doby ve mně něco jako popud hledat už nevystoupilo. Proto nemám zájem si lidi podrobovat, ale zachoval jsem si zájem dovést ty, kteří chtějí, k témuž vychladnutí. Pak už nezajímá alchymie, kabala, okultismus, prostě nic kromě tendence života, která musí mít za cíl absolutno. A – cestu znám velmi dobře.

* Alena Jamnická
1962?

Já sám jsem dosud nedospěl tak daleko, abych chtěl opustit zemi v tom smyslu, že „by mne nebylo více“. A všechno nasvědčuje

tomu, že se mi podaří setrvat v „prostorách země“ našeho kontinentu, který dosud nehostí nikoho z živých nebeských buddhů. V těchto prostorách, jak jsem již řekl, jsem sice našel Meyrinka, ale ten se tu zdržuje z jiných důvodů. Jde ještě za životními zkušenostmi a to ovšem u těchto buddhů není. A tím konečně dospíváme k vysvětlení onoho zvláštního jevu, kterého byl svědkem Ossendowski při audienci u císaře Mongolska. Tento císař se náhle zvedl a odebral se do zvláštní místnosti, kde nikoho nebylo; až za chvíli slyšel Ossendowski mluvit císaře Mongolska, živého buddhu, s buddhou nebeským.

Jak se to mohlo stát? U určitých lidí je přirozeným jevem živá víra, která obohacuje pro běžné lidi prázdný prostor jejich vidění bytostí duchovního světa. Když se tato živá víra týká věcí a oblastí nebeských, pak se člověk může setkat se znalci cesty, kteří dosáhli vykoupení určitého druhu. Je však nablízku, že v tomto případě nestačí poslat dopis s adresou, nýbrž adresáta musí hledat toužící dobře a správně hledající nitro.

3.4.1970

Mně osobně nauka pomohla tak, že se mi zdá všechno proti ní malicherné. Nedávno jsem řekl Zoře: „Mezi mnou a ostatními je nepřekročitelná hradba a to je skutečnost, že jsem obětoval pro mystiku existenci, a to bez výhrad.“ Tato skutečnost mne činí nechápavým k některým problémům jiných, jimž tolik záleží na tolika věcech, že se už neví, zda je jejich snažení opravdové nebo komediální.

23.4.1970

Řekl jsem nedávno Zoře – snad dokonce v souvislosti s Vámi – že mezi mnou a ostatními lidmi je nepřekročitelná propast. Žijeli totiž každý proto, aby se živil, já jsem žil jen proto, abych poznal.

To má své důsledky. Řekl jsem Zoře i to, že jsem se musel živit vírou a i přesto jsem se dostal do situace, kdy jednoho dne jsem musel starost o rodinu odevzdat Bohu, protože jsem jednak chtěl setrvat na Cestě, jednak jsem byl se svým rozumem v koncích – totiž jak uživit rodinu. Předložil jsem tuto záležitost Bohu tak, že se starat musel, protože jsem hrozil, že se stanu strašlivým drtičem všeho, co bude v cestě k mému vymyšlenému cíli.

Není-li někdo schopen věci takto řešit, je-li v zajetí domněnky, že jen on sám se musí o sebe starat ve věcech vezdejšího chleba, pak tuto strašlivou propast nepřekročí. Na to myslete, když uvažujete o různých alternativách jak dále v mystických věcech.

Osobně – věřte mi – bych každému v té věci rád pomohl. Ale to už by bylo mimo rámec mé původní myšlenky být osvobozen. A tak bych se mohl dostat do karmy, z jejíž klíček bych se sotva kdy vymotal. ... To, co jsem řekl, je pouze poukaz na obtíže, které se tu mohou vyskytovat. A právě s ohledem na tyto potíže jsem uvažoval o stmelení kolektivu lidí, v němž každý jedinec by se mohl opřít o kohokoli druhého.

* Vojtěch Katina

1969/1

Snad je to dobře, když se zajímáte o osobu autora mystické příručky, která Vám je k nějakému užitku. Skutečnosti jste ovšem nemohl vystihnout, a proto stručně vypisuji.

Narozen 21.2.1908 v Litvínově. Do školy jsem chodil pouze 4 a 1/4 roku, z čehož jsem ještě asi jeden rok vynechal. Začal jsem jógu v době, když jsem se učil třetí rok pekařem. Realizace jsem dosáhl za 1 a 1/2 roku; 14 dní před realizací jsem se seznámil s pí Jiráskovou a tím jsem se dověděl, že existuje Weinfurterova škola. Po realizaci se u mne vykrystalizoval životní a světový názor, který nebyl potvrzen ani mystikou ani jógou ani žádnou jinou školou mystické povahy. Byl jsem totiž neobyčejně tvrdým realistou.

Asi za 8 let po realizaci jsem byl u F. Drtikola, který četl z tibetských textů, a to byl moment potvrzující mé názory a poznání. Až dosud jsem tedy šel svou vlastní cestou, která se shodovala se školou kagyüpa, jejíž filozofická pojetí jsem převedl do evropského myšlení.

Navenek jsem se vyvíjel pomalu, neboť jsem žil v neobyčejně těžkých životních podmínkách a bez jakýchkoli pomůcek jsem musel najít výrazové prostředky k přenosu nauky. Úsilí přenést nauku jsem vyvodil hned po realizaci vzhledem k tomu, že jsem poznal, že to, co jsem našel, hledají všichni lidé, aniž třebas o tom vědí. A protože jsem si až příliš dobře vědom toho, že nauka je něco jako drahokam, kterým neodborník často z nevědomosti opovrhne, vytvořil jsem naukový systém plný zkušebních momentů, na jejichž konci pozná každý sám, o jaký drahokam tu jde.

Ano, pane Katina. Mnozí lidé na této cestě padají, ale je lepší, když padnou, než aby se z nich stali fantastové. Ze subjektivního hlediska je život realita a jen tlakem reálných faktorů může být změněn. Viděl jsem už nespočetně mystiků a nenašel jsem jediného, který by jako mystik byl také dobře fundovaným světským člověkem. Balvan bídy se tedy převalil přes dělicí čáru mezi mystikou a světskostí.

Nechme však ty, kdo stojí tvrdě na svém stanovisku, které mění ze světského na mystické. Svědčí to o tom, že takové lidi nebolí život, nýbrž příležitosti v životě. Ty nelze zachránit. Nejsou schopní vytěžit z knih o nauce systém, který je má změnit a také je změnit v přirozeném stavu sebepociťování. Zkrátka jde jim o senzace.

1969/2

Evropané jsou intelektuálové. Proto vždy kolísají, když se cvičí v oddanosti Bohu. Oddanost přece nesluší intelektuálům. Musíme být rozumní, říká si intelektuál. Tak ztrácí berlu dobré mystiky a nechápe, že intelektem neprorazí do absolutna. Je tedy vždy ve zlé situaci.

Jógy, totiž rádža, bhakti, džňána, mantra atd., se prolínají. Pravý bhakta dostává rozum od Boha a dokonalý džňánin se nakonec ve svém srdci rozechvívá božskou láskou, která je spíše porozuměním než činem dobra. To činí nauku problémem. Kde začít, co dělat, co jsou dobré a co špatné výsledky mystického školení atd. Na to ovšem Evropa neodpoví. Je příliš zaujata snahou podmanit si svět, takže psychologické problémy jsou jí velmi cizí. A Východ? Kdo se vyzná v naukách předkládaných nám rozličnými autoritami? Pokud vím, organizování velmi často převládá nad dobrou vůlí pomoci hledajícím. A tak je situace nepřehledná.

* Miloslav Kovář
20.2.1969

Nezapomeň, že vy všichni, jimž jsem se věnoval, nebyli jste pouze mými úspěchy nebo neúspěchy, nýbrž i zkouškou. Viděl jsem ve vás nejen uskutečňující se sen vzniku světa velké a osvobozující víry, nýbrž i hrobaře tohoto snu. Měj na zřeteli, že bez tohoto snu nelze být guruem spásné Nauky.

Dosnil jsem každý sen. Vidím pouze skutečnosti, z nichž nejdrastičtější je ta, že lidé dovedou být začátečníky v Nauce po celý svůj současný život. To jsem věděl vždycky. Proto jsem už dávno pojal ideu velkých mistrů Nauky vytvořit štafetu nosičů Světla až do vítězství nad světem temnoty, závisti a nepřátelství.

Je otázka, zda jsem byl proto snílek. Mé výpočty totiž vycházely v dobrém i ve špatném. Od bláhových snů jsem se lišil tím, že jsem nespravoval nespravitelné a neposunoval rafie zpět, abych zachytil šíp času. Proto už nespolehám na to, že můžeš budovat, nýbrž pouze na chvíli podržet pochodeň, o níž nechci soudit, zda je touž pochodní, kterou byla, když jsem ji já držel. A kdo a kdy tuto pochodeň vezme? – Je Tvou zkouškou, jak dlouho ji udržíš. Obyčejně to může trvat až do zhroucení. Tak tomu bylo u mne a vím, že nejsem výjimkou.

Nauka je cosi zvláštního. Zdá se, že v historických dobách byla vždy slabou nití spojující lid této země s nebeským dobrem. Současně však i zkouškou těch, kdo došli k cíli, zda ji nepodcení a nepřetrhnou. Byl jsem asi dobře utvářen, když jsem v zájmu o Nauku zapomněl na svou spásu. Ta Nauka se mi totiž stala karmou neumožňující návrat do bludu, záští a nepřátelského cítění. Bez ní nikdy člověk nemá své duchovní pozadí v pořádku; spása se bez ní může ukázat jako počátek nového bloudění. Viz třeba románový typ Zanoni.

Musíš tedy jako já postupně vyprodat špatnou karmu skutky ctnosti, z nichž nejlepší se skrývá v opravdovém úsilí přenést Nauku tradicí. – Můžeš to ještě dnes po zanedbání tolika závažných dobrých momentů? Můžeš být podle mého úsudku pouze krátkodobým držitelem pochodně. To je také karma, která je příčinou toho, že jsem Ti nemohl půdu dobře připravit. Měl jsem tolik překážek, že jsem je už nemohl přičíst na svůj vrub. Vy všichni, kteří jste se se mnou stýkali, jste byli aparát, ve kterém to dost skřípalo. A moje autorita byla narušována tolika činiteli, že jsem nemohl do tohoto aparátu dělat rozhodné a účinné zásahy.

Rozvrzaný a téměř rozpadlý aparát je Tvým dědictvím po mně. Jenže Tys byl jedním z jeho koleček. Proto si nemůžeš stěžovat, ale také bys neměl klesat na víře, že všechno Tvé snažení může být jenom marné. Záleží totiž na Tvém pochopení, co může kdo ze zbylých znamenat. V každém případě mohou Ti být odrazovým můstkem k dobře chytající vatře. Je jen třeba postupovat uvážlivě. A stále připomínat, že přijímat zavazuje k dávání. Je Tvou věcí, jak se Ti povede to vštěpovat. ...

Dost však tohoto říkání. Znáš to všechno dobře jako já, a chceš-li se očistit, musíš se pokusit těmito lidem rozsvítit v hlavě, jako jsem se o to snažil já. Jiná věc je, jaký v tom můžeš mít úspěch. V tomto směru jsem sice věci poněkud posunul dopředu, ale zase ne natolik, aby se dobré výsledky vršily. Budeš je muset dobývat jako já z ničeho nebo snad z mála, které zanechávám. A připomínám: toto úsilí je požehnané. Nebudeš-li moci pomoci jiným, pomůžeš sobě. Dověření je vysoko. Člověk, než k němu dospěje, musí vykrvácet,

aby byl tak lehký, aby k němu dospěl. Na druhé straně kvalitním soustředěním musí být dost těžký, aby se neukázalo, že to dovršení je vždy rozplývající se dým. I toto víš. Připomínám-li Ti to, pak pouze proto, abys už nekolísal, nezdržoval se, protože čas si dovede vyhradit mnoho z člověkovy snahy pro sebe.

* Stanislav Kulovaný

10.1.1965

Touhou nauku dát a současně nepřetržitým varováním se ji profanovat vykoupil jsem vlastně možnost nebo dovolení dát ji skutečně. Stalo se to na rozhraní prožitkového postupu a já mohu těžit z toho, že to nemusím považovat za poslední životní okamžik.

Mám tedy něco času, a proto mohu se ještě dívat, jak kdo bude nauku ve svém životě realizovat. Víím, že ji bude moci realizovat dobře každý, kdo opustí sobecké zřetele, uplatňující se v nauce tím způsobem, že si chce buď vůbec, nebo především sám pomoci.

Mohl bych tvrdit, že mám-li jakési poznání a dovedu pracovat v říši příčin, nabyl jsem obého právě tím, že jsem své úsilí zakládal na myšlence, aby jeho dobré výsledky platily všem. Tím se poznání a schopnost pracovat úspěšně v říši příčin staly vedlejším produktem tohoto úsilí a dnes mohu říci, že kdo nepřistupuje takto k věci, nemůže splatit cenu, která se musí za tyto dvě schopnosti zaplatit.

Kolik lidí si tedy může stěžovat, že pracovali a nedosáhli obšťastňujících výsledků. Nevědí, že si musí stěžovat pouze na své sobectví. Svět jakožto celek není přece prostředí, v němž individua mohou činit, co chtějí. Nezakládají-li jedinci své úsilí něčeho dosáhnout na ohledech k organické spjatosti celku a jednotlivce, musí počítat s tím, že budou jakoby ve vzduchu beze všech opor a že stačí malá chyba, aby se náhle zřítily do naprostého neúspěchu, ba do prokletí.

Ano. Existuje cesta, na níž jedinec dosahuje podstatných úspěchů v oblasti duchovního vývoje a schopností. Tato cesta je však

obtížnější, než aby na ní mohl mít úspěch kdokoli, jenž by již předem sám sebe nepřekonal a neučinil ze sebe zcela poddajný nástroj své vlastní vůle. Vy sám a každý, koho znáte nebo i neznáte, příliš mnoho paktuje se svými sklony, a proto nemůže po takové cestě kráčet. Z toho důvodu musíte nastoupit cestu, kterou jsem Vám objasnil, cestu, na níž člověk platí své karmické dluhy předem a za to získá ochranu dobrodějných duchovních sil.

Nastupte proto tuto cestu. Je bezpečná a její úseky na sebe navazují. Kromě toho na ní pracujete k tomu, aby vzniklo dobro, z jehož konta bylo příliš mnoho vybráno snahami příslušejícími k cestě, o níž se zmiňuji, ale již nedoporučuji. Kdyby spadala do rámce cest schůdných pro dobře, ale jen normálně učeného člověka, jistě bych ji také doporučoval. Ostatně lze říci: o co vlastně jde? Lidé jsou netrpěliví nikoli proto, že chápou, že už by bylo potřeba pomoci světu, nýbrž proto, že by chtěli uniknout svým vlastním nesnázím. ...

Pracujte tedy tak, jako byste chtěl (a chtěli) pracovat pro dobro druhých. Když budete s tímto zřetelem pracovat stejně vřele jako pro sebe, dočkáte se výsledku. A svět se na něm (výsledku) zúčastní také a Vás bude provázet požehnání a navážete na linii guruů, která není přerušena.

Tento dopis vznikl ze starosti, aby byla nauka zachována k dobru každého, jenž je schopný ji přijmout, jako pro ty, kdo o ní ještě nevědí.

15.2.1968

Nejde mi o formální stránku učení, a proto vlastně ji vždycky obcházím. Víím totiž, že když je někdo zasvěcován mistrem jógy, vždy je nabádán k tomu, aby ovládl svou bytost tělesně; tím zesílí jeho vůle. Když však je zasvěcován mistrem mystické školy, vždy je nabádán k tomu, aby v pokoře sehnul hlavu před Bohem a tak dlouho byl před ním v pokoře sehnut, až na něho začnou pršet paprsky milosti a tím dosáhl blaženosti. Když bude zasvěcován

mistrem severního buddhismu, musí se uschopňovat k tomu, aby dovedl konfrontovat uvolněné psychické síly svého bytí s psychickými silami jeho prostředí nebo prostoru a tím dospěl k poznání, že záležitosti žití se mohou řešit vítězstvím v zápase tohoto druhu. Když bude zasvěcován mistrem egyptského učení, vždy bude veden k rozvinutí vůle, která nezná odporu a dovede si podrobovat celou přírodu jako její pán, podobný některému z bohů egyptského pantheonu. A když bude zasvěcován buddhistou jižního směru, bude nabádán k tomu, aby zanechal všech zápasů s vnějšími činiteli, vzdal se všeho a dosáhl míru toho, kdo nebojuje.

Názor na zasvěcení těchto škol souvisí s jejich kosmologií. Ta je kůží hada zasvěcení a má tedy podle mne velmi malou cenu. Nezabavuje člověka nezbytnosti projít dvěma etapami zasvěcení, z nichž první vede k vyřízení osobních problémů, vyjádřených otročením člověka světu prostřednictvím neodolatelných nutkání, kdežto v druhé dosáhnout vyrovnání napětí mezi jedincem a kosmem, aby přestalo existovat neodolatelné nutkání v absolutním smyslu.

6.7.1970

Na přímé stezce, na stezce duchovního vývoje, v němž se člověk nepodrobuje Bohu jako nic neznamající jednotka, nýbrž si zachovává prosté a jednoduché sebevědomí, získané zrozením, je na jeho bedra vložena nesmírná odpovědnost. Zjednodověním myslí, která v tomto stavu obsahuje celou fyzickou bytnost, se člověk stává bájným Atlantem, jenž dočasně nese na sobě samém celý svět, a jenom na něm záleží, zda tento svět zkaží na určitou epochu nebo jej pozvedne, a to je podmíněno tím, že si zachová na jakémkoli stupni lidské sklony, nebo je zcela vymytí a tím se představí univerzu jako čistá, dojmům nepřístupná, odosobnělá, rozumná bytnost. V tomto případě lidstvo mravně nezkaží, nýbrž je pozvedne k větší moudrosti a míru v duši.

V podstatě není jiné cesty, než která je poznamenána hlubokou orbou mocného duchovního snažení. Všechna tvrzení, která nejsou ve

svém pozadí poznamenána touto orbou, jsou tlacháním. Neexistuje totiž možnost vykoupení pro ty, kteří malost myslí předkládají jako pokoru. Buď člověk příslušným rozvinutím vědomí až k jeho schopnosti pojmout v sebe celý svět, ba veškerou hmotnost vesmíru, svět a vesmír přeroste a potom usne v blahu nirvány, nebo jako dr. B. zcela otevřen Bohu nechá se Bohem proniknout a jako Bůh sám se ponoří v sebe jako onen biblický Beránek boží, stane se v sobě mrtvým až do příslušného dne; v obou případech je dosaženo nejvyššího mystického cíle, ale rozhodně nelze najít „třetí cestu“, na níž je malý, různě narušený člověk zachován a navíc ozdoben mystickými výsledky.

Když člověk přeroste celý vesmír a jako takový překročí práh smrti, onen příkop s jeho desetitisíci léčkami, aniž si zachová nejmenší stopu světskosti a osobitosti, nebo se stane „zabitým Beránkem“, vypořádá se dobře s odpovědností, o níž se nahoře zmiňuji. Zkázá-li se však celé dílo mravními nedostatky, jež si člověk zachová až do okamžiku přechodu přes tento příkop, čili když jako mravně nebezzávadný jen silou dosáhne onoho prahu, pak realizace nebo vytržení budou poznamenány těžkými proviněními na energetickém faktoru zvaném karma. ...

Když tedy člověk přechází práh smrti, jinak též zvaný práh zasvěcení, zanechává za sebou stopu vzduché karmy, vedoucí lidstvo buď k míru, pokoji a osvícení, nebo k rozčilení, desorientaci a zlu přesně podle toho, zda se už dokonale odlidštil čili uschoptil projevat se pouze skutky ctnosti, nebo zda si zachoval lidství s jeho vadami, z nichž nejdůležitější je sobectví nebo mírněji pověděno egocentrismus.

Proto by žádný mystik neměl věřit v to, že mystické pokyny nemusí být v oblasti mravnosti tak přísné. Má přece překonat svět. Má pouze jako takový překročit práh, na němž vítr konečných fází očisty z něho odvívá poslední stopy jemných variant sobeckosti, a pak s duší čistou, zaměřenou na to, aby jiné bytosti dosáhly spásy, překročil tento práh a hned za ním se uvolnit ode všech zbytků lidství, jež Velký zákon za tento práh nikdy nepouští, leda na čas, než karma překoná jeho mocné vypětí a zabitím ho převede na úroveň, kam patří kvalitou svých skutků.

* Jindřiška Ljudevigová
19.4.1968

Když to převtělující se něco duchovní již opustí svět zvířat a vstoupí do světa lidí, je srdce toho pouze masité, to je neprostopené senzibilizujícími nervy. V takovém srdci se guru Minařík nikdy nehrabe, ale jistě se v něm hrabe karma, která je vlastní živé přírodě. Je však věcí lidského rodu povšechně a každého jedince zvláště, že na tuto činnost karmy reaguje – což je projevem pudu sebezáchovy – vytvářením povlaku odporu na srdci. A zatím co jedinec, člen lidského rodu, karmicky zraje, myslí si, že je třeba zesilovat tento povlak tak, až se stane krunýřem. Tento krunýř potom ještě zakalí podle souznění s pekelným nebo nebeským světem buď ateismem, nebo náboženskou netečností. A jelikož karmické zranění nelze žádným způsobem zastavit, vede takto vznikající ateismus v nižším případě k jakési skutkové, emocionální nebo mentální destrukci, což je předzvěděním pádu do pekel a všeho toho, co s tímto pádem souvisí. Ve vyšším případě to zase vede ke vzniku démonického genia, kterým jsou obdařeni Stalinové, Hitlerové apod. Je-li však tento krunýř zakalován náboženskou netečností, pak v nižším případě vznikají typy se stupidním duchem, které končí individualizující éru ve stavu bludných duchů a ve všem tom, co za touto tendencí následuje.

Ale věci takto zle vždycky nedopadnou. Následkem potenciálního souznění nitra člověka s nebesy se stává, že lidé mohou tento krunýř pociťovat jako činitele, který je osamocuje uprostřed lidského rodu. Tím dochází k sondážím na cestě mystiky. V tomto případě se už může stát, když je někdo velice karmicky zralý, že na této cestě narazí na toho nebo onoho gurma Minaříka, který tak nebo onak jeho krunýř rozrazí. To je ovšem vždy spojeno s obnažením srdce a tím i s malým nebo větším vnitřním otřesem. Na tento otřes se pak dá reagovat tak či onak; Vy na něj reagujete svým způsobem. Ale vězte:

I já jsem odkládal záležitosti karmického zranění až do nejposlednějšího okamžiku. Tak se stalo, že mě mystika nevedla ke snaze o laciný

úspěch na nivách světa, nýbrž k potřebě poznání asi tak jako krutý hlad k touze nasytit se. Tím se stalo, že i mé srdce se obnažilo. Měl jsem však už dosti potenciálních životních zkušeností, abych se ne snažil je zase zalepit flastrem povrchnosti. Proto měla moje realizace tyto dva charakteristické znaky: 1. byla mi i do srdce i na srdce vložena trnová koruna, aby i systola i diastola, pokud by se chtěla rozepnout až do smyslového světa, dostala výstrahu bodnutím této koruny; 2. pomocná ruka z nebeských světů, nedezinfikovaná a nezjemněná, uchopila tyto celkem již rozvinuté senzibilizující nervy, ba jejich kořen, a vytrhla je doslova z celého těla. Tím jsem přestal být člověkem. Byl jsem však na základě karmických předpokladů ozářen poznáním, že se této léčbě žádný člověk nemůže vyhnout, a proto jsem začal druhou etapu své mystické cesty.

Nebyl jsem v této etapě nijak podnícen touhou umět dráždit Drtikoly, Weinfurtery a jiné lidi tohoto typu, nýbrž pouze touhou vnikat do pletiva jevů největších hlubin nitra lidí, abych se snad nedopustil omylu v hodnocení stavu lidí na úrovni jejich vnitřního prožívání. Ta tam byla moje tápavost, když mé úsilí vyvrcholilo druhou realizací. Stal jsem se lékařem, který se dobře naučil léčit choroby pocházející ze žití, lékařem, který odmítá na přání pacientů léčit tyto choroby podle jejich přání nebo je tak kombinovat, aby to budilo dojem, že se pacient uzdravil, protože je nemocen podle svých ideálních pohnutek. A teď se již pouze se smíšenými pocity mohu dívat na uměle vyseděné mystické a jógické veličiny, které vznikly tak, že se provrtaly k fixování určitých jim vyhovujících domněnek.

8.12.1969

Tu jsme už u jedné nesmírně důležité věci. Chtěli jste, abych jako klepař nemluvil zle o nepřítomných osobách. Kdybych se držel této věci jako mravní zásady, jak bych vypadal? – Musel bych nevěřit ve své evidentní osvícení a dobrou znalost cesty vykoupení i vykoupení samého, protože bych musel vždy přezkoušet teorie

těchto lidí a tím se dostat k naprosté neschopnosti něco udělat. Ale nebojte se. Já svým úsudkem nikomu neubližuji. Nemůžete-li Vy soudit a musíte se proto držet nějakého mravního korektivu v této záležitosti, pak já soudit mohu, protože vím. A to vím je meta, k níž konečně chcete také dospět. A já se snažím každého k ní dovést. Ostatně mé pomlouvání druhých má konkrétní pozadí. Vy také na cestě k poznání, moudrosti a vykoupení nesmíte setrvat ve zmatku „tolerantismu“. Nebyli byste schopní udělat nic. Ale dost už toho.

14.2.1970

Cítím se Vámi zaveden tak daleko, že budu volat „Syna světla slávy“, abych tu věc dal do pořádku. Neučinil jsem to už dvaatřicet let. Tehdy jen proto, že se mi zdály osudy světa černé jako noc. Prý proč se staráš o toto? Je to přece dítě přání lidského rodu. A tak já sám jsem si z této chvíle odnesl jistotu, že se vyhnu žaláři, mučení a smrti z rukou nacistických i bolševických. A kromě toho jistotu, že nebudu muset do zaměstnání, abych se nemusel stýkat se svět-skými lidmi.

23.4.1970

Když jsem se dostal na pevný bod centrální duchovnosti, začal jsem na jiné působit jako faktor vyvolávající v jiných nejhluběji uložené vlastnosti. Tak a nejinak tomu bylo i s Jiřím. Jeho slabost vůči silám osudu, slabost prorážející snad jen ve vzteklosti nebo v podobných, ale mírnějších projevech, musela tedy stykem se mnou rozhodně vystupovat. Ale to zas není ta má špatnost. Spíš to byl pro něho pokyn kam napřít sílu. Tedy nikoli do rozvoje příjem-ných pocitů pochybné povahy, nýbrž směrem k tomu, aby dosáhl vnitřní stability člověka, který se neprohne pod tíhou osudu. ...

V přesném poměru k Vašemu opravdovému hledání se Vám po-daří prokrestit si cestu do krajiny prosvětlené ostrým čirým světlem.

Všechno tedy záleží na Vás. Zjišťujete-li, že mě nesnášíte a vidíte-li pramen všeho odporu a zla pouze ve mně, pak jste se dali na bludné cesty, které k světlu nevedou. Nesmíte totiž být domýšliví. Zlo není vně Vás, nýbrž ve Vás. Plno slabostí a kompromisů a hledání cest jak následkům toho všeho uniknout. To se přece nemůže podařit. Ale pozor! Pro mne osobně nejsou lidé špatní a dobří, nýbrž pouze desorientovaní.

* Jiří Luštinec
28.4.1967

Tak jako Vaše věda myslí na zkoumání přírody hned, bez zvláštní přípravy člověka s výjimkou určitého stupně vzdělání, jóga zase myslí na výchovu člověka k určitému vyvrcholení, čímž se pak člověk stává schopnějším pro detailnější vědecké disciplíny, k nimž přičítá i Vaši vědu.

Jako s vážným problémem tohoto druhu jsem se setkal právě při magické výchově. Zajímalo mě tehdy, proč „učňové magie“ mají tak žalostné neúspěchy, hledě k používání magických sil a pozorování následků jejich používání. Zjistil jsem, že to bylo proto, že neprošli mystickou výchovou, která magii předcházela. Tato výchova je podle moderního pojetí vlastně praktickou psychologií. Je tak používána, aby se duševní kapacita člověka silně zvětšila a člověk dosáhl takové elasticity ducha, aby mohl zkoumat přírodu s velkou snadností a poznáním přírody vyprostil svého ducha z otroctví v nejširším pojetí tohoto slova.

Vzhledem k této alternativě vnitřní výchovy si snad možno dovodit, že jóga a všechny dobré disciplíny tohoto druhu se zaměřují výhradně na dosažení nejvyššího stavu ducha, kdežto průzkum v detailním smyslu se ponechává, až když je tohoto stavu dosaženo.

Co mne se týká, vím, že obvykle je člověk, jakožto tvor obdařený hodnotami vrozenými, vždycky omezený řekněme určitým pojetím světa a jeho jevů. Jedná se o to, aby člověk systematickým úsi-

lím rozšířil kapacitu myšlení a uvažování a na základě toho dále vyvinul i smysl objevit psychologickou zákonitost, která myšlení vede k zúžení a omezuje každý úsudek následkem horování člověka pro něco nebo proti něčemu. ...

Protože jsem vlastně především jóginem, mohu Vás vést k rozšiřování vědomí, a to nikoli v abstraktním pojetí tohoto vědomí, nýbrž vědomí denního. Mám zkušenosti v tomto smyslu takové, že Vás mohu dovést až na stupeň, kdy příroda leží před člověkem jako mrtvola na pitevním stole patologa, ale vězte, že já se k tomuto podrobení přírody stavím jako k východisku poznání, jakým způsobem je možno zabránit každému dalšímu i potenciálnímu přilnutí k světu jevů, protože mám za sebou zkušenosti, které mě poučují, že žádná další zkušenost nemůže přinést nic jiného než neužitečný dotyk ducha se světem.

Tím se moje životní cesta liší od Vaší. Vzhledem k tomu však, že věda má lidem prospívat a nikoli jim ubližovat, jsem rozhodnut dát každému člověku jógickou předvýchovu, jak o ní mluvím v předcházejících řádcích, neboť mi leží na srdci poznání, jak mnoha lidem věda ublížila technickým předstihem mravnosti.

Člověk, který maximálním rozpětím uvědomování mohl proniknout smysl dravosti, již je chování jednoho tvora vůči druhému, stane se vždy bódhisattvou. A tu je brzda toho, aby se detailizovaná empirie nestala prokletím lidského rodu na jedné straně a strašnou karmickou vinou vědce tohoto typu na druhé straně. Ale o těchto věcech vím já a dosti těžko mohu s kýmkoli mluvit. Proto se zdá i moje nauka spíše náboženstvím než vědou. Pravím však: zdá. Ve skutečnosti je to pouze praktická psychologie, která předstihla psychologii nyní užívanou, která zabředla do zkoumání psýchy a nechce nic vědět o jejím systematickém rozvoji.

18.5.1968

Zdá se, jako kdybys nebyl spokojen s mým postojem k jógické výchově. A přece pokládám za svůj největší úspěch, že se mi jógické

školení podařilo dostat na bázi klasické evropské psychologie. Tím jsem totiž labyrint jógické filozofie učinil průhlednějším a také jsem usnadnil orientaci v něm. Víím totiž, že brahmínská jóga má za sebou svět příliš mystický, aby se v něm mohl pohybovat člověk s běžnou intelektuální výzbrojí. Jóginové, kteří, když se v něm cvičili, neztratili rozum ani život, měli opravdu jinou předvýchovu než běžní lidé našeho kontinentu. Především museli přijmout dva příkazy: bezdomoví a úplnou chudobu. Pak, když měli ještě jiné dobré karmické dispozice, mohli snášet mystickou sféru praktické jógy, aniž dospěli k nějaké úhoně.

Já sám jsem měl oba předpoklady, o nichž se zmiňuji, než jsem jógickou cestou šel. Dal mi je sám osud. Bylo to tak, že když mi bylo dvanáct let, viděl jsem děti lidí sociálně nejubožejších jako prince zcela ponořené v blahobytu. A když jsem potom za dva roky opustil svůj velmi chatrný domov, dospěl jsem dříve, než jsem nastoupil cestu jógy, k názoru, že jsem jako laciný dílenský stroj, který, když se porouchá nemocí, může být vyhozen na smetiště.

Když člověka takovéto životní okolnosti nezničí ani morálně ani rozumově, chová se v mystickém světě praktické jógy zcela jinak než ten, kdo byl na tom v životě byt' nepatrně lépe. Každý takovýto člověk dychtí vidět a prožívat, kdežto onen pouze pomoci si z bídy. – Odtud tedy pramenilo mé stanovisko k zázrakům mystického světa. Chápal jsem je jako dění, které nemá žádný vztah k životním bolestem, které jsou příliš věcné.

Dejme tomu, že úspěšní indičtí jóginové neměli vždy takového pomocníka v osudu. Pak si ovšem museli takové podmínky vytvořit skutečně prožívaným bezdomovím a chudobou. Pokud to neučinili, stali se z nich podvodníci, ať hrubého, nebo parádnějšího rázu.

Vyslovuji tento posudek na základě toho, že víím příliš dobře ze zkušenosti, co vyžaduje bezpečnost pobytu v mystickém světě. Člověk musí být nevzrušitelný. A takový není nikdo, kdo nedospěl na dno chudoby a bezdomoví. Takový člověk totiž stále v něco doufá a stále je ochoten uvěřit něčemu, co se mu nabízí jako smys-

lový požitek; neviditelný svět používá této slabosti člověka a podstrčí mu vždy něco, co se jeví jako slastné a skončí jako strastné. Proč tomu tak je? Každá konzervativní společnost se brání, když se do ní chce dostat člověk z jiného prostředí.

Když jsem vstupoval do mystického světa, byl jsem dost nikdo a dost beze všeho majetku, abych budil podezření, že bych se chtěl stát jeho vetřelcem. Byl jsem považován za mouchu, prolétající tímto světem, která měla zcela jiné zájmy než v něm hledat své místo. Teprve budoucnost ukázala, že i zde platí pravidlo, že ten nemajetný nikdo je nejschopnější uzurpovat panství nad světem, v němž se ocitl.

Ale já jsem měl na mysli něco jiného než uzurpovat moc. Měl jsem plán sdílet nejlepší výdobytky z mystického světa. Proto jsem zde dosud, nezešílelý, zdatný a věčný. A protože jsem až příliš hluboce prožil bídu bezmocnosti a nevědomosti, myslím vždy na to pomoci z nich jiným s nejvyššími ohledy na jejich bezpečnost a přímý výstup, i když raději pomalý.

Tak jsem tedy přešel z hazardního mysticírování k psychologicky odpovědné aktivitě. Víím totiž, že předpodstatnění na psychologické bázi souvisí s nejfantastičtějšími mystickými výsledky, které jsou pro jednodušeji uvažující mystiky naprosto nedostupné.

Z toho tedy vyplývá moje netradiční mystická výchova. Víím totiž, že existují-li mistři typu Rámakršny, pak do rámcového tradičního školení vkládají také psychologicky opodstatněné zásahy, které se sice zdají druhotnými, ale vpravdě jsou prvotní. Neexistují totiž nejvýše vospělí mistři jógy, kteří jsou hlupáci. Proto dovedou do tradiční boudy učení vždycky vnést nábytek umožňující dobré bydlení.

Netrap se tedy tím, že mé učení je jaksi daleko od klasické jógy. Cítím nesmírnou odpovědnost za to, aby praxe vedla jen k dobrým výsledkům, a proto učení obměňuji k dobru každého, kdo si jím chce pomoci k překonání bídy poznáním. V józe, která dělá blázný z rozumných lidí, si dovede každý sám poradit. A to obyčejně bývá jóga tradiční. ...

Nyní ještě něco. – Co se týká „systému“, ať mi kdokoli dokáže, že žití má systém, a pak proti němu také postavím systém. Ale

situace je jiná. Jedinec je člověk náchylný propadnout tisíci pokušením a žití je tisíc pokušitelských momentů. Nevím nic o tom, že je systém v působení oněch tisíci pokušitelů. Proto neříkám co cvičit, nýbrž co uskutečnit. A mohu opakovat: je třeba především ovládnout sebe tak, aby žádné pokušení nemohlo momentálně přemodelovat člověka. Až toho bude dosaženo, dostane každý další úkoly. ...

To snad je všechno. Dodávám proto: dosud mi nikdo nedokázal, že žití je systém ve spádu událostí, a proto ani já proti němu nebudu vytvářet systém obrany. Jinak bych chtěl na lidech, aby cvičili a nikoli žili. A cvičení dělá hrb na duši – správné žití vede k řešení životních problémů.

2.12.1968

Na prvním místě tu je úvaha po Tvém odchodu, co bylo jeho příčinou.

Jednoduše myšleno, musels přece poznat, že v mém učení je nějaká mezera, nedostatečnost, závada. Je-li to to mé, že je nezbytné jít po mystické cestě způsobem života, povím Ti, jak k tomu došlo.

V pětadvaceti letech jsem se dostal mezi mystiky. Jeden z nich, dědek, býval, když jsme vstupovali do místnosti, kde se schůzovalo, obyčejně schován za biblí, odkud tu a tam vylézal a prohlašoval: „Ach, to bylo krásné!“ Druhý, prudkého temperamentu, se rozohňoval a říkal: „Panstvo, mystika je nesmírně vážná věc, to si nemyslete!“ Svým temperamentem třetího zpravidla hned probudil a ten bezdůvodně řekl: „Cvičit se musí!“ a hned nato zase usnul. Kromě těchto tam byli ještě další, méně „barvití“, až na jednoho, který svíraje pěstě prohlásil, že Weinfurterova mystika je mezinárodní škandál, čímž mne připravil o místo i existenci, již už jsem nikdy znovu nevybudoval.

Šel jsem však dál životem a ve třiceti letech jsem stanovil, protože jsem byl ještě dost silný na to, abych případné úspěchy cvičících mystiků anuloval: tak já je nechám cvičit, aby si mysleli, že

vůbec pracují, ale budu dávat pozor na to, zda s úspěchy jejich cvičení se také vyvíjejí hodnoty z tzv. předběžného školení. A tak došlo k tomu, že jsem jedny zaklínal, kteří potom odešli, a druzí přicházeli, abych je zase zaklel a oni odešli a – v tom se vyčerpával můj čas. Pak už jsem zestaral. Taktika nechat cvičit a tím dát čas, aby bylo dosaženo výsledků předběžného mystického školení, se ukázala k ničemu a má síla zaklínat výsledky mystických cvičení už také přestávala a kromě toho jsem v tom nic dobrého nenacházel; proto jsem zakotvil v kategorickém imperativu: vyvíjet se způsobem života.

To je celá historie mého života.

29.1.1969

Tvůj odchod ode mne na mne silně zapůsobil. Tak, že následkem toho „všeho okolo“ jsem teď už plně nakloněn pouze tomu vrátit nauku zpět do Tibetu. Ano, bílá rasa zklamala. A já stojím před úchvatným poznáním, že i toto bylo předpověděno, totiž že po krátké vládě bílé rasy bude zase vládnout žlutá.

Je to vaše vina. Tvoje i jiných. Neprozkoumali jste nauku nebo ji neuskutečnili a to přece na mne musí působit, jestliže tu stojím jako člověk dbalý na to, aby vykonávané dílo bylo dokonalé. Po Tvém dopise to už neplatí, ale cítil jsem se před ním tak, že jsem si říkal – ano, dva platýzi kritizovali vlaštovku: „Vidíte, kmotra, ten létající platýz nezasluhuje důvěry. Nejen že bere v pochybnost naše sídlo, bahno, ale staví se i proti poznání, že voda, živel, z něhož všechno vzniklo, není pořádným světem. Kromě toho jste si jistě všimla, že když létá, míhá se tu i nějaký jeho stín. A to už je velmi podezřelé.“ Tak jsem uvažoval. A co se týká rozporů ve spisích? Neměly by tam být, jestliže se netýkají odlišných cest k cíli. Na cestě ku Praze od nás narážíme na Břežany, ale z Liberce to byla Mladá Boleslav. To je přirovnání. ...

Mohu Tě ujistit, že mé osobě nehrozí nebezpečí, že jsem se odvážil tam nauku vzít a sem ji dát. Neměl jsem až dosud rovnocenné

neprátele ani v dugpech, kteří před 23 léty se o mnohé pokusili. Nač však o tom mluvit. Jestliže se o nich zmiňuji teď – dříve jsem o nich nemluvil nebo pouze zastřeně – pak proto, že vše doznělo. Smím tedy říkat: „Vidíte, tak to mohlo být, tak to je a tak to bude.“ Dost už řeči. Jsem rád, že alespoň stopa kladného je v Tvém dopise. A nakonec: toužíš po „výsledcích“. Kdybys po nich netoužil, počkal bys až do vhodné doby, kdy bys poznal, zda v mé nauce jsou rozpory nebo zda jsem – jak někdo v buddhistických spisech mluví o nějakém ctihodném asketovi – zabeďněnec. Já sám jsem si zatím svou naukou jist.

* Manželé Josef a Marie Pavlovi
4.11.1969

Vešel jsem do života vybaven téměř absolutní ubohostí. Nikde a v ničem jsem neměl oporu. Už jako dítě bez domova jsem byl mezi sociální a mravně narušenou spodinou. V tomto stavu jsem přijal nauku, a to jako poselství prikazující mi nebrat už tuto situaci jako určující všechn můj osud. A tak vynucenou na sobě spokojeností a nepřerušovaným kontaktem s božstvím pro mne ztělesněným v nejlepších citech a idejích proměnil jsem nejen sebe, ale i svůj osud. Má pologramotnost zmizela, kdežto intelekt se rozvinul tak, že jsem začal zahánět i graduované lidi do jejich případného duševního přítmí.

To je důkaz, že člověk není takovým, jakým ho dělá nebo chce udělat jeho vlastní osud v podobě dispozic; on je takovým, jakým se udělá sám svými třeba jen použitými vnitřními nebo duševními hodnotami. Když je šťasten nezávisle na okolnostech až do změny stávajících okolností, pak našel tajemství účinných mystických sil, jichž se smí vždycky použít, jestliže se člověk rozhodne chodit stále s Bohem, až už nebude člověkem, nýbrž Bohem samým. Ale to vyžaduje, aby v sobě choval pocit odpovědnosti. Kdo si totiž myslí, že bude chodit s Bohem pouze do doby, kdy si zevně

pomůže, ten pozná, že žádná lidská moc nedovede překonat přirozené působení latentních karem.

* Ladislav Sekerák

31.3.1961

Tebe, Laco, bych chtěl ubezpečit, že můžeš důvěřovat tomu, čehos dosáhl. Jsi uzpůsoben tak, že Ti není dáno zaskvít se silou intelektu a předvídavosti, ale to je jen malá ozdoba, která sub specie aeternitatis nemá žádný význam. Chci-li totiž v této souvislosti mluvit o sobě, mohu říci jen tolik, že k svému životu, v němž dbám, aby všechny síly směřovaly výhradně k zakončení strasti v její formě sansárového bytí, nemohu použít více, než právě Ty používáš.

Kdybych totiž přestal být v poměru k absolutnu stejně malý, jako jsi Ty, ukázalo by se, že jsem si své věci k dobrému zařídit nedovedl. Lesk by se stal předzvěstí pádu a nic by na této věci neměnily karmické zásluhy, které by snad mohly plynout ze snahy zachovat nauku pro příští doby. S dary nebo výsledky roste odpovědnost za jejich používání – a co se těchto věcí týká, byl jsem pro dosažené výsledky ožehován tak, že právě jenom mé dobře vybudované tělo to mohlo unést. Ostatně co způsobuje, že se nekončí výhledy na další rozvoj mystického oslavení, je pokojná a trvalá touha poznat smysl životních procesů a jejich východiska ve spáse. Nebudeme-li v této věci přihlížet k destruktivnímu neklidu, který vzniká z touhy poznat tento smysl hned, to je ještě v tomto životě, pak máš nejlepší vyhlídky pokračovat k tomuto poznání, k jeho úplnému dovršení. Kromě toho zachování klidné touhy tohoto druhu Tě nikdy nepřivede k rozbití všeho, co tvoří Tvé prostředí, takže nebudeš muset zažít nesčetné úzkosti ani nebudeš musit řešit nesmyslné komplikované situace, čehož jsem si já sám užil v míře neúnosné. ...

Co mne se týká, můj osud byl zvláštní. Roztrhl jsem pouta „dvojnosti“ jako chlapec. Proto jsem nebyl postižen prokletím, po

němž následuje trest v podobě zatemnění. Musel jsem však za to řešit situace, v nichž mi mohla pomoci pouze zvláštní schopnost vidět a uhádat smysl. Se zřetelem na to se schopnosti nevyplácejí. A není schopnosti bez povinností. Zdá-li se někdy, že toto není pravidlem, pak je to proto, že lidé nevidí dále. Takový stav označuje pouze pobyt v předsíních trestu. Proto buď pokojný.

20.9.1966

Každý člověk by se měl vyvíjet stejně mysticky jako zevně. Měl by v sobě vyvinout sílu „víra“, aby mohl hledět skutečností do tváře a vítat nevyhnutelnosti s odvahou i pokojem v srdci. Jenže každý zůstává člověkem, i když šplhá na velké výšiny Ducha. Za těch okolností se to, co dobyl, dostává do sázky; je možné, že mnozí pouze na tom ztratí všechno, co správným úsilím získali. ...

Jsem přesvědčen, že doba, v níž jsem s kýmkoli v kontaktu, má být využita na to, aby si každý sám pomohl. To chce ovšem pracovat stejně na zevnějšku jako na nitru; na zevnějšku tím intenzivněji, čím intenzivněji se pracuje na nitru. ...

Postrádám onu víru, kterou jsem já v sobě našel nebo vydobyl a která vlastně chybí vám všem, které znám, víru, která takřka vytváří božské světy. Ano! Tak jsem to já dělal již od útlého mládí. Vytvářel jsem mocí víry božský svět, ale nevytvořil jsem jej, nýbrž on se mi představil jako jistý druh volání. A tak jsem v sobě vzbudil „víra“, která mi přece jenom poskytuje volbu prostředků a tím i únik před nebezpečími.

Musí se tedy počítat se skutečnostmi. Žádný z lidí tu v porušeném těle nezůstane, a přece toto memento každého překvapuje. V tom ohledu jsou mystikové podobní lidem světským, ale světší lidé, ačkoli jsou v tomto ohledu nepolepšitelnější snílkové než mystikové, přece si myslí, že jejich nazírání je realističtější.

Píšu takto. Je to proto, že v souvislosti s případem Aninky se vynořuje celá problematika všech mystiků. Je pravda, že mnozí získávají příslib, že jejich věci vyjdou dobře. Ale já jsem pozorný i k mo-

mentům překvapení, které jsou vždycky možné, kdežto naděje, že poslední věci člověka dobře dopadnou, ztrácí pro mne velkou průkaznou sílu, jestliže úporná choroba může člověka nesmírně ochudit, čímž se do dobrých předzvěstí musí vyvinout přes strasti a překážky, jako se to stalo téměř každému v tomto životě. ...

Bylo by dobře, kdybyste vy všichni, kdo jste se mnou v přátelských vztazích, mohli mít oči otevřené pro jakékoli skutečnosti.

10.6.1968

Děkuji za milý dopis, kterým tak pěkně reagujete na mé sdělení. Chtěl jsem vás tehdy o všem, co je důležité, informovat, aniž bych počítal s tím, že byste mi mohli pomoci. Jde totiž především o vědomí, že tíže a tíže posouvám káru života vpřed, aniž vidím, i za změněných poměrů, že by to vše směřovalo k žádoucnějším konkrétním výsledkům. Především tu rozhoduje úpadek sil, který znemožňuje povzbuzovat druhé, neboť, jak ukázala celá minulost, jen tak lze budovat. Ale samozřejmě ani tak se mě nezmocňuje pesimismus. Je to spíše vědomí bezvýchodné situace, v níž se cítím zralý k tomu pustit všechno z rukou, jestliže se všechno rychle neobrátilo v dobré. Tak asi vypadá střízlivý závěr z toho všeho. Ostatně je to trochu komické. Musel jsem poslední dobu tak uvažovat, že mám skutečně obrovité zkušenosti na mnohých stezičkách mystiky, ale – a to mluvím především o nových lidech – nejsou opravdu k ničemu, protože každý na mně žádá stejné pochybnosti o všem, co se mystiky týká, jaké má on sám, protože jen to se mu zdá zárukou dokonalého porozumění.

Z toho tedy vyplývá, že ač velmi nerad, nechávám se postupně donutit obracet zrak k jiným sférám než lidským; zdá se mi, že bych musel platit příliš mnoho, kdybych si jen hrál na člověka plného pochybností. Co mohu říkat o tom, že tam, kde nejsou pochybnosti, je tvůrčí síla? Vždyť každý začátečník se vždycky domnívá, že věcem lépe rozumí než člověk nejvyšší zkušený. Člověk musí vidět jako na dlani celý svět protikladných jevů i jejich působení na sebe, aby poznal, že záleží právě na tom, zda má nebo nemá pochybnos-

ti při hodnocení a zdůrazňování významu jevů, jestliže má z nich dobrým pomáhat na světlo boží a zlé potlačovat. A tu právě zasahuje ona stále neznámá veličina, strážkyně prahu, která v poměru k lidem, jako já jsem, vnuká ostatním jistotu, že oni vidí a hodnotí věci naprosto dobře a správně.

Toto je tedy onen svět, který dozrálý mystik má opustit. Kdyby v pozadí nestrašil onen bódhisattvický princip v žití, bylo by to jednoduché. Ale člověk nesmí být ani tak sebevědomý, aby se jednoduše obrátil k světu zády. Proto vzniká dilema, které pouze čas, vyplněný „patřením na Boha“, smí řešit.

Nemohl jsem se tedy na základě toho vyhnout zklamání. Víím, že okolnosti mohou být pro nositele nauky příznivější nebo nepříznivější, ale tento věk v životě Evropy je opravdu velmi nepříznivý. Viděl jsem to vlastně naprosto jasně v posledních dnech. Stačilo mi vidět člověka plného rozporů ve všem, vyjma v naprosto nepodloženém přesvědčení, že proti němu dělám kouzla. A za ním jsem viděl stát řady stejných pochybovačů, kteří mají nějakých pět jistot, které jsou stejně bezcenné jako všechno ostatní. To je ona zkažená Praha, matka všech krajů českých atd.

Když vám toto říkám, jistě vás nabádám k pesimistickému názoru. Ale nepěstujte takový názor. Je to jen názor střízlivý, který musí být kritériem, aby se člověk nestal obětí omylu a aby člověku zachoval odstup, když se pak jedná o něho samého a o jeho dovršení mystického vývoje.

To znamená, že pravý a dobrý mystik musí být stále ochoten dát všechno, co má, druhým pro jejich dobro, ale musí být také stále dost rezervovaný, aby, když ten svět klame, neztratil sám sebe v pochybnostech o všem dobrém. Kdyby tak neučinil, byl by, jak říká Kerning, jako domýšlivý blázen, který vylezl na věž, ale pouze sám sebe vidí. To je svaté sobectví, které člověku připravuje zklamání daleko větší, než mu mohou připravit ti druzí, kterým by rád udělal něco dobrého.

Tak tedy můj případ není jednoduchý. Nejde řešit ani útekem odtud k vám a nebude vyřešen ani setrváním zde. Vidím již na obzoru další a další komplikace a pouze si nejsem jist, zda pře-

místění, které se objevuje na obzoru, neznamena úplný odstup ze scény.¹ Ale co na tom. Buddha dobře říká „takto jdoucí“. Jdou tedy sami a druzí je mohou následovat nebo nenásledovat. A jaký je pohled na ty, kteří třeba následují a pak padají? – Větší hrůza než válka a koncentrační tábory. A výsledek těchto vizí? Člověk vidí, že všechno je dokonalé a nepotřebuje pomoci, protože je vždy tam, kde si přeje být. Jen vzácně se vyskytují jedinci, kteří v jedné k tomu vhodné chvíli uzří spolu s Buddhou světlo, které mu svítí. Všichni ostatní, kteří v téměř okamžiku ono světlo neuzří, začnou náhle běhat zmateni, aby zapadli do propasti zničení, protože to je zákon o působení světla buddhů.

V celém svém životě jsem se nesmírně namáhal blýskat tímto světlem před očima lidí. Tak to totiž vždy činí bódhisattvové. Jsou snad proto dobří, že tak činí? Co když buddhovské světlo ukáže právě tento osten? Zdá se, že skutečně svět je pro člověka a nikoli člověk pro svět. Už jsem často dospíval k přesvědčení, že svět je vysněné kouzlo jedinců. Co na tom, že se tak dojemně shodujeme v názoru na jeho jednotlivé jevy. Jsou sice, ale o jejich realitě to nesvědčí. A člověk, protože si usmyslil být bódhisattvou, se jako pánbůh snaží udělat některé jevy imponující svítivostí a – to je blud bohů. Víím, že by stačilo kleknout, sehnout hlavu k zemi a ve chvále Boha počkat na smrt. Kdo to dokáže? Tak tu každý pobíhá po nivách světa, ten ve snaze být užitečný, ten zase aby získal smyslová potěšení a možná další pro něco jiného, co pokládá za významné. A proto: světlo není, tma není, svět není, bytosti nejsou, nýbrž pouze to já, které je stejně ničím jako vším bez jednotlivých tvarů.

3.1.1969

Pokud člověk čeká od života, že mu poskytne příležitost zažívat „teplo domova“, není dosti dobře možné dělat akce, které ho

¹ Stěhování do blízkosti Prahy.

vystavují „drsnému počasí“ stavu bez domova. Ale to už jsme na poli omračujících zdání. Já např. nevím, co je „teplo domova“, ale v poslední době mně už dosti často vyskočilo hrůzné pomyšlení: „To je hrůza, vždyť ten člověk má domov.“

Pokud vím, na vyšších stupních jógického vývoje neexistuje jiná možnost, než se stát „světoobčanem“, člověkem bez domova. Kdyby tomu tak nebylo, jak bychom si představovali naprostou svobodu? Snad jako uzavření nebo zakotvení ve čtyřech stěnách domu nebo pokoje? Když na to pomyslím, zdá se mi na tom zajímavé to, že chladivý vesmírný prostor úměrně s modernizací člověka drtí každého jedince sugestivním přesvědčením, že štěstí může vzniknout pouze opuštěním nekonečných prostorů a zabydlením se ve čtyřech stěnách domu nebo bytu.

Zde si už s lidmi nerozumím a ani nechci rozumět. Jsem totiž logik a nedovedu už spojovat pojem svobody na nějaký kout ve světě. Kromě toho však – a to je nejdůležitější – jsem dozrál. To znamená, že jsem překročil kritický bod, před jehož dosažením člověk ještě může tmelit společnosti nebo skupiny, ale po jeho dosažení už musí uznat za svůj domov pouze nekonečné prostory kosmu.

Důsledky toho? – Bude-li každý dbát na zachování „tepla domova“, může vytvářet společnost jakožto specifický a jedním směrem se zaměřující faktor? Mohl-li jsem já až k dosažení onoho kritického bodu tmelit společnost nebo snad lépe skupiny, pak jenom proto, že za zdánlivou občanskostí existoval precizovaný pojem svobody. Přísně vzato to také byl můj zločin, který jsem na každém páchal: svítil jsem do brlohů úzkoprsé světskosti ve skrytu žitou svobodou.

Dozrál jsem. Dva faktory, nekonečnost a brloh hrůzy člověka – hmyzu – se ostře oddělily, protože má energie už nestačí na spojování krajních protiv. ...

Varuji se pro kohokoli věci hodnotit. Jsem tak nelidský v hodnocení jako v názorech na domov. Kromě toho, kdo vkročí do „větrů vesmíru“, ten musí mít ztvrdlou a otužilou kůži. Jinak se v mrazu rozpustí na elementy. A co teď, v tomto stavu, o mně? Já

mám dosti tvrdou kůži a musím se namáhat nevidět kolem sebe pouze měkká, právě vylíhlá jehňata. Proto jsem přeřezal provaz, kterým jsem byl spjat s jehňaty. Kéž byste byli chopni upříst vhodnou náhražku takového provazu. Jinak je vždy každý sám sotva schopný vyvážit přívaly toho, co z člověka dělá společensky „učesaného“ občana. Pro takového už neexistuje spása v bezprostředním rozletu do kosmu. Takový musí jen jít. A jít znamená zákruty, mrazivé vrchy a smrduté doliny, něco, co člověka dělá unaveným pocestným. Ale abych byl spravedlivý! Dá se i dojít. Ale to už jsem u otázky času, věci mi proradné, i když pochopené. A když nebudete schopni sledovat to, co jsem načrtl, budu vás všechny mít stejně rád jako až dosud.

2.2.1969

Pokud jde o dopis autorovi Třetího oka, byl bych nerad, kdybyste kohokoli dalšího informovali o něm. Napsal jsem ho po dohodě s pí L. Nemělo by smyslu mluvit o záměru tohoto mého dopisu.

Přiložený dopis:

3.2.1969

...Vím o tom, že Tibet ztratil Nauku. Zjistil jsem to v říši příčin už na sklonku dvacátých let. S ohledem na to jsem se v roce 1934 vyjádřil v kruhu mystiků, s nimiž jsem se stýkal, že svou Nauku jsem v Tibetě ukradl a že proto Tibet bude karmicky zle postižen, neboť si ji neměl nechat „ukrást“.

Mohl bych vyslovit svůj názor na to, jaké důvody byly příčinou této události, ale to by bylo mimo rámec tohoto sdělení. Domnívám se, že rozhodující a pro Vás snad i potěšující by mohly být mé závěry po čtyřicetiletých zkušenostech s touto věcí.

Když jsem ve svém mládí poznal kvalitu svého mystického zasvěcení, snažil jsem se Nauku odevzdat světu, v němž žiji, světu

lidí bílé pleti. Mohu tvrdit, že se mi ve světě příčin v tomto směru podařilo ledaco udělat, ale jelikož jsem si dobře vědom odpovědnosti, která je vložena na držitele Nauky, byl jsem vždy velmi zdrženlivý odevzdávat ji bez záruk komukoli ze světa smyslových skutečností.

Při druhé mystické realizaci v roce 1946 se mi podařilo vymodelovat myšlenku Nauky tak dalece a pak ji vtisknout do říše příčin tak dobře, že jsem v záblescích mnohých poznatků zalitoval, že jsem ještě před touto realizací nemohl svému myšlení dát ráz globální, nýbrž zůstat pouze u myšlení rasového. Z toho jsem dedukoval, že Nauka si bude v budoucnosti muset najít dalšího držitele po mně.

Nyní však k tomu, co by Vás snad mohlo potěšit. – Bílá rasa se neukázala připravenou pro přijetí „Vznešené Nauky“. Proto zatím, co mě opouštějí životní síly, začínám se orientovat na to Nauku Tibetu a tím i žluté rase opět vrátit.

Mé rozhodnutí je dosud podmíněné. Předcházel mu boj v říši příčin, který se však zdá být rozhodnut. A mohu říci, že já sám jsem se nikdy nestavěl tvrdě na žádnou stranu; věděl jsem vždy, že Nauku musí dostat pouze lidé, kteří jsou schopni ji pochopit. To pro informaci týkající se mého osobního stanoviska. Proto sděluji dále:

Znám způsob a prostředky jak Nauku odevzdat. Jsem si vědom i toho, že kdo (nebo která rasa) drží žezlo Nauky, ten netrpí karmou bytostí nejbídnějších, karmou zcela ovládaných tvorů. ...

26.2.1969

Utíká čas, který přece tak intenzivně hlodal na mém těle, zdraví a životě, že jsem měl vždy problémy s přenosem nauky. Snad je to kosmos sám, který se tak dojemně stará u lidí mého typu nebo „poslání“ o to, aby byli ošáleni nadějemi, že přenos nauky se podaří v plné míře, jestliže budou čekat. Mám před očima minulých čtyřicet let snahy v tomto směru a lidi se vyvíjejí a *vyvíjejí*, zatím

co se čas stará o to, abych zapomněl na sebe a případně tímto způsobem propásl i vlastní spásu i přenos nauky.

Uskutečňoval jsem vždycky mravní příkazy nauky a vím proto, že může být hloupostí myslet na svou spásu. V mém stavu se může stát, že nezájem o vlastní spásu může znamenat její existenci. Ale já se nechci nechat zaskočit ani zprava ani zleva. Proto „kšeftuji“. Vymáhám na duchovnu kosmické nekonečnosti, aby byla vidět (fyzicky) moje spása, nebo uskutečněná živá nauka. Je totiž sotva možné, aby tu bylo obojí. Nositel nauky spasený nauku dát nemůže, a když nauku odevzdá světu, může být pouze jejím duchem. Iluze může způsobit, že si nositel nauky všechno poplete a potom dá světu falešnou nauku, při čemž ztratí spásu.

To tedy byl až dosud můj problém. Nepoplést si to, a proto setrval ve „kšeftě nebeském“ s oběma hodnotami a střídavě je pánubohu a všem jeho svatým podstrkávat. Jen z této činnosti jsem se poučil, že věci tohoto druhu nejsou jednoduché, a proto jsem tak opatrný.

Rozhodují-li se něco s naukou udělat, případně ji vrátit Asii, pak je to proto, že se přenos nauky dobře nedaří. ...

Tak nezbyvá než v největší tísní myslet na odevzdání nauky na její původní místo. Stejně se jim to nikdy nelíbilo, že o ni přišli; paní L. četla, že v třicátém čtvrtém nebo v některém z jemu blízkých let dalajlama a jiní kolem něho si asi právě s „ukradenou“ naukou dělali starosti. Z toho hra sil, která je zápasem, který bych nechtěl z nešikovnosti prohrát. Proto to „překvapující“ sdělení.

26.3.1969

To, co jsem vám napsal, by vás nemělo vyvádět hluboce z míry. Mluvil jsem vícekrát o tom, že rozdělují lidi, s nimiž se stýkám, do dvou skupin. Jedněm lze pomoci a z druhých nutno vytvořit stráž nauky. A tu je kořen všeho zlého, co vystřeluje v poslední době ze mne. Neboť kdyby se mi podařilo všem, s nimiž se stýkám, pomoci a nezanechal nikoho, kdo by tu nesl dále světem živou nauku,

nic bych neudělal. To je deviza, kterou mám před očima a která mne dělá někdy – a v poslední době stále – protivným. ...

A zde je ona třetí síla. Strážkyně prahu. Inteligence, která postupuje moc dobře, aby bylo všechno pozdě. Je to mé válečné umění, když na její nezapné nájezdy reaguji tím, že chci vrátit nauku tam, odkud je. Jen malou rezervu si ponechávám, rezervu v tom, že bych ty nejzpůsobilejší ještě nějak napojil na sebe. Ale čas už opravdu není. ...

To je asi všechno. Nezměnilo se nic, až na to, že se pro mne přizpůsobuje. A jelikož se domnívám, že můj život by byl prohraný, kdybych nauku neudržel jako jakousi svítící skutečnost, musím s ní něco dělat, když čas naléhá. Odkazy na „vývoj“ jsou na nic.

14.11.1969

Zdá se mi to, jako když jsem vychovával třeba kocoury. Hladil jsem je, aby si mysleli, že už mají blažené pohodlí „v suchu“; v tu chvíli jsem jim něco provedl, aby si to nemysleli. Tak můj hřbet hladí a do něho buší i mystikové. Hned mě ten nebo onen „prokoukne“ a poníží nějakým druhem odsouzení, hned zase jiný dokazuje, že mělo smysl se mu věnovat. Celkově se však zdá, že věci kolem mystiky jsou lepší a lepší, jenže to lepší přichází teď vždycky až v okamžiku, kdy se právě odplavilo kus mého života někam do šeolu. Zavedl jsem se tedy na to vidět pouze úspěchy a nevšímat si neúspěchů.

25.12.1969

A tak tedy k tomu dalšímu, co vlastně bylo jako sluneční paprsek, který prorazil „okoralou slupkou“ mého zatemnění ve věci nadějí v mystice.

Byl tu dr. Bajer a jal se bez ohledu na mou beznaděj ve věci zachování nauky vyprávět, k čemu už dospěl a dokonce se mě ze-

ptal, zda toto (co právě dělá) není cesta, kterou jsem měl vždy na mysli. – Měl pravdu. Vždycky jsem toužil vychovat lidi na to, aby dokázali žít v sebeusmrcení, což znamená v definitivním ponoření v sebe, ve vlastních nohou, bez toho, aby je ani nenapadlo vyhlédnout po zázracích přírody a světa dění, stávání se, kouzlu klamu, jímž je příroda. A protože jsme se v tomto ohledu tak dobře domluvili, soudím, že on bude prvním „zabitým beránkem“, jemuž „čtyřmecítma“ starců vrhá k nohám své koruny – tak nějak se o tom povídá v bibli. Ale pozor! Dr. B. je „mrtvola“ velmi dynamická. I jeho pan šéf se prý diví, kde se to v tom „vždy ztichlém B.“ bere.

29.12.1969

Po celých čtyřicet roků jsem narážel u těch, kdo v mystice pracovali, na neschopnost zakončovat zevní práce, úkoly. Už Hrdlička mi sliboval, že přečte rukopis Přímé Stezky během čtrnácti dnů a trvalo mu to dva roky až do situace, kdy jenom kouzly bylo možno knihu vydat. A pak jsem takových Hrdličků viděl mnoho.

* Josef Studený
29.1.1969

Velké Přátelské, jak se říká v tibetské mystice, jsou jen pro ty, kdo trvají na slibu, že dojdou. Příliš mnoho bylo těch, kdo svému slibu nedostáli. Bylo jich takové množství, že budí hrůzu vidět, kam ta bezectnost vede. Slyším stížnosti na to, že tito lidé nemají výsledky, ale vím dobře, že jen to je udržuje v problematice víře ve mne. Když se dovědí, že chci, aby šli cestou plnění mravních povinností bez naděje na výsledky, které si oni přejí, pak prchají. Chtějí totiž, aby na hromadu jejich žravosti požitků padaly další předměty jejich nenasycenost uspokojující. Já však vím, že takto

nebudou nasyceni. Chtějí pořád ráj, který jim někdo udělá a dá, ale tvořit jej je pro ně moc. Budou ten ráj ochotni zaplatit penězi, ale když na nich budu chtít, aby ho zaplatili předěláváním sebe, pak se ukážou neschopní a zlí.

4.4.1969

Významné a přednostní je, když člověk pochopí, že je nutné chopit se jógy práce a nikoli jógy výsledků. Mé víceméně strašné zkušenosti s lidmi o jógu usilujícími potvrzují pouze to, že v každém člověku dochází sluchu hlas hniloby, jehož působením je váben utéci z oblasti činnosti do odpočinku, nečinnosti. Tento hlas hniloby je hlasem strážců prahu, kteří sice připouštějí, aby člověk propadl pohodlí, neboť vědí, že tím se končí jeho duchovní vývoj k moci absolutní; nechtějí však dopustit, aby někdo pochopil, že činnost je cesta, která má určité svůj dobrý cíl.

„Kdybych přestal být činný jen na okamžik, všichni lidé by propadli zkáze,“ tak nějak mluví Kršna k Ardžunovi v Bhagavadgítě. Proto vol cestu činnosti navždy. Mohu Tě ujistit, že cesta činnosti má hlubší půvaby než cesta nečinnosti, cesta mystických výsledků. Pokud jsem chodil po nebích, vždy jsem přicházel na to, že když někdo, kdo jde cestou ctnosti nebo mystiky, se jen nakrátko zapomene a začne se těšit z dosaženého stavu, hned se ho to zmocní jako „zakotvení v úradě“, což je počátek degenerace, neschopnost dosažení spásy. Neboť spása je na konci činnosti, která je vlastně bytím člověka, a člověk by měl takto pojaté bytí chápat jako loď, na níž se má plavit v témž smyslu – být činný.

Přiznal jsem se už, že jsem přišel do nějakého nebe jako bytost ověšená leskem, zlatým brněním a nesmírně mocnou zbraní. To byl výsledek činnosti. Kdybych si však vůbec uvědomil, co to všechno znamená – že to je nějaký výsledek jógické práce – hned bych byl jako král s nezbednými poddanými. Ne! Mám zájem na tom jít cestou skutků až do konce, až tam, kde je bytí vyčerpáno činností, protože se ze všeho vydalo. Jen tam totiž existuje nirvá-

na. Všechno pod ní jsou hračky opravdu nic neznamenantající. To když jsem si uvědomil, na mne působilo jako šok zklamání. Pochopil jsem už docela jasně, že např. Jiří od té činnosti utíká a naopak je ochotný chápat jako dobrou pouze tu jógu, v níž je člověk citově šimrán nějakými slastnými prožitky nebo nadějí v ně. A to se prosím jedná o zdánlivého stoupence čilosti, agilních projevů. Jak potom vypadají jiní, lenoši, kteří nejsou schopni přes své silné touhy a ctižádost přemoci v sobě tu hnilobu a o činnost nebo její problém se vůbec zajímat? ...

Já o cestě činnosti už dávno vím, že jen ona je cestou ke spáse. Ať si myslí pohodlní lidé jakkoli, že se spásy „dosedí“ jógou, nikdy nebudou mít pravdu. Činnost světa bude do nich „strkat“ a oni nebudou schopni vesmírnou činnost seděním odrazit. Vždyť přece k sezení se člověk uchyluje vždy jen z lenosti. To je jedno jakého druhu lenosti. Toho jsem si byl vědom už dávno a snaha skoncovat s ní vyvolala ve mně záblesky poznání, že za činností, která v bytosti už neponechává nic v klidu, je stav vyrovnání, spásy; v nižších rovinách je nirvánský klid vždy rušen činností prostředí, v němž je člověk jako jen existující bytost.

Pracuj tedy nebo buď činný. Tělem, rukama, nohama, myslí, bdělostí, prostě všemi složkami svého bytí. Pak uvidíš, že plním svůj slib, když říkám, že mohu každého dovést až na vrchol, do stavu buddhy. Líní na mne nečekají, až dokážu, že své sliby plním. Jejich ideálem je odpočívat už teď hned, kdy hniloba otravuje jejich bytí. To ovšem nemohu připustit, a proto jsem takový, jaký jsem.

Ne, mně nikdo nesmí dělat ostudu, když viditelně různě narušený a porušený blábolí o své dokonalosti. Víím o tom, že blábolit může pouze ten, kdo už nepracuje. Do tohoto stavu *svou* jógu ne-nechám veplout; raději bych opustil všechny a byl sám.

16.4.1969

Je v člověku ledacos, co následkem souznění nitra se světem způsobuje, že se mu svět v něčem přece jen líbí. Ale to už jsou svahy

mystických výšek, které jsou pouze scestím. Proto je vzdávání se světa rozvrženo do dvou etap. V první se musí člověk vzdát světa bez dobrých znaků, později i světa zdánlivě dobrého nebo pěkného. Ostatně když se člověk vzdá světa vyhlížejícího tak zle, stane se šťastnějším, ale to bývá příčinou toho, že pak vidí svět lepší. Zlepšil se tedy pouze ten, kdo se světa vzdal, kdežto svět zůstal stále stejný. Je tedy tato změna stanoviska pouze kritickým rozhraním, na němž mnozí mystikové od cesty odpadají, aby se už bez vyhlídek do něho ponořili a tím opustili mystickou cestu navždy.

1.12.1969

Když uvažuji o bezpečnosti člověka s ohledem na jeho mystické snažení, musím vždy pomýšlet na to, že popudy k mystice musejí vycházet z přání člověka vyměnit dosavadní společnost za společnost lepší. Teprve když se vzdá dosavadní společnosti se vším, co k ní přináleží, může počítat s přijetím do společnosti lepší, nadsvětské. Nepřímou roli zde hraje potenciální karmická zralost nebo nasycenost. Tuto zralost vždy předpokládám u těch, které vedu. Proto mně to nezapjalo, když Ivan mluvil o tom, jak by si přál, aby školení vypadalo. A mohu dodat: čím dříve se člověk odvrátí od běžné lidské společnosti, tím více si ušetří utrpení. Karmickým dozráváním více a více bolí to věčné strkání, které existuje mezi světskými lidmi; při úplné zralosti je toto strkání nesnesitelné.

Motivy k cestě jsou tedy vnitřní. Jsou třeba jako nic pro oči světského člověka, ale jedinec reaguje na vše osobitě. A k tomu bych řekl: světskost má svůj silový arzenál, energii, vlastnosti, morálku atd., ale to všechno není v žádné souvislosti s arzenálem lidí duchovních. Jako je světský člověk bohatý na hrubost a nevědomost, tak zase je opravdu duchovní člověk bohatý na vnitřní harmonii a na vyšším stupni i na poznání.

Mezi těmito věcmi musí Ivan rozhodnout. Musí se vzdát světa, ale může předstírat, že se ho nevzdal. Tím bude mít klid člověka, který není pro oči jiných šilencem, ale nepozorovaně roste k napro-

sto novým a dobrým perspektivám, v nichž existuje i zánik strasti.

Základní pravidla pro mystiku jsou velmi prostá. Když se např. neožení, nebude sice moci vybičet pohlavnost, ale nebude trápen rodinnými životními okolnostmi. A těch je věru hodně. Když nebude mít přání, bude spokojen. A spokojenost se vlastně vždycky hledá. Když projeví naprostý nezájem o svět s výjimkou toho, aby se v něm mohl pohybovat a orientovat, pak mu půjde v patách to, co se nazývá štěstí. – Moc vůle bez těchto činitelů nic tak dobrého nepřináší.

Nechť tedy uvažuje a splní podmínky. Pak může čekat i výsledky.

* František Vahala

23.7.1968

Mohlo by se stát, že moje povrchová hybnost a zřejmý zájem o – pro buddhistu – světské věci, by ve Vás mohl vzbudit dojem, že moje linie není tak dobře buddhistická, jak to vane z Buddhova učení. Proto jsem se domníval, že bude prospěšné, když Vám napíšu o mně jakožto odchylnějším aspektu postupných realizací buddhistického učení. Snad to bude prospěšné.

Dnešní můj stav, jak je patrný na povrchu, je podmíněn okamžikem mystické realizace, které jsem dosáhl jógickým úsilím. Dosáhl jsem tehdy toho, co se zná v rádžajóze jako nirvikalpasamádhi, stavu, v němž přechozí mizí kapka v moři, jedinec v absolutnu. Než jsem tohoto stavu dosáhl, velmi jsem se namáhal být si vědom sebe v konkrétním slova smyslu, tedy něčeho, co má být výsledkem buddhistického „vědomě chodím, vědomě stojím, vědomě jím“ atd. Dotáhl jsem to v tomto směru tak daleko, že se „kapka nespojila s oceánem“. Z toho zřejmě vyplývá, že „já jsem byl v absolutnu“.

Proto jsem dobře poznal, co znamená „nosit Boha v sobě“. Poznám jsem, že nemá smysl osvěžující stav z této realizace žít ani jej stále zdokonalovat a prohlubovat, protože se to pak stává cestou se všemi znaky duchovní abstrakce. Kromě toho okamžik realizace

mne vedl k poznání, že to je to, co nevědomě hledají všichni lidé, a protože jsem si byl vědom toho, čeho všeho jsem mohl být uchráněn, kdybych byl měl někoho, kdo by mi na cestě radil, vzešla ve mně pohnutka dát své zkušenosti těm, kdo hledají.

Byl jsem si vědom toho, že nemá smysl energii tak mladého těla, tolik energie, dát do stavů dalších a dalších stále se opakujících vytržení, protože se to nakonec ukáže jako zjemnělé sobectví, neboť dovršení, to je nirvána, se zakládá na jiných podmínkách a činitelích.

Tak jsem se tedy vydal na pouť světem. Uvážlivě, dobře si vědom všeho, co s touto poutí souvisí. Mizel postupně zájem o „spásu“, protože co je spása, když myslím na sebe sama, na já? A tu jsem „vyloupl“ oříšek poznání, tak dobře patrného v postoji Svámí Vivekánandy: „Nemusím přece usilovat o spásu sebe sama! Vždyť já mohu být všechno živé!“ A to je ono bódhisattvické úsilí. Když se tak člověk snaží, poznává rozdíly mezi těmi, kdo chtějí spasit sebe samy, a těmi, kteří jsou vším.

Tento druhý aspekt se nalézá v životě Buddhově a jistě by se našel u všech, kdo byli táthagaty. Já sám jsem nabył jistoty, že na této cestě se již žádná energie nemůže vybíjet ani v malých pádech na cestě ani v bojích s pokušeními. Vše na této cestě je menší než „Pane, viz, já jsem všechno a takto chci být spasen“.

Mluvím o cestě, nikoli o snaze se zastavit. Na takové cestě to já se stává menším a menším, kdežto výkřik duše po spáse je více a více výkřikem celého světa bytostí. A to je právě cesta buddhů, nikoli světa buddhistů. Ti jen vzácně chápou tuto stezku heroů. Mají své malé problémy, které jim má pomoci řešit celý svět, aniž to chápou.

Ano. Také jsem zabíjel své já. Posléze jsem se rozhodl dělat to na katově špalku se vší obratností taktika, sledujícího cestu těch, kteří předcházeli. A přiznávám, že jsem se vzdálil každé myšlenky, že já je musím zdokonalit. Co na mně záleží? Když rozeberete počátek mystické snahy jedinců, najdete podnět pouze v tom, že kolem sebe nenacházejí lásku a porozumění. To vede většinou k rezignaci; mne to podnítilo ke snaze svítit. Svítit a být si vědom toho, že

svícení musí přejít v hluboké ticho. Tak alespoň nezůstanou žádné touhy skryté jako semena jedovatých bylin, neboť člověk zhasíná s vědomím jako např. carevna Kateřina Veliká, která umírala s tím, že dosáhla nejvíc, co lze dosáhnout, a tudíž každá touha tím byla vyčerpána. Také Buddha dosáhl nejvíce, co lze dosáhnout, a proto také zhasl. Nezhasínají tak pouze ti, kdo chtějí na cestě tužeb sebe zaškrtit jako kotě. V takovém případě vždy kotě volá velmi vehementně, že chce žít. To je další roztočení kola znovuvtělování.

* Zdenka Zahradková

18.1.1969

Mám dojem, že veškeré povídání o nauce je snad z jednoho procenta účelné; zkažení Evropané život a práci jsou schopni chápat pouze jako zaměstnání, totiž od pondělí do pátku pracovat a v sobotu už mít výplatu. Nezdá se mi, že bych byl neschopný dobře vyložit, že jen přímo ve snaze je výsledek a nikoli výsledek pouze jako následek snahy. To je totiž až ve druhém sledu karmickém. V prvním sledu vždy platí, že vysoké mystické výsledky jsou přímo závislé na plnění příkazů, které výsledky vyvolávají. Jednoduše řečeno: nezlob se, člověče, nezávid', měj pro každého jen dobré pomyslení a – budeš šťasten. Ale nezlobením se, nezáviděním a přidržováním se dobrého pomyslení si nenastrádáš v bance karmy bankovky štěstí.

Protože to lidé nechápou, pěstují zde pohodlí neovládající se bytosti a zde zase přece se snaží nějaký náboženský příkaz splnit, doufajíce, že toho už je dost, aby byl pánbůh povinen je obšťastnit. S tímto primitivním názorem jsem konfrontován už nejméně 35 let prakticky den ode dne a pak se nedivte, že tak pokojně přijímám úpadek životní energie. ...

Jen jeden, také velice uznávaný pán, takto i mystik, mluvil k ostatním přítomným takto – a podotýkám ještě po realizaci dobrého druhu: „Co my všichni! Jací jsme se narodili, takoví jsme; jeden

schopnější, druhý neschopnější. Ale Minařík se změnil. Jsme tedy začátečníky nebo ani ne začátečníky, protože nemůžeme se sebou dělat, co bychom chtěli.“ ...

Nikdy jsem si nedělal iluze v žádném ohledu; proto se mé výpočty budoucích osudů tak dobře vyplňovaly. Byl jsem si po rozmluvě se strážkyní prahu vždy vědom, že mohu tvořit jen s minimálními výhledy na dobré výsledky, a jenom můj dost čistý zrak, nespoutanost tradiční společenskou morálkou a umění používat zbraní, které jsou účinné na astrální úrovni, způsobily, že jsem přece něco udělal. Dovedl jsem hrát úlohu vychovance i nevychovanice, rozumného člověka i blázna a jenom tím jsem kvalitnějším lidem poskytl čas na to, aby se mne přidrželi, až se přesvědčili, že moje metoda, cesta, někam skutečně vede. Pak jsem se dostával do dalších nesnází tím, že jsem lidi, kteří už něco dosáhli, vychovával k tomu, aby si toho nevážili, protože mají být kritičtí. A tím jsem zase napadal jejich důvěru ve mne. A tak toto martyrium trvalo až dosud.

Teď nastala doba, kdy mi už nezáleží ani na sobě ani na snažících se. Stavím se na tvrdé stanovisko tibetských mistrů mystiky: kdo je schopen pochopit, nepotřebuje vysvětlení. Kdo není schopen pochopit, tomu žádné vysvětlení nepomůže. ...

Nebo mám být optimista a věřit, že člověk, který dejme tomu za deset nebo dvacet let je stále otrokem povahy, za nějaký čas už jím nebude? Ne! Reálné pojetí skutečnosti nás musí vést k závěru, že má-li kdo úkol třeba vystavět dům, na kterém za deset nebo dvacet let sotva urovná terén pro jeho základy, už za svůj život dům nevystaví.

V mystice nebo v duchovním vývoji je to podobné jako s tím domem. Člověk má překonat sám sebe a v této věci musí být něco vidět ne za deset nebo dvacet let, nýbrž za půl roku nebo o něco více. Ale jak říkal ten inteligentní pán: „Jací jsme se narodili, takoví jsme dosud. Proto jsme vlastně nic neudělali.“

Já jsem byl hoch bídou duševně tak ubitý, že děti čeledínů u sedláka se mi zdály dětmi z královských rodin. Pak jsem na základě jógických pouček přestal mít povahu, protože jsem své jednání

začal řídit úvahami. Tím zmizela moje pologramotnost. A dokonalé sebepozorování, které je nezbytné k tomu, aby se člověk mohl chovat uvážlivě nebo rozumově, bylo příčinou toho, že jsem se stal někým jak mezi lidmi, tak mezi anděly, bohy, brahmy atd. Úkol, který jsem měl vůči sobě samému, jsem tedy splnil.

11.2.1969

Mou práci brzdila politická situace, zaslepenost těch, kteří si myslí, že pouze to z Indie nebo odtamtud odněkud je dobré, pak vymyšlené pomluvy atd. S vědomím těchto brzd jsem vstupoval na to ničemné mystické kolbiště a vydržel jsem to tak dlouho pouze proto, že to vše nebyla tragedie, nýbrž jen sport. A teď už toho mám dost.

26.8.1969

Nauka má být jednoduchá, srozumitelná, logická. Když však člověk hledá, má vždy důvod vidět ji jinou. Každý její vykladač do ní vkládá nějaké teorie a hledající člověk se může domnívat, že rozpory jsou právě v nauce. Z toho důvodu se snažím netvrdit, že existují bohové, duchové, strašidla, neviditelný svět atd., zvláště když vidím, že můj posluchač je nakloněn víře v to, co říkám. Nauka bez těchto tvrzení může existovat, neboť jejím předním posláním je pomoci člověku v jeho nouzi. Lidé vytvářející rozličné teorie o životě bolestmi života netrpí. Trpí snad jen svou marnivostí, ctižádostí nebo něčím jiným podobným těmto věcem.

1970

* Zdeněk Bašný
15.1.1970

Když jsem se začal koncentrovat, všiml jsem si jedné velice závažné věci, již si obvykle lidé fascinovaní jógickými sliby nevšimají: je-li totiž obvykle mysl nesoustředujícího se člověka zcela absorbována vnějším světem, může se u soustředujícího se člověka tato tendence změnit v tom smyslu, že jeho mysl bude absorbována jeho duševností, především však pociťováním vzbuzovaným činnou živočišností. Proto jsem usoudil, že by mě takovéto soustředování nemohlo dovést k poznání. Z toho důvodu jsem začal usilovat o dokonalou evidenci jak dějů v okolí, tak zvolené fiktivní mentální opory v těle. To se mi podařilo během necelého půl roku.

Teprve po dlouhé době jsem se však dověděl, že toto je vlastně v experimentálním smyslu metodika zenu, kdežto v běžném životním procesu tuto metodu používá klasická výchova původního buddhismu. Jógická metoda je z tohoto hlediska odchylná, a to hlavně následkem své teoretické nepropracovanosti. Vlivem živelné touhy lidí provádějících jógu, aby co nejrychleji unikli životním strastem, mívá jógické úsilí povětšinou charakter pouhého přechodu od extrovertní tendence mysli a vědomí k tendenci introvertní. Následkem toho jógický vývoj od dhárany k samádhi je většinou vývojem jednoduché mentální introverze k tranzu, jehož cena se stává problematickou pro časté z toho vznikající názorové zaujetí, jež často vede až k vyvolání fixní ideje. Ve fyzické

sféře se pak samádhi může minout cíle vznikem neovladatelných stavů, majících charakter zimního spánku zvířat. Z toho analogicky vyplývá, že dhárana se dá klasifikovat jako dosažení stavu zaujetí myslí nějakým předmětem, dhjána rušení duševní rovnováhy přívalem vjemů transcendentální povahy, obrazy se v rozvlňování příslušných pocitů; v tomto případě se samádhi stává většinou buď prostým spánkem, nebo transem. Výjimku tu činí pouze nirvikalpa, jehož podkladem je zaměření – snad už až nevědomé – na nekonečně malý bod kvalitativně odpovídající absolutní prázdnotě a tím tedy absolutnu. ...

Já však bych se chtěl nyní vrátit k popisu koncentrace, která se vyznačuje dobrou evidencí jak jevů okolního světa, tak i celého souboru duševních stavů, samozřejmě neustále se samovolně měnících. Tato koncentrace především umožňuje prohloubení této evidence až ke schopnosti člověka udržovat mysl vědomě nepřetržitě plnou zevních věcí a idejí. To je podmínkou intelektuálního růstu, který se dovršuje definitivním vyloučením reflexivní činnosti myslí, která se pak mění v extatickou, aniž přestane být praktickou.

* František Musil

24.9.1970

Vážený pane Musile!

O skutečně dobrých knihách o józe nevím, zvláště v češtině. To, co vyšlo v poslední době, má znaky neznalosti pravého účelu jógy, což platí i pro ten případ, že se autoři snaží vyhnout překážkám a prezentují jógu jako tělocvik. Knihy o józe z dřívějších dob zase ukazují na to, že jógické zkušenosti nebyly jednotícím činitelem, a tak jsme se v knihách i o józe i o mystice setkávali s osobními názory autorů spíše filozofického než praktického rázu.

Jóga a stejně i mystika má a musí mít na zřeteli mravní, intelektuální a duchovní představbu člověka, ale morální úpadek v nich

hledá pouze jiné prostředky k ukájení smyslových chtíčů. Uvedenou přestavbou se sleduje to, aby se bytost stala nositelem nových vnitřních hodnot, než je např. nevědomost, nezměnitelné přesvědčení o světě zakládající se na smyslových vjemech atd.

K dosažení tohoto cíle je cesta jednoduchá. Je nezbytné přivádět a skutečně přivést bytost do klidu potlačením smyslové chtivosti, aby se člověk stal schopným dosáhnout druhé etapy, jež ho má dovést k přeložení těžiště vyjádřitelného slůvkem „já“ ze světa strasti do světa poznání, jež strast odstraňuje.

Jenom nevědomost způsobuje, že je člověk přesvědčen, že všechny nauky a poučení, jakož i činnosti musí vést k ukojení smyslové chtivosti. Proto se lidé na cestě jógy a mystiky potkávají s neúspěchy a zklamáním a docházejí postupně k nesprávnému poznání, že všechno snažení je marné s výjimkou vydělávání peněz způsobem, jak se obvykle vydělávají. To je silná nevědomost, zaklínající člověka do věčné strasti.

Tímto jsem Vám chtěl ukázat perspektivu jógického školení a usilování.

Zdravím

* Ladislav Sekerák

10.1.1970

S počasím jsme tu jako na Sibiři; nejsou zde pamětníci asi, kteří by pamatovali tak tvrdou zimu, především však zasněženou. Tak se zima stěhovala za mnou; jsem zvědav, zda by také rovníkové krajiny byly pod hlubokým příkrovem sněhu, kdybych se tam odstěhoval. Ale to už jsou problémy jiného druhu a vše dohromady se mi přenáší do uší jako připomínky, abych táhl ze života. Dokonce před několika dny se mi přišli poklonit nějací duchové s tím, že mi lichotili, že až prý odejdu, sluneční korpuskulární emise prý přestanou být červené, slunce prý se zčistí a následek toho prý bude, že lidé budou zase šťastněji žít. To jsou ovšem ho-

vory, které tak netěší, protože si jeden pak myslí, že by už na zemi neměl páchnout a neotravovat ji.

Zajímavé bylo, že s tou sluneční činností jsem si vzpomněl, jak tomu vlastně kdysi bylo. Když jsem se kdysi blahé paměti naučil vyvolávat nějaké sluneční protuberance, poznal jsem, že jsou dobrým hnojivem pro růst ducha, po němž jsem toužil. Tak jsem se na to tak trochu zaměřil, slunce si asi na to zvyklo a pak už to šlo jako na drátku. Počasí začalo být více a více extrémní, obyčejem se stala nevráživost jednoho na druhého a nakonec se vytvořilo nedýchateľné ovzduší, což asi bylo pravým produktem tohoto, snad mi lze věřit, poctivého mystického úsilí. Věděl jsem o celém tom pozadí velmi dobře, proto jsem vždy tvrdil, že před mým odchodem ze světa se poměry nemohou zlepšit. Nyní ti duchové o tom všem hovořili jako o hotové věci a tím jenom zesílili mé pocity, že už je na čase... Jen z hloubky mé bytosti nepřichází žádný popud ani potvrzení, že by se tato věc měla nějak rychle už zařídit. Pravděpodobně mám také nějaký úctyhodný kalich vypít až do dna. Jisté je, že i z dnešního pobytu v těle беру dokonce dost velký užitek, neboť vítr zkušeností teď právě nejmocněji odvívá bódhi-sattvický blud, že je třeba světu něčím dobrým pomoci. Zvláště když se člověk dovídá, že tuto úlohu vezme na sebe slunce; to už se člověk cítí na to, že je nejvyšší čas „neorganizovat“.

Informoval jsem vás všechny o svých úvahách, aniž bych byl poznamenan vizemi. Vidím jen svět a věci v něm a na něm, a proto se cítím mít právo tvrdit, že neblázním. A o tom slunci ať si zodpovídají ti duchové. Jsou to ti, kteří mi kdysi říkali, ať se stěhujeme do hájovny, že tam nezmrzneme, i když nám Míla slíbené uhlí nedoveze. Nejsou to tedy žvanilové; co se týká jejich řečí, nezjistil jsem, že by bez uzardění lhali. A tak tedy: vzhůru do života!

11.2.1970

Říkal mi Sáša, že prý už si říkali s Mílou, jak to vlastně se mnou je. Odpověděl jsem, že když mi přivedou jakýkoli případ, jakkoli

vysoký, že mne vždycky najdou nad ním. To se před vámi nechlubím. Sdělují vám to jako dobrou novinu, protože to považují za dobudování. Když ani Míla nevytušil, jak to se mnou je, nebyl tu předpoklad k interpretaci nauky, v níž by nebyly závady. Zdá se mi tedy, že než mě někam hodí za plot, dojde přece jen ke sdělení ryzí nauky. Tak bych ji viděl zajištěnu.

Mohl bych říci, že bylo trochu divení se okolo mého přístupu k věcem nauky. Ale já ji jen čistím, aby byla ryzí. Chci z ní vyloučit všechnen mysticismus, udělat ji průhlednou, dobře pochopitelnou lidem, kteří nedovedou věřit v chiméry atd. atd.

V poměru k této záležitosti se teď cítím dobře jako nikdy před tím. Ovšem odraz tohoto mého stanoviska není pouze příznivý. Lidé, kteří museli mít v duchovním vývoji mystiku, jsou trochu zděšeni průhledností nauky. Zkrátka nauka už přestává být loterií a začíná se jim jevit jako práce dělníků, za kterou se platí. Jak pohodlné to bylo, když to byla „lutrie“.

Jinak však osobně zase nevím, co s tím vším. Cítím se tak unaven, že se až obávám toho, kdyby začali být lidé dychtiví po pravé nauce, zda budu mít dost síly „roztočit kolo zákona“, ovšem ve skromnějším pojetí, než tomu bylo u nebožtíka Buddha. Ale to je konečně jedno. I v tom postavení, jako jsem teď já, musí člověk umět pracovat s vědomím, že se všechno zhroutí ještě před těsným dokončením. Ale to je otázka karmy světa, zdá se mi. Já jsem sice měl vždy trochu moci té karmě čelit, ale ti, kdo chápou, nebyli. Proto ten odsun nadějnějších momentů do mých momentů už kritických, především pokud se týká zdraví. V této pozici se mi chce často hodně smát. Smát se nad pitomostí světa, který nedovede rozlišovat a vycítit, kde je v nějakém obalu zrno nebo zase jen pleva. A to smát se je věc nepříjemná. Je s ní spojená ostrá nedůvěra vůči každému, kdo přijde dnes s domněnkou, že všechno u mne zdolá. Byli jste tu přece vy všichni; bylo vás hodně a nešlo to hladce. A dnes, kdy už já, protivný mystický dědek, házím každému na jeho hlavu celou haldu pokušení, mohu být nadějí těm, kdo chtějí začínat se všemi běžnými omyly, s tím, že jim smím radit pouze to, co chtějí dělat? Ne, ne! Věci nejsou jednoduché.

1.3.1970

Všude ty nedostatky, že lidé chtějí zůstat nedotčení mystickou kázní, především mravní, která má lidi přetvářet, a jen dělat nějaká cvičení podle Jóganandy, zpočátku s nadějí třeba na těch 100.000 vtělení za den, tj. jedno vtělení za méně než vteřinu. U Jiřího je zajímavé to, že si neuvědomuje, že, jak říká kdesi Buddha, během není možno konce světa doběhnout, a na těch 100.000 vtělení jsem reagoval otázkou, kolik je 100.000 x 0, právem. Vím přitom jedno: když někdo zakládá své mystické snažení na víře v nelogické sliby, nevydrží nikdy na cestě, protože neutěšená skutečnost jeho víru vyvrátí. Doufám, že vy nezapomínáte, že hodnoty Ducha souvisí s podmínkami, které člověk vytváří sebezpřetvořením. Zkrátka a dobře, velké světlo do klece nelze chytit.

6.3.1970

Na mne se už nedívejte. Zdá se opravdu, že jsem dohrál svou úlohu. Ostatně mě nepotkává nic neočekávaného. Už kdysi jsem začal žít pod hrozbou, že budu okolnostmi umučen. Věděl jsem, že se jedná o vyrovnání relativních poměrů na úrovni sil. Dnes, kdy bych už opravdu potřeboval zajímat se pouze o nejnütnější maličkosti denního života, nad stolkem, kde píšu tento dopis, se mi rozprostírá kus mokrého stropu a sněhu všude kolem jako kdysi v Liberci nebo v Jablonci, ale za lepších mých osobních podmínek. Přitom je zajímavé, že už kdysi mi duchové vyhrožovali, že to bude právě počasí, jímž mě umučí. A dnes bych téměř řekl, že kdybych asi se odstěhoval na rovník, poznali by deště, sníh a mrazy i tam. Ale to je soukromá stížnost; možná, že už šílím, a proto to tak vidím. Ovšem s tou mystikou je to tak, jak píšu nahoře. Skutečností bez bláznění je, že se má síla ztrácí. Když se to sunulo s tou silou dolů už relativně rychle, stěžoval jsem si pouze na to, že tu nebylo nebo nevzniklo pochopení o tom jak pracovat. Když to dnes svěřuji dopisu, znamená to, že se smírují se ztrátami

ve smyslu dobrých mystických výsledků, neboť bez ztrát tato věc může být jen tehdy, když na potřebné přijde člověk sám a pak si to nechá zkušenějším potvrdit. To je současně omluvou, proč jsem se nevyjádřil dříve.

30.3.1970

Milý Laco a ostatní!

Správně jsi pochopil, o co jde, a také ses správně rozhodl. Ale to je pouze jedna fáze dobrého. Jiné je, když chceš toto poznání realizovat. Snad na první pohled jako nic: člověk má už přestat s věčným škemráním, že by chtěl dokonalost, blaženost, poznání, a jednoduše se vžít do vědomí, že je dokonalý, nepotřebný čehokoli potěšujícího a schopný už vědět. To bych byl při jednoduchém úsudku mohl říci už dávno a komukoli. Jenže je vždy nutno brát ohled na mravní pozadí člověka. Ten, kdo prosí pánaboha o poznání, dokonalost a stavy blaženosti, je mravně dost zatížen, aby všechno zneužil. To se už totiž stalo. I pod mým dohledem byli lidé, kteří našli tuto cestu síly, ale místo dokonalosti pak vytvořili karikaturu dokonalosti, její paskvil. Vizte třeba Jam., jenž také rozpíná svého ducha až k bezmeznosti, ale v pozadí mu vyhovuje žena a zlato. To být nesmí. Proto ti, kdo poznali, jsou zavázáni počkat s poukazem na cestu síly, až bude jisté, že ti, kdo na tuto cestu vstoupí, nic na ní nezneužijí.

Jsme-li bohy, nesmíme mít potřeby úzkoprsých sobců. Božské vědomí nebo dokonce sebevědomí je vždy provázeno vědomím, že člověk ničeho nepotřebuje, neboť má potenciálně vše jako mocnářův syn. A toto vědomí člověka pak dále očišťuje. Jako královský syn, když znovu a znovu přichází na to, že má všechno, dosáhne postupně mohutného sebevědomí a autority, toho, co ho učiní příjemným a každého povzbuzujícím, když nepoužívá těchto vlastností k dávání své moci komukoli najevo, a zase tyranským a obávaným, když z této moci kohokoli pokořuje nebo vykořisťuje.

Mystik tedy má přijmout vědomí, že je synem krále nebo přímo králem, ba třeba i všemocným bohem. Ale pro dobro jeho i světa smí toto vědomí přijmout, až vědomí moci ho nepohne k jejímu používání. Tato moc se totiž za těchto okolností jistě dostaví a rozvine. A když se rozvine, pak nějaká opomenutá mravní nedostatečnost se bude vždy vměšovat do úvah i jednání takového člověka. Proto ta zdrženlivost ve sdílení pouček o cestě moci.

Mluvíš ve svém dopise o strašném antagonismu, jenž se vyskytuje ve snaze přenést nauku. Naštěstí jsem měl již od počátku dobře vyvinutý postřeh, abych zjistil, že tu v činnosti nejsou lidské síly. Je to personifikující se duševní rozklad a úpadek, jenž vytvořil strážkyni prahu, která tak dobře hlídá přenosy čehokoli dobrého, neboť pouze přenosy činí dílo ve svých základech nepřekonatelným. Pro mne to bylo příčinou toho strašného čekání; vždy jsem totiž našel ne mystiky, kteří samozřejmě přijímají povinnosti dosaženého stavu, nýbrž ty, o nichž jsem byl přesvědčen, že své posvěcení obrátí v kruté zlo.

Kdo tedy získá zasvěcení naprosto bezvadné, musí být prost sklonů ukájet osobní chtíce a ambice. Musí konat dílo boží, neboť pouze tak uslyší jemné šelesty mravních nedostatečností u jiných. A když bude dbát na to, aby se zachoval naprosto správně, pak raději nauku pochová, než aby ji svěřil nehodným.

Jsem tak trochu v podobné situaci. Všechno mě nutí konečně už zapomenout na všechno a říci Bohu, že už jsem pouze jeho. Ale já jsem si nikdy svůj odchod ze světa takto nepředstavoval. Rád bych to řekl Bohu s tím, že jsem jeho včetně Laců, Romanů, Mílů atd. atd. Pak bych věřil, že nauka je zajištěna a že ji „pekelné brány nepřemohou“. A protože v to věřit nemohu, plahočím se na světě, spokojený pouze potud, pokud spokojený být jsem povinen. Vím totiž, že poslední okamžik je nesmlouvavý; kdo včas neřekne Bohu jsem Tvůj sám nebo celá řada jiných, pak nebude Boha, nýbrž toho druhého, Metatrona, pána tisíci tváří.

Co tedy chci? – Čekat třeba do posledního okamžiku na pravé dědice nauky, ale střežit vše, abych náhle nemusel konstatovat,

že jsem prohrál i svoji cenu. Jsem na tom tak, že mi činí potíže k někomu se propracovat svým pomyšlením. To je velká únava. Překonávám ji jen s ohledem na to, že bych nerad viděl, že má práce začala nikde a nikde také skončila. Smyslově jsem vzhledem k tomuto vydrážděný tak, že slyším a vnímám všechno, co se týká dědiců nauky. Až i na to budu sláb, vyřknu konečné rozhodnutí: jsem pouze Tvůj, Bože – třeba sám. Jinak vás mám všechny rád a rád bych, aby řada přetrvala.

Srdečný pozdrav ode všech všem

Mk

20.5.1970

Člověk má být trvale soustředěný, ale má být vždy pohotový vidět vše kolem sebe, čili být duševně v jistém smyslu uvolněn. Neboť z čeho se může člověk poučit než z toho, co vnímá? Když je zahleděn pouze do sebe, říkal jsem už, že je „zahloupán”. ... Kdo se naučí soustředování zkvalitněnému stupňováním zevní aktivity, bude dobře reagovat jakoby celou bytostí. A tak má reagovat mystik. Jinak je schopnost dobře reagovat vystavena nepříznivým změnám, případně jejímu zániku.

25.9.1970

Dopis můžeš dát číst komukoli. Nechť každý ví, jaké jsou problémy duchovního člověka.

Začnu od momentu, kdy jsem byl za dr. K., který právě nebyl doma, čímž vznikla Karlovi F. příležitost, aby mi řekl přímo něco o tom, že by také rád žil životem duchovním, ale že mu k tomu chybí (snad) vůle. Neodpověděl jsem na to. Když však dr. K. přišel, řekl jsem o této stížnosti Karla. Reagoval tak, jako jsem já vždycky tiše na takové řeči reagoval: Nesmysl! Když má někdo vůli žít světsky, má vůli žít i duchovně.

Právě tento můj dávný tichý názor mne zatlačuje do přesvědčení, že dnes, kdy mám „produktivní věk“ za sebou a kolem sebe zstaralé už starce mystiky coby naprosto světské lidi, vlastně končím tento svůj život v naprostém neúspěchu ve snaze založit dobrou mystickou obec. Jsem si přece dobře vědom, že když člověk nevykoná své dílo v „produktivním věku“, může se právem domnívat, že je na smrtelné posteli určitě nevykoná. ...

Jsem totiž ctitelem absolutní svobody, a proto jsem každého vedl cestou jen k takovéto svobodě. Vedl jsem každého tak, aby sám objevil a poznal a mohl se konečně také vyhnout „zakotvení“; v tom totiž není nic tak dobrého, aby se mohlo říci, že ten, kdo takto skončil, skončil úspěšně. ...

Ve vesmíru tedy existují různé ústavy, z nichž nejhorší je ten, v němž obyvatelé žijí svůj trapný a bědný život, protože akceptují přirozenou chtivost svých smyslů. Pak jsou ústavy nebeského života, kde to případně hýří světlem, jež bylo z bytostí vykřesáno utrpením zasahujícím až centrum jejich bytosti, ale nad tím vším je svoboda, již lze uhájit, jen když člověk dovede včas zavěšit každé začínající omezování; tu se zdá, že aby se člověk uchránil omezení, musí se ponořit až k centru svého bytí, aby už přestal být člověkem a byl jenom principem nebo jedním z dobrých principů bytí. To je teprve pro mne živá nauka lidí kvalitních, nad osobnost povznesených, netrpících a širokým duchem obdařených. Vše ostatní je ničím. Nebo se snad někomu může líbit být nuceně bohem, byť třeba samým Brahmou? Ne! Když něčím musím být, pak jsem otrokem. To jsem věděl, a proto jsem sděloval evangelium absolutní svobody.

Neuspěl jsem. Proto už jsem otočen k zemi zády. Není to přece potěšitelný pohled dívat se na bezmocnost světských lumpů uctívajících své otroctví. A kdybych se byl v životě spletl a zaměnil cestu k svobodě za cestu vedoucí do nebeských ústavů s jakkoli vysokým úřadem, zradil bych. To jsem si nikdy nechtěl dovolit. Věřím v karmu, znám ji a vím, že i dobře míněný podvod, kterým se má lidem něco usnadnit, je vždy klasifikován pouze jako podvod; kdybych mu propadl, že bych jistě nikdy na kříži si neřekl,

že nebudu dělat zevlounům divadlo, nýbrž bych také pověděl, že „Dokonáno jest, v ruce Tvé poroučím ducha svého”.

Abych se však vyjádřil ke všemu, chtěl bych dodat: absolutní svoboda nikdy neznamená jít zelí po svém způsobu. Platí pořád to jít s druhým až na nejzazší konec. Teprve do propasti není člověk povinen se svým průvodcem skákat. Ale začátek propasti má velmi zřejmé a konkrétní znaky. Proto ani není třeba jít zelí po svém způsobu. To sešňěrování do společenských norem naopak umožňuje smysl absolutní svobody dokonale pochopit.

Když už však necháme stranou to zelí jedené podle vrozených dispozic s vědomím, že tím nevyhledáváme svobodu pro duchovně vyvinutého a osvíceného člověka, nýbrž pouze pro zvíře, které v sobě máme zabít, a vrátíme se k otázce absolutní svobody, můžeme stanovit axiom:

Když je člověk světským tvorem a následkem toho prožívá stavy otroka závislého na požadavcích smyslového žití, jehož touhy se nikdy nesplňují beze zbytku, má se duševně pozvednout nad svou momentální bídu. Tím jistě došplhá k šťastným stavům a blaženosti; to však si má uvědomit, že žít šťastné stavy a blaženost by bylo stejným omezováním jako žít bídné stavy. To ho má podnítit k tomu povznést se i nad to. Mohu ujistit: to už se nevrátí – když se nad ně povznese – do bídných stavů, nýbrž k vnitřní rovnováze nad protiklady. Tento stav by pak měl „očuchávat” ze všech stran; když pozná, že „neexistuje další poznatelná země”, že kromě tohoto stavu neexistuje žádný lepší, ať všechny stavy jakkoli pečlivě zkoumá, má přestat už hledat. Dospěl k tomu, co je nestvořené, nezrozené atd.; o tom však povídal něco sám Buddha.

* Josef Studený
23.10.1970

Zase pracuji tak, jak už jsem nechtěl pracovat. Především se domnívám, že člověk má dobu povinností a přestání povinností. V této

druhé době by si měl každý dávat své věci do konečného pořádku a – to se mi zdá být můj případ. Když jsem teď začal harmonizovat vlivy v rozšířeném smyslu, jsem přece jenom vystaven infekcím špatných stavů lidské mysli, trápící se mnohými světskými věcmi. Jenže když vidím, že tuto práci nikdo nedělá, jsem přesvědčen, že nemám právo nedělat ji ani já. Tak jsem se dostal do akce, která mi sice osobně trochu vadí, ale vyhnutí nevidím. Zase to odplaví kus mého života a není naděje, že někdy bude situace lepší; každý má velmi daleko do stavu, kdy vědomě se vyhýbá jógickým úsilím rozmnožovat jen dobro a nikoli třeba neuvědoměle zlo.

Mnoho záleží na stavech soustřeďujících se jóginů, kteří už svou mysl usebrali a energicky ji zaměřují tak, že bytostné napětí jako celek se stupňuje. To se však běžně neví. A tak nevhodným postupem mnozí jóginové zesilují špatnou karmu světa, aniž to vědí; jsou přesvědčeni, že jejich soustředování má dosah pouze v rozměrech jejich vlastní bytosti. Věz, že se tito jóginové mýlí. Nemyl se tedy Ty sám. Dávej pozor na stavy své „duše“, na stavy nálady a ty dej do nejlepšího pořádku vždy dříve, než koncentraci zesílíš. Když ji za těchto okolností zesílíš nad míru, budeš působit k dobru světa, jako jiní působí k jeho zlu.

15.12.1970

Schopnost usilovat a odpor bytosti se léty mění, řekl bych, poněkud v neprospěch schopnosti usilovat, neboť pružnost mysli se snižuje a vrozené vlastnosti „zatvrďují“. Z toho důvodu se také snižují výhledy na realizaci duchovních hodnot. S odstupem mnoha let se na tuto skutečnost nedívám jako na znevýhodnění. V poměru k osudům světa duchovní hodnoty mívají často hlubší vliv na proměnu těchto osudů, než když je člověk vybaven touto dříve jmenovanou mocí, která je totiž zase omezována nezbytnými ohledy moudrých mystiků na jejich osobní karmu; tito mystikové se nesmí nechat pro práci ve prospěch světa zabít, neboť tím by zase přišlo všechno vniveč.

Realizací duchovních hodnot, založenou výhradně na duchovních zřetelích, na tom, že usilující člověk dbá výhradně na rozvoj kvalit štěstí, jak je chápe buddhismus v popisech vnorů, vzniká předpoklad mocné indukce těchto kvalit promítaných do bližních; takto pak se na světě vyskytují tendence konat dobro, jako vznikají tendence konat zlo, když „silní lidé“ indukují do jiných cítění a zlo. ...

Z osobního stanoviska bych Tě mohl jen ujišťovat, že vlastně tato druhá stezka je pohodlnější a bezpečnější a správně pochopena má s mocí mnoho co společného. Je to však moc duchovní, která především poskytuje člověku osobní ochranu a potom i podmínky pro konání dobré karmy jakožto zajišťovacího prostředku pro zachování dobré karmy, neboť se vždy počítá s tím, že existence v oblasti sansáry se může prodloužit a tu opravdu člověk potřebuje kapitál dobré karmy, aby vůbec mohl svou cestu ke spáse dokonat. To ovšem lidé nevědí, a proto se uchylují k mnohým, ale vesměs závadným teoriím.

1971

* Miloslav Kovář

10.12.1971

Ted' však ještě ke mně samému. „Stav po žumpě”,¹ ó, ta světskost moje, se ukázal dost zlým, abych provedl korekci cesty. Vidím, že prohlubování vnorů do čtvrtého nemůže dobře srovnat „žumpový hřích“, a tak se zase ocitám u mé metody „staré zašlé slávy“, serafské cesty, odpovídající stezce „přenosu vědomí“, o níž mluvím vpředu, když se zmiňuji o Jóganandovi. Zase používám metodu, již jsi Ty nazval „boj o kvalitu“; když jsem za tím účelem pátral týmž zrakem, jímž jsem nedávno ochromil Romana, ve složkách své bytosti, nezdá se už, že by má bytost nesplnila základní požadavek této metody, totiž že ani nejmenší šepot vášně nesmí se vměšovat do „přenosu vědomí“. Z lidského hlediska se zdá být zlé to, že se za ni považuje i fyziologické teplo. Dohlédám, že případné ohrožení tímto teplem by se mohlo vyskytnout až v místě, odkud už není návratu, takže celkem to vypadá všechno dobře.

¹ V Březové nebyla a není kanalizace. Původní žumpa z r. 1935 dosloužila, KM proto nechal zpracovat projekt žumpy odpovídající potřebám trvale obývaného domu i předpisům let sedmdesátých. Vybudovat žumpu v kompaktní skále bylo po všech stránkách velmi náročné.

Toto přeorientování však není vyvoláno vyhledáváním výhodných věcí na cestě. „Boj o kvalitu“ může setřít i ty žumpové hříchy; kromě toho jsme zase na okraji světové války a tato předzvěst zase ožívá momenty z doby mé první realizace, kdy, řekl bych, jsem sestoupil až do centra lidství a tím jsem udělal osudy lidí závislé na sobě. Tak prý podle hlasu nebeských pozounů jsem byl já vinen druhou válkou.

Po pětačtyřiceti letech se ukázalo, že jsem z té viny vyšel dobře. Ale tím se „můj případ“ stal dost důležitým, abych musel uvažovat o nejlepším posledním řešení. Čtvrtý vnor se přece jen ukazuje na žumpový hřích nedostatečný dosahem; ten vyžaduje, aby byl člověk neaktivním. Proto dokud jsem v této kůži, která mne nutí žumpu používat, mohu za účinný prostředek považovat jen proměnu těla pomocí „boje o kvalitu“, tamtu cestu přestupu do zásvětí jako ucelená, aktivity schopná, fyzikálními prostředky očištěná a vztahů k lidem zbavená bytost.

Na této cestě nejsou jistě věci tak čisté, aby byly zbaveny vztahu k vnorům. Rozdíl je tu pouze v tom, že ve vnorech nemusí být bytost jako fyzis přítomná, kdežto na serafské cestě ano. To však už jsou zvláštnosti cesty po mystických výškách. Proto tu platí pouze to, že mezi těmito metodami, cestou vnorů a serafskou cestou, nemůže rozlišovat kde kdo a tím méně jednu z nich volit s plným porozuměním.

Ta žumpa se tedy pro mne ukázala být tak zlou, že v nebesích se ke mně chovali jako k člověku, jenž do nebe chodit ještě neumí. Teprve když jsem použil serafské metody, začaly být nebeské bytosti ke mně uctivými. To není příliš zajímavé. Když podle mého názoru musela být udělaná nová žumpa, musí se proti následkům toho použít adekvátní osvobozovací metody.

Když toto věcné zjištění konfrontuji s počínáním mystických blbečků, že všechno se může dělat s větrem milosti boží v zádech, vzbuzuje to na mém obličejí pouze úsměv. Blaze tedy všem, kdo na žumpu netrpí. Ovšem já si myslím: nepotřebují ti lidé také semtam žumpu? Zkrátka na nivách mystického vývoje jsou mnohé nejasnosti v tom jak se chovat. Já sám těmito problémy netrpím.

* Ján Lenhartovič

6.11.1971

Když jsem dosáhl druhé realizace, předpokládal jsem, že věci mám v takovém pořádku, že se na to všechno musí přijít podívat sám Višnu. Když se mi pak Višnuova tvář před mýma očima rozsvěcovala, měl bych, kdybych byl diletantem v mystice, poznat, jak on je svítící a já temný. Kdyby se to bylo stalo, boží světlo Višnuova světa by mě bylo uvrhlo do přiměřeně temných pekel. Jenže já jsem dobře věděl potřebné. A tak jsem proti nesmírnému úsměvu boží tváře postavil úsměv toho, kdo se potkává s dobrým přítelem, jehož vidí velmi rád. A převážil jsem úsměv Višnuův úsměvem svým! Můj zvyk všechno pozorovat a případně prohlédat učinil z mých očí všepromítající meč vidění; rozrazil jsem tedy hrud' Višnuovu a viděl za jeho světem svět ještě velebnější, svět Šivův. A pak už jsem pouze uzavíral: k čemu vyšší a vyšší dobro, světlo, nebesa? Stejně vše pomíjí, i když ne z hlediska prostorů jako jepice. A pak už jsem pouze dosáhl toho, čeho lidé nedosahují.

Vím tedy, že je něco vyššího než všechna nebesa. A protože to vím dobře, oceňuji ono buddhistické velebno.

* Milan Váňa

26.10.1971

Mluvil jsem o šplhání k vrcholu mystického vývoje nebo i realizaci, a to pomocí pozvedávání ducha ke kvalitám tohoto vrcholu. Nejjednodušší způsob je ten, když člověk vírou v Boha identifikuje jeho kvalitu, upevní ji v sobě a rozvede tak, že překryje jeho dosavadní vnitřní uzpůsobení. Ti však, kdo pro tuto víru nemají předpoklady, mohou dosáhnout téhož výsledku duševním pozvedáním se nad svět asi v tom smyslu, že je jas tohoto nadsvěta oslní, zatím co na vedlejší svět pro toto oslnění zapomenou.

Mezi těmito krajními metodami existuje celá škála metod, z nichž každá toto dílo umožňuje vykonat, a používá se z nich nejvíce zaklínání nebo vzývání božských bytostí, kvalit nebo Boha; jsou to však metody často postrádající přirozenou ochranu postoje malého člověka proti vysokým kvalitám nebo Bohu, a tedy skrývající nebezpečí rozvoje duchovní pýchy, jež vede k duchovnímu pádu někdy dosti brzy, jindy i dosti pozdě, podle toho, k čemu slouží psychologické podmínky toho kterého individua. ...

Není duchovního osvobození mimo rozvinutí extatických stavů ducha. A že tyto extatické stavy ducha nemusí učinit člověka indolentním, to můžete přece vidět i na mně. Jsem realista a i ony nejlepší extatické stavy ducha považuji za kvality působící v mé bytosti a nikoli za sebe sama. Tak je člověku umožněno tyto kvality vytrždit a nalézt až onu náležitou nebo dokonce jsoucí kvalitu nebo Og-min; tak se může realizovat ono „nic nad to“.

Jsem přesvědčen, že pouze nalezení onoho „nic nad to“ člověka uspokojuje. Mystika, disponující pouze blaženostními stavy, může uspokojit pouze lidi ne zcela rozvinuté do všech šířek a hloubek života; v takovém případě se jednou horuje pro mystické ideály světské, vynořující se často až za tím, kdy si člověk myslí, že už něčeho vysokého dosáhl.

Ono „nic nad to“ se tedy nachází na reálné základně a cestě života a tato skutečnost činí z mystiky jednu z disciplin vedoucích k tzv. štěstí v životě. Musí se však zabránit roztržení bytosti, kdy jedna její část žije v askezi, kdežto druhá v duchovní požívačnosti; dobré se tedy musí sloučit s vrozeným a tím bytost docelit a učinit z ní nositelku skvělých hodnot plně rozvinutého, osvícením a nadsvětským štěstím prostoupeného faktoru.

Bez onoho šplhání se k tomuto výsledku nelze dostat. Je nezbytné prostřednictvím povznesení a vnímání přijímat ony nadsvětské kvality a jejich rozvinutím v sobě bytostnost pozměňovat, dokud nebude dosaženo onoho Og-min, jež možno evidovat jako nejzazší skutečnost na přirozené cestě života a vývoje.

1972

* Antonín Bajer
20.9.1972

Milý příteli!

Kdyby neexistoval čas jakožto proces vytvářející a ničící všechno, co je, byl by Tvůj dopis hezký. Ať jsem pracoval dobře, nebo špatně, unavilo mě to, že mé úsilí nepřineslo přiměřené výsledky. Tys to nebyl, koho jsem varoval, a proto v poměru k Tobě zůstává skutečností, že nauka pro Tebe bude i beze mne. Domnívám se totiž, že jsem ji dobře vysvětlil; že jsem nepřispěl k zmatku v myslích těch, kdo hledají a obraceli se ke mně o radu.

S úlohou gurua jsem už opravdu skončil. I kdybych ještě dost dlouho žil, nebudu už schopen toho, co jsem až téměř dosud dělal, totiž nadzvedat temnotu, pod níž bývají lidé tíživě zakryti, a tak jim přispívat k případnému prohlédnutí.

Nemluvím o Tobě, když říkám, že to chtělo více spolupráce těch hledajících. Neboť v duchovnu neexistují fiakři, kteří by dopravili druhé do duchovního cíle jako zde na zemi.

Přenosu nauky rozumím tak, že guruova pochodeň má být převzata příslušným jednotlivcem a nesena dále, aniž by ubylo na jejím jasů.

Je asi lid zatížen nesmírně těžkou a zlou karmou, když se mi právě toto předání pochodně pravé a osvěcující nauky nepodařilo. Neboť jsem se sám o sobě domníval, že jsem na schopnost přenosu velmi dobře vybaven. Netrpěl jsem žádnou iluzí o uspořádání vesmíru

ani o vnitřní ceně lidí, s nimiž jsem se stýkal. Co by tedy mělo být za překážku z mé strany? Ale pokud jsi schopen celé věci porozumět, neměj obavu, že jsem své úsilí skončil. I když jsem se zřekl lidí, přece nemíním nechat zmizet mosty kdesi v neviditelnou, kde existují příčiny všech jevů na světě i těch duchovních, nauky samé. Ostatně moudrý muž by toto nikdy neudělal. To by nesměl chápat všeobecnou sounáležitost všeho. To znamená, že když někdo zapomene na to, že je jen jedinou buňkou stvoření univerza, dopustí se neodčinitelného omylu, takže místo vykoupení vytvoří nějakou výlučnost jakožto akt nepřátelství vůči všemu, co žije. Když toto chápe, nechápe, že by mohl zaniknout.

O co tedy jde? Můj zrak se uzpůsobil na to vidět zmizelé, jako by nezmizelo. Kdo byl, je; a pouze neschopnost vidět tvrdí, že není. Je mi ovšem známo, že tento výsledek postupu na Cestě je posvátnou a vysokou skutečností. Jenže podle toho, jak věci poznávám, řekl bych, že ten, kdo o tento stav usiluje, totiž o stav vidět, že to, co bylo, stále je, už jej dosáhl přesto, že se ihned jeho oči pro tuto skutečnost neotvírají. A současně lze říci, že právě toto je oním velikým požehnáním pro všechny, kdo o dosažení tohoto stavu usilují. Odvalili ze své cesty strašný balvan zahrazující cestu sobcům, kteří jsou schopní vidět a nevidět podle toho, co jim před očima vyvede čas.

V úloze gurua jsem jistě toužil „být“ správným předáním nauky. To však, co Ti nahoře píšu, je pouze „být“ méně výrazné. Ale nemysli si, že propadám iluzi toho „být“. Diferencovaná existence je dobrá jen potud, pokud člověk chápe účelnost svého bytí. Tu jsem chápal pouze ve své úloze gurua. To už je pryč, a tak dobře vidím nezbytnost přirozeného postupu, kdy se kapka spojí s oceánem.

Kdyby nějaký mudrc našel zálibu v oklamávání času, neučinil by nic jiného, než že by toto sepětí kapky s oceánem oddálil na sta, tisíce, miliony nebo biliony let. To podle mne nemá smysl. Tzv. nesmrtelnost je závislá na zpomalení životních procesů, na zpomalení procesu spalování, jímž je život. Je nějaká přednost v tom, když sto let žijící tvor se podrbe za uchem během jedné minuty, kdežto miliardy let žijící tvor až za dlouhá staletí? – Nic

není tak hrůzné jako nepoznání univerzálně platné relativity. Když ji člověk nepozná, formují ho vnitřně pouze hrůzy. A tak pryč od toho.

Vztahy mezi mnou a Tebou se z mého stanoviska nemění. Proto buď dobré mysli.

Srdečně zdravím za všechny.

22.9.1972

Už je tomu dlouho, co jsem začal sledovat duševní stav paní a snažil se přijít na kloub tohoto jejího nepříznivého stavu. Měl jsem dojem, že vliv malacie po mrtvici celkem odezněl, ale vynořoval se pomalu jiný prvek, jakási prázdnota niterná, která se vlastně pomalu, ale výrazně prohlubuje. Pátral jsem po tom, zda to není její duchovní úpadek podmíněný úpadkem mravním, což ani objektivně nebylo možné. Tím dospívám k závěru, že tu působí prostředky chemické.

Zdá se tedy, že medicína se svým těžkým materialismem nedovede nic jiného než zachraňovat funkce, a to na úkor bytostných esencí, jež dělají život tím, že ty funkce prosvětlují viděnou. Proto už i instinktivně přijímám stanovisko, že život končí tam, kde se tyto esence vyzáří.

Když se vrátím do dost dávné minulosti, k okamžiku, kdy se mi podařilo uplatnit v bytosti imaginované světlo symbolizující jasné a bdělé vědomí, bylo mi, jako když jsem teprve od toho okamžiku začal žít. Primitivní názory materialistické medicíny toto v úvahu neberou; stačí jim pohánět motor, který pak pracuje tak, že z člověka učiní živočicha. To je zlo medicíny známé ve starých dobách jako uplatňování zásad černé, vskutku černé magie. ...

Je snad velkým štěstím, že dovedu naslouchat až do dna duší; jen proto jsem dosud nepřijal názor, že paní definitivně duchovně padla. Přes všechny nepříznivé jevy na povrchu její bytosti jsem dosud neuzavřel, že tendence velmi hluboko ukryté v její bytosti dosud nepřestaly být dost mocné, aby musela ztratit to, co se tak

těžce dosahovalo. Ale pro sebe z toho vyvozují: pokud jsou fyzické potíže únosné, vyhnout se medicíně. Je to prostě vrah duší, alespoň tehdy, když se potíže vyvinou do té míry, jako je to u paní a dnes soudím, že i u mne.

S tou vidžňánou mám cenné zkušenosti a vím tedy, co znamená nedosáhnout ji. Mně se to podařilo dosáhnout právě pomocí imaginace jasu, světla. A vím, že bez ní život není životem, nýbrž pouze vegetováním. Zkoumal jsem toto světlo, vidžňánu; použil jsem ji v rozvinuté schopnosti nájikasiddhi; tak jsem se jednou stal otcem silou vůle, což mě obdařilo zkušeností, že plodit znamená dospět k fluktuaci „světla vědomí“; tehdy jsem mocí zabránil této fluktuaci zkonkrétněním tohoto „světla žití“. Medicina poznamenaná téměř absolutním materialismem příliš s lehkým srdcem tuto fluktuaci nebo spíš už emanaci podporuje.

Mohu Ti povědět, že když se mi podařilo upevnit toto imaginované světlo kdesi v zorném poli svých očí, připadal jsem si jako upír, protože jen proto, že jsem toto světlo dobře vyvinul a v oblasti dosahů vidění je upevnil, začalo samo mocně vysávat totéž světlo z druhých, jež jsem třeba pouze náhodně potkal. Tak jsem poznal, jak snadno vypařující se esence toto světlo je; proto jsem začal hledat způsob jak toto nasávání zastavit. Dobře jsem poznával, že bez tohoto světla nelze žít tak, aby se to dalo zvat žitím. – Dnes vidím, že chemie koná toto dílo u paní. Ještě štěstí, že rozumím tomu jak tuto ztrátu kompenzovat. S její pomocí se mi to může podařit.

Lidé touží žít a být a dokonce i vědět, aby trůnili nad veškerenstvím. Mne nic takového netěší. Víím, že člověk může žít pouze z mrtvol, a to se mi nechce. Je toho dost, když člověk získá nějaké fondy, jejichž působením toto živení se z mrtvol probíhá mechanicky; na co vyhledávat chemické prostředky na prodlužování tohoto stavu? – Žít ze staré karmy, to se dá před věčností omluvit. Ale hledat prostředky jak uzal zvaný bytí zachovat na dlouhé časy, to se omluvit nedá. Dejme tomu, že mám dost vědomostí jak se vyhnout té prázdnotě duše, do níž se už zčásti propadla paní. Nemám však jako nikdo dost síly na to, aby mě vliv dlouhé doby

nepřekonal. Vždyť přece nejde o nic jiného než postavit proti sobě příkře univerzum a jedince. To je zajímavé pouze pro vitalitu mládeže. Moudrost stárí, pokud se vyvinula, má zájem pouze na harmonii, která se stává dokonalou po splynutí kapky s oceánem.

Ne! Moudrost světa je pekelný vynález, dovede nabídnout prodloužení funkce stroje těla, ale jen za cenu ztráty esence, jasů vědomí, který je žitím skutečným...

Teď tedy, když tak dobře vím, že zhoubné dílo v paní nedělá její mravní úpadek, nýbrž ďábelská chemie, budu mít větší chuť starat se o zachování oněch kladných tendencí v jejím bytí než až dosud, kdy jsem stále pátral po tom, co se to vlastně s ní stalo. Ostatně mám na to způsobilost. Měl jsem už několikrát v životě co dělat se svým mozkiem, který považuji za postižený tak trochu na způsob paní. I tu mou poslední příhodu považuji za špatnou stopu v mozku; o tom mne přesvědčil fakt, že mi mysl dokázala fungovat ve velmi úzkém rozsahu, prakticky vždy jen v jedné jediné věci; plán dopisu jsem v mysli udržet potřebnou dobu nedokázal. Teď se to už zlepšilo. Víím ovšem, že toto zjišťovat je ošemetné. Potřebuji pouze klid, nepracovat a to v blahých dobách socialismu není možné. A tak se asi budu pohybovat po okraji stejného srázu, do jakého spadla paní. Jenže ona má mne, já nemám nikoho. Proto musím být opatrnější než vždy byla ona.

Uzavírám tedy. Duševnost člověka je esencí, která se dokáže odpařit na lehký impuls. Proto je otázka, zda je dobré chtít si zachránit život. Možná, že člověk zachrání pouze vegetabilii. Zkrátka čarodějná laboratoře, kde se vyrábějí „účinné léky“, by se měly zbourat, aby lidé mohli žít a umírat přirozeným způsobem. Pánbůh by už do nebe nedostával třesoucí se stařečky s krhavými očima, nýbrž materiál, z něhož by se dalo opět něco udělat.

Věř mi: je příšerný pohled na dílnu života, která se nazývá svět a lidství. Lepší je vidět jas bez nároků „žít“.

Jsem rád, že alespoň Ty víš, co se za stavem paní skrývá. Mystikové s plochým rozumem by to nikdy nepochopili. Domnívají se, že se pořádný mystik vyveče snadno ze zákonů vládnoucích životu, aby pak mohl žít na pivu a zábavách až na věky. Mohu Tě

ujistit, že paní s mou pomocí, pokud mi zásahy umožní, neprohraje. Došla tak daleko proto, že jsem nemohl nic jiného dělat než dívat se, jak se to vše v ní vyvíjí.

* Karel Fišar

23.11.1972

Je to pravda, že jsem byl rozhodnut považovat u vás dveře pro sebe za navždycky uzavřené. Pak se to stalo s Mílou: nebyla to jen nemoc, ale i to, že se mi konečně stal prostupným, jak jsem se už vyjádřil, tak, že jsem jím mohl chodit tam a nazpátek. Proto jsem k vám zase začal chodit. A teprve když jste se k němu chovali tak pěkně a bezvýhradně nesobecky, měnil se můj postoj k vám.

Přesto však přetrvávaly nedobré stopy toho, že jsem Tě musel považovat za padlého. Příčina byla v tom, že nejen Ty, nýbrž i většina z vás chodila za mnou kvůli mystice, ale to, co jsem jako mystiku uváděl, jste neakceptovali, protože jste si zachovali příliš velké zázemí pro žít, jak Pánbůh dá. To jsem vždy považoval za podvod, který jste se na mně snažili spáchat, a já, abych se snad neblamoval, musel jsem si počínat jako policajt, který musí především a každého podezřívát.

Pro mne to byl život nesmírně těžký. A nechápal jsem, že vy jste nechápali, že mě nelze podvést. Měl jsem na vás „samohlídač“, totiž řadu značek, které se při naprosto správném chování jasnily, kdežto při chování závadném buď zůstaly stejně jasné, nebo potměněly.

Když jednou některé z těch značek proti Tobě dokonce zhasly, považoval jsem to za Tvůj duchovní pád. Tehdy jsem Ti tuším napsal.

Přísně vzato, nemohl jsem připustit, aby takto byla z mystiky udělána komedie, v níž herci mohou žít rozkladný mravní život a mluvit přitom třeba vznešeně o mystice. To už jsme viděli u Rýdlů etc.

Bylo to tedy pouze utrpení Mílovo, v němž jsem poznal, že Tvůj osobní základ, snad lze vhodně říci, nesobectví, přetrval, a protože jsi s mystikou stále koketoval, nechtěl jsem už z předchozího vyvodit nezměnitelné rozhodnutí.

Aby bylo jasno: vycházím z poměrů relativních. Nejen Ty, nýbrž vy všichni, kteří jste chodili za mnou, jste se chovali stejně. A tak jsem svůj výběr založil právě na těch potenciálních mravních hodnotách ukrytých hluboko v bytosti každého z vás. Ale i to pro mne bylo obtížné; vždy bych byl raději „hrál s vyloženými kartami“. Měl jsem však velký zájem na nauce, a tak jsme se asi všichni trudili, já pro beznaděj, která z této situace příliš jasně vysvítala. Vy všichni pro něco jiného; snad lze říci, že pro kolizi mezi slovy a činy.

Tím, jak jste se chovali k nemocnému Mílovi, jste vytvářeli karmu, která vše ostatní negativní začala překrývat. A to právě změnilo mé rozhodnutí už k vám nikdy nejít. Ovšem ani z toho nemíním dělat komedii. Míním sledovat, jak dalece budeš mystikem, jenž se vžil do bezzávadného mravního mystického života, a jak dalece si počínáš světsky. Jen to bude u mne rozhodovat. A to nemluvím o indispozicích mých, zdravotních, které mohou mé jednání učinit nepřehledným pro vás. No ale: žij a uvidí se.

* Jana Majrichová
7.11.1972

Já jsem známý jako člověk tak pevně „sedící“ na zemi, že nikdy a nikdo z běžných lidí by mě nepodezíral, že jsem mystik. A přece mohu chodit do nebe tak rychle, „jako když silný muž nataženou ruku pokrčí nebo pokrčenou natáhne“, a na druhé straně mi v tom nedokáže nikdo vůbec zabránit. To není výsledek toho druhu mystického vývoje, při němž člověk začne něco málo neobvyklého vnímat, pak více a více, až se stane „vševědoucím“. Vše se u mne opírá právě o schopnost analýzy vnitřních procesů. Z toho důvodu se jevím jako duševně tak zdravý jako ten nejobyčejnější

člověk a přitom dovedu vypátrat věci, o nichž si druzí myslí, že jsou nejpečlivěji utajené a ještě víc utajené pro můj zřejmý nezájem o ně. To je zdravá „nadvnímavost“. Když musíte bojovat s dotírající vnímavostí, pak jste na základě špatných informací o mystice vyvinula to, co jste neměla. Proto se musíte pozdržet u toho úsilí, aby se vnímavost, o níž mi píšete, zničila. A pak, když budete mít dosti zájmu o mystiku a dost času na ni, budete moci vkročit do nebe „i s botama“.

* Roman Mandys

17.4.1972

Ještě loni jsem udržoval velmi dobře vyvinutou a mocně působící představu, schopnou měnit mravní názory světa směrem k lásce, dobrotě a spoluradosti. Ale to už mě síly opouštěly. Proto znalý zákonů „svaté matky magie“ jsem vždy věděl, že tuto představu jako poklad vytahovaný z velké hlubiny studně potenciální karmy se nesmím pokusit vytáhnout až „na světlo boží“, neboť právě v poslední fázi této akce opustí člověka síly, čímž se dílo tohoto druhu vždy zhatí. V jiné řeči to znamená, že význam má pouze dílo přenesené na spoluúčastníky.

* Zuzana Mikulová

29.9.1972

Četl jsem kdesi, že v předhistorických dobách filozofie o duchovním životě nikdy nesestoupila až k lidským příbytkům, nýbrž přebývala uprostřed divů přírody, aby v nich objevovala jejich zákonitosti.

Povšechný duchovní úpadek se mi zdá jevit právě v tom, že každá věda a filozofie se drží právě těch lidských příbytků, což souvisí

s rozvinutým utilitarismem, jenž se hodnotí jako projev zdravého a osvětleného dobře rozvinutého rozumu. Nezdá se mi, že je dobré o tomto hledisku vůbec uvažovat jako o správném nebo nesprávném. Když však obrátíme pozornost k mystice jako k nauce o osvobození lidského ducha a o jeho vyproštění z věčně nás tísnící tvrdé strasti, pak buď pro nás správným poučením to, že duchovním úsilím musíme řešit problém strasti, jako by přesahovala celý náš život přes jeho dva nejdůležitější okamžiky, totiž přes narození a smrt. V dobře pochopené nauce se totiž soudí, že je-li už někdo postižen naléhavou strastí, vleče ji s sebou bez ohledu na okamžik znamenající jeho smrt.

V tomto případě duchovní nauka nemá žádných technických problémů; jde tu pouze o postoj k světu a okolí.

Kdo se světa vzdá, ten už problém osobní strasti vyřešil. Neboť jen vztah k světu probouzí v nás požadavky, jež když svět nesplní, budí v nás bolest. A okolí? – To je čarodějná kuchyň, kde se nám nabízí ukájet se, ale nezdá se, že vždy bezvýhradně, a to je také příčinou utrpení. Tak lpění na světě a společenské a sociální požadavky jsou příčinou strastí a na nich se pojící nevědomosti.

Když budete vidět celý problém mystického vývoje v tomto lpění a v těchto zdánlivě tak přirozených požadavcích, když jen toto budete řešit, pak se vyřeší i to, o čem jsem se zmínil v dopise pro Vás. Je to jisté jako únik od konkrétního k abstraktnímu, ale když z nějakých důvodů začnete obracet svůj zájem k mystice, pak jste už také utekla od toho, co se považuje za konkrétní, k něčemu abstraktnímu; vždyť přece člověk, než dosáhne podstatných úspěchů na mystické cestě, neví vlastně ani, co od mystiky chce.

Je však proto lépe utéci od snah mystických, když se člověk tak mnoho pohybuje na okraji chimér? – Je to nedefinovatelná strast, která člověka trápí, když pomineme to jednodušší stanovisko k životu, kdy člověk touží po „ženě a zlatu“. Jsem přesvědčen, že odtud Váš sklon k mystice nebo touha poznat ji nepramení. Proto patříte mezi ty, kdo chodí po světě s nedefinovatelnou strastí. – Když se vyřeší problém této nedefinovatelné strasti, člověk už nenáleží našemu, konkrétnímu světu, nýbrž některému z božských, jež souvisejí s absolutnem.

Tyto skutečnosti svědčí o tom, že nauka působí nad úrovní problémů lidských příbytků. Z toho důvodu se lidé s dobře vyvinutým lidským rozumem nemohou dopátrat pravých problémů duchovních nauk. Takoví lidé totiž žijí na zemi, kdežto mystikové jsou už za touto sférou, takže vidí svět z jiného zorného pole. Někdy to jistě znamená postižení mystiků na zdravém duchu, ale někdy – to když je všechno v naprostém pořádku – jako mystiky najdeme lidi se skvělým rozumem, který už překročil oblast zvanou svět. Jen to však nám smí být vzorem.

Budete asi také muset pochopit, že řešení životních problémů pomocí mystiky vyžaduje udělat z osobních problémů zbytečnou záležitost, a pak se Vám už podaří proniknout i to, co se mi zdá závadného na Vašem manželství. Proto Vás veď při mystických snahách jen myšlenka, že neřešíte problémy okamžiku, domácnosti, nýbrž nekonečného času, v němž člověk vždy nějakým způsobem existuje.

* Manželé Josef a Marie Pavlovi
23.11.1972

Úmrtím dr. Kováře „prořídly řady” našich mystiků, neboť on to byl, kdo vytvářel možnost vysvětlovat mnohem hlouběji nauku, než to bylo jinak možné. A když se k tomu přičte můj zdravotní stav, pak to podle mne vyžaduje mou rezignaci na všechno. Je zbytečné vysvětlovat do podrobnosti, proč tak uvažuji.

Nikdy jsem netrpěl žádnou iluzí, a proto jsem už dlouho pomýšlel na zanechání nauky zde na světě prostřednictvím mladé generace. Jenže se nezdá, že by se od mých mladých let něco změnilo. I dnes jsem narážel na to samé, co bych charakterizoval u té mládeže jako nevědomost spojenou s nepřiměřeným sebevědomím. Právě z tohoto nešťastného sepětí nedobrych vlastností musí každý mladý člověk svůj život dokonale zkazit a teprve potom je ochoten nabídnout svou důvěru nauce jako – jak jsem kdy-

si jednomu mladému muži psal – bezmocní starci své krhavé oči Bohu.

Není dávno, co mi psal p. Studený s důvěrou, že ta nadějná mladá generace by se mohla vytvářet právě u jeho syna. Je to důvěra nezkušeného, jenž neví, jak málo stačí na to, aby i hořící mládí bylo uhašeno celkem bezvýznamným nedostatkem, ponejvíce povahy mravní. V tom směru mé veliké a mnohé zkušenosti z minulá mne činí absolutně skeptickým. ...

Dr. Kovář je pryč a já vím o jeho životě, snažení a výsledcích skutečně všechno. To je poučné, ale pouze pro mne. Jestliže jeho dobrý génus mu umožnil neztroskotat, pak je to proto, že obsahově se nepodobal té dnešní mládeži, která je hloupá, protože je vychovávána tak, aby chytrá být nemohla, a sebevědomá, protože též výchova se o vývoj jejího sebevědomí příliš dobře stará. Výsledkem je pokažení mravů v širokém měřítku; dříve to byly jevy výjimečnější.

Z tohoto důvodu je dnešní mládež méně připravená pro mystiku, než byla, když jsem byl ještě mlád. Kdyby Ivan Studený, Váš syn a další v záloze šli pouze za jedním cílem až k potvrzení nebo vyvrácení slibů nauky, byl by to začátek lepší doby.

* Ladislav Sekerák
8.2.1972

Paní Ilonka se ptala, zda jsem ve „védantě“ musel tak zdůraznit nevzdělanost jako podmínku nejhlubšího poznání. – Musel! – Předpokladem pro nabytí nejvyššího poznání je mysl zcela utišená. U nevzdělance obvykle utišena je, protože nevzdělanec ji nedovede používat jako vzdělanec, totiž k vytváření někdy logických, jindy nelogických mentálních konstrukcí, což je pouze náhražkou pravého poznání.

Dosáhl-li např. dr. K. vědění Sáriputty, vytvářel k němu předpoklady z těch chvil a momentů, kdy jeho mysl nevycházela ze sebe

s celou tou spoustou předsudků o světě, čemuž se říká vědění pocházející ze vzdělanosti. A jako s dr. K. je to s každým. Jen v poměru k potlačení předsudků o světě podložených přesným logickým myšlením vystupuje pravé poznání. A jestliže přesné logické myšlení usnadňuje pochopení této podmínky, pak nevzdělanost obohacená žhavou touhou po poznání odstraňuje nebezpečí poznání zdánlivě pravého, jež vyplývá ze samočinné mentální funkce mysli, upadající do klamu nezadržitelným procesem celého aparátu spekulace. Takto je čisté nebo pravé poznání skryto za hradbami, jež vzdělanec překonává pouze v přesném poměru k tomu, do jaké míry činnost své vzdělanecké mysli potlačí.

Viděl jsem opět, jak se to má s otevíráním brány pravého poznání, když jsem viděl vzplanout „jiskru zasvěcování” v srdci Boženky F. Byla to její touha po abstraktním světle, jež se zdála zachycovat v oblasti ducha dr. K. Právě tato touha zapálila jiskru budoucího osvětlení; kdyby se mělo čekat na to, že tuto jiskru zažehne to, že splní všechny podmínky znamenající mentální uzpůsobení, asi bychom se tohoto zažehnutí nedočkali. Jen její touha po poznání se stala v její situaci tápajícímá rukama po osvětlení a pravdě, jež srdce, nezatížené věčnou pohlavní říjí vždy dosáhne.

Jde tedy o poměry sil. Vzdělanec je indisponován mechanickou činností apriorně vše posuzující mysli, kdežto nevzdělanec neschopností mysli k činnosti přimět; když však touha po poznání uvede duševní život v chod, je to chod bezpečně vedoucí k cíli, kdežto činnost mysli vzdělance často obrazy pravého poznání temní. A vice versa: jako se vzdělanec dostává k poznání potlačováním apriorně vše posuzující mysli, tak se nevzdělanec dostává k tomuto práhu pouhou touhou po poznání, která se tu stává šípem zasahujícím boží cíl, šípem vlastně vypuštěným naslepo.

Tyto dva případy jsou vlastně dvěma hlavními cestami k poznání. Oba značí obtížnou cestu; vzdělanec musí svou mysl zadržet, nevzdělanec vypětím touhy přimět, aby šla k Bohu. Objektivně vzato nevzdělanec s vystupňovanou touhou po nejvyšším to má snadnější než vzdělanec s nezbytností činnosti mysli zastavit, protože se může stát indolentním, neschopným cíle dojít.

15.10.1972

Varoval jsem dlouhá léta, že to se mnou není dobré. Chtěl jsem tím docílit toho, aby se ti, kdo podle mne byli schopni nauku převzít a dále tradovat, snažili mocně na sobě pracovat. Jenže ti lidé byli hluší, proto se dnes k mé nemohoucnosti druží úvaha, že velké sebepřemáhání nějakou tu cestu podstoupit by nebylo úměrné nezbytnému výsledku, který by nutně mělo přinést. To je příčinou mých dalších úvah, že bude lepší a přirozenější vnořit se do snad objektivními věcmi podloženého přesvědčení, že je lepší zahynout fyzicky ve stavu bez kontaktů, jaké považuji za nezbytné, když existuje věcně podložená naděje, že nauka by po mém fyzickém zahynutí existovala dále.

Tato naděje tu tedy není. A tak vlastně odcházím jako ten, kdo už předtím odložil své zbraně. Pro ty, kdo mě znali, by to mělo být mementem, že když už jim byla nauka nabídnuta, měli s vypětím všech sil se snažit uskutečnit všechny její návody, neboť vše na světě je nejisté. Nejisté je to, zda tu bude zítra nositel nauky, zda my budeme zítra náležitě disponováni k jejímu uskutečňování; a můžeme dnes zemřít, aniž bychom poznali, zda to, co nauka slibuje poskytnout, poskytuje či nikoli. Neboť když nic podstatného z nauky neuskutečňovali s největším vypětím všech svých sil, je možno jim položit otázku: čemu dali čas, který nedali svému usilování? – Byly to pouze marnosti, jež ukazují svou bezcennost, jakmile se člověk ocitne na konci svého života, kdy zpravidla vidí, že všechno zevní snažení bylo ničím.

Kdyby ti, kdo takto promrhali drahocenný čas, nad sebou hluboce bědovali, jak byli pro takové chování špatní, asi by pohnuli nebesy, jež by se nad nimi smílovala a poskytla jim čas k dovršení. Jenže je to možné, aby se takovými stali, když s takovou chutí svůj drahocenný čas ztráceli? – Ne! Život takto si počínajících lidí mi připadá jako příšerný a vše pohlcující pekelný jícen, jenž je takovým lidem „odměnou“ za vehementní služby světu.

Dospěl jsem na konec života v utajené snaze nemít se zevním světem nic. Dnes, kdy se mohu dívat po věcné stránce životních

počinů pouze zpět, vidím, že jsem neprohloupil. V mém nitru už není ani stopa něčeho, co by mi vnukalo pocit viny, že jsem ve svém životě ztratil i jen malé okamžiky vzácného času na cestě duchovního dovršování.

Můžete mi věřit, že to uděluje nesmírně blažené pocity. Stojím před Nejsvětějším prázdný, neboť pocity viny v sobě nemám a žádné zásluhy si nepřipisuji. To je praktický základ toho tzv. čtvrtého buddhistického vnoru, v němž je vždy člověk prázdný všeho. To je mé osobní hledisko, respektive hledisko striktně osobní. Když však pomyslím na to, jak se lidé zmítají ve strastech, pak je toto hledisko mírně znečištěno pomyšlením, že všechny bytosti jsou nešťastné pouze proto, že klamající svět je jim tak drahý. Proto vzdáleně uvažuji: která to moudrost může proniknout na samo dno sansárového života? – Domnívám se, že pro sebe sama jsem na toto dno pronikl. Tu však je mi jasné, že možnost porozumět si s druhými je zcela vyloučena. Můj chlad a jejich horečné chtění vytvářejí propast absolutního neporozumění. Zvláště proto, že právě tento chlad má být každému ideálem vhodným pro uskutečnění. Není však. Vždyť člověk chce i ideál nejvyššího duchovního uskutečnění získat jako další věc, která by mu posloužila k naplnění jeho zevního života, jeho nezřízené a utrpení přinášející chtivosti. A tak to, abych si dobře porozuměl s druhými, je vyloučené. Neboť já nemohu ustoupit od poznání, že všechno zevní snažení, usilování a žití je marnost a že se proto má člověk snažit je zlikvidovat, kdežto druzí zase hájí stanovisko, že žít světsky se všemi strastmi k tomu příslušejícími je nejžádoucnější ze všeho a vzdání se zevního života i bez vložení oprátky na vlastní krk je tím nejhroznějším na světě.

Jak tedy vidíte, uvažuji. Uvažuji jako člověk neduchovní, o marnostech. Ale to je u mne stará už věc. Nemohl bych přece v celé své minulosti usilovat o založení nauky bez nějakých idejí k tomu příslušejících. Tak proto jsem tedy myslil a motivoval se, ale dnes už je pro mne minulost pěkným a nepěkným haraburdím, kdežto před sebou už mám pouze bezedný jícen nádherou prosvětleného absolutna. A litovat snad něčeho? – Vím, že lituje nebo se chváli pouze ten, kdo svůj život neprožil beze zbytku v každé fázi stále

trvající přítomnosti. Když jej prožije, minulost pro něho jakožto konglomerát restů neexistuje.

Proto soudím: až tu nebudu, nikdo mne nemusí litovat, že se mi nepodařilo zanechat zde nauku. Může litovat pouze sebe, že byl tak špatný, že ji on sám nepřijal. Neboť kdyby byl tak dobrý, že by byl vhodný k jejímu přijetí, narodil by se dřív, aby se se mnou setkal, abych mu v jeho úsilí mohl pomoci.

11.11.1972

Já sám vcelku stačím na to udržovat se pouze na hladině nezbytných dobrých stavů, ale nejraději bych odložil i to, protože jsem přesvědčen, že na ničem nezáleží, že hlavně nezáleží na osobě, jak to s ní dopadne. Jenže minulost zanechala stopy pro přítomnost a to mne má k tomu, abych se „držel na výši“. ... Vše je v logické souvislosti s dalekou minulostí, kdy jsem pracoval v „říši příčin“ na tom, že jsem byl přesvědčen, že světu hrozí, že bude zcela pohlcen tmou. Tehdy jsem v té říši příčin udělal zásah, z něhož jsem až do letoška čerpal téměř naprostou jistotu, že stav věcí v říši příčin toto neumožní.

Letos ... po faktu, že jsem byl nucen pro svůj celkový stav příslušné napětí se stavem v říši příčin související odložit, ztratil jsem na dost dlouhou dobu jistotu, že „strašidlo prahu“ už nevzalo celou vládu do svých rukou a ta tma se nechopí absolutní vlády. Měl jsem sice víru v to, že před šestadvaceti lety jsem v říši příčin příslušné věci upravil velmi dobře, ale fakta byla asi po dva měsíce dost zlá výhledově.

Nyní, když se mi potvrdilo, že to, co bylo tehdy uděláno, dosud kladně působí, vyvozuji z toho, že věc mé mystiky není zcela mrtvá, i když se tou jistotou nechci nechat ukolébat. Prostě abych byl vůbec a naprosto spokojen se stavem věci, musela by být nauka dobře už předaná a musela by fungovat naprosto dobře bez mé osoby. ...

Skutečnost, že věci hotové v říši příčin před těmi 26 lety působí dodnes, zdá se mi ještě poskytovat lhuťu Romanovi, aniž ovšem vím, zda pokračování věci nauky by bylo naprosto bezvadné. Je

to takto: jestliže Roman opustí sobectví charakterizované Vivekánandou připomínkou jeho mnichům, aby zanechali ty všechny meditace a vytržení, jež z nich činily extatiky, a místo toho aby alespoň jeden svůj život věnovali službě bližním, pak snad věc bude nadějnější pro zachování mé nezkomolené nauky. Chce to však, aby nauku druhým s důrazem a s tvořením vnitřního prostředí vykládal a sám podle ní, tak jak ji vykládá, žil, tedy aby vytvořil dokonalou harmonii mezi tím, co vykládá a sám dělá. ...

Neboť nauku nemůže vykládat ten, kdo nemá v srdci totéž, co na jazyku. Jen takový stav člověka nutí, aby i v soukromí byl každému přátelsky otevřen; kde je rozpor mezi tím, co se mluví, a chováním, tam může hnízdit zavilé, skutečně pekelné zlo. ...

Jsem však vyřízen. Jsem vyřízen dříve, než došlo všechno tak daleko, aby nauka byla živá i bez mé osoby. To je fakt velmi drastický. Vzhledem k němu mám názor, že nauka nesmí žít beze mne, jestliže ji nebude zastupovat člověk, jenž už nemyslí na své blaho, nýbrž na to, že dá třeba sebe samého s naukou, když to prospěje k jejímu pochopení druhými. Pak nauka může žít. To tedy potřebuji od Romana. To, jak si myslí, že nauce rozumí, mne nezajímá. Víím, jak jí rozumí. Rozhodně dost! Více třeba než Míla, který na otázku, zda k vhledu lze dospět pozorováním zevních věcí, což tvrdí Neelová, odpověděl, že nikoli. Tak z něho odpovědělo jeho sobectví, jeho osobní přístup k věci. Když jsem tuto odpověď uslyšel, byl jsem rád, že tím potvrdil to, co o něm víím. A tak je Roman jediný. Ovšem pokud bude bez vady. Škoda, že se přihodila ta zlá věc, že Roman prodléval až do okamžiku, kdy mi žezlo nauky vypadlo nebo bylo vyraženo z rukou. Nevím, kolik z toho, co s tím vypadnutým žezlem souviselo, se dá zachránit pro Romanovy ruce, když ho uznám za mystika, jenž si už počíná správně. Do té doby, než k tomu dojde, budu žít v přesvědčení, že je všechno zkaženo. Neboť dokonalost v souladu srdce a jazyka se dá sotva vytvořit ze dne na den. A já nebudu bránit tomu, co bylo za tou mou mrtvičkou, aby už nepokračovalo. I zde musí být učiněno zákonu života zadost.

Uvažuji tedy jak to udělat, abychom se mohli sejít. Ale nevychází mi nic. A tak rád bych se sešel s paní Helenkou, protože

by mě potěšil pohled na ni, protože jsem přesvědčen, že vidím člověka s nenarušeným a celkem skvělým rozumem, jenž snad právě pro ten rozum přišel k víře v nauku, i když třeba přes mou osobu. Ostatně vždyť člověk je vždy veden životem pouze vírou. Buď se pro svou víru stane mystikem, nebo neznabohem, nebo nihilistou. Skutečné poznání tu nikdy není rozhodujícím faktorem. Proto se dá soudit, že to, v co člověk věří, svědčí o jeho vnitřní přirozenosti. Paní Helenka věří v dobré věci. Ostatně její cesta je narýsována. Pamatuji se, že jsem tento nárys spojoval s tím, co jsem označil za její pomoc jdoucím, ale už klesajícím bohům pro jejich únavu. To už je jedno. Hlavně, že do budoucnosti nevidím, že by šla jinak než jako člověk, který dokáže pohrdat i nebesy. Pro takové je pouze úplné osvobození.

16.11.1972

Jak má správně být, stavím upřímnost před všechny ctnosti. Je-li totiž člověk nedobrý, mravně i hluboko narušený, pak takový může být pouze do okamžiku, kdy už nechce být v rozporu mezi srdcem a skutky. Stud by mu nedovolil projevat se tak, jak mu velí jeho choutky. Tak upřímnost odstraňuje nemravnost.

Ve svém životě jsem se už tolikrát setkal s tímto rozporem v lidech a bohužel i v mysticích, kteří se hlásili k tomu, že jsou mnou vedení. A se vzácnými výjimkami vždy se vyskytovala ta hra na schovávanou; já jsem měl dělat policajta, abych nedopatřením nesvěřil více, než mohlo být, nehodným. Moc dobře si připomínám, jak ještě u vás v Lovčicích se paní Ilonka učinila vůči mně upřímnou a jak má důvěra k ní okamžitě stoupla. Stejně tak když Míla konečně vytvořil harmonii mezi srdcem a myslí, tedy mezi srdcem a skutky, jak hned jsem mohl „procházet jeho bytostí tam a nazpátek“, jak se o tom mluví někde v mystice a jak jsem nenalezl nikde „žádnou horu tmý“ – tak se mi totiž ta hra na schovávanou jeví. ...

Nestarám se o to, kdo jakou má speciální nedostatečnost. Prostě se stává pouze to, že jím nemohu procházet tam a nazpátek bez

nárazu na horu nějaké temnoty. A i to je vůči mně špatná kalku-
lace, když by se někdo chtěl vymlouvat na své osobní indispozice.
Upřímný k sobě může být stejně mladý a bujarý člověk jako stařec
na smrtelném loži. V obou případech se to jeví tak, že jím lze nebo
nelze procházet tam a nazpátek. ...

Faktem je, že zatím, co se rozpadám, vypadá to tak, jako by to,
co jsem od mystiků čekal, náhle nějak poskytovali. Jenže ani zde
se nenechám podvést. S tím rozpadáním je to tak, že člověk ne-
smí zahořet, když to, co mělo přijít snad před dvaceti lety, přijde
v době tohoto rozpadání. Z toho lze vyvozovat, že kdo se zachová
jako teď ve vašem dopise vy, může alespoň sám sobě pomoci.

To také něco znamená. Květoslav duchovně rostl ve smradu pe-
kárný, když ještě nikdo o něm nevěděl, ale hloubka poznání, vze-
šlá z absolutní upřímnosti k sobě ho vyzvedla na úroveň buddhů,
vzdor pak teprve se utvářeným šikům pomlouvačů; tím, že vím
o člověku mnoho, protože si ho mohu přezkoušet chozením jím
tam a nazpátek, jsem hory špatností, jimiž mě ti pomlouvači zava-
lovali, definitivně odvalil. Domnívám se totiž, že když vy jste do-
kázali stát se tak upřímnými, už nic nebrání tomu, aby ten úspěch
nauky byl větší než dosud. ...

Teď, když jste začali s tím, že v soukromí totéž, co na veřejnos-
ti, zavedli jste v sobě samých harmonii mezi myšlením a skutky
a tomu nedokáží vzdorovat ani nebešťané. Vlastně pouze pro tu
harmonii jsem se při náhodných návštěvách v nebesích jevil jako
pro ně děsivě mocný. ...

Z hlediska velmi skromného jsem tedy mystické řemeslo dovršil.

* Vídeň

(Adresováno celé tvořící se obci ve Vídni.)

8.5.1972

Napsali mi z Bratislavy, že jste se ptali na pana ing. Mandyse,
protože Vám nebylo něco jasné. ...

Jeho úkol je těžký. Každý by na jeho místě pod tímto úkolem klesal, ať už by to byl člověk dobrý, nebo zlý. Dostal se prostě do situace, v níž se pod mým tlakem projevila skrytá část jeho osobnosti, jako by se objevila u každého, kdo by měl se mnou v této věci co dělat.

Člověk si může myslet, že je u něho všechno v naprostém pořádku, ale tato jeho iluze se rozpadne, když je zasažen na nejcitlivějším místě. Pak se náhle jeho osobnost vzbouří, jeho zdánlivá poddajnost mizí a jeho já vyvstane s plnou silou, ačkoli se do té doby třeba zdálo, že jástvím netrpí.

Na pana ing. Mandyse byla a je kladena veliká tíha a odpovědnost. Vyplývá z toho, že vím, že je nezbytné zachovat poslušnost zasvěcených, aby směr myšlení vládnoucí dnes bílé rasy byl pozměněn. To vyžaduje, aby dědic Nauky zafixoval specifickou myšlenku a dokonalým sebeopozorováním zajistil její nepřetržité trvání.

Existuje-li u člověka, na něhož je takový úkol vložen, nejmenší stopa jáství, nedokáže zajistit trvání takové myšlenky. Zatím jsem dokázal i tu nejmenší stopu závadného jáství vyzvednout u druhých na povrch. To je celý případ s panem ing. Mandyssem.

Byl bych býval raději, kdyby se celý tento problém nestal veřejným. To však nebylo možné. Jeho jáství manévrovalo tak, aby zvítězilo nade mnou a tím aby celý ideál přenosu byl zničen.

Dnes již vypadá situace lépe. Když se vše podaří, budu mít naději, že se nové proudy myšlení, světového názoru, šťastně zachytí k dobru všech.

Jistě jste si uvědomili, že existující mravní základna světa je závadná. Proto prosím důvěřujte, že vše bude dobré; i já začínám znovu tuto důvěru mít. Kdybych ji definitivně ztratil, dám Vám to vědět.

Pan ing. Mandys mystické zkušenosti mystického vůdce má. Byly však až dosud překryty nerozvinutou správnou osobností, protože byl vždy udržován v úloze druhého. To bývá příčinou nejistoty ve věcech vlastních i ve věcech druhých lidí. To se má nyní odstranit. Ale i to je jeho těžký úkol, neboť ne každá sebejistota je

dobrá. Jenže to už je naše interní problematika a věřte, že ji chci vyřešit dobře. Má to být k dobru jeho, Vašemu, pokud se budete chtít o něho opírat, i k dobru všech ostatních.

Snad Vás tyto informace posílí na cestě dobra a pravdy.

* Zdenka Zahradková

27.4.1972

Pobyt v sansáře je postup ve zcela uzavřeném kruhu, jímž se sice poznává vymezený rajon pobytu, ale nikdy nic více. Ke konci životních zkušeností jitřících vnitřní bolest se budí náklonnost k nauce. Je to však člověkův instinkt, že se v něm budí náklonnost k dobré nauce; při prvních stopách karmické zralosti člověk věří v nauku nepravou, fantastickou a zlou, která vystupňuje strast až k vynucenému odvrácení se od světa včetně jeho falešných duchovních nauk.

Z toho důvodu nemáte před sebou věčnost jakožto stálý postup k duchovnímu cíli, leda vystupňováním strastí až do neúnosnosti. To není moje fantastická teorie. Když jsem si vzpomněl na minulé životy, začal jsem pátrat po příčině tak velikých těžkostí, které mě zasáhly v tomto životě. Přišel jsem na to, že jsem měl pokojný život šlechtice, a to po několik za sebou následujících vtělení, a to mne učinilo nepozorným k závadnému jednání. A tak jsem se v posledním vtělení nechal rozohnit bojem, čímž jsem opustil linii poklidného života v dobrých pocitech. Protože vojna mi tento život přerušila, narostly i podvědomé, ale neobtěžující mne dosud kaly podvědomí; takto jsem si „vybral“ rodiče předurčené pro žití ve strasti. Tedy vůbec žádný hřích v podobě „zabil babičku“, nýbrž pouze strusky šťastného života, které narůstají následkem nepozornosti v přísném pojetí neubližování. Abych však doplnil: válka s jejím vražděním ničím nepřítěžovala, pouze nepozorností k nezbytnému udržování se ve šťastných pocitech. ...

Beru to tak, že nikdo, kdo třídí své nálady a dbá na rozvoj pouze

těch, vedoucích k osvobození, není už začátečníkem. Jenže, abych si ulevil nějak biblicky, každý se stará především o setrvání na cestě do pekel, a proto dělá jen takovou jógu, která mu lahodí tím, že se on trápí, nebo vykazuje výjimečné skutky, nebo „cvičí“, protože mu někdo nabulíkoval, že to má význam. Vy vězte, že význam má pouze žít, a to tak, aby žití bylo jógou.

12.12.1972

Řekl bych toto: poctivé úsilí musí vést k rozvoji toho, čemu se říká lidské štěstí. Nepoctivé úsilí má svůj vrchol v nejlepším případě pouze v té pokoutní pýše falešných guruů. Proto má doba přijde. Že snad až po mé smrti? – V křesťanských ctnostech je jedna velice krásná. Je to pochopení, že jen dílo něco znamená; osobnost nic.

1973

* František Antoch
29.1.1973

Váš dopis je dojemný. Svědčí o tom, že jste si zachoval dětsky důvěřivého ducha, což vždy značí, že se člověk neodchýlil od dobra. Jenže věděl jsem také, že na stropě Vašeho života je mnoho prachu, skutečně z toho, že jste uznával ty, kdo si uznání nezasluhují. Tak to totiž vidí nebeské bytosti, a jak je znám, jistě by Vám tento prach napsaly na účet Vaší zlé karmy.

Rozhodl jsem hned na počátku, že ten prach rozfoukám. Proto ty dopisy a jejich obsah. Přitom jsem řekl, že vidím symbolicky to, že když to vydržíte, budou splaceny všechny hříchy staré gardy mystiků. ...

Obvykle nerad takhle hluboce na jiné najíždím. Vypočítávám zpravidla reakce na dotyk „jádra bytosti“ a „hin se hukáže“, jaký ten člověk je. ... Tak tedy tomu je s duší lidí. Projeví se v pravé povaze, až když člověk se jí dotkne domněle nešetrným způsobem. ...

To však už je za námi. Teď se dívám na Vás a usuzuji, co bude s Vámi. Víím, že když si udržíte tu víru a ten obdiv pro dobré, jež lze uskutečnit, pak že asi smrtí dojdete tam, kam si přejí dojít ti, kdo nauku pochopili a správně ji uskutečňovali. Tak soudím. To proto, že víím, jak obrovitou odporovou sílu musí mít ten, kdo „živ a zdrav“ překročí hranici oddělující práh imanentního a transcendentního světa.

Já jsem hledal právě k tomu způsobilé lidi. Nebylo jich. A překážka? – Osobitost! – Nedospívali k pojetí sebe, že jsou zcela nikým, a přitom aby si zachovali schopnost jednat osobitě. Na čem se za takového stavu mělo uchytit poznání, zkušenost, a jak vůbec mohlo vzniknout?

Je to tak jednoduché nebýt nikým. Ovšem zkazí se to, když ten nikdo ze sebe neučiní hráz pro působivé životní události. Vy však byste ještě mohl „jít po cestě“ neosobního počínání. To se Vám však podaří jen za předpokladu, když dokážete chápat, že ne dosahujete, nýbrž že jen je dosahováno; to už je znevážení si sebe v tom smyslu, jak to vyžaduje nejkvalitnější duchovní nauka. ...

Lidé se berou vážně. To je z nebeského hlediska jejich špatnost, i když v tomto duchu udělají ze sebe světce. Takoví překulili kámen své špatnosti na jinou stranu a sami ovšem zůstali špatní. Když Vy promluvíte proti nebi, vesmíru: kde vlastně jsou má pouta? pak se vesmír zatřese v základech, ale propustí Vás z otroctví. To špatní nevědí. Ti stále chtějí být někdo nebo něco a tím mají pouze svou špinavou podstatu. Ostatně z pevného já se nedá nic jiného udělat. A já jen z toho usuzuji, zda je někdo dobrý nebo špatný. Když už není zachytným bodem pro různé vlny, když není ideou já, pak je vždy a jistě dobrý. A takových je žalostně málo. To proto, že mezi ně nepatří ti, kdo předstírají, že nejsou já. A věřte, že ti mnozí, o nichž jste soudil, že něco znají, kromě na veřejnosti si ve svém soukromí hýčkali své já jako naše kočka lízáním si šlechtí a zušlechťuje svou kůži. ...

Váš dopis mě přesvědčuje, že jste pochopil správně. I když se to týká mne samého, je pravda, že jsem dosáhl nejvyššího uskutečnění, ale duchovní profit z toho můžete mít Vy. To je potěšitelné. Vždy mi bylo méně příjemné vidět, jak můj jakoby kobří jed zabíjel. Ale já jsem si nemohl dovolit konat jen dobro. To by bylo otroctví. A tak jsem se držel spravedlivosti. Často jsem se díval pouze se strnulým pohledem na to, jak se pod mým „ušknutím“ někdo řítí do duchovní propasti, ale neviděl jsem slibnou alternativu v tom, kdybych nechával „nahodilá setkání“ proběhnout bez následků. Chápal jsem, že jako duchovní člověk musím se činit

zdí, když to vyvolaly okolnosti, zdí, o niž se rozbili nerozumní, kteří na ni najeli z nerozumu. Však nikdy v tom nebyla nespravedlnost. A ta je více než dobro a zlo.

13.7.1973

Jestliže jsem svými předchozími dopisy Vám navalil do cesty ke mně nějaké balvany, pak jsem chtěl už před naším případným setkáním odstranit bariéry, aby do Vašeho vědomí mohly proniknout věci mystického poznání, které je dobré, pravé a užitečné. ... Je nesmírně obtížné získat vlastní vědění, které už vůbec není z knih, nýbrž z čistého prožití.

K tomuto poznání došel i dr. Kovář, který si sice vymezil přede mnou určité zázemí, o němž věděl, že já o něm vím, ale – no ale... Teprve když mu šíp smrti prostřelil bok, viděl, kam jsem směřoval, a pochopil, že jsem se nechal přibít na kříž nauky a ... byl by rád všechno odčinil, když už bylo pozdě. To byl po první operaci. Když jsem viděl, jak upřímně to myslí se svou pomocí budovat se mnou nauku, řekl jsem mu, že teď je na tom hůř než já a že mám z nebe zprávu, že když ho uznají za přiměřeně dobrého, že přežije a sám po mně nauku převezme. No, v nebi to neviděli tak dobré, že by se v něm sešly úspěch v přenesení nauky se zhroucením těla. Tak odešel.

Jsem zase pověřčivý a zase si myslím, že kdybychom se my dva, Vy a já, dohovořili, pak že by byly všechny hříchy pocházející ze špatného chování a jiných zel staré gardy anulovány. Když si totiž zajasnovidňuji, pak, zdá se mi, že týž balík hříchů staré gardy leží zčásti i na Vás. Aby se odvalil, k tomu by mělo posloužit naše setkání. Kromě toho je pro mne zajímavé, jak hluboce zlo scestí je v lidech kdysi hledajících zakořeněno. ...

Připomínám Vám tedy, že jste pozván a že i Vy jste se pozval. A Vámi pro mne skončí vše, co souvisí s tou starou gardou, tak smutně poznamenanou tím, že její členové bez zkušeností, jaké mám já, by mě byli rádi podrželi pod pokličkou diletantství, aby sami vynikli coby esa.

18.7.1973

Musíte vědět, že já jsem mystiku vždy žil a „necvičil” ji s průvodním duševním vychýlením. Proto jsem se třeba neskvěl fialovou aurou, nýbrž pouze vlastními životně mystickými zkušenostmi, jež mi umožnily „chodit po vlastních šlapách” do různých nebi, kde mě tam, jako vy všichni zde na zemi, znají jako nebezpečnou osobu v reakcích na projevy své vlastní ceny a moudrosti. ...

Žiju už život v trvalém dohlédání jeho ukončení. Ne však s hroučícími se ideály, sny a bořením se falešných namyšleností, nýbrž s tou možností „chodit do nebi vždy po vlastních šlapách a z vlastní vůle”. A nic mi tu nevadí řeči Klímů, Hejhalů a Weinfurterů, přežívajících svou duchovní narušenost v druhých.

Mé nabídky jsou už ty tam. Dovoluji sice, aby mi lidé předváděli své očividné proměny, ale neumožňuji jim, aby mi předváděli své nepodařené mystikování. Bylo už příliš těchto nestydatostí. A bylo by mou chybou, kdybych potřeboval dívat se na ně. Domnívám se, že když někdo „mystikuje” celá desetiletí, musí dospět k věcnějšímu názoru na sebe, jestliže není beznadějně neschopný a duchovně i mravně zkažený. Komedii přece nelze žít do nekonečna. Mravně zdravý člověk vždy začne jednou žít nekomedialní život.

14.8.1973

Nemám zájem o to něco číst. Ostatně zen je obsažen v mahájáně a já jsem mahájánový buddhista. A mnozí, kdo se se mnou stýkají a znají zen, sami došli k názoru, že jsem dobrý zenista, dokonce mistr zenu.

20.9.1973

Ještě nikdy jsem nenapadl ty, kteří teprve hledají, ale napadal jsem ty, kteří se stavěli nebo i jen připouštěli, že jsou mistři. Já vím, co znamená neprojevit se až do okamžiku dosažení osvícení.

Ale jen to se vyplácí. Jinak to dopadne tak, jak to kdesi říkal Buddha: „Takoví lidé učí pravdě a bludu,” aniž ovšem o tom vědí. ...

Dověděl jsem se o Weinfurterovi čtrnáct dní před svou realizací prostřednictvím paní Jiráskové. To jsem četl od ní půjčený Ohnivý keř. Řekl jsem si: „To je dobře, že jsem to dostal do rukou až teď, kdy už mě nemůže nic svést na scestí.” Co to bylo? Schvaloval mravní nedostatečnosti, kterých bych se byl asi chytil, protože jsem měl také své problémy. V té době, kdy jsem dostal O.K. do rukou, jsem měl jasno, co se smí a co se nesmí, aby snad člověk si nohu o kámen neurazil.

5.10.1973

Potom jsem zase upřel pozornost na nesmrtelné, když se o té nesmrtelnosti tolik v jógických knihách mluvilo. Chodil jsem zase nivami zasvěcených a našel jsem jógické mistry a mudrce coby hromádky světla, celkem dobrého; tyto hromádky byly symbolem bytí těchto nesmrtelných. Hmatal jsem na ně, abych vyvolal jejich reakci a případně abych s nimi mohl promluvit. Jenže oni byli v nepřetržitém samádhi, proto jsem upřel pozornost na to, abych mohl vyšetřit obsah jejich duchovního stavu.

Zvedl jsem se a řekl: „Ne.” A doložil jsem pro sebe sama, že toto bytí má svou nejzazší hranici v jemné struktuře osobní odpoutanosti, jíž se dalším pokračováním v jejich linii nemohou zbavit. Prostě: cesta k dokonalému osvobození jim byla uzavřena. A mne pouze toto svobození zajímalo.

Avšak žádné kyselé hrozny v tom nebyly. Už dříve jsem dosáhl nesmrtelnosti podle pojetí hathajógy a vlastně na cestě ke stavu těchto nesmrtelných. Vystižením podmínek jsem z vědomí vyloučil fyziologické teplo, čímž zmizel i faktor čas se všemi jeho důsledky pro bytí. To ovšem souviselo s poznáním podmínek bezčasnosti nebo nesmrtelnosti a v tom právě byl kámen úrazu v nejširším slova smyslu. Bylo mi 19 let a položil jsem už rozhodnutí, že přenesu nauku a předám ji světu, což bylo podmíněno tím, že při

dosažení jsem si uvědomil, jak jiné by bylo všechno u mne, kdybych měl odpovědného a věci znalého mystického vůdce. Prostě zalechtal mě bódhisattvický soucit. Kromě toho jsem si byl vědom toho, co bych musel podstoupit vzhledem k tomu, že místo abych byl bez povinností, jsem byl zatížen tolika povinnostmi, že jen stěží jsem je mohl splnit. Bylo by to chtělo použít magie na přivodění změny vnějších poměrů, a právě proto, že jsem poznal, kam až bych se musel posunout, zdálo se mi lepší držet se zvolené povinnosti předat světu nauku. Proto jsem znovu přijal fyziologické teplo a tím i proces stárnutí, nemocí a smrti.

Ostatně dosáhnout tzv. oboustranného buddhistického vykoupení znamená také nesmrtelnost rozvinutím příslušného stavu vědomí. Ale toto už je provázáno stářím a nemocemi.

12.10.1973 a dodatky z 13.10.1973

1. Kořeny vytváření té hory zla a mé úsilí podhrabat ji, aby se zhroutila, tkví v době mého probuzení v posledních dvacátých letech. Tehdy, jak už jsem Vám psal, jsem se rozhodl dát nauku světu, nauku, již jsem odhalil. ...

Dodatek 1.

K tomuto jsem se dostal povahou své první realizace. Protože jsem se v období základního školení a úsilí nořil do sebe sama tak, že jsem se zcela oddělil od lidstva a zrušil každou stopu příbuznosti buněk svého bytí s lidmi, přenesla mě realizace „do hlubin zasvěcení“, kde jsem navázal na přímou posloupnost dynastie guruů, jejichž řada vlastně skončila u Marpy a Milaräpy.

Nestal jsem se však pokračovatelem linie Milaräpy, jenž zanechal řadu světců, žijících vlastně zázračným způsobem v Himálaji. Ti, kdo mě důvěrně znají, vidí ve mně Marpu s jeho metodami. Z toho hlediska je linie Milaräpova spíše zachováváním tradic; proto se řada těchto světců oddělila od lidstva, aby žila zázraky a stavy dalších a dalších realizací duchovních stavů.

Já povahou své vlastní první realizace jsem vlastně vstoupil do lidstva, a když jsem při zasvěcení „vdechl jádro země“, byl tento můj vztah a postoj zpečetěn. Viděl jsem hrůzné předzvěsti budoucích osudů, až jsem se zapomněl těšit z Uskutečnění a raději jsem se věnoval „magii přetváření“.

S tímto zřetelem jsem chtěl kolem sebe seskupit lidi, kteří by byli schopni pochopit, že k sebezasvěcení nutno přičlenit tento druh bódhisattvické činnosti, ale lidé zkrátka nemají srdce bijící pro utrpení světa, nýbrž pouze pro své vlastní problémy, strasti.

* * *

2. Když jsem pojal toto rozhodnutí, vynořila se před mýma očima příšera mystického prahu a radila mi, abych toho nečinil, že to nemá ráda. Když jsem z toho poznal závažnost mého rozhodnutí, použil jsem strategie zákeřnosti. To se táhlo 12 let. V tu dobu jsem chtěl vydat Přímou Stezku. Vytvořily se takové okolnosti, že došlo k ostré konfrontaci mezi mnou a Děsem prahu, přičemž jsem nakonec rozhodl, že se vši tvrdostí nauku světa odevzdám.

Dodatek 2:

O okolnostech, jež se vytvářely kolem vydání Přímé Stezky nechci psát. Jenom to, že neměla vyjít, což Strážkyně prahu zařizovala pomocí průtahů. Mraky na politickém nebi se množily, a teprve když jsem byl v tísní, vystoupil jsem s tím tvrdým rozhodnutím. Přesto však bylo pozdě; Přímá Stezka, která měla být úspěšným voláním, zapadla do zlé situace. To však jsem už postupoval velmi tvrdě, abych vytvořil posloupnost. Co však přitom člověk nemůže, je dát lidem pochopení, jak nezbytný je bódhisattvický prvek v duchovním úsilí. I když jsem se v tom vyznal, nemohl jsem bez odpočinku držet jednu jedinou ideu po léta, než se poměr sil obrátí; ta idea aby převládla nad příbojem vln lidské chtivosti.

Mé úsilí však nebylo zcela neúspěšné. Při druhé realizaci, kdy jsem na to, co dělám, zavolal samého Višnu, se mi podařilo „vnutit zemi semeno“ Višnuova věku. Po 27 letech nemohu říci, že v zemi shnilo ani se s ním nic jiného zlého nestalo.

* * *

3. Děs prahu šlel, Vyhržoval, že se mi to nesmí podařit, i kdyby prý měl svět zničit. ... To však je vedlejší. Důležitější, snad historicky, je to, že se začala podvratná práce proti mým snahám. Byl jsem nucen „nastavit zrcadlo” proti těm „mistrům”, samozřejmě samozvaným, ale protože jsem věděl, že bych jich mohl použít, nabízel jsem jim spolupráci a všechny své mystické zkušenosti k tomu.

Dodatek 3:

„Zkušební kámen”, jímž zkoumám hodnotu ducha těch všelijakých mistrů, je v podstatě něčím jednoduchým. Když se člověk při setkání s těmi všelijakými mystiky vznese do stavů transcendentních, pak už vzniká samočinná reakce, již nedokáže zabránit. Tak jsem odhalil Hejhaly a Weinfurtera starých dob – ani špetky bódhisattvické metody k dosažení stavu buddhy. Tu vyšlehnou vztek, tu závist, tu nenávisť nebo pocit konkurence, přesně to, co je největší slabostí těchto lidí.

Ovšem já tento zkušební kámen používám i na dálku. Proto mohu soudit i Šivanandy, Satjanandy, Jóganandy a jim podobné, aniž bych jim svým úsudkem ubližoval. Ostatně posléze si to nechám doložit fakty.

* * *

4. A Weinfurterové a Hejhalové, ti „mistři”, spolupráci odmítli, protože jim záleželo na své popularitě a snad i na výdělku.

Weinfurter se na základě vidění v tom zrcadle o mně vyjádřil že jsem mystický brídil, jenž nečistými silami ovládl udánu a tím škodím lidem, vida tehdy svou zchromlou ruku. A Hejhal to vyjádřil tím zpupným „K čemu?” – ta spolupráce, dání mu do služeb mé mystické zkušenosti. A teď tu zůstávají potulní psi à la Kočí a plivají svou pomlouvačností, protože se pod obrazem viděným v tom mém zrcadle hroutí jejich prázdňem podložená pýcha.

Ti lidé jsou však vyřízení, takže by se o nich nemusela ztrácet řeč. Ale za povrchem existuje mystický svět příčin a jen pro jeho existenci jsem použil vyskytnuvší se příležitost, která mě sblíží s Vámi. Když dobře všechno dopadne, bude zlo těch podařených guruů smazáno i v říši příčin.

Dodatek 4.

Protože jsem věděl, jak špatnou pozici mám, když se snažím dát světu spásnou nauku, nabízel jsem všechny své mystické, životní a jiné zkušenosti Weinfurterům a Hejhalům. Jelikož v nich byl kořen strachu v prvním případě z konkurence a v druhém z popularity, hladící velikášství, jen proto spolupráce s nimi nebyla možná. Však už jsem byl se svými zkušenostmi dost daleko, abych jim nechal všechnu slávu úspěchů u druhých. Šlo mi o věc a nikoli o slávu. Trpěl jsem, než jsem dosáhl zasvěcení, a proto jsem chtěl pomoci trpícím. Ti lotři ovšem mysleli na něco jiného než pomáhat jiným.

* * *

5. Zdá se, že mystika není věcí osobnosti malého člověka.

Dodatek 5.

Kdo pracuje mysticky zcela správně, určitě se svým vědomím dotkne duchovního a mystického základu světa. To ho, ať o tom ví, nebo ne, zavazuje chovat se jako bódhisattva, případně po způsobu dr. K. jako útočník na dobytí stavu buddhy. Jenže běžně jsou lidé slepí až idiotští, takže žádnou svou odpovědnost neuznávají. V tom případě, jak jsem tím vyhrožoval Drtikolovi, padnou tito lidé do osidel Děsu prahu. A odnesou si z celého svého úsilí signum prokletí.

* * *

6. Když jsem pronikl do stavů první realizace, uvědomil jsem si, že jsem se stal dědicem mystiky tibetské, takže jsem v Psyché v Pardubicích prohlásil už v roce 1934, že jsem z Tibetu nauku odnesl a že za to bude Tibet trpět, když si ji nechal vzít.

Dodatek 6.

Příčinou té věci bylo, že jsem realizoval stavy náležití snažení mystiků Tibeťanů. Tyto stavy, jak jsem později poznal, tibetští mystikové si tak dobře nehlídali, protože jim byly příliš vžité. Tak byl zrušen základní tón mystického života v Tibetu a to má příslušné následky jako každý omyl, zaviněný nedbalostí.

* * *

7. Pak sice byly konány nějaké akce, aby tam byla mystika vrácena, ale vyhnul jsem se všemu, a proto žiju. V roce 1946 jsem druhou realizací upevnil své postavení a tehdy jsem si povzdechl pouze proto, že mi uniklo, abych k svému evropskému myšlení přiřadil asijské, čímž nauka zase bude omezená na jednu rasu. No, alespoň mi to vzalo všechno sebevědomí, že jsem „světový typ“.

Dodatek 7.

Tím, aby pravá mystická nauka byla tam znovu vrácena, byla pověřena oficiální magická tibetská škola. Já jsem však vyšel z tak tísnivých poměrů nepoznání, že nebylo snadné zabít mě. Tak mě hledali jako jednoho opata, který se jim ztratil z linie tulkuů.

* * *

8. Ale ať se to má s těmi věcmi jakkoli, toužil jsem vytvořit zde, v bílé rase, posloupnost guruů, aby nauka dobře přežila. Jenže to chápání! Každý chtěl dělat mystiku pro sebe, čili ohřívát si svou polívčičku, pro což jsem neměl nikdy pochopení. Vázal jsem přenos nauky na mravní hodnoty a odpovědnost jejich nositelů a tím se situace stala téměř neřešitelnou. A když se dr. K. začal probouzet k pochopení, zemřel. Přímý přenos se tedy nepodařil, ale něco přece zůstává. Těžko však budou lidé hrabat to, co se zase zaválo, i když tu jsou ti, kdo mnoho chápou.

Dodatek 8.

Dlouho trvalo, než dr. K. pochopil, že nelze zasvěcení spojovat se světským životem, i když jen kvůli dočasné úlevě v náporu živočišných sklónů. Víckrát jsem se s ním střetl jen za tím účelem, aby nenechával pudy doznít. On se bránil a dočkal se pouze toho, že tyto věci pochopil, až byl po operaci. Tehdy mi nabízel spolupráci. Řekl jsem mu, že do toho nemám co mluvit, ale že vím, že když bude moci být ještě nauce užitečný, nenechají ho nebešťané, již se tím zabývají, zemřít.

* * *

9. Kdyby se tu nejednalo o vázání magických sil, byla by situace snazší. To bylo příčinou, že potřebné pochopení vzniká až potom,

kdy jsem už „svá fidlátka“ složil. Zbývá pouze, že vidím světla jakožto předzvěsti uskutečnění.

Dodatek 9.

To všechno, o čem Vám píšu, je už za mnou a – jsem tomu rád. Jsem tomu rád proto, že i když mě síly opouštějí, nevidím nikde a v ničem, že jsem mohl vykonat více, než jsem vykonal. A tak jsem citově zcela netečný vůči všemu, co je a bude, i když mi tak těžce leželo na srdci, aby to bylo jen dobré. Prostě jsem asi přežil sama sebe.

* * *

10. Snad se Vám bude zdát, že Vám vyprávím něco, co je až za hranicí možného pochopení a tím i víry. Jenže, jak jsem už řekl, jste jedním z posledních členů té staré gardy mystiků, který snad jako jediný nepropadl pýše, tak zuřící v nitru všech ostatních. Máte snad malé ambice vzhledem k tomu, co Vám sděluji v tomto dopise, ale díváte se na mystické věci tak, že v tom je zárodek správné cesty. A protože to, co jsem Vám zde pověděl, nezapomenete ani když zemřete, je tento dopis dobrým sdělením.

Dodatek 10.

Musel bych se velice mýlit, kdybych nerozpoznával, že „Vaše duše“ skutečně toužila po poznání. Dokonce vidím, jak se tato pravá touha mění v silovou linii, která Vás umístí na Cestu. Ostatní pak, věřte, jde samo, i když člověk z nerozumu do toho plete své teorie. Mám dojem, že Vy to dělat stále nebudete. Proto „šťastné ahoj“ na cestu.

* * *

2.11.1973

Já netrpím strachem o osud světa, to věru ne. Ale zamotal jsem se do bódhisattvovství a v tom je ten malér. Člověk se v takovém případě rozroste do celého živého kosmu a pak to vypadá tak, že

když Rusové stříleli do Němců, střílela jedna složka mého bytí do druhé. To není nikdy dobré a často si takto Strážce prahu vyřizuje účty s nepoddajným mystikem. Prostě něco se v člověku musí zkřížit, aby z toho byl solidní duchovní pád. V tom případě tedy strach není k ničemu a postihuje pouze nerealisty. Pořádný mystik musí řešit své problémy, aby mohl zcela vyhasnout.

5.11.1973

Teď však k těm vásanám. To vymývání, jež doporučuji na různých místech toho, co jsem napsal, je záležitostí mystickou. Jenže lidé jsou mizerové. Jsou se sebou moc spokojení, a proto mohou být dirigováni nesmírně jemnými impulsy těchto vásan, a proto pro ně platí *jen toto* vymývání. O Vás soudím poněkud jinak než o těch mizerech. Mám zjištěno, že nápor těchto vásan snesete dobře, což znamená, že popudy Vás už tak lehce nepřimějí, abyste „běhal za holkama“, a proto můžete použít metody, která člověku pomáhá, aby už nemusel tím, že si „vymýváním“ opatřil božské vtělování, běhat dále nebeskými vtěleními, až jejich zásluhy vyčerpá, a proto musí zase dolů, do vtělení truchlivějších. Pokud totiž vím, tak tím „vymýváním“ může člověk dospět pouze do oblasti tvorů abhassara, o nichž – což snad víte – říká Buddha, že když se jejich zásluhy vyčerpají atd., sestoupí do světa mahábrahma, kde začne koloběh životů podrobených vyšší moci atd., až z toho je nakonec svět náراك s jejich obyvateli.

Tak tedy jsem to dělal já: když jsem poznal, v jakém jsem nebezpečí, protože jsem schopen běhat po nebích a prožívat blaženosti k nim příslušející, napadlo mi, že bych se neblahým koncům stát se nebeskou bytostí mohl vyhnout tzv. hrotovým soustředěním do oblasti pupku a někam do pudenda. Tím se vásany centra múládhára začaly pěkně vyvinovat do vědomí, a protože už i tak mladý jsem byl jako otrlý kozák na pláni, kde člověka svádějí děvčata, podařilo se mi dostat se až za tyto vásany a výsledkem bylo vniknutí do prázdnoty za vším stvořením. A pak už všechno další bylo

hračkou. Dověděl jsem se, jak smrdí pánbůh, ďábel a všichni svatí i pekelníci a – to už se dalo žít.

To, co jsem já udělal, můžete udělat i Vy. Podle toho, jak jsem Vás poznal, jste tak dost odolný vůči těm jemňoučkým popudům z vásan, takže ta ostrá koncentrace někam do pudenda by Vám mohla také pomoci „tíhu oblasti vásan“ pozvednout a obejít nucená vtělování v nebeských oblastech a dočkat se konečně svobody. ...

A tak tedy se nemusíte bát „šťouchnout“ do těchto „múládhárových vásan“ ostrou nebo hrotovou koncentrací; jsem dosud zde a mohu Vám ve zlé chvíli pomoci. Ale nedomnívám se, že toho bude třeba. Alespoň dokud lpíte na ctnostech. Právě i já jsem z toho těžil. To vyvíjení se obsahu múládhárových vásan mě pro lpění na ctnostech převedlo na stanovisko člověka, jenž pudy vnímá, ale necítí je jako zajímavé a – to je předpoklad dostat se kamsi pod jejich úroveň a tím najít absolutno na opačném pólu, tam, odkud jevy vzcházejí do stvoření; tam, kde jevy v něm mizí, není absolutno tak zajímavé, protože člověka mate prázdnota smrti s prázdnotou absolutní dokonalosti. Prostě mluvím o stanovisku tibetské mystiky. Na rozdíl od křesťanské, která se chce do prázdnoty dostat dobudováním, tibetská mystika se dostává bořením. Bořením všeho hotového, aby to zmizelo a vzešlo prázdno existující za tím hotovým.

Tak šťastnou cestu, která, věřte, je dobrá a pravá.

16.11.1973

Ještě moc nejásejte. Bude-li mět Vaše úsilí vést k dokonalému úspěchu, bude to ještě vyžadovat duchovní připravenosti a způsobilosti, jež se musí teprve ukázat a uplatnit. Nejprve stále opakovanou tzv. hrotovou koncentrací má dojít k vybití kdesi na konci páteře uložených vásan. I když předpokládám, že nebudete příliš snadno vzrušitelný jejich vybavováním přes vědomí jenom jako nějakých dosti neutrálních vln, přece to chce stálou pozornost na sebe a své reakce na cokoli zvenčí i z mysli. Prostě to chce s trpělivostí tu

koncentraci provádět, nedat se ničím pohnout až do chvíle, kdy se Vašemu uvědomování vybaví cosi jako prázdnota a klid.

Pozorováním této prázdnoty a klidu má člověk dospět k poznání, že už se nějakým způsobem ocitl v transcendentním světě. Ten zůstává prázdny až do okamžiku, kdy konkretizující sebeuvědomování nezačne pracovat v nadsvětských pojmech, jejichž příčinou je touha a volání po Bohu nebo po svobodě nebo po štěstí osvobozených.

K objevení se těchto pojmů musí dojít přirozeně, tedy bez přispění fungujícím myšlením, resp. přemýšlením. Pak se musí člověk dále nořit tam kamsi na konec páteře, ale už jen jako do prázdnoty. Tím zanikne funkce obrazotvornosti a ve vědomí člověka se rozvinou božské kvality v tom stupni, jak dalece je člověk oproštěn svou myslí a duchem od světa. A to je mezník, kde člověk pochopí smysl a účel duchovního vývoje. V každém případě už může pochopit prázdno a problém realizace duchovní svobody.

Podle mého úsudku jste určitě připraven a schopný být netečný k vybavujícím se vásanám pod tlakem koncentrace, již jsem Vám doporučil. Dále jste podle mého soudu též schopen přečkat dobu jejich vybavování se do vědomí a někam do prázdna, i v tomto okamžiku se konečně ponořit do „božské prázdnoty“ za těchto okolností se objevující před člověkovým vědomím. Jiné to je jen potom, kdy má být zabráněno tomu, aby se „božská prázdnota“, jsoucí vlastně pouze kvalitou usilujícího, neformovala v jevy. To člověka poplete a začne si proto myslet, že ve vesmíru existuje teologický pořádek, tedy vesmír s jeho nebeským ensemblem.

Udržte si svobodu a neovlivnitelnost nelikvidovanými vjemy. Když je psychologická přirozenost v činnosti, může být v činnosti v určitých pojmech nebo dokonce bez přítomnosti pojmů. Když pojmy nejsou přítomny, může si člověk o sobě myslit, že dosáhl nirvány, ovšem na rozdíl od paranirvány. Podle mého úsudku jste schopen „dosáhnout dokonalosti z vlastní vůle“. Jako jedinou překážku vidím pouze to, že jste si navykl ctít pojmy. Jak jinak byste věřil v pořádek světa mystiků, kteří se nezbavili představ o teologickém světě?

Doufejme, že se budeme moci domluvit tam, kde byste na pochopení toho všeho nestačil. A věřte, že překážky jsou jemné a zákeřné.

15.12.1973

Jsem rád, že jsme se setkali v tom duchu, v jakém jsem toto setkání očekával. Jistě jsem očekával i to, že mě uznáte za zkušeného v mystické praxi, ale nemuselo to být ani tak nahlas, jak jste to učinil. Jde spíše o vytvoření správného poměru mezi námi, což je podmíněno tím, že musím mít příležitost dát Vám něco ze svých zkušeností jen pro Vaše osobní dobro. To jistě neznamená, že mám osobní požadavek, abych byl uznáván. Jedná se spíš o to, abych Vám mohl eventuálně popsat krajinu duchovna a smysl jejího uspořádání.

Proč to takřka vynucuji? – Zním dobře situaci kolem duchovního vývoje a vím proto, k jak mnoha a k jak hlubokým omylům se dochází v jejím hodnocení. Ostatně jsou tyto omyly u Vás dost patrné. Třeba to hodnocení projevu toho Nejvyššího Já u té Vaší známé paní. Věřte mi, že nic takového se nemůže stát. Mediumitou postižený člověk nemůže propadat ovlivněním tohoto já. Je to vždy v takovém případě pouze vznešené jméno, jež si dává mediumitou zkažený člověk.

Vše závisí, co dobrého v mystice jest, na ovládnutí vlastní přirozenosti. A tu je ještě problém, zda toto sebeovládání není pouhým udušením projevů vlastní přirozenosti mystika. To se totiž stává velmi často. Je totiž nesmírně těžké, aby toto sebeovládání souviselo s rozletem ducha člověka do největšího možného rozpětí. Jen vzhledem k tomu se můžete na světě potkat s lidmi, o nichž byste mohl říci, že skutečně v sebevládě uspěli, ale když je hodnotíte duchovně, jsou také jen prázdnými sudy.

10.5.1973

Právě tak je tomu, jak píšeš: má vidět strast a to v něm má probudit „nekonečný soucit“. Dokud toho není, převládá vždy takové pojetí

mystiky, že slouží k ještě většímu vnějšmu obohacení zevní bytosti. Když se vidění strasti objeví, pak s probouzejícím se soucitem mizí egocentrické počínání a začíná se přestupovat z malé sobectvím zatížené bytnosti do stavu bódhisattva, což znamená především rozvinutí pocitu sounáležitosti, kdežto na vyšším stupni ztotožnění se vším živým, při čemž jóga se stává prací na duchovním ozdravení všeho.

Můžeš vědět, že já potom, když jsem uviděl tu univerzálně se uplatňující strast, stal jsem se skoro posedlým vrhnout se do práce za tím účelem, aby strast byla zlikvidována.

Jen z toho důvodu jsem přijal úlohu gurua a snažil jsem se dovést druhé do oblasti nad strastí. – Jak se mi to podařilo, víš i Ty sám. A nemohlo to být lepší, protože jsem vždy stál proti lidem s malou a moc sobeckou dušičkou. – To bránilo dorozumění. A tak jsem také viděl, jak marné může být úsilí o odstranění strasti v širokém měřítku. Proto jsem pracoval kdesi v pozadí, v říši příčin, protože jsem zvěděl, že úsilí o vymýcení strasti je úsilím indukčním.

Nyní už jsem až za tím. Ne jako ten, kdo je zklamán, protože „ti druzí nestáli za nic“, nýbrž proto, že jsem dobře uviděl, jak mocné pouto vytvářejí sklony, jež člověku dávají rozumy a hodnocení všeho, s čím se na světě setkají. Z toho vzešlo, že nikdo si mé pomoci nežádá, pokud sám neprohlédne marnost všeho, a že mě prostě nepotřebuje.

Teprve toto poznání uvolňuje všechna pouta, jež mystičtí diletanty chtějí překonat tím, že se tak nebo onak chovají, podle toho, jak pochopili mravnost, již nauka předepisuje. Řekl bych, že jsem dospěl na konec představy o užitečnosti práce. Teprve potom může mít člověk klid, představující buddhistickou nirvánu.

* František Houba
21.2.1973

Mystické nebo duchovní úsilí má vždy dva aspekty. Formální a osobní. Formální jsem zodpověděl zdánlivě všeobecně poukazem

na cvičení se v trvalém uvědomování si nohou, nejfyzičtější to partie těla, aby nebeské nebo božské kvality svolané na bytost osobním úsilím mohly se v bytosti buď upevnit, nebo aby se mohly realizovat celou bytností.

Nezdá se, že se tyto kvality dají navodit oním formálním, nýbrž pouze osobním úsilím. Ale zde už se člověk setkává s nejneshůdnějším úsekem mystické nebo duchovní stezky.

Zpravidla nikomu nedoporučuji, jak si má přímo počínat. A také Vám to v tomto dopise nechci říci přímo. Povím Vám však, jak jsem si počínal já sám, a domnívám se, že právě z toho můžete vyvodit něco pro sebe.

Když jsem objevil cestu vzbuzující mou důvěru, byl jsem už dávno před tím přesvědčen, že život bez poznání nemá vůbec žádný smysl. A poučkám o tom jak provádět jógu jsem rozuměl tak, že mi vlastně nedávají žádnou možnost zajímat se o svět s ohledem na budování zevní existence. S tím, co ve mně zbylo z doby před nastoupením mystické cesty, jsem dlouho nevystačil. Uvědomil jsem si, že se můj život sune do neřešitelné situace, protože když jsem nesměl budovat svou zevní existenci, ocitl jsem se jakoby ve vzduchu.

Protože jsem si to uvědomoval od samého začátku, stácel jsem svůj život do živé víry, že když budu plnit povinnosti žáka mystiky, budu snad moci i žít. A tak se v mém životě objevil nový prvek: neposkvrněnost světskými snahami na jedné straně a rozvíjení víry v možnost zevního žití na druhé straně.

Tato věc se ovšem nikdy neobejde bez zkoušek. Sunul jsem se pomalu do situace, v níž pouze ocelová víra byla příčinou toho, že jsem neztroskotal. Během té doby jsem se však seznamoval s mocí víry, a tak se stalo, že jednou jsem řekl Bohu: „Chci, jsem nucen a cítím se povinen dělat jógu, a proto se, Bože, starej o mé zevní záležitosti sám, ale přeju si, aby ses staral dobře.“ Od té doby jsem zahodil všechny starosti o „vezdejší chléb“, i když objektivní výhledy byly děsivé.

Co však mohl „pánbůh“ dělat? – Ať tomu bylo v průběhu doby jakkoli, můj zevní osud se začal měnit. Už jsem se mohl zcela vy-

svléct z denních starostí a žít svobodný duchovní život ve větší a větší míře; nyní jej mohu žít úplně.

Co tím chci říci: zdá se mi, že Vy sám se už můžete také dívat na své zevní poměry jako na vyřešené. Nebo snad trpíte strachem, jak je to z tohoto hlediska přirozené, že když se nebudete zajímat o svůj zevní život, že přijdete k nějaké úhoně?

Zdá se mi, že jste pro tento případ lépe zajištěn, než jsem byl kdysi já. Tehdy ještě neexistoval nějaký socialismus, jenž i lenochům, jakým jsem byl já, poskytuje nějaké mini minimum, takže se o tyto věci nemusí starat a zabývat se svým koněm.

Když se totiž neodpoutáte od starostí o věci všedního života, nemůžete přece z prostoru mezi Vámi a tím, čemu se říká Bůh, odstranit všechno, co činí nemožným žít duchovní život. – Z toho vizte, jak jednoduché jsou tyto věci.

Já jsem si v obtížných podmínkách dovolil, když už jsem věděl, co je svět a co to, čemu říkáme božství, přilepit se svými rty na rty božství a takto setřásat ze sebe i ty nejnaléhavější denní starosti. Tím se situace měnila v samých základech, takže jsem konečně mohl začít žít duchovní život bez odporného přiživování se pomocí zájmů hmyzu.

Proto: když se zařídíte podle toho, co jsem Vám pověděl, nebudete si muset stěžovat na neúspěch v duchovní snaze, kdybyste ji začal na své smrtelné posteli. – Není to nadějně?

* Helena Hrabussayová
31.1.1973

Žil jsem snad dost dlouho, aby se mí blízcí mohli probudit ze světskosti k duchovnosti. Když se to nestalo, to už opravdu není má vina. Nabádal jsem každého dosti. Co jsem za nikoho nemohl udělat, bylo to, aby se odvrátil od klamajícího světa. Věděl jsem vždy, že by nebylo správné, kdybych to na jiných vynucoval a případně i vynutil, neboť zřeknutí se světa má cenu pouze tehdy, když to každý udělá sám a ze své vůle.

Opustil jsem v mládí cestu k nesmrtelnosti, abych nastoupil cestu sdílení nauky. Pamatuji dobře na to, že když jsem takto určil a stanovil, jak do mého nejvyššími principy zmrazeného těla zase začal vstupovat temný oheň pekelného ničení; ale nelitoval jsem ničeho, protože jsem byl přemožen duchem bódhisattvy. Teď už mě to přešlo myslit na druhé. Vím o každém, že miluje svět vášně a temných strastí natolik, že ho zmrazení nejvyššími principy kosmu vůbec nezajímá. Teprve to poslední memento myslit na sebe.

Nějakou nauku ovšem zde také zanechávám. Božužel ne v li-dech, nýbrž pouze v knihách. Neboť už nejsem guruem, který dokáže vzít duši druhého a posadit ji někam do nebeských sfér, kde by ten živočišnost zmrazující chlad okusil a zvykl si na něj jako na něco, co mu poskytuje všepřekonávající slast vysvobozených. To pouze bylo. Teď, kdy všichni stárneme, vidím, jak se od každého odlučuji, neboť jdu samozřejmě tam, kam jsem vždy usiloval jít, kdežto ti druzí zase tam, kam je táhne jejich vždy je proklínající světskost. Zdá se mi, že to přišlo jako období žní. V nich se nemůže sklízet, co člověk nezasel, nýbrž pouze to, co zasel. Doba žní je pro mne dobou vnitřního smíření.

29.6.1973

Vstupuji do své izolace jako člověk, který byl schopen i ochoten vytvořit základy nového života, po němž každý touží a jež každý stále hledá. Protože vidím velmi dobře, dívám se na usilující svět s citovou nepohnutelností ledovce, ba s opovržením na počiny pošetilého bláznovství „hledajícího světa“.

Na cestě prohlubující se a okolnostmi vynucované izolace se nezdá, že se jas duchovního uskutečnění před mýma očima zmenší nebo i vůbec zmizí. Tento jas je totiž tak dobře mi známý soubor božských světů, bohužel však živých a skutečných – z těch, jež znám – pouze pro mne.

Tomuto vyústění věci jsem se chtěl po celý svůj život vyhnout. Snad pouze ze strachu, že je to v podstatě hrozné, když jedinec

stojí před mořem božského světla, na něž okamžikový pohled běžného člověka sráží do hluboké temnoty pro jeho mravní porušení. Proto si už dost dlouho říkám: „Musíš být silný! Uznej už jednou, že nebeské, pozemské a podzemské světy jsou vždy od sebe odděleny, a proto se nechovej jako snílek toužící mít tyto světy pohromadě.“ Vím, že je to strach bytosti dosud stále lidské, která se nemůže rozloučit se zemí, aby sama vstoupila na nebesa. A tato lidskost mě činila vám všem blízkým. Jenže čas má své obsahy, na něž nutno dbát. Proto nakonec chci být poslušný zákona, jenž odděluje nebeské světy od pozemských a podzemských. A vnitřní hlas se ve mně chvěje, dává mi ujištění, že jsem jednal správně, když jsem se namáhal druhé zasvětit tak, aby pro ně přehrady mezi světy neexistovaly. Vždyť snad stáletí, snad tisíciletí skutečitelé nauky, guruové, o to též usilovali. A že ten druhý břeh života jiným stále uniká? – To je zaviněno nedostatečnou mravností běžných lidí. Proto: co znamená jejich touha a úsilí po šťastném životě? – Je to touha po štěstí, pro jehož uskutečnění běžní lidé nechtějí usilovat. To je počínání snů, jejichž intelekt nestojí za nic.

Tento můj posudek je znamením, že si už přestávám rozumět s každým z lidí. Ale ani předtím jsem netrpěl slepotou. Pouze časová tíseň, v níž se nachází mé tělo, učinila to neporozumění tak živým.

11.7.1973

Co se týká Tvého odchodu do důchodu, jsem toho názoru, že na to situace zcela dozrála. Dokonce bych řekl, že Ti to vyšlo ideálně; už nemáš energii, pro kterou bys v důchodu ožila pro svět. Konečně tak by to mělo vyjít u každého člověka; je to znamení správného chování se mystika. A to setrvávání v okruhu naukových věcí je to nejlepší, co může být. To, co o tom píšeš, pouze potvrzuje mé příznivé vize Tvých duchovních výhledů, nehledě ovšem na tento Tebou dožívaný život.

Vzhledem k tomu si nemusíš „sypat popel na hlavu“; vše u Tebe bylo v náležitých souvislostech. Když Ti svitlo, zařídila ses po novu. Jen to je správné. Můj názor na to je ten, že je stejně špatné kazit to vyvíjením nepochopené ctnosti jako poznané nectnosti. Prostě nevidím ve Tvém postupu trhlinu, pro niž by se dalo říci, žeš něco promeškala. Proto by sis mohla ten „popel sypat na hlavu“ za druhé. A to je zbytečné.

Když jsem psal tu nesrozumitelnou větu, chtěl jsem ji napsat srozumitelně, ale pak jsem si náhle uvědomil, že nesmím, protože tím bych zase otevřel cestu k závadným výkladům, co tím bylo řečeno. Přeformulováno by to mělo znít, že vy, kteří jste mi přece jen relativně bližší než kdokoli z lidí cizích, nepřipustíte, aby duchovno ve vás nabylo vrchu do té míry, že byste zaměnili zevní svět za vnitřní. Víím totiž, že je správné pouze když člověk neopustí zemi jakožto prostý fakt pozemské skutečnosti, i když už žije evidentně nadzemský život a zcela jasně poznává, že to je nadzemský život. Má prostě „uvědomovat si zemi“ stále a neztenčeně pevně až do okamžiku „velikého vytržení“, po němž už nezůstává z pozemského v člověku vůbec nic. Pak se už nemusí vracet. Dokonce víím, často se stává, že takový člověk si stále myslí, že je pevně zasazen ve svém těle, a zatím už pobíhá po nebeských nivách.

V této souvislosti to přejítí za hranice nebeského světa tak, jak k tomu běžně dochází, je prohrou o osvobození, neboť pro člověka tím zaniká jeden svět, aby zaujal jeho vládu svět jiný.

Žiju už dost dlouho, abych dobře věděl, že žít jen pozemský život je stejně závadné jako žít pouze život nebeský. Jako člověk má každý žít nebeský život v přepevném a permanentním si uvědomování pozemského světa. Pouze tímto sloučením obou světů, pozemského a nebeského, může člověk evidentně konstatovat, že dosáhl dokonalosti. Jiné dokonalosti totiž vůbec není. Víím např., že existují nebeské bytosti, jež nedovedou nic jiného než svítit. To je stejně nedokonalé, jako když lidé dokáží žít pouze život světský a tím trvalou podřízenost nevědomosti, tápání a mravním závadám.

* Jarmila Hrdličková
16.1.1973

Co mne se osobně týká, toužím už 46 let po tom, aby více lidí šlo cestou, po níž se dnes rozhodujete jít i Vy. Kdo však z těch, kdo se ode mne o cestě dověděli, nepadl právě pod vlivem těch věcí, jež jste v sobě zjistila? Pokud jsem byl mlád, byli kolem mne snílkové plní šílené odvahy, ale málo zkušení v tom, jak bytost dovede lidem diktovat jejich počínání. Proto třeba s velkými nadějemi začali, ale s bídou skončili. Z toho důvodu jsem více a více opouštěl „experimentální jógu“ a vyžadoval mravní proměnu.

O mravní proměně vězte, že právě ona vede k vyvolání podnětů a stavů, o jakých se Vám snad ani nesní. Jsou jako zadržovaná lavina v lidství, která náhle prorhává hráze, když se jí to umožní dovršením mravní proměny. V té chvíli se zdá, že vše dobré v lidství doslova zavalí mravně proměněného a on pak sám prožívá všechno dobro, stojící v pozadí běžného lidství trpícího pro to nebo pro ono.

Jsou to tedy zkušenosti a ovšem i poznání, jež mě činí tak opatrným ve snaze otevřít trochu ony hráze dobrého, co by lidi učinilo šťastnými. Stojím přec stále před mocnostmi duchovna a je mi známo, jak reagují, když se někdo stane znesvětitelům jejich kvalitativní oblasti. A jsem také příliš zkušený na to, abych se náhle dostával do stavu viníka na tomto znesvěcování...

Opravdu bych rád sdělil sebe sama jako proživatele různě vysokých stavů duchovnosti. Ale ony živočišné impulsy, které v sobě poznáváte, jak píšete, bývají dravou řekou, která vždy náhle to, co mělo zůstat nebeské a božské, obrací ve světské a úpadkové. Proto jste to Vy, kdo musí dávat záruku toho, že se nic podobného nestane. – A jak? -

Moudrý žák duchovní nauky, která osvobozuje, musí se už předem podrobit tomu, že bude v sobě vyhledávat ony zrazující tendence světskosti, a tímto úsilím musí dobýt vítězství nad sebou samým dříve, než je mu svěřeno zasvěcení. Je totiž neúnosné, aby

zasvěcení jako sobci drželi klíče duchovních oblastí a činili tak z nich doménu sobců. I to, milá slečno, mám za sebou jako osobní zkušenost.

Nezmýlíte se tedy ani „nešlápnete vedle“, když své duchovní úsilí začnete „děláním pořádku“ ve své vlastní bytosti; když budete sledovat vynořující se a objevující tendence běžného lidství a hned je budete svou vůlí beze zbytku likvidovat.

To byste měla činit až do jejich vyhlazení. Že jsou relativně nebo vůbec vyhlazeny, poznáte podle toho, že se ve Vás rozvine pocit nedefinovatelného a nevýslovného štěstí a před Vaším zrakem se rozvinou netušené výhledy těch nejšťastnějších.

Touží však lidé po štěstí oprostěných? – Mé životní zkušenosti – a nikoli pouze mé – ukazují spíše na to, že lidé netouží vychladnout; zdá se spíše, že se vychladnutí bojí. Touží naopak po rozkoších rozervaných chťiči jako ti malomocní, o nichž mluví Buddha, opékají své boláky nad ohněm, aby jednou pro zdravého člověka strastí přehlušili druhou.

Pro malomocné, v přeneseném smyslu světské lidi, je štěstí oprostěných kdesi za zástěnou jejich možného dohledu. Jak jsem tyto lidi viděl ve vztahu k nauce? – Když vystižením podmínek duchovního vývoje se domohli i malého duchovního obšťastnění, tím více se pak vrhali do světského vyžívání a já jsem mohl vidět pouze to, jak směšují čistou vodu s blátem, aby vytvořili bahno.

Varuji Vás. Nikoli proto, že už předem čekám, že upadnete. Nýbrž proto, abyste se zabezpečila před možným pádem tím, že začnete správně.

Řekl bych to takto: zkuste dosáhnout svého největšího štěstí překonáním všech světských podnětů, číhajících v pozadí Vašeho počínání; to jistě k dosažení toho štěstí stačí. – To já považuji za připravenost. Pak teprve má úloha začíná být žádoucí. Ujišťuji Vás, že v takovém případě zasvěcení už není žádným problémem. Ostatně teprve na tomto stupni mohu být jiným užitečný.

Přeji Vám v doporučeném počínání úspěch.

* Jana Majrichová
29.11.1973

Můj názor na ženy je ten, že to jsou lidé. Ostatně vím, za staletí útisku se v ženách vyvinula zdrženlivost, která je učinila věcnějšími v názorech, než jsou muži. Jiné je pouze to, že v úsilí o duchovní dokonalost narážejí na citovost, která jim nedovoluje překonat některé překážky duchovního rázu, na nichž muži ztroskotávají pro závadnou sebeúctu. Tím má každá lidská bytost o překážky postaráno. Na cestě Ducha musí žena překonávat výbuchy citovosti, muž často ničím nepodloženou jistotu.

* Roman Mandys
25.1.1973

Milý Romane!

Proto „milý“, žes použil dveří, které se náhle otevřely. Trnul jsem už, že budeš vystaven témuž osudu jako Míla, který sice v okamžiku nejposlednějším vytvářel správný most, který má být vždy mezi guruem a jeho žákem, který však už nemohl splnit svou funkci. Blížil jsem se už ze své vůle jemu naproti, abych mu pomohl dořešit poslední problémy nauky poukazem na korelace zevního a vnitřního mystického snažení, a poučil ho o tom, že i zevními počiny může být vyvinut onen „pronikavý vhled“, o němž mluví A. David-Neelová. Jenže čas ho zaskočil jenom proto, že se zdržel přes kritický časový moment „bojem se světem“. Tím se stalo, že když se ho Jiří „nerenaultový“¹ ptal na to, co říká o vyvinutí vhledu „díváním se na zevní věci“, odpověděl, že takto to není možné a že tedy tento vhled lze vyvinout pouze zaměřením mysli na věci niterné. A to je ta malá nedostatečnost,

¹ V korespondenci posílané přes Železnou oponu nebylo záhodno kohokoli jmenovat plným jménem. Proto „Jiří nerenaultový“ byl pro zasvěceného pan Jiří Viktora.

která ho provodila do hrobu, protože se příliš zdržel tím „bojem se světem“. Byla mu vzata možnost dovědět se, že mystika zdokonalující člověka duchovně nemá pouze vnitřní opory, nýbrž i zevní, což Dokonalý musí vždy vědět.

Tak to je příklad Mílův. ...

Nedomnívám se, že za Tebou půjde začarovaný kruh věcí, jež Tě držely ve svých spárech až ke stupni, na němž jsi bořil mou víru v pořádek věcí ukazujících logické souvislosti, že nauka začíná být nebo už je přenesena. Jistě mi je výstrahou, že do vydání knihy² přišly těžkosti. Když jsem však vše, co se těchto věcí týká, zkoumal s „vizionářským duchem“, nezdá se mi, že by to mohlo být příčinou ztroskotání. Jsi v souvislostech, kde stačí vysvětlovat nauku tak, jak jí rozumíš, a už se dostaneš tam, kde máš být jako nový nositel mé nauky. A když bys to zpozoroval a dostal strach z toho, co se tvoří, neměj jej. Nositel nauky bývá jako plavec, který rychle „srůstá“ s bouřlivým vodním živlem, aniž se doví o svých dřívějších pochybnostech, že takovým plavcem není. Prostě když se budeš chovat jako dítě v rukách svého osudu, ani nepozoruješ, že bys nebyl na své místě. *Vždyť nauce rozumíš jako nikdo z těch, s nimiž se můžeš vůbec setkat.* Jediná, ale malá diference tu je v tom, že ses nenacházel vždy v souladu s učením na úrovni svého jednání a osobních projevů. Psal jsi mi však v posledním dopise, že se snažíš žít podle toho, co hlásáš. To znamená, že ses pochopil – a to je podle mne dostatečná záruka – že křiklavé diference mezi obojím vymizí. Ostatně máš také právo na svůj nějaký osobní život. ...

Když jsi prošel dveřmi, jež se jakoby náhle otevřely, jeví se mi to jako přelom doby. Víš, že jsem mluvil o tom, že jsme na přelomu doby, a já jsem se cítil té nové tvůrcem. Nezačalo to proto, že jsem si něco takového vymyslel jako šílenec neschopný myslit objektivně. Vždyť jsem přece byl skeptik nejskeptičtější. Ostatně s tou dobou to začalo hned v okamžiku mého probuzení. Už tehdy, když jsem pomyslel na to, že to, co jsem našel, hledá každý

² Překlad Přímé Stezky do němčiny.

člověk na světě bez jediné výjimky, vystupoval přede mnou děs Prahu a já jsem tenkrát ještě bez slova začal chápat, že něčemu takovému nepřeje. A jak doba postupovala, děs Prahu se mi stával zřetelnějším a zřetelnějším, takže během pěti let jsem pochopil, že přede mnou vystupuje skutečný odpůrce perspektiv vzniku nové doby. Jenže tehdy se ze všeho vyvinula pouze šarvátka s konkurencí, jejíž pozadí se mi zdálo stejně svaté jako démonické. Ale vše se stávalo stále zřetelnějším, až jsem se v roce 1938 cítil nucen vystoupit jako odpůrce děsu Prahu tak zřetelně, jak by zakrátko vystoupil on proti mně; tam bych byl prohrál svůj život.

Už tehdy jsem proti děsu Prahu vyslovil nezvratitelné rozhodnutí, že tedy nauku světu dám. To jeho zběsilé chování mě přesvědčilo, že jsem rozhodl správně a včas. A i když jsem se v následujících letech doslova topil v přívalech děsem Prahu vyvolávaných, nikdy jsem nedospěl k poznání, že jsem v tom boji ztratil všechno. Naopak jsem mohl v roce 1946 konstatovat, že jsem v říši příčin zcela uspěl ve vytváření kontur nové doby.

Věděl jsem už tehdy, že se budu pohybovat na samém okraji své osobní zkázy, ale cítil jsem se dosti dobře disponovaný na to, že mě propast zla nedokáže pohltit. A skutečně mě nepohltila. Naopak se často cítím, že jsem uložené mi dílo zcela uskutečnil.

Věděl jsem dobře, že by nestačilo uskutečnit je pouze na úrovni přesně vymodelované své vize, tedy v říši příčin. Ale to už jste tu dávno byli vy ostatní, takže pak už nezáleželo na tom, jak dalece se budete chovat s ohledem na mé dílo správně.

Nebyl jsem spokojen. Každý jste měl nějaké výhrady stát se pro svět mrtvým kajícím a místo toho jste měli překážející osobnost, již jste respektovali. Ten více, ten méně, ale vždy dosti, abych si nebyl jist, že se mé dílo zdaří až do posledních jeho znaků. A bylo marné stěžovat si, že se vydávám z posledních sil. Pro to, zdálo se, že neměl nikdo uši, které by slyšely. A mé uši často překládaly ozvy na mé stížnosti do slov: „Zhebni, drahý chudáčku.“

Takto jsem se dovlekl k dnešku. Bez sil, ale s rozhodnutím, že neustoupím žádné v pozadí se skrývající reformě toho, co vím, že je spásnou naukou. Říkal jsem si, že dost už bylo falešných nauk.

Začínaly ideálně, ale když ovládly svět, nikdy se nelišily od politické krutovlády. A proto jsem byl rozhodnut udusit tuto svou pravou nauku v sobě, jestliže nebudu vidět v pořádku všechny podmínky, za nichž ji druzí přijímají.

Míla odcházel ze života jako Alano Kalámo, když mu Buddha chtěl přinést svou osvobozující nauku. Tys sice byl už na šikmé ploše, ale nesjel po ní. Teprve ovšem v okamžiku, kdy má víra v uskutečnění díla byla zničena. Tedy pro mne z osobního stanoviska pozdě, ale přece. Proto Romane:

Nedej se zmást a pokračuj cestou, která se Ti sama otevřela pod prahem Tvého rozhodnutí pomoci knize na svět. To bude stačit. Zdá se mi, že dveře pro popularizaci nauky jsou otevřeny, ať by se třeba hned nepodařilo, aby kniha vyšla. Jsi tu přece Ty, který znáš pravou nauku, jak Ti i sám Míla přiznal. Když ji budeš hlásat, poznáš, co máš na sobě dokonat a co se mi nepodařilo u Tebe učinit. Pak už neupadneš na prahu nejvyššího osvícení jako Míla pouze tím, že bys nevěděl, že „pronikavý vhled“ se může rozvinout prostým zíráním, i když jsem to Mílovi bzučel do uší poučováním, že na to stačí tráta. Usuzuj z toho, že lana strhující do propasti ty, kdo jdou cestou spásy, mohou se běžně jevit jako příliš křehké pavučinky, aby vůbec musely být brány v úvahu jako zrádné hloží. To však mluvím o věcech, jež podle mých zkušeností mohou být prohlédnuty pouze vlastní osobní zkušeností těch, kdo se na cestě chovají jako lidé neznající ve svých snahách žádný kompromis se svými sklony, se svou osobností.

Ber toto jako nesmírně vážné varování. To Ti připomínám, i když vím, že máš všechny předpoklady hravě tuto věc vyhrát.

Jsi tedy „za vraty“ lstivého pekla, jež se světu představuje jako nejdokonalejší z historických sociálních nebi. Zaslepení, již vidí pouze splňování jejich tužeb mít se dobře na hromadě mrtvol a pokořených, tomu věří. Ale tys stejně jako já poznal toto „nebe“ na své kůži. Proto na ně nemysli. Mysli si, že jsi za těmi vraty proto, abys za lepších osobních podmínek uskutečňoval pravou nauku jak ve svém životě, tak i jako její nositel; to Ti jistě bude velikým požehnáním, jež snad dosud nedovedeš ani chápat. Ale až z Tvé snahy vyrostе posloupnost, pak pochopíš, žeš udělal dobře, žeš

těmi vraty prošel – to ostatní ponechávám Bohu a nebesům. Víím přece, že se nikdy nedá apelovat na pochopení; vždy se musí člověk dovléci k pravému výsledku pouze svým žitím. Ty jsi na cestě života. Proto se neboj a jdi. Po silně kritických úvahách docházím vždy k přesvědčení, že vše je dobře připraveno. Chce to pouze mít své pravé zástupce.

Jdi tedy dále, Romane! Na konci se všichni správně hledající setkávají. Svět není tak krutý, aby se nemohli setkat. To jen oni mohou způsobit. Jdi tedy, Romane, a – neboj se vůbec ničeho! Vždyť „nová doba“ je tak blízko.

Bez data (1973)

Od té minimrtvičky jsem značně vyřízen. Tím však nejsem deprimován. Naopak jsem vnitřně radostnější, než tomu bylo po celý život, který byl samým vlastně celkem neúspěšným usilováním. Tak spoléhám na Tebe, ale s myšlenkou, že když nebudeš usilovat, jako jsem usiloval já, že na tom také nezáleží. Smířil jsem s myšlenkou na to, že mé úsilí nemuselo přinést žádný pozitivní výsledek; nepřičítám ten neúspěch mně samému, nýbrž tomu mi nepochopitelnému duchovnímu úpadku snad celého lidstva.

Nikdo nevolá po poznání a po setřesení jha nevědomosti, nýbrž po smyslových rozkoších a radostech, po úspěších na tomto světě, a za to se musí platit ztracením znovuobjevené a zase už snad zaváté stezky buddhů. Je mi naprosto jasné, že pouze Ty jsi tak blízko buddhickému poznání, že bys mohl rozdmýchat tyto zájmy; Tvé případné malé omyly v hodnocení cesty a cíle mohou být podle mne tak malé, že Stezku buddhů nikdy nemohou deformovat. Jen odvahu, Romane, to chce.

Zdá se mi, že jsi tak blízko pověsit zevní život na hřebík a věnovat se něčemu hodnotnějšímu. A v té souvislosti vidím za Tebou tu nesmírnou odpovědnost člověka, jenž Stezku buddhů může druhým odhalit, objasnit nebo ji nechat zakrytou ke karmické tíži Tebe samého i celého světa.

Já jsem, Romane, opravdu došel s energií dokonce na nejzazší konec. Proto sám mám karmu v pořádku a v pořádku ji mít budu i nadále, ať už se můj život i nepříznivě stočí ke konci, nebo zda ještě budu nějak vegetovat. Proto mohu být klidný – pro sebe. Není však díla, jemuž se věnuje všechna životní energie, které se bez rozmyslu zahazuje. Proto všechny tyto řeči.

Můj život se nesmírně změnil. Podrobuji se skutečnosti, že stačím pouze na organizování života kdesi v kuchyni. Neboť každé větší zatížení se projevuje hroucením se zdraví. Tak hledívám do minulosti a říkám si: už dost jsem pracoval. A uvědomuji si pouze, že můj ideál, aby, kdybych se znova narodil a musel hledat, abych se tu potkal s průhlednou přežívající naukou – ten ideál že se mi nepodařilo realizovat.

Co však na tom! Vyhrabal jsem se z bezvýchodné pro mne sansáry, v níž jsem ještě v dětství byl takřka ztracen, a tak proč to všechno neopakovat? – Jenže cosi ukazuje na to, že pro mne se to stát už nemůže. Jen už zaručeně hnijící pouta k světu přes nauku přivádějí k životu myšlenku, že kdybych se měl znova zrodit ... I proto jsem klidu a spokojený.

Rome! Stojí za to dát energii do služby nauky, aby byla sdělena světu. Obavy o „křivení“ nauky jsou zbytečné. Dokud člověk má ten jas před očima, který jej ujišťuje, že „teď právě je všechno v pořádku“, je zcela spolehlivým kritériem „správné cesty“. Proto Ty se bát nemusíš. A když se bojíš, je to jen proto, že v sobě necháváš přežívat „minulého sebe“.

Život Tě postavil do okolností, v nichž máš velikou příležitost. Samozřejmě nemohl jsem dostat všechno tak daleko, aby se tu nevyskytovaly nesnáze. Ty však jsou nicotné proti těm, jež jsem musel překonat já. O co tedy jde?

Vzdej se strachu! Pomysli na to, že já jsem napřed hodil svou existenci za sebe a teprve potom jsem doplňoval zevní „potřebnosti“, moc dobře si vědom toho, že v tom případě musí sám Bůh se o člověka starat.

Pravda, byl jsem zatažen až na okraj propasti zničení, ale takové perspektivy jsem nechtěl vidět a uznávat, a proto i za tak ne-

smírně zlých okolností jsem životem prošel. A dnes je zde k tomu příslušící výsledek. Cítím se jako člověk, který vykonal uložené dílo a nyní už dlí spokojen, dívaje se na bouřlivé nárazy děsných konfliktů s relativní lhostejností toho, kdo ví, že nemůže všechno, protože okolnosti...

13.8.1973

Je mi jasné, že z toho, co jsem celý život dělal, vlastně nezůstane vůbec nic. To mi napovídá, že musím jít se svým těžkým břemenem až na konec svého života.

Toto mé sdělení Ti neber sílu pokračovat v tom, cos započal. Má to smysl, i když mluvím skepticky. Mohu totiž odpovědně tvrdit, že mé vykoupení je zcela zpečetěno. K tomu přispělo to mé celoživotní snažení. Kdo myslí na své životní těžkosti, a proto nepracuje, to co já tvrdit nemůže. Já se hroutím sám, kdežto ti, kdo pracují jen pro sebe, se zhroutí se vším, co pro sebe vytvořili. Takový jako oni nebud'. I když si stěžuješ na své zdraví, pomysli si vždy, že buď je budeš respektovat a zůstanou Ti karmické resty, nebo se pozvedneš se vsí tíhou toho, co je na Tebe vloženo, a budeš vykoupen hlubokým poznáním relativity a pomíjejícího všeho.

Ze své mysli člověk na to nestačí, aby tu relativitu a pomíjejícínost viděl. Toto poznání a přesvědčení musí pochopit všechny buňky těla. A to se neuskuteční s výjimkou, že člověk své břemeno dovleče na samý konec svého dýchání.

Ti lidé, v jejichž středu žiju, nedovedou snad ani zdaleka pochopit tu hloubku beznaděje, v níž je vidím. Majíce v sobě ještě trochu životního elánu, žijí mocně v iluzi, že jejich extrovertní úsilí má nějaký svůj pravý mysl. Já jsem zcela za tímto klamem a teď vidím rozporné situace, jak samy na sebe stále narážejí a jak i v podobě lidí padají do proudu svých dávných předurčení. To je však osud světa, který nikdy nepochopí, že pouze vnitřní pozvednutí až k ideálu tzv. nadsvětské stezky může jeho poměry změnit natolik, že místo stezkou strasti půjde cestou štěstí.

Rome! Aby Ti bylo jasno: To poznání, o němž v předchozím píšu, jsem měl od svých jinošských let. Jenže jsem nevěřil buňkám svého těla. Proto to strašné úsilí, které právě vyvrcholilo v žádoucím postoji právě těch fyzických buněk. Ale to je dovršení. Dovězení toho, co samo nikdy nepřichází. Jde totiž o nevědomost vetknutou v samém mase těla a tato nevědomost se musí vyžíhat úsilím, ničícím veškerou orientaci světskou, jež je tak patrna u všech, kdo jsou.

Přirozeně jsem měl vždy zájem na tom, abys šel podobnou cestou, jako jsem šel já. Ale tu, věř, člověk se nesmí pozastavit na svém „nemohu dále“. Je totiž vždy jasné, že člověk vždy může dále, pokud sleduje stezku svého přirozeného učlenění a zaměření. A když plný síly chce jít jinou cestou, než mu vytkly karmické hodnoty jeho mu daného bytí, pak nemůže dále, cítí se nemocen a vždy touží rezignovat. Ale na co dále o tom ještě mluvit. Konstatuji jen, že jsem už za koncem svého života, a těšilo by mě pouze to, kdyby to, co jsem dělal, přetrvávalo. Když uvidím, že přetrvat nemůže, věř, že budu spokojen, jako když to přetrvává.

* Alexander Mis

2.3.1973

Ztrácet hledající znamená houstnutí temnoty ve světě. Proto i já, když jsem věnoval pozornost především nástupcům, přece jsem pociťoval, že se boří mnou stavěná duchovní budova, když odpadl někdo, jako jsi Ty. Za dobu, co se známe, se přece jen vytvořila pouta, která když se trhají, vyvolávají pocit, že „marné jsou všechny snahy“.

Kdo pracuje jako já, potřebuje vidět, že se „zdi nehrouť“; ti nástupci jsou kameny jiného druhu. A tak mohu říci: viděl jsem dobře to, jak Tě dává Příšera svět, ale necítím se nikdy ani oprávněn ani povolán volat padající jen za svou osobu.

12.6.1973

Copak není možné, aby si byl někdo schopen „tak ublížit“, že do světa nepůjde, i když ho to tam podle jeho měřítek neodolatelně táhne? Mně to připadá tak, že ti lidé, kteří za mnou chodili, nebyli lepší než ryze světští. Koketovali s mystikou, protože byli ctnostní od případu k případu, např. Karel s tou jeho pohlavností. Čtyřicet let je v této věci asketou od případu k případu. A aby to na něj „neprasklo“, tak dělal, jako kdyby byl ctnostný...

Mne to tak málo zajímá, zda je někdo ctnostný nebo ne, pokud se za nectnostný život necítí zodpovědný, a proto jednoduše, když ho zase jednou napadne být asketou, opustí ženu, kterou otahal, a je ctnostný tak dlouho, než zase musí být nectnostný, protože nechce sám se sebou bojovat.

Tak toto je nectnostný život, v němž vynikal Míla, Karel a celá řada jiných. Mýlili se, že jsem to neregistroval a že se dívám po věcech jiných. Ostatně já, který jsem dával vždy pozor, abych – jak to řekl Jamnický – nalomenou třtinu nedolomil – nemohl jsem nebrat na to zřetel. Neboť neodpovědnost, nesoucit a vystrkování jáství je základ absolutní nemravnosti, když to posuzujeme ze stanoviska nauky. Jak se někdo může zachvívat bódhisattviským soucitem, když za příslušných podmínek honem utíká za ukojením svých smyslových tužeb?

* Miroslav Rojka

24.12.1973

Pravé mystické nebo duchovní snažení považuji za záležitost vědecké psychologie. To znamená, že se klade požadavek, aby se člověk uschoptil pozorovat a sledovat všechny procesy duševního a mentálního života, a až je dokáže pozorovat a sledovat zcela objektivně, tj. bez citového účastenství na nich, pak je musí „stavět tváří v tvář“ skutečnosti, aby je poznal po kvalitativní stránce.

U „našich mystiků“ se vyskytuje jedna závažná závada, že hned od počátku kvalifikují své vzněty tu jako dobré, tu jako nedobré. A přece to trvá nesmírně dlouho, než v sobě kdokoli vyvine potřebné kritérium, aby mohl určit jejich pravou povahu. Přímo bych to řekl takto: nic nezaručuje, když někdo hodnotí své duševní vzněty a stavy jako božské nebo nebožské, že takovými skutečně jsou. A to myslím na běžné duševní vzněty a stavy; pokud jde o vjemy tzv. vyššího druhu, tam už člověk nemá žádnou možnost k jejich posouzení. Nebo jsem neviděl, jak se jiným jejich andělé proměnili v čerty? I jejich pánbůh se jim někdy proměnil v belzezuba. Proč? – Protože si své vzněty pojmenovali nesprávně.

Duchovní vývoj je tedy podle mne záležitostí správné vědecké psychologie. V lidech vystupují určité prožitkové kategorie, k nimž se musí naučit stavět jako k dění v druhé osobě, a pak dlouho čekat, čím se ukáží být, jak se osvědčí. A je lépe, když si toto předzvědění poznání člověk nezkomplikuje tím, že je zasadí do rámce pochodů mystických. Pak se ukáže, že člověk žije stále božský a pekelný život a že obou těchto životů je obětí, dokud vše nepotlačí, aby to viděl ze zcela běžného lidského nadhledu.

Můj mystický základ byl vlastně hathajógový. To znamená, že jsem se zaměřil výhradně na křižovatku energií uvolněných pozicemi a tam jsem setrval do okamžiku, kdy na té křižovatce se vyvinulo přepětí, jež „poslalo“ vitální energii vzhůru trupem, kde vyvolalo proměnu, květnatě řečeno „přesun světél“ a též i realizaci, která mě učinila znalcem mystické cesty, řekl jsem už, stopu po stopě.

Protože cestu znám, nemám univerzálně platnou metodu. Řekl jsem kdysi dávno jedné paní, která se mne ptala, jakou cestou ji povedu, že nevím, protože musí jít svou vlastní cestou. Šla tedy svou vlastní cestou a došla na její konec. ...

Jsem zasvěcenec do mahájány. A to jsem nastoupil cestu hathajógy, kombinovanou neuměle s rádžajógou. Tím mahájánistou mě učinila má realizace. Po ní jsem nad sebou uvažoval, kam vlastně mysticky patřím. Nemohl jsem se určit ani jako jógin, ani jako křesťanský mystik, ani jako ateista, ani jako věřící, a teprve

jakási příležitost mě uvedla k sebeurčení jako mahájánistu. A pak už jsem poznal všechny cesty a jako guru jsem dovršil v poznání cesty každého hledajícího individua. Jako takový jsem znám mezi mnohými hledajícími, z nichž zase už mnozí poznali, že používám při vedení druhých čistého zenu.

* Ladislav Sekerák

29.1.1973

Domnívám se, že mám právo na odloučení se, ale znovu a znovu se vracím zpět k blízkým, protože stále nemám jistotu, že s každým půjde vše dále, jak by to mělo jít, kdyby se vše bylo podařilo udělat v tom nejlepším smyslu.

Nebylo v mé moci, abych za každého dořešil věci, které zaručují, že „pochod k cíli“ už nebude moci být změněn. Neboť příliš dlouho každý nechával uplatňovat se a rozhodovat lidství duchem neproměněné. Leč přesto mám ten názor, že nauku jsem vysvětlil z mnoha hledisek, takže to postačí, aby se každý sám dále orientoval.

Je to asi osud světa, že ani jednotlivci se nedokáží propracovat na vrchol duchovního uskutečnění, které z nich činí majáky ukazující cestu k záchraně všech. Ale má doba už skutečně minula. Vyčerpал jsem opravdu všechny své síly ve snaze zanechat zde dobře fungující, a tedy živou nauku. ...

Ze svého osobního hlediska se už za možností ztroskotání nedívám. Jsem toho názoru, že člověk má období, kdy má být produktivní, a období, kdy musí všechno opustit. Pouze když se někomu podaří vykonat dílo, které bezvadně funguje, když on sám dozraje k opuštění všeho, může mezi svými pokračovateli zůstat až do konce; to neunavuje, ale prospívá.

Mluvím skepticky, ale skutečnost taková být nemusí. Vše s naukou je podle mne tak dobře připraveno, že když se Roman pouze zmýlí a to dílo, jež má vykonat, nějak podpoří, půjde vše dále tak dobře, jako kdyby už bylo teď všechno dobře dopadlo. Jisté je, že

toto čekání nemohu přijmout; mé „dodělavky“ na procesu mého osvobození si vyžadují svůj čas.

Často jsem myslel na to navštívit vás, ale v mém těle je dost překážek, aby se to nestalo, aniž bych v tom musel vidět svou vinu. Nemá smysl vydávat energii, jejíž pomocí dožívám, a vědět přitom, že to nepřinese výsledek této ztrátě energie přiměřený. Jenom světští lidé nevědí, kde je jejich míra, a ze setrvačnosti ve starém padají jako tahouni v pracovním vypětí. Já takové nechci následovat. Snad proto jsem protivný, ale skutečnosti nikdy nic a nikoho neomlouvají.

Nevíte, jak těžko žiju od hodiny k hodině. Ty hodiny jsou vyplněny stejně, jako se kdysi vyplňovaly celé dny, vyčerpáváním energie. K čemu potom uvažovat, zda si počínám správně, když podněty navštívit vás neuskutečňuji? A tak se zdá, že mé slunce už svítí pouze pro mne, a věřte, že proto, že necítím, že bych neplnil své povinnosti k sobě a druhým, svítí velmi silně. A já musím dbát na to, aby žádný mráček pesimistických vyhlídek je nepřikryl.

Život zevní bez potíží nemám. Víte už, že tu nemáme vodu, a lidem v mém stavu bez vody se žije velmi špatně. Ale patří mi to, říkal kdysi kdosi. Kdybych se byl staral o zevní pohodlí více než o ducha a nauku, nemusel bych být trápen ani vodou. Jenže na druhé straně: jsou na tom lépe ti, kdo se starali o své osobní pohodlí více než o věci ducha a nauky? – Nechtěl bych s nikým měnit. Nevíte, jak vidět boží tvář potlačuje vliv zevních obtíží. A když vím, že člověk z tohoto světa odchází pouze s tím, s čím se nejvíce zabýval, pak si myslím, že jsem volil lépe než každý, kdo se třeba na zevní úrovni báječně o sebe postaral.

To, o čem píšu, budí ve mně přesvědčení, že už mezi mnou a druhými vznikla nepřekročitelná propast. Oni mají svět a já to, čemu se říká Bůh. A že tu je nějaké trápení s vodou? – Viděl jsem lidi, jimž jejich zevní poměry všichni záviděli, ale pak, když se dostali do toho koryta, kde vše běží samospádem k fyzickému zničení, nemusel už jim nikdo závidět. Takto jsou zevní lidé odděleni od lidí žijících niterně; nenacházím v sobě závist ani k těm, kdo mají vodu...

Skutečnost je tedy taková, že bych nebyl proti tomu být se všemi v kontaktu až do posledního okamžiku svého života. Ale tam kde si nahoře o tom soudí jinak. Na základě toho, co jsem dělal, chť-jí, abych neměl nic, ani jistotu, že nauka bude zachována, a tím abych se zcela osvobodil. Budiž tedy tomu tak.

6.3.1973

Uvažuji-li o tom, jak si stojím ke svému celému „životnímu dílu“, vidím to takto: ztroskotávám na snaze rozumět si s těmi, kdo se se mnou stýkají 10 až 45 let a po tu dobu „stále bojují“ se svými vztahy ke světu. Neboť za takovou dobu musí i nejnetalentovanější správně usilující člověk dospět k nějakému zakončení: buď musí světu propadnout a přiznat to, nebo povstat jako vítěz nad světem. Když tomu tak není, trpí takový člověk morálním a duševním rozkladem.

Co mne se osobně týká, brzdil jsem, co jsem měl síly, postupujícímu dozrání k apatii vůči všemu, což je přirozený důsledek dobře pojaté mystické stezky. Chtěl jsem totiž čekat na ty, kdo „věčně bojují“, neboť jsem měl vždy ten názor, že je mou povinností dovést k podstatnému mystickému výsledku každého, koho jsem do mystiky zavedl.

Teď se už čas zcela naplnil, a proto kdybych stále setrval u svého rozhodnutí čekat, dočkal bych se zhroucení do stavu zničení. Zkušenosti mě totiž varují, že bych na „věčně bojující“ mohl čekat dalších 10 až 1000 let, pokud by oni přežili. Ten „boj“ se jim totiž stal jejich přirozeností a sotva by se bez něho obešli, protože asi vědí, že na světě se musí jít stále vpřed.

Dnes tedy, abych se mohl s těmi „starými“ dohodnout, potřeboval bych, aby konečně měli ten svůj boj dobojovaný. V mezidobí 10 až 45 let musí už přece člověk doznat svou porážku, nebo zakotvit svou mysl nad světem jako ušlechtilá, duchovně vyspělá a v novém duchu regenerovaná bytost. Není-li tomu tak, pak tu je nějaká neomluvitelná zkaženost, která mystika dělá horším, než

je každý běžný světský člověk, protože ten je alespoň jednoznačný svými tendencemi.

Slýchávám někdy, že prý mne je na světě třeba, a proto kéž prý bych ještě žil. To tvrdě odmítám, protože časový limit pro mystický úspěch těmi 10 až 45 lety dávno překročili. Tím podle mne nyní ještě čekat 5 minut jako 1000 let je stejné. V dohledném čase se podle mých zkušeností nelze dočkat ničeho dobrého.

Právě toto uvědomění je ve mně zcela živé. Ostatní už zcela zapadlo, zhynulo. A vím dobře: kdybych byl dost neprozíravý, a proto se namáhal svůj pochod k apatii, k té „smrti zaživa“ brzdit, dočkal bych se titulu „ten věčně bojující“, označení to před duchovním pádem. Tak, uznáváje strážlivé skutečnosti, jsem vyřízen. Dobojoval jsem coby šermíř, ježž přemíra nepřátel vtláčila do nějakého kouta, odkud nelze uniknout s normální duševní a fyzickou výzbrojí. Naštěstí já jsem se připravil na podobnou eventualitu. Proto se nemusím cítit poražen; dohrál jsem pouze svou hru. Snad byla vznešená, protože se v ní nejednalo o získání ženy a peněz...

Chci připomenout: k „novicům“ není můj postoj tak příkrý. Toleruji fakt, že každý potřebuje čas na ujasnění toho, co se na něm požaduje. Teprve když to pochopí, tolerance přestává.

Právě proti této „conditio sine qua non“ jsem jednoznačně hřešil. Čekal jsem, že spolehliví přívrženci nauky jednou pochopí, že nemohou „stále bojovat“, a pak že skončí s bojem a začnou s vítězstvím. To se bohužel nedělo. Ten „boj se světem“ se těm „bojujícím“ vžil a s tím právě mnozí svůj život dožili. Mám se stále na to dívat, když vím, že nikdo z takto bojujících v tomto problematickém boji nezvítězil? Byl to ostatně i ten Míla, který zemřel v bludu, že existuje dvojí, zevní a vnitřní život. Proč? – Protože když už jej smrt svírala v menších a menších kruzích, ještě zaklesl dveře svého bytu nohou, aby snad S. nemohl vniknout do jeho bytu coby návštěva. Měl tehdy ještě ve svém pokoji svět, a když už ty dveře nohou nezakládal, měl tam jen smrt. Bylo to tak, jak jsem kdysi napsal Radimovi, když se rozhodl nějak svůj boj začít a vybojovat. Napsal jsem mu, aby se šel podívat do kostela na ty starce a stařeny

s krhavýma očima, kteří dávají Bohu to, co mají. A tak tedy člověk bojuje a bojuje, až zestará, a pak se domnívá, že to vyhrává, protože život je z jeho těla pryč, a tak nemá s čím bojovat.

Já jsem ta dlouhá léta nebojoval se světem, nýbrž s časem pro ty, kdo prodlévali v boji se světem. Kdybych však bojoval stále i tento boj, dopadl bych jako ty babičky a dědové s krhavýma očima: dával bych asi Bohu ty krhavé oči, protože bych už nic jiného neměl; tak bych „zvítězil“ asi jako ten J. J. s jeho plánem na ireverzibilitu životního procesu. Měl děvčata až do konce svého života, a proto tam kdesi v záhrobí má hlavu jako chuchvalec pouťové vaty. Co tedy mám dělat? – Asi jen dožiju své vítězství. Ten věčný boj o nic je na nic.

29.7.1973

Žil jsem celý život jako jehně vždy absolutně zranitelné okolnostmi. To kdyby byl někdo chtěl chápat, by mu pomohlo přenést se obřím a zcela jistým skokem za oblast zdánlivě nic neznamenajících mravních zkoušek, souvisejících s úspěšným zasvěcením. Ale ani to jsem nemohl nikomu dát jako pokrm pochopení. Tím spíše ne, protože tyto zkoušky vypalovaly ve mně i nejjemnější a nejkrytější vady, jež odstraněny umožňují dosáhnout absolutní nezávislosti toho vědomí já na bytí, nikoli pouze na těle. To však už je cesta po napjaté přetenké niti nad propastí. Tam pouze moudrost, získávaná nejhlubším a nejdokonalejším vhledem, může učinit člověka chodcem po této niti úspěšným.

Můžete věřit, že jsem po této niti přešel doslova krokem tanečním. Neexistovalo nic, co by mi bylo pokušením, i když jsem se pohyboval na nejtěsnějším okraji zevního zničení. Nikdy jsem ani v nejmenším pomyšlení se nechtěl zevně zachránit. A jak jsem nabýval mocné síly, hrozil jsem samému Bohu, že jestliže mé chování nezaplátí vytvořením snesitelných sociálních podmínek, že bude proklet do té míry, že se celá nebesa zřítí.

Konec mé pozemské cesty ukázal, že jsem stál na cestě skutečnosti a pravdy. Dožívám krátce relativní nezranitelnost i na této

cestě. A to všechno se mi zdá potvrzovat kvalitu mé nauky, již jsem cenil velmi vysoko před tím, než se to všechno uskutečnilo.

Když porozumíte, vezměte si z toho příklad. Neboť i nejmenší paktování se světem musí člověk zaplatit nedosažením se všemi jeho zlými průvodními jevy. Za takových okolností, totiž když jde jakoby za mnou, se jistě vykoupe v sirné a nesmírně otravné koupeli, ale to je úměrné jeho provinění v eonech předchozího života.

Toto mi bylo vždy jasné, a tak jsem podle toho žil, trochu zvědav, zda to fyzicky vydržím. Kromě toho jsem ani zničením těmito mocnými okolnostmi, jež tak vysoko převyšují odolnost člověka, nechtěl dát jiným „špatný příklad“. Toto vědomí mi dalo rozum a sílu překonat nebezpečí celkového zničení.

Nechť vás toto mé přiznání nesmírně posílí na stejné cestě. Neboť není jiné cesty než cesta bezmocnosti, na níž se člověk živí ne svou tzv. šikovností, nýbrž diamantovou vírou. A tato cesta je krásná, i když může být vidět, že poutníka na ní mnohé věci zevně ničí. Ta diamantová víra činí zkoušky snadno únosnými.

Jděte tedy za mnou k svému vlastnímu dobru i k dobru jiných!

14.9.1973

Přikládám dopis od Romana; snad z něj poznáte, že Roman se mění, že bere na sebe celý úkol, jak jsem to na něm chtěl, a tím už dojde samo k tomu, že bude jiný, než byl. ...

Vůbec se teď se mnou děje mnoho věcí, jež byly desetiletí jako mrtvé. Je to mystika, boj o zanechání nauky ne už jako až dosud ode mne ke konkrétním jedincům, nýbrž zase kdesi vůči prostoru, a to v jiné pozici, v jiném mém stavu, jenž se dá nejlépe vyjádřit ve stavu bez tvůrčích možností kdesi v říši příčin. Mohu tvrdit, že výhledově to není tak špatné, jako tomu bylo až do nedávna.

Tímto se stává skutečností, že dožiju svůj život v zápase, o němž jsem přesvědčen, že by se v něm nikdo nevyzval – aniž bych chtěl kohokoli podceňovat. Mám za sebou dlouhou dobu pozorování

druhých, jak znovu a znovu upadali do „řešení“ osobních problémů, které měli mít dávno za sebou. Byla to tedy podle mne cesta tu málo na výsluní vedoucí, tu zase se obracející do hlubokých propastí. A toto kolotání bylo příčinou, že jsem z toho všeho, z těch vztahů vyšel; ne že bych chtěl, nýbrž že vše dozrálo a byl jsem z toho zkrátka vytržen. ...

Každý by měl žít v přítomnosti s důvěrou v nejlepší. Pak jeho cesta bude vzletem a nikoli únavným putováním. Takový člověk posvětil každý okamžik a jeho osud se tím začne měnit. To, co straší zlými a mátožnými předzvěstmi, bude prosvětleno a překonáno, neboť z nitra člověka se na to vylije štěstí, jež bude trvat.

Co si myslíte o tom, že mohu ještě dnes, kdy vím, že každá možnost něco podniknout a vykonat zmizela, mít naději, že nauka přežije? – Bylo to to, že jsem vždy žil v přítomnosti, aniž bych zavíral oči před špatnými výhledy a předpoklady v ní. Proto jsem měl smysl pro i nejjemnější ukazatele předzvěstí příznivějších a to mi po skončení mé aktivity zůstává jako postřehy relativně dobrého do budoucnosti. Tolik jsem tedy udělal já pro lidi s naukou, která jedině je může zachránit před katastrofou přivoděnou šílenstvím světskosti. A protože to šílenství bylo neměřitelné, mluvím o relativně dobrém, co může být v budoucnosti. Pro to šílenství nebylo dědiců nauky a pak pouze věci „svaté matky magie“ jsou těmito ukazateli poněkud pokaženy. Je to dědictví zanechané majetným, když nemá svých dobrých potomků. Takové dědictví přijde vždy v niveč. Leda by tu také platila magie, která by neviditelnými zásahy řídila dědictví do nějakých užitečných rukou. Realista v takovém případě nemůže věřit, že mu magický zásah vyjde v celém rozsahu; tak já jsem na tom s naukou.

Co však? – Odcházím vlastně a vy nějaké možnosti máte; tak s nimi naložte tak, jak tomu rozumíte. Já jsem budoval nauku tak, že jsem ji viděl detailně vykreslenou a stále a stále jsem tuto představu vykresloval do prostoru, až mě životní síly opustily. Teď jsem spokojen, že jsem donesl břemeno až na konec. – Kdo nečiní jako já, nebude mít tak klidné svědomí. Prostě pro mne a podle mne jsem už víc udělat nemohl. Dům je postaven ve sféře představ

a o tom magie soudí, že bude zrát nezávisle na všem. Neboť prý každá představa zraje ve skutečnost. I omyly a zrahy, jež jsou vlastně také vždy nejprve v představě.

Tak – napredujte... Jde to, jde to, jde to. Jen svou osobnost musí každý opustit a žít svému neobměnitelnému ideálu. Že to jde, to vím ze zkušenosti, která zpevněla za 47 let, kdy jsem dosáhl probuzení.

21.10. 1973

Není ve mně nic, co by můj poměr k mystikům vůbec zhoršovalo. Jenže dnešní můj stav mi připomíná, jak marné bylo všechno mé snažení, a proto vše obracím k otázkám sebeobran, abych dalším čekáním nedospěl k momentu, kdy by mi ujely nohy do celobytné zkázy.

Kontrola, zda člověk pracuje na svém zvnitřnění, tedy je. S postupujícím zvnitřněním stoupá vnímavost ve věci okolností a také zotřování reakcí na ně, pokud se člověk vůbec rozhoduje tyto reakce nechat proběhnout. A to jsem právě s výjimkou dr. H. u nikoho nezjišťoval. I když si můžeme myslet, že dr. H. měla k dnešnímu svému duševnímu stavu vrozené dispozice, pak špatně chápanou mystikou by o ně přišla. Protože nepřišla a navíc se uplatnily (ty dispozice) i v otázkách mystiky, pak skutečně dobře usilovala, byť třeba nepochopila jak a v čem. Prostě se stala tzv. introvertním typem, což v naší řeči znamená, že „vstoupila do proudu učení“ a já mohu snadno vypočítat, jak a kam to s ní půjde dále. ...

Toto mé vyznání ovšem neznamená, že je pro vás všechno ztraceno. I já, když jsem dosáhl realizace, stále jsem narážel na symbol „vlasu“, čili na obrazec, že se pohybuji na poslední mezi pravdy. A to jsem si vskutku nedovolil třeba kouřit, abych oklamal jasnovidce. Nic však ve zlém. Toto je pouze viditelná položka v účtech, jež se rozkládají k revizi. Však když budete volat jako já při první realizaci, že už budu hodný, vše se může obrátit v dobré.

28.11.1973

Domnívám se, že postupuji dost logicky, abych mohl být pochopen. Mé stanovisko se zpřísnilo až potom, když došlo k tomu, že jsem musel pustit to, co jsem stále držel kdesi ve vnitřním světě, a to pro zdravotní stav. To mě totiž dovedlo k závěru, že „to takhle nejde“ a že bychom tedy byli na začátku, až bych „odešel“; pak by mohlo vzejít mínění, že co tu až dosud bylo, nebylo nic, samozřejmě po celou dobu, co jsem tu byl. Když vzhledem k tomu pomyslím na ty jiné, u nichž to bylo také tak, chci se vyhnout tomu, abych já byl považován za viníka.

Je jisté, že kdyby všichni pracovali tak, jak jsem nabádal, toto nebezpečí na pověsti by tu být nemohlo. Už by tu byly konkrétní výsledky, nejlepší to faktor a argument, jenž nedovoluje, aby takové nebezpečí na pověsti mohlo vzejít. Nejde tu o mne a ty, s nimiž jsem byl a jsem dosud v kontaktu, nýbrž o ty, kdo budou hledat, přijdou a případně uvidí. A to je to, co mě žene k zásadním zásahům. Nadneseně bych to řekl takto: ať ti ostatní, kteří se mnou byli v kontaktu, si počínají jakkoli, jen když já včas odtáhnu, abych za těmi, kdo měli podle mne pracovat a nepracovali, vůbec nefiguroval.

Vzhledem k této věci může jistě každý napnout své síly, aby třebaš až nyní se dal do pořádku a případně mě reprezentoval. Ale v této věci se nyní prostě cítím ohrožen, že když někdo moudrý by četl má díla a pochopil, pak by se musel divit, vida „věčné začátečníky“.

Ani nevíte, jak se cítím na konci svých sil, možností a odolnosti. To je pro mne kategorický imperativ, abych se nějak moudře zachoval. A musím se zachovat tak, jak sám rozumím, že je to moudré. Dokonce právě vzhledem k tomu vidím, jak nezbytné je odtáhnout se.

Je dost toho, že „bydlím obnažen“, věc to, která je tak ošemetná, že i já bych na tom všem mohl ztratit svou duchovní cenu, již jsem dobyl. A závazky, jež vyplývají z mého začlenění, nevidím jako věc, již lze s lehkým srdcem odhodit. Tak vznikla otázka: jak jednat, aby se nikomu neublížilo v mezích jeho pochopení a člověk sám z toho vyšel se „zdravou kůží“? Z toho důvodu jsem na stanovisku, jež může přivodit náhlé rozhodnutí, jež asi také nikdo

nepochopí. A proto i zde si nemohu nechat radit. Prostě беру na sebe všechno, co je, bez dovolávání se nějakého pochopení. Ještě že jsem býval dost jasnovidný, že mi dnešní situace logicky vychází. Jinak bych si musel o sobě myslit, že jsem nikdy ničemu nerozuměl. Tím je možné, že si po mém případně ztřeštěném činu budou moci jiní myslit, že jsem nikdy ničemu nerozuměl. Na tom však člověku v mé tísní málo záleží. ...

Snad alespoň Tobě, paní Helenko, bude z toho, co jsem teď napsal, jasné, čím jsem veden ve svém počínání. Cítím velikou zodpovědnost i vůči sobě i vůči nauce. Malá chyba v rozhodnutí a počínání může kromě zřícení se do duchovní propasti jiných přivodit i zřícení mé osoby. Soudím, že by nebylo dobré zatížit jiným karmu tím, že nesprávným chováním bych také spadl do duchovní propasti. To znamená, že vztahy vy všichni na straně jedné a já na straně druhé ukládají každému odpovědnost v počínání, aby neslo jen dobré a nikoli zlé ovoce. A tak zdánlivě jízlivou poznámku, jistě bez jakéhokoli pohnutí a výčitky: nelze si zakouřit, aby byl guru usvědčen z ne-jasnovidnosti. Říkám bez pohnutí a výčitky, jak tomu vpravdě je. Buď to tedy jen připomínkou, aby se jednalo poctivě.

Mluvím o minulosti, která buď mrtva. Pro přítomnost platí, že opětne pozvednutí se i za trochu změněných okolností může být významově dobré. A když už se mluví tak otevřeně: já nejsem ani nepřátelský ani mrzoutský, nýbrž obezřelý úměrně k obtížné situaci, v níž se nacházím. Proto se na starém změnilo pouze to, že niterně abstrahuji od úsilí těch druhých, kdežto dříve jsem se do něho nějak angažoval. ... Ideály jsou tedy kdesi „fuč“. Snaha vrůst do lidstva a proudit v jejich krvi přestala, protože přes všechno mé úsilí jsem nemohl vytvořit příslušné podmínky. A tak: velký odchází bez konfliktu v srdci, smířený s každým a přátelský ke všem. Co kdo by chtěl více? – Doba práce přešla a já přijímám se stejným duchem i rozpad všeho, co jsem tvořil, jako kdybych to byl vytvořil. Byl jsem stejně vždy blázen posedlý vidinou osudů světa. Ale k tomu jsem se přiznal už dávno paní Kristě. Řekl jsem jí, že to je se mnou tak jako v té pohádce o kuřeti, které chtělo jít do Dowefieldu, aby svět nezahynul. Kdybych v tom neměl pre-

cizní systém, zahynul bych jako to kuře z té pohádky, jemuž cestu ukončila liška.

31.12.1973

Se mnou věci vypadají tak, že mi je život únosný, pouze když se myslí a vědomím uzavřu v sebe a vyloučím z mysli vše, s čím jsem byl až do nedávna v kontaktu. To jsem ovšem nikdy nevyhledával; taková je tedy moje nynější situace. Když tedy budu mluvit v minulém čase, mohl bych říci: škoda, že pokud jsem byl se všemi v kontaktu, nevyskytl se nikdo, kdo by byl na mne navázal a v mých snahách pokračoval. Že se to nestalo, musím zjišťovat, že i když St. se chápe toho, co já jsem dříve sám dělal, přece jen tu vzniklo nějaké vakuum, jež nevím, jak se vyplní.

* Josef Studený

27.8.1973

Jde o cestu svobody. O cestu systematického vysvobození sebe po malých částech ze vztahů a příbuzností s celým zevním světem. ...

Mluvím o tom, že člověk, když tak pátrá, hledě po sobě, na celou bytost a ve všech jejích částech, nachází vždy ozvy té příbuznosti, již lze rušit tím, že v těchto částech své bytosti si uvědomí dřív poznanou duchovní svobodu, prožitelnou paušálně, jako duševní nebo prostě vnitřní stav.

Když jsem právě toto poznal, poznal jsem i skutečnost, že si tím z vlastní vůle otvírám dveře do absolutna hlásícího se v pocitech jako prožitky bezmeznosti. A právě zde se mi objevila ona strážkyně prahu, která se mnou jednala velmi zdvořile pro mou schopnost evidovat všechny detaily v osvobozujícím procesu z vlastní vůle zaváděném. Věděla, že nemohu být sveden na scestí tím, že

by mi „podstrčila“ nějaký stav, nějaký pocit, který bych omylem považoval za stav svobody, aby ona mohla v mezidobí, než bych se vzpamatoval, vykonat dílo zkázy – přivést mě na scestí. ...

A protože já jsem na tomto dnešním Tvém stupni dobře poznával tento počínající se stav nějakého dobrého druhu pravé svobody, začala strážkyně prahu po čase se mnou vyjednávat, jak bych se měl zařídit kvůli rozvinutí svého osobního dobra. Rozpoznal jsem dobře, jaký to rozdíl v té strážkyní prahu doporučené svobodě, odmítl jsem. Tak se stalo, že jsem odhalil skrytou a téměř zcela zavátou stezku buddhů.

Tato stezka spočívá v tom, že člověk právě rušením příbuznosti jednotlivých částí, složek, ba i atomů svého bytí, vypreparuje svou bytost z přirozeně akceptovaných vztahů svého bytí právě z té celkové a nízké příbuznosti s lidstvem a pak už jen hlídá, aby tu cestu z těchto a do těchto vztahů neztratil, aby vždy zůstala pro něho otevřena. Neboť stav buddhy se může pokládat za pravý pouze v případě, že člověk je vždy osvobozen pro udržování si těchto dveří stále otevřených na jedné straně a stále zase připoután *vědomím* příbuznosti sebe se vším existujícím. ...

Člověk nesmí kvůli sobě ztratit z procesu uvědomování lidstvo. Nesmí se však jím nechat vstřebat tak, aby se v něm rozvinulo zproletarizované cítění a uvědomování. Jen tím se stane tzv. regionem, inspirujícím vůdčím činitelem nebo faktorem lidstva. ...

Ta „moje cesta“ není nezajímavá a truchlivá, nýbrž skvělá a obšťastňující. Jen svůj vkus musí člověk změnit. Musí se vzdát myšlení na blaho pocházející z plného břicha a s ženou v posteli, nýbrž chtít blaho toho duševního uvolnění, jež se nás může zmocnit, když se dostaneme do pohody plynoucí z ideální čistoty vzduchu a prostoru přírody.

31.12.1973

Utopil jsem karmu prokletí v pocitech sounáležitosti se vším, co je, a to se mi zdá zavazovat, abych – kdyby už ode mne nikdo

nežádal něco z nauky – alespoň svůj stav indukoval do živoucího celku třeba jen bezadresně. Prostě jsem ochoten opustit tento svět pouze ve vědomí sounáležitosti se vším existujícím, dokonce v nejvyšším duchovním stavu, jaký znám. ...

Já prostě chci být nějakým tím zákonem života a přírody a v tom stavu počkat, až bude všechno spasené. ... A když si člověk zvykne na sebe nemyslet a se sebou nepočítat, pak se mu taková cesta zdá docela dobrou a přirozenou.

Je přece hrozné dívat se na to, jak by ti hledající stále chtěli spasit svou mravně prohnitou osobitost, aby mohli vidět, aniž to ovšem zatím vědí, jak oni jsou spasení a jiní, ti ostatní, nespasení. A pak si stěžují, že nemohou být se svými výsledky spokojeni. – Proč nežijí v celku? Tam přece se najde absolutní spokojenost. Člověk přestává být odříznutou haluzí a je vším. Ta odříznutá haluz, ta individualizace, přece absolutní spokojenost nepřipouští. Čili je třeba dát do pořádku základ a nikoli své oblečení.

1974

LEDEN

* František Antoch

10.1.1974

Já se vůči Vám mohu cítit jako znalec Cesty v souvislosti s tím, když Vás budu opět a vážně varovat před vnuknutími. Já sám jsem se o ně nikdy neopíral; vždy jsem zkoumal „pozorovací postupy“, a když se ukázalo, že některý z těchto postupů mě zavádí do vnitřní nehnutosti, považoval jsem jej za dobrý. S těmi různými stavy, byť to byla realizace Slunce a mystická korunovace, nejsem na dobrém. Prožil jsem to všechno a vím, jaká to může být pro člověka mystická bludička. Jistě však mi z toho zůstalo to, že mohu chodit do nebe tak rychle, jako když silný muž nataženou paži pokrčí nebo pokrčenou natáhne – ale to jistě znáte. A to je zajímavé – snad – že během doby, když jsem takto navštěvoval nebe, se „moje košile“ měnila, až to skončilo jako na tom, že když už se tam objevuji, tak vždy už jen v těžkém zlatém brnění a s náležitým mečem. Jenže když o tom s někým vůbec mluvím, tak jenom proto, aby ti lidé viděli, že ten s tím brněním je „strejc Minařík“. Čili že o nic vlastně nejde.

* Helena Hrabussayová

16.1.1974

I já mám ten názor, že nemá smysl ono tělesné vegetování. A už vícekrát jsem myslil na to přestat vegetovat. Jenže ten tzv. vnitřní hlas příliš prudce reaguje na ještě nevyjádřenou otázku, zda skončit by nebylo lep-

ší. Proto se podrobuji; minulost ukázala ne jednou, že i když objektivní zjištění nedokázalo najít nic, co by ukázalo na smysl právě prožívaných osudů, přece dlouho potom, kdy už tyto osudy proběhly, mohl člověk, ohlížeje se nazpět, zjistit, že došlo k obohacení cennými zkušenostmi.

Kolikrát už jsem chtěl skončit se všemi vztahy k mystikům, protože to s nimi stále nešlo kupředu. A vždy ten hlas nechtěl dát žádné schválení takového kroku. – Neukázalo se, že když jsem vydržel, situace se tím zlepšila, ale zůstalo to, že můj cit byl zcela vyhlazen, takže apatie z toho vzešlá se zdá být hlubší, než si dovedeme představit, když uvažujeme o povaze čtvrtého buddhistického vnoru. ...

Jsem toho názoru, že když člověk spolucítěním vrosté v celek a pak se oprostí jako Míla, nezůstanou mu ani po smrti „kyselá hrozny“ života; apatie, která se mě už nyní zmocnila, žádné „kyselá hrozny života“ nemá a nevidí. Ostatně v soucítění se takové eventuality vylučují; vždyť je pak člověk ve všem jako dost dobře izolovaný jev, složka, buňka nebo činitel. ...

Mravní a tím i duchovní úpadek bytostí po Milaräpově životě způsobil, že „původních lidí“ není. Dnešní lidé se skutečně zdají být schopní pouze slyšené tlumočit. To ovšem není předpoklad zachování nauky, nýbrž pro její deformaci, když je tradována. Mílu jsem dostal tam, kde se člověk sám stává objevitelem „zaváté stezky buddhů“. Jiné ovšem je, že neplnil povinnost nositelů nauky. Pro mne je tu pouze jakýsi příslib, že někde, u něho už ne, může být nauka přenesena. Když Roman bude dobře plavat ve vodě, do níž byl hozen, i on se stane přímým objevitelem Buddhovy nauky. Proto projevují mírný optimismus. Musí se však ještě říci: uvidíme.

* Ladislav Sekerák

16.1.1974

Ta fungující záslužná karma je dobrá. Lze ji získat ještě v přítomném životě, jestliže člověk žije podle hesla nebo v mantře „Deus mihi omnia“. Touto mantrou se dá řešit všechno. Vyjadřuje oddanost

Bohu a ten, komu se vžila, řeší všechny své životní a osudové problémy právě jen její pomocí. A když je řeší, poznává se na něm, že je to skutečně zbožný člověk, bhakta, který už je Bohem chráněn.

ÚNOR

* František Antoch

2.2.1974

Než dr. K. odešel z tohoto života, položil mezi mnou a Buddhou rovnítko, a to podle kvalit Buddhova ducha. Váš předposlední dopis se tomuto hodnocení dr. K. mé osoby blížil. Tím jsem se viděl blížít se k mému dlouholetému záměru založit posloupnost guruů, jejímž jsem členem po Marpovi, ovšem přes Milaräpu.

Já to jsem, kdo tuto posloupnost uvedl opět do života. Jak to však už v oblasti mystické nauky bývá, Strážce prahu uvedení této posloupnosti do života nemůže bez odporu připustit. Proto se v mém osudu objevilo to, co v něm až dosud bylo.

Když jsme se nyní „spolu domluvili“, myslím s Vámi, spatřoval jsem v tom své vítězství nad Strážcem prahu, vítězství, jehož jsem už v určité formě, v říši příčin, dosáhl. Po tomto dohovoru s Vámi je mi tedy naprosto jasné, že jsem na dosah možnosti uvést znovu v život posloupnost v dynastii guruů školy kagjüpa, jejímž členem jsem se stal kvalitou první realizace.

Pokračovatelé této posloupnosti však musí uskutečnit stav absolutního odcizení se světu a životu lidí, stav, k jehož uskutečnění jste se pouze Vy tak markantně přiblížil. Proto:

Když už jsme se tak sblížili tím, že jste také pochopil, že mě asi duchovně nikdo nepředstihuje, byl bych rád, kdybyste pro každý případ dovršil své odcizení světu tím, že už do konce života nebudete nikoho z těch, kdo náleží tomuto světu.

Budte ve svém vědomí pouze svůj a nikoho z těch, kdo i jen náznakově patří tomuto zevnímu, hmotnému světu. V tom vidím, že byste to byl už jen Vy, kdo umožní tuto dynastii obnovit nebo znovu založit.

Já jsem ve svém životě nikdy nesvěřil svého zasvětitelského ducha nikomu, kdo nebyl světu odcizen v nejvyšší míře. A v tom stavu jsem rozhodnut i zemřít. Ovšem když mi Děs Prahu hrozil, že se mi mé dílo nepodaří, přece jsem nahlédl za zástěnu této ostré konfrontace a zjistil, že pro jeho záměry nejsou naprosto jisté předpoklady. A tak jsem se dožil ve svém už hroutícím se těle nadějného momentu, který slibuje, že dynastie guruů může být založena. Kdesi o tom píšu jako o počátku Višnuova věku, který se mi podařilo založit v říši příčin.

Chtělo to vždy pouze pochopení, které jste právě Vy ve svém předposledním dopise jasně vyjádřil. Dr. K. se k jednoznačnému mému hodnocení jako buddhy vyslovoval pouze stydlivě, jak to bylo jeho zvykem, když se měl přiznat k „živé“ ctnosti. Blízký konec jeho života, když už začal chápat mou klíčovou pozici, mi neumožnil vůbec se pokusit o založení dynastie guruů, jak vždy bylo v mém plánu.

U Vás nejde nyní o nic jiného, než abyste neodcházel z tohoto života světu zcela neodcizen. Když toto odcizení budete dodržovat, pak já, protože dovedu v těchto věcech pracovat rychle, mohu ledaco na tomto Vašem odcizení vytvářet.

O odcizení světu jsem Vám už psal v souvislosti s Vaším vlastním osvobozením. Toužíte po něm, a tak takto pro jeho dosažení pracujte. Však výsledek bude Váš.

Osvobození je tedy založeno na skutcích. To jakoby nevěděli ani Hejhalové ani ti nejposlednější chudáčci snaživci. To proto, že nebrali vážně příkazy nauky, především příkazy mravní. Ponechávali si vždy já nebo je předělali tak, aby stále mohli být světšší a – tak zapadli do světa rozplývajících se duchů, těch hříšných. Vy však svým odcizením se světu můžete mi pomoci ten „Višnuův věk“ uvést v život.

* Josef Studený

3.2.1974

Příbuzenství buněk: jen s tím se zápasí na vrcholu duchovního úsilí. Je to zlá věc; jak se však člověk odpoutá od světa, když to příbuzenství nezruší? ...

Jenom dokonalé odcizení od společenství jak lidských, tak ostatních bytostí, vytváří předpoklad k udržení jasu, jenž se na počátku jeví pouze jako jas před očima, který však potom se mění ve schopnost vidět nebeské bytosti, vidět do nebe, chodit do nebe a získat vědění neporovnatelné, buddhovské.

Lidé si stěžují na to, že nemají úspěchy. – Ať zruší příbuzenství buněk s lidstvem prostřednictvím absolutního vzdání se rodiny. Pak nebudou muset trpět strachem před smrtí a vším zlým, s nímž jsou v pocitovém kontaktu. ...

Ostatně vzdávající se vždy dost těžce krvácí svou světskost. Protože druzí nekrvácejí tuto světskost, nejsou hodni osvobození.

Co je jim platné, že jsou lechtáni nějakými stavy a mystikou vzbuzenými emocemi? Jsou vždy světšší, a proto se musí vracet do světskosti, i když procházejí vytrženími. A nikdy v nich nemůže vzejít poznání podepřené jistotou: dosaženo vykoupení, dožit život čistoty. Totiž oni nikdy nežijí život čistoty, jenž vyžaduje absolutní vzdání se světa, tj. ve všech jeho podobách, formách, působeních, projevech. Za to, že nežijí život čistoty, musí trpět jako ptáci, kterým byla přistřižena křídla, a ten střihač jim přitom stříhl trochu do masa.

Ani nevíš, jak dobře vidím a sotva dovedu nevidět, jak za mnou přicházejí ti, kdo nechtějí žít život čistoty, a tak se mnou smlouvají, jak by mohli dosáhnout, aniž za to zaplatí duchovně vyžadovanou cenu. ... Držím-li já cenu v podobě nezničitelné jistoty, že jsem dosáhl vykoupení a dožil život čistoty, pak v tom je zapláceno i za úsilí pozvednout jiné k světlu poznání a osvobození. To spílání, s nímž jsem se v životě potkával, zdá se mi, tuto mou jistotu učinilo nezničitelnou. Prostě je to tak, jak jsem to poznával v období druhé realizace: člověk si myslí, že pomáhá druhým a pomáhá sobě.

Zdá se, že druzí zřikání, jež dobývá z těla krev, přijmout nedovedou. To znamená, že Kristus, jak mu lidé říkají, svou krví druhé neosvobodil. Ale fanatismus se jí na svět přivedl. Je tedy vidět, že každý skutek dobra, o němž jako o takovém konající uvažuje, má vždy v sobě semínko zkázy. Je patrné, že tomu indiští mudrci

rozumějí lépe. Ti špičkoví znají pouze výraz „vzdát se“. Když se člověk zřeknutím stane vládcem vesmíru, cítí se pořád malým člověkem, který zhasne ve své moci, tedy bez přání po něčem. Tam nutno směřovat!

* Hana Kurzová
6.2.1974

Dr. K., který ke konci svého života šel do takové hloubky mystické problematiky, vyslovoval údiv nad tím, jak mnoho jsem zpřesnil terminologii v oblasti vnitřního života, jakou práci jsem udělal na tom, že jsem převedl náboženské termíny na fyzikální a fyzikální na mystické.

Právě touto prací jsem chtěl zpřístupnit mystiku a její inventář lidem myslícím v běžných pojmech, lidem nenáboženským, kteří ovšem myslí vědecky. Budoucnost ukáže, jak dalece jsem mystiku po této stránce posunul vpřed.

Nelíbí se Vám výraz kvalita. Ale i Vivekánanda, když mluví o sat-tvě, rádžasu a tamasu, říká, že to je vlastnost nebo jakost přírody, tedy zase kvalita. Já sám mám přesvědčení, že kdybych smutek, radostivost a nesčetné jiné stavy ducha nehodnotil jako kvalitu, pak bych asi učinil mystiku lidem tak nesrozumitelnou jako třeba J. Böhme. ...

Radost je kvalitou, smutek je kvalitou, vytržený duch do nadsvěta je kvalitou života i propadnutí do zhýralosti je kvalitou. Neboť to všechno není člověk sám, nýbrž pouze jeho vlastnosti nebo jakosti. ...

Mystika je podle mne psychologii svého vlastního typu. Když ji člověk správně použije, pak to bude on, kdo dosáhne a uskuteční, a žádný jeho a jím samým nepochopitelný faktor nazývaný nadjá, supermind nebo Svědek. Co s těmito kvazičiniteli? Když se např. Brunton rozlítal na Maharišiho a zavedl se na gurua s rázovitým pojetím jógy, jak svůj výplod nazýval, byl to on sám, kdo to provedl

a žádné jeho nadjá. Toto nadjá totiž vyniká nad hladinu podvědomí při utřídování psychologických faktorů, ale jinak to není žádný bhoktr, proživatel.

* František Antoch

8.2.1974

Budu mluvit, jako když fantazíruru. Především však: rozumím Vašemu dopisu ze 4.t.m., že se budete snažit být v sobě samém, sám, odpoutaný od celého světa v nejširším rozsahu smyslu tohoto slova, tedy odpoutaný i od svých nejbližších.

Tímto se dostávám tam, kde jsem chtěl jednou za tohoto svého života být. Totiž už v roce 1946, při mé druhé realizaci, se mi podařilo položit základ nového věku, jež jsem označil za Višnuův. To se událo v říši příčin.

Byl jsem za celou tu dobu vícekrát v nebi kvůli této věci a tam jsem právem tohoto skutku žádal, aby „divoká situace“ hrozící nám den ode dne, byla pomocí těchto nebeských bytostí buď změněna, nebo alespoň zmírněna. Vždy jsem se tam setkal s námitkou, že to nemám s naukou přenosu v pořádku. A skutečně. Nikdo až dosud z těch, jež jsem vedl, nesplnili podmínku vykládanou jako absolutní odpoutání od světa, absolutní zřeknutí se ho. Až nyní Vy to slibujete a přitom zcela zřejmě víte, co slibujete a o co se jedná. Obrazně vzato jste tedy první a jediný „spravedlivý“ ze Sodomy.

Až si ověřím, že našemu dohovoru dobře rozumíte, vypravím se zase do nebe, abych tu zase vyslovil své přání nebo žádost, nyní pro mne už za lepších podmínek. Nebudou už moci namítat, že to s naukou o přenosu nemám v pořádku, a proto nečekám žádný odpor. Mne totiž ty bytosti znají.

Pro Vás v této věci to neznamena nic kromě splnění příkazu dokonalého zřeknutí se světa. V osobním pojetí to pak pro Vás znamená skutečné duchovní osvobození, odchod z tohoto světa bez nutnosti opětového návratu, vlastně pouze splnění Vaší vlastní tužby.

Když jsem v roce 1946 tak intenzivně pracoval v říši příčin, byl jsem v poměru k těm, s nimiž jsem se stýkal, v takových podmínkách, že jsem se často vyjadřoval, že uskutečnění Višnuova věku může trvat i staletí. Doufal jsem však, že za neporozuměním druhých existují i lepší možnosti. A tak vlastně až na konci svého nynějšího života, tak často otrásán v důvěře a zklamán druhými, docházím k přesvědčení, že své předsevzaté mystické dílo přece jen dokonám.

Jisté je, že poznání, jež vyvolaly všechny nepříznivé události v tomto dlouhém mezidobí od roku 1946 dodnes, mě naučilo nevážit si ničeho, co jiní v mystice hledají, naučilo mě neškemrat o své vysvobození, nebudovat nic v oblasti osobních, byť ryze duchovních možností. Právě vlivem tohoto poznání jsem se naučil na sebe nazírat jako na jednu buňku „těla lidstva“, čímž jsem byl s lidstvem v těsném kontaktu a nezemřel jsem tedy na poruchy těla.

Teď už je všechno za mnou. Už před svým sblížením s Vámi jsem vlastně nazíral na svou bytost s jistým opovržením, s přesvědčením, že o její osvobození se netřeba starat. A tento postoj jsem poznal jako příjemný. Prýští z něho pocit svobody, již dr. K. bral z přemožení pohlavnosti.

Pro mne tedy všechny takové „ctnosti“ ztratily význam. Co z toho, když někdo sám jako osoba svítí svatostí? Snad sebeuspokojení, něco, co jsem já vždy hledal pouze v zapojení na celé lidstvo, byť jako jeho jedna buňka. A tento postoj mi umožnil žít stav čtvrtého buddhistického vnoru, onu snad absolutní apatii, na niž se běžně brzy umírá.

Tyto stavy nejsou pro jiné lidi; zhrozili by se se do nich ponořit. Já však mám zkušenost, že to je příjemné, protože to je absolutní osamocení. A přece při tom lze udržovat jakési okrajové vztahy k hledajícím; to je v těch stavech též příjemné.

Za to dlouhé mezidobí jsem mohl snadno upadnout do beznaděje pro chování druhých, kteří ani zdaleka neuvažovali, co znamená skutečné vzdání se světa. Měl jsem však dobrou víru, a proto nemusím jako nějaké z těch „parádních nebeských bytostí“ na čas svítit; vím, že se taková sláva jednou opotřebuje, protože např. ve stavu člověka se může stát, že vznikne pocit žízňě, a pak pouhé

napití piva způsobí, že samozářnost zmizí a člověk opět začne putovat světem lidské karmy.

Vidím spásu v duchovním zapojení na lidstvo jako celek. V tom smyslu lidstvo vykvétá do nějakého egregora, který nezmírá, ale jistě se přepodstatňuje, aby posléze se stalo totožným s nejvyšším já sídlícím na prahu absolutna. Když se zřeknete světa v celém rozsahu, i Vám se tato cesta k nesmrtelnosti otevře. A kdybyste si myslil, že vzdát se světa není pro Vás vhodné, pomyslete si, že smrt těla Vám také všechno vezme a jen zbývající vůle k životu Vám bude tkát pletivo nového bytí s provázející nevědomostí. Tak tedy: vzhůru, na cestu svobody!

* Ladislav Kadeřábek

11.2.1974

Píšu Vám proto, že obvykle je mi líto lidí, kteří vyvíjejí úsilí o dosažení duchovní dokonalosti a všeho, co s ní souvisí, a přitom nemají úspěch. ...

Štěkáte na měsíc, když určujete, jak je to s mou inteligencí etc. Vy přece nevíte, jak to s naukou je. Nemyslete si, že mám zájem na posbírání nějakých apoštolů, kteří s pěknou fasádou zbožnosti připravují svět na krveprolití a války. Nebo snad po Kristu Pánu války nebyly? – V jeho jménu se vraždilo; ve jménu Buddhy žádná válka nevznikla. Žádná křížácká tažení za účelem „obrácení pohanů na pravou víru“ třeba s jejich vyhlazením. – Tak takhle já nauce nerozumím. Proto je moje nauka „nesvatá“, lidská, snad světská, ale dobrá. Nenutí pozvednout meč proti „nevěřícím“.

Měl byste se tedy mírnit. Než psát o tom, jak to vidíte, by bylo lépe, abyste si řekl, že těmto věcem nerozumíte. Máte přece dosti nezaslužnou karmu, abyste ji musel rozmnožovat utvrzováním se ve falešných přesvědčeních.

Pravím znova: píšu Vám proto, že mi je líto hledajících, kteří se snaží tak marně. Mé psaní by Vám mělo posloužit k domyšlení se, kde je u Vás „zakopaný pes“ neúspěchu.

Chci-li Vás niterně hodnotit, jistě jste vstoupil na cestu správné snahy. Neměl byste jen chytat se negativních emanací své vlastní bytosti a místo toho mít víru ve všechno dobré do té míry, aby se tato víra stala tvůrčí silou. I zcela zkažený člověk se může dostat do nebe rázem, když se kvalitou svých nálad k tomu přizpůsobí a vírou toto tvůrčí snažení dovrší.

* František Antoch

14.2.1974

Ze svého dětství jsem si odnesl jednu pro mne velmi zvláštní zkušenost nebo snad jen poznatek. Když jsem byl v r. 1917 velice hladový, vyžebal jsem si v jedné chalupě buchtu. Jak jsem byl šťasten, než jsem do ní kousl. V tu chvíli jsem nebo mé tělo se vzbouřilo odporem. Byla to buchtu z fazolové mouky, hořká a odporná, i když s nějakou vnitřní náplní. Ty buchty ti lidé pojídali. A já jsem na jedné ztroskotal, i když to bylo po tom, kdy jsem téměř zemřel na následky každodenního pojídání kedluben uvařených ve slané vodě se vším všudy, tedy se slupkami a listy.

Když jsem začal askezi, připomněl jsem si tuto věc a propracoval jsem se tím k pochopení, že askeze není „řezání si pruhů kůže z těla“ nebo jiné podobné libůstky, nýbrž především apatie vůči tomu, co se požívá. Prostě pochopil jsem, že jako sv. František má člověk krmit „bratříčka oslíčka“ velmi rozumně, umírněně a skromně. Bohužel jsem to plně pochopil až potom, když jsem flancem se zdržováním se masité stravy své tělo náležitě poničil. ...

Když jsem ještě často chodíval do nebe, přiznal jsem se zde na zemi, že mě tam vítají jako velikého asketu. Jedna nezdrženlivá pusa se mě tázala, v čem vlastně jsem já asket. Jenže ono se na zemi neví nic, kdežto v nebi přece jen vědí, že zastavit duševní činnost až do stupně jejího definitivního ochromení, je výsledkem nesmírně tvrdé askeze, při níž člověk ani tak dalece nedbá na to, aby když si sáhne na břicho, nahmatal páteř, a když dozadu na

tělo, nahmátne kůži břicha, jak se to stalo nebožtíkovi Buddhovi, než pochopil, jak se to s tou askezí má.

* Hana Kurzová

27.2.1974

Když ke konci svého života dr. K. začal správně žít, a proto začal správně chápat zákonitosti vnitřního života a vývoje, vždy když dospěl k nějakému odhalení v těchto věcech, jsem buď já, nebo on zapředel rozhovor k tomu se vztahující a pak jsme mluvili o nových věcech ve starých, opotřebovaných termínech. Jiným bylo jasno, že si nějak moc rozumíme, ale oni nerozuměli. Pracně se snažili to, co jsme říkali, vpravit do regálu, který měli ve své hlavě, ale protože byla slova přece jen jinak seřazena, nebyli schopni přeložit naše řeči do emocionální soustavy svého nitra. Proto: to nejsou termíny, jež Vaši důvěru činí nedokonalou, nýbrž je to Vaše stará přirozenost. Zabte ji a porozumění se dostaví i při používání starých, snad otřepaných termínů.

* Jana Majrichová

28.2.1974

Já jsem, dejme tomu, z toho blázince, který jste prožila, vytěžil realizaci. Ovšem jediné proto, že jsem vytušil, jaké nebezpečí plyne z toho, když místo setrvávání myslí na zemi bude má pozornost stržena probíhajícími procesy. A tak ze zákulisí těchto bláznivých stavů vystoupili bohové, démoni, brahmové a veškerá jiná havěť neviditelná. Když se vše uvedlo do klidu, poznal jsem život se všemi jeho mechanismy a mechanickými procesy, jež psychické dispozice jedince dokáží překládat do kategorií mystického života individua. Tím se stal můj postoj ke všemu zvláštnímu zvláštní.

Vycházím z toho, že pouze osobní postoj dělá z malinkých náznaků zvláštních vjemů mystický svět s jeho naprosto reálnými významy, nebo bezcenná vnitřní pohnutí, jež mohou prožívajícího jedince kvalifikovat jako duševně vychýleného. V tom se vyznat je však nadmíru obtížné a já sám nemám prostředky, abych do toho někoho dobře zasvětil. Když totiž někoho zatěžuji zkouškami mystického vývoje, může z toho dost snadno udělat nelogickou oblast mystických zázraků, čehož já jsem naprostým odpůrcem, protože mám rád, když lidé zůstávají duševně zdraví.

I malé výchylky duševní při snahách mystických se mohou ukázat jako předchůdci hlubokých psychických vad, jež ovšem já nechci nikdy podporovat. Tím jsem si zde vysloužil pověst člověka bezcitného k hýčkaným mystickým prožitkům, zde zase pověst člověka v mystických věcech rafinovaného i pověst břídila, jenž těm mystickým bláznům nesahá ani pod kolena. To mě však nebolí, ba ani nevadí; vím pouze z toho všeho, že úkol skutečného mystického gurua je těžký a sotva splnitelný.

BŘEZEN

* František Antoch

13.3.1974

Nemyslete si, že s tím nebem je to jen „moje specifikum“, jež vždy nemusí platit. Není to totiž dávno, co jsem projevil sympatii muži, o němž jsem sám od sebe věděl, že ve svém zasvěcení bude mít překážky. Intervenoval jsem za něho v nebi.

Nebeské bytosti se na mou intervenci vykrucovaly, až už „mě to otrávil“, a tak jsem chtěl z nebe odejít. Když jsem odcházel, ty nebeské bytosti až zajádlovaly, že sice on ne, ale jeho paní... Znechucen jsem odešel a uvažoval, proč on ne a ona ano. Když už jsem s pochybností na tu maličkost přišel, tak jsem se v té záležitosti do nebe vrátil – po delší době. A oni v souhlasu s mým zjištěním konstatovali, že je skutečně hříšník, protože je člověkem hospodárným.

A teď už vím v souhlasu s míněním nebešťanů, proč on „ne“ a ona „jó“ atd.

DUBEN

* Helena Hrabussayová

23.4.1974

S tím zdravotním stavem to není tak, nýbrž je to horší. To však neznamená, že to druzí mají respektovat do důsledku. Stejně této stížnosti nikdo nevěří; lidé rozeznávají pouze zdravé a mrtvé. Mezi tím není pro ně nic. Však až dozraje můj blud bódhisattvismu, asi vyhodím každého. Zdá se však, že člověk spíš zemře, než aby mu narostl rozum. Totiž můj názor na ty styky: žiješ, a proto máš povinnosti. Choroby jsou tvou soukromou záležitostí. Vyhražuji si tedy pouze ochranu kdysi ve mně zrozeného Krista; toho nenechám roznést na kopytech věčně pochybujících, kteří nejsou schopni vyvodit ze svých omylů, že by se měli učit a nikoli přesvědčovat guruy, že tomu sami dobře rozumějí a potřebují pro svou potěchu pouze potvrzení jejich mínění. Zkrátka: svět je prostředí nepředstavitelného zmatku. Jen mínění v něm narážejí jedno na druhé, aby bída byla upevněna rakovinnou boulí sebevědomí.

Tak tady, v tomto dopise, mě máš takového, jaký jsem. A druzí? – Ti asi těžko pochopí, že mám plný nárok na to být takovým, jakým jsem. Myslí si, že bych přece mohl až do konce života setrvat ve stavu, v němž jsem byl jejich guruem, pokud je chválím, ale přestávám jím být, když jim něco vytknu. To ta „zapomenuté paměti“ Votavová přece projevila tak krásně: „Já že mám osobnost?“ A bušíc se ve svá plochá prsa jako gorila vyzývající nepřítel na souboj, si v mysli dodala: „Ať se mi někdo odváží něco podobného vytknout.“ Tuším, že právě na tuto chorobu duchovně zemřela. A to je dobře. Vzduch je o jednu Dimitrovku čistší.

* František Antoch

23.4.1974

Ted', když jsme se spolu sblížili, opakuje se téměř to, co se událo pouze ve spojení s mystickou realizací paní L.; také zjišťuji, že na to reagují nebesa Višnuova. Tím se cítím téměř u cíle svého života, jež jsem si vytknul: totiž abych v říši příčin připravil věk Višnuův a dožil se i toho, že bych viděl jeho uskutečnění na dosah sféry lidského života.

Pane Antochu! Nemluvím nesmysly. Uskutečnilo se tolik předzvěstí, jež jsem viděl v dosahu, ale dosud to byly pouze předzvěsti zlé. Právě to mě učinilo schopným předzvěstem rozumět – nyní je v dosahu předzvěstí, jež se mohou uskutečňovat, něco lepšího.

Lidé nevědí, jak se uskutečňují osudy světa. Nevědí, že je tvoří impulsy dané silnými jedinci; ostatní lidé jsou jen papíroví draci, kteří na takové impulsy vzlétají, budíce dojem, že to je pouze z jejich vůle. Nikdo neví, že jde o masu pohybující se tím, že ji někdo postrkuje. Proto když někdo je schopen držet jedinou myšlenku na jediný cíl dejme tomu po dvacet let, je pravděpodobné, že tato myšlenka bude realizována. I s tím mám zkušenost. Tak jsem si totiž změnil zevní osud; jednoduše jen z toho důvodu jsem opustil bídu bezpřízorných, lidí bez domova a jakýchkoli sociálních výhledů v dobrém smyslu. Dokonce i nevzdělanost jsem opustil, takže dnes i paní Zora, která dovede být protivná sebevědomím, tvrdí, že je všechny převyšuji, byť to byli lidé graduovaní. A když mi to tak upřímně tvrdí, říkám si: sláva józe, jak jsem ji pochopil a uskutečňoval.

KVĚTEN

* Jana Majrichová

4.5.1974

Pocity související s osamoceností znám; procházel jsem tím od dětství. Až když jsem začal s jógou, uvědomil jsem si, že

už jsem bolestínsky do sebe uzavřen, a začal jsem praktikovat otevírání se. Chtěl jsem lidem věřit, že jsou přátelští; sdílný jsem však nebyl a tím jsem se vyhnul nepříjemnostem, k nimž dochází při důvěřivosti. Konečně se to obrátilo: úspěchy v duchovním snažení samy pronikly navenek a konečně ve spolku Psyché jsem navázal i na lidi z jiného prostředí, než jací byli v mém někdejší prostředí. A veliké mystické zkušenosti způsobily, že se úloha obrátila: ti, kteří ještě na samém začátku mého mystického úsilí by do mne ani nekopli, najednou museli konstatovat, že je v širokém rozmezí převyšuji. A tu jsem začal být velmi pokorný. Každého jsem respektoval, každému dával za pravdu a prostě jsem se vůči všem postavil jako rovný k rovným, ačkoli jsem do nich viděl až neuvěřitelně a oni do mne vůbec ne.

S tím souviselo ještě mnoho jiných věcí, jež upravily mé vztahy k zevnímu světu naprosto a s konečnou platností. Kromě toho jsem měl trvalou společnost pátracích a hledajících myšlenek, duševního pozvednutí a posléze i pronikavý vhled.

To všechno ovšem vyžadovalo vnitřního otevření se, jež jinak způsobuje, že je člověk bičován, křížován a já nevím, co ještě; „soukromé stavy mystické smrti“ jsou toho symbolem.

Vy zatím nedokážete „vystavit své nitro jako jarmareční zboží“; na to jsem konečně u Vás sám narazil. Jenže mně to nevádí, a teprve když vidím, že v zájmu dobra by bylo dobré s tím něco dělat, postavím se vůči takovému člověku ne neutrálně. Mnohdy jsem za to sklidil úsudek, že jsem autoritářský a tím samozřejmě i nedokonalý, ale protože jsem tuto reakci nepovažoval za účel-nou, nevadila mi. V každém případě mají nyní ve mně člověka, jakého si udělali. Já sám bych raději navodil důvěrné vztahy, protože jenom za takových okolností mohu proti jiným stát jako zasvětitel proti zasvěcovaným. Zatím vysoko převyšuje to, že se ocitám proti „takyguruům“, kteří ze záhadných důvodů potřebují, abych jim to guruovství schválil nebo potvrdil. To samo sebou způsobuje, že k ničemu takovému nedochází. Výsledkem toho jsou pomluvy, strach, nejistota, instinktivní bojácnost.

* František Antoch

5.5.1974

Vzdálil jsem se v poslední době z dosahu možných duchovních dotyků, protože můj život se dostal do bouřnějšího vlnobití. Tak sídlím na okraji dokonalého sebeuvědomění a čekám, až se to vlnobití zmírní. To páni hledající tu hladinu narušili. Já nemohu na to nereagovat. ...

Je-li totiž máro jakožto osobní pokušitel v trvalé konfrontaci s bojujícím, jehož nemůže zničit, vyvíjí se s ním a tím se stalo, že jsem stál před skutečností, že máro před mýma očima zářil jako sám Brahma. Řekl jsem si tehdy s jakousi starostí, že jak to bude dál, když se máro takto rozzářil. Podle toho jistě lidé budou cítit ďábla jako samého Boha. Proto to mé rozhodnutí.

V souvislosti s tímto momentem jsem se nyní ocitl v bouřném vlnobití, které však už přestává. Ale to už jsi i Ty v tom. Asi dovedeš vyprázdnit mysl, zbavit ji světa a to je v souvislosti se vznikem Višnuova věku. A tak vyslovuji předpoklad:

Když dobře si vědom sebe budeš mít mysl a vědomí prosté světa, budeš už na cestě zasvěcení, jaké Ti přísluší. A já zase u svého díla, jež bude dobré.

Proč o tom píšu. Mohlo se stát, že ty bouřné vlny by Tě mohly ode mne vzdálit. Proto Ti chci říci: vím o tom, co je, a jen zkušenosti minulosti jsou příčinou toho, že se „nepovznáším” nad momentální situace; viděl jsem už nespočetněkrát, že prohra byla právě v tom povznesení nad okolnosti.

Pokud jsi Ty nebo já něco udělal, vždy to bylo jen proto, že ani Ty ani já jsme nebyli nad poměry okamžiku „povznesení”. A pokud jsi Ty sám byl snad někdy nad tyto poměry povznesen, odnesl sis z toho prohru. Nějaké takové šrámy na Tvém duchovním těle jsou. V každém případě to označuji za weinfurterovskou mystiku.

„V největší úzkosti ponořil se věstec v sebe jakožto v samu temnotu a tam rozsvítil světlo boží, které znal,” četl jsem někde. A je to tak. Tys měl v mystice úspěchy, když jsi to provedl takto, a já jsem měl v mystice úspěchy, protože jsem to vždy prováděl takto. A právě to je jedna mystika proti té druhé, weinfurterovské, již pak vyhlášoval i Brunton,

Weinfurterův jakoby duchovní žák. Ale to je jejich věc a věc všech duchovně a mravně zkažených lidí. Ty sám měj víru, že být si vědom sebe při myslí a vědomí oprostěných od světa je pravou cestou, tou, o níž mi v nebi říkali, že se mi ji nepodařilo přenést. A to ostatní už přijde samo sebou. Ta zlá bouře, která byla, už doznívá a já jsem týž, jakým jsem byl před ní. Proto je všechno velmi dobré!

* Antonín Bajer

5.5.1974

Milý příteli!

O tom návratu se musím opravit. Mohu na tuto řeč vzpomenout výhradně v souvislosti s okolnostmi a na ty jsem si nevzpomněl.

Je jen jedna okolnost, která takové věci umožňuje. Kdyby totiž někdo byl dobře připraven na přenos a já bych se už toho nedočkal. V takovém případě, když rozpad složek nepřekročil určitou hranici, pak samočinný kontakt tento návrat vyvolá.

Přerušení spojů mezi jedincem jdoucím k buddhovské dokonalosti a celým světem musí nastat; jinak by osvobození znamenalo pouze přesun z jedné sféry do druhé. Existuje-li tu mezistav mezi běžným způsobem žití a úplným osvobozením, stav, jenž je vlastně sférou tzv. živých buddhů, udrží se v něm pouze ti, u nichž míra životních zkušeností není naplněna. Ze svého snad už dlouhého života nabývám zkušenost, že tato míra se rychleji a rychleji naplňuje, jestliže člověk dbá na povinnosti týkající se životního pocesu. Jeví se to tak, že prostě vývojový proces se přirychluje, což souvisí jednak s působením času, jednak se zdokonalováním sebeusmrcování zvyšující se netečností k zevnímu světu.

V nauce existuje vědomost o tom, jak má překročit vědomí z tohoto světa do onoho mezisvěta ještě v době, kdy míra životních zkušeností není naplněna, a tím se vytváří předpoklad časově dost neomezeného pobytu člověka ve sféře „živých buddhů“. Zdá se však, že tyto možnosti byly odsunuty kvalitou minulosti a přítom-

nosti: upustilo se už od praktik, jež zvýrazňovaly mystické zkušenosti tak jako dnes zkušenosti z kontaktů jedince se světem.

Už jsem dávno zkoumal, proč se to tak značně změnilo, a vychází mi vždy, že lidé dneška jsou nesmírně slabí. To je činí skutku jen „papírovými draky“, kteří se přesouvají z místa na místo působením vlastně nejslabšího závanu vzduchu.

Pokud lze vidět do minulosti z některých vrstev postupného ponoru, takovými vždy lidé nebyli. Zdá se, jako by se už narodili v koncentraci, pomocí níž byly sdruženy všechny síly a složky jejich bytosti, čímž měli navíc časový fond, který dnes způsobuje, že už lidé nemohou odcházet do nebe jako Henoch a Eliáš. A tak jsme odsouzeni pouze k dosažení duchovní dokonalosti a nanejvýš pak ještě k vytvoření znuvutělujícího se tulku.

Vzhledem k duchovní bídě běžných lidských bytostí je to ovšem ještě mnoho a já jsem to měl dokumentováno na úrovni dokonalého duchovního sebeuvědomění vědomým setřesením lidstva chytajícího se mých nohou. To svědčilo o tom, že v lidstvu nezaknula touha po duchovní slávě historicky už nezjistitelných zasvětců, ale pro jejich celkové spíše mravní než jiné narušení je jim tato sláva nedosažitelná.

Já se vracím k této slávě tím, že jsem se naučil soustřeďovat celou svou bytost do jediného už mimosvětského bodu. Tuto schopnost, možnost a vědění jsem chtěl odevzdat druhým. Jenže jejich naprostá neschopnost odolávat popudům a emocím mi to nedovolila. Lživost lidí k sobě samým často je zaměřována k předstírání toho, co nebylo; tím vlastně tuto nauku odnáším s sebou do nenávratna. Mám zkušenost, že jde o znalosti tak jemné, že z nich nelze udělat ani potenciální svazek, který by se do schopných vtělil. A tak ve snaze pomoci jiným jsem pomohl pouze sobě a teď tu stojím s vědomím, že kromě toho, co už jsem na světě udělal, nemohu udělat nic. Vždyť i to zdánlivě poctivé snažení se mi jeví jako číhání v záloze, aby byl dostižen výsledek, který je pro jejich stav nepřislušný. Je vůbec zajímavé vidět, jak i nejpoctivější snahy, v tomto případě mystické, mají lidem pomáhat jen na úrovni jakoby jejich smyslového prožívání. Přísněji vzato: lidé by i duchovní dokonalosti chtěli použít k obohacení na

úrovni smyslových senzací. Tímto dokonale odcházejí z tohoto světa osamoceni. Šťěstí, že tento stav není nepříjemný.

Buď zdrav a měj se hezky

Mk

* František Antoch

12.5.1974

O tom tlaku v hlavě už dobře nevím, zda je indukován. V době kolem své první realizace jsem cvičil mocné spoutávání všech sil svého bytí tak, že posléze jsem se cítil, jako bych vnikl do celého lidstva, v němž jsem pak opakovaně provedl to, co dříve v sobě: vědomí duchovna jsem vetkán v celé lidstvo pozvedl vysoko ve svém těle; výsledným dojmem bylo to, že jsem nějak konstatoval, že jsem duchovně celé lidstvo povznesl. Neodvažoval jsem si domýšlet, zda to mělo totéž působení, jaké mívá odraz těchto koncentrací na cvičícího jedince, totiž prosté zrychlení karmy, aby došlo k očistě snad celkové.

Něco nasvědčovalo, že ten odraz to mělo. Ovšem kdo takto pracuje, musí se sám chránit a to lze tím, že člověk ani nesleduje, co jeho práce dělá, když už člověk jejím nejvyšším vypětím prošel. V každém případě tvrdím, že jsem se vetkal do osudů světa, a jsem vůbec vším nucen, abych s napětím manipuloval, což se může jevit různě.

Ale i v této činnosti jsem došel tak daleko, že už se musím starat pouze o ztišení bouře, kterou jsem vyvolal mocnou touhou po poznání. Teď vím, že bouře byla hledáním, kdežto klid, který uskutečňuji a prosazuji, nalezením.

Víš, co jsem našel? – Vítězství nutno vidět ve zhasnutí na místě. Nejde však jen o vůli k životu, nýbrž o skončení všech funkcí bytí. To je buddhovství. Jiné vskutku neexistuje. To poznání, které ví o tvoření a zanikání světů, buddhovství není. I s ním může člověk padnout a začít znova putování sansárou. Já už ho mám dost.

Nemohu tedy naprosto jasně říci, zda napětí, jež se kdysi přenášelo, ještě se přenáší; přenáší-li se, jde o napětí vznikající brzděním samočinného postupu směřujícího k jícnu absolutna. Nejde tedy

o napětí špatné; jde pouze o to, aby člověk pohlcení jícnem absolutna považoval za dobrý konec všeho, co až dosud bylo. Věř mi, že jsem vždy pracoval jen s ohledem na dobré konce všeho, i když jsem vše dělal i s napětím všech svých sil. Teď mám za to, že všechny mé účty jsou vyrovnány. Vidím život lidí jako vzdouvání se vln energie, které nikdo neovládá, nýbrž je pouze jejich obětí. Nauka by měla sloužit k tomu, aby jejich obětí nezasvěcení nebyli.

* Josef Studený
13.5.1974

Od mládí mám ten názor, že člověk musí zaplatit za žití vůli nepodrobené a že je jedno, jestli toho dosáhne hned. Když se tato platba rozloží na inkarnace, platí se k trápení vyděračské úroky. Proto je lépe platit hned; výsledek je stejný, jako když se platí po dlouhou dobu, ovšem je to s menším trápením.

Z idealistického hlediska je dobré řešit problém strastného bytí ihned, protože, jak vím, takovým postojem se budují stavidla světové strasti. Chtít platit karmické dluhy za bytí tak, že člověk nechá sebou cloumat silami osudu, je chtít dočkat se strasti nevýslovné. Neboť bolesti žití budou narůstat střetáváním individualit, lidí, kteří zde na světě prodleli.

* František Antoch
22.5.1974

Všichni, kdo podléhají emocím, jsou takoví. A bohužel právě emocionalita se kloní k mystice daleko více než rozumovost. A tato emocionalita převládá, bohužel, i u mnohých, kdo se domnívají, že v mystice už něco udělali. Proto je tak nemožné vzájemně se s nimi dohovorit. Skryté jejich já následkem emocionality vyskakuje vždy a hned, když to, co považují za příčinu svých dobrých názorů na sebe, podrobíme

zkoušce. Tak propadl Weinfurter, Drtikol i Hejhal. Vzhledem k tomu už téměř nenajdeš mystika s bezvadným kritickým rozumem.

Já už 47 let se snažím najít lidi pro mystiku, jejichž rozum by převažoval emocionalitu. Je však v podstatě věci, že když někdo touží po dokonalosti, je už poznamenán emocionalitou převažující jeho rozum. Proto postupuji vůči druhým tak, jak postupuji, a ani mé tak dobré znalosti problému duchovního vývoje nevedou snadno k úspěchu, který bych viděl v jejich převedení na „druhý břeh“. Vměšuje se vždy ona emocionalita, která vždy vytyčuje výstražné znamení: „Stůj.“ Čili transformovat cit na rozum zdá se být nadlidským dílem, ačkoli je takovým nikdy nevidím. Kázeň by brzy dala tuto věc do pořádku. Jenže...

* Epigon

24.5.1974

Na rozdíl od „mistrů“, jež jsem osobně poznal, nekladu důraz na nějaké tzv. mystické zážitky; mám na ně ten názor, že je na ně čas. Věnuji především pozornost rozvoji inteligence a intelektu, z nichž první pramení z extenzivní koncentrace spojené s rozvojem ušlechtilého citění podle mravních zásad duchovních nauk, kdežto druhý jen z extenzivní koncentrace. Teprve když extenzivní koncentrace přinese rozvoj intelektu, stupňuje se její intenzita, ovšem při zachování její extenzity.

Tímto způsobem přestane být mystik závislý na všelijakých „milostech božích“ a může postupovat k dokonalosti z vlastní vůle. Ostatně i tyto milosti boží nejsou nic jiného než vystižením podmínek duchovního vývoje; když se takto věci duchovního vývoje nemají, pak ony milosti boží jsou výsledkem rozvoje příslušných citů, jež jedinci prostě znehodnotí, neboť je přijímají jako smyslové požitky, byť jiného druhu než poskytují ženy, alkohol, estetický názor na svět a jiné podobné věci.

Kdo nedostane svůj duchovní vývoj do svých rukou, je vždycky vlečen spoustou bludů. Především propadá názoru, že nad člověkem panuje Bůh, což ovšem je pravda pouze za předpokladu, že

posunul to, co mohl a měl používáním mysli spoutat, na úroveň věcí jej přemáhajících.

Duchovní svoboda je nemyslitelná bez evidentní a permanentní zkušenosti, že nad člověkem neexistuje žádná moc, vyjma té, již člověk k takovému úkolu pověřil tím, že nepochopil, že je sám ve své podstatě absolutnem. Aby to však pochopil, to vyžaduje dokonalé odosobnění a ovládnutí všeho, co se v něm vzdouvá jako psychické podněty, jež neovládá.

Tato perspektiva hodnotného mystického výsledku je silou, jíž disponuje moje nauka, tj. nauka, již jsem vytvořil z logických postupů na cestě k absolutní sebevládě. Dokud se mi nepodařilo k této sebevládě dospět, měl jsem nad sebou také bohy, brahmy a jiné podobné instance. A zatím, co jsem k této sebevládě spěl, zanechával jsem za sebou i samého Mahábrahmu, nad nímž jsou světy „džhána“, jejichž pomocí se člověk propracovává k „vymazání“ všech i nejjemnějších karmických vibrací.

Tak jsem se stal svobodným. Během cesty k této svobodě jsem prověřil metodu extenzivní a intenzivní koncentrace, poznal jsem, k čemu jsou, a dnes už mohu se vši upřímností říci, že jsem výsledky svého postupu rád zaplatil oněmi vlastně oslabujícími „mystickými slastmi“. Jsou pro mne citovým životem svého druhu, který ovšem neumožňuje transformovat vše, od atavismů až po cit, v rozum a vědomí.

Z této polohy vypadá podivně žádostivost tak častá u takymystiků zažívat mystické slasti. Ti lidé nikdy nepochopí, že cesta k dokonalosti se děje na pevné půdě po takřka fyzických stopách života.

Tak tedy vypadá „moje mystika“.

* Jana Majrichová
30.5.1974

Mám nesmírně mnoho zkušeností s lidmi a vím, že povaha je něco, s čím lidé nedokáží manipulovat, a jestliže se dokáží

ovládnout v nějakých povahových projevech, pak to lze započítat do jejich „povahy“. To všechno způsobilo, že i v mém soukromí mi bylo vytýkáno, že lidi nepovažuji za osobnosti, nýbrž za „papírové draky“, jimiž manipuluje vítr vnitřního světa. A to právě je ona nesvoboda, otroctví, sansárové bytí, které je nutno překonat, aby se vůbec dokázalo, že „člověk není třtina větrem se klátící“, nýbrž osobnost, která proto, že sobě vládne, je mysticky dokonalá.

S Vámi to tedy není tak špatné, když jste si vědoma svých krizí, jež jsem u Vás identifikoval. Proto jsem Vám radil, abyste vjemy, jež se Vám zdají dávat např. poznání o hodnotě jiných lidí, prostě potlačovala a vnutila se do duševního klidu. ...

Mohu Vás ujistit, že já jsem nikdy ve svém životě nerozvinul myšlení tak, jak je rozvíjejí světští vědci a „filozofové“. Umlčením myšlení, beztak nekvalitního, jsem dosáhl „přímých vjemů“; proto si nemusím o druhých nic vymýšlet, nýbrž prostě o nich snad prakticky všechno vím. Jenže oni jsou takoví hlupáci, že i když jim to snad krok za krokem dokazují, uchylují se stále do ulity „záhadných a neproniknutelných“ rozumových osobností. To je pýcha, jejíž kořen spočívá ve falešném sebevědomí, v tom, že se považují za lidi, kteří sobě vládnou svou vůlí a rozumem. A tak se s nimi nemohu dohodnout k jejich prospěchu a k prospěchu nauky. Prostě z tohoto důvodu je nauka „zábavičkou“ a nikoli školou přetvářející člověka z elementárního tvora v bytost nepřístupnou dojmům, čistou a rozumnou.

ČERVEN

* František Antoch

4.6.1974

Milý Františku!

Jestli si dobře vybavíš náš poslední rozhovor, jistě si uvědomíš, že jej svádím do „koryta všednosti“. Z tohoto mého stanoviska si

jsem vědom toho, že vlastně jdu opačnou cestou než jiní mystikové. Ti totiž svou mysl a vědomí podněcují k přesunu do abstrahovaných sfér, zatím co já vzněty mysli tohoto druhu vyhlazuji dále a dále s vědomím, že cílem je vyhladit je beze zbytku.

Poznal jsem totiž, že smyslový nebo i hmotný svět běžných lidí je výhradně subjektivní a zrovna takový je i svět extatiků, ta nadsvětská oblast se všemi jejími nebesy a nejvyššími a nejčistšími sférami. Proto jsem toho názoru, že na co by mělo být dobré odnaučit se vidět tento svět za účelem vidět pak pouze svět nadpozemský. Tím i to mé dvacetileté úsilí bhaktické bylo pouhou manipulací se stavy mysli a vědomí. A přece to všechno skončilo vizí Višnu se vší parádou mé ničím neomezované aktivity a akceschopnosti.

Je vskutku dost mystiky i v docela všedním a dokonce i elementárním, živočišném životě, aby ji člověk nemusel dále rozvíjet. I v takovém životě vybuchuje nesčetně „ideálů“, jež nakonec nebo i v jeho komplexních projevech tento život komplikují; proto se nakonec musí stát i beznadějně elementární člověk mystikem zažívajícím a vyžívajícím si onu „parádu psychických stavů“ i nejprominentnějších mystiků.

V poměru k této věci jsem už skončil „epochu rozvoje“ a dbám už jen o „zavíjení“, o vymazávání duševního života. Pravda, nedělám to „empiricky“, protože na této cestě „za vrchem“ je nesmírné množství léček, kde se zas upadá do „rozvojového žití“; proto to, co Ty sám bys mohl označit za vytržení, dusím, aby mi zůstalo pouze vědomí subliminální, v němž zakončují svůj život všichni praví buddhové.

Budeš mi muset přiznat, že v mystických věcech jsem vůči Tobě v „předstihu“, a uděláš dobře, když budeš také vyhlazovat ze sebe mystiku, jejímž účelem je probudit vnitřní život na úkor života vnějšího. Je to s Tebou podle mne takto: už dost jsi v sobě vyrobil mystických tendencí. Nyní je třeba uvést všechno opět do klidu. V uskutečnění tohoto stavu klidu se dosahuje nirvány. Kdyby těch tendencí nebylo dosti a nit života by přitom praskla, pak by z toho nirvána nebyla, nýbrž jen zabočení do nějakého

druhu nebeského života. A takový život, věř mi, se jednou jednomu velmi omrzí...

Mám Tě k tomu, abys se mnou spolupracoval na vzniku „věku Višnuova“. Tím můžeš pro sebe uvidět všechnen tento vezdejší život mýma očima a to, věř, je vidění absolutně osvobozující. Nebo jsi ještě nedospěl k poznání, jak marné je tkát si byť nesmírně ideální nebeský svět nebo dokonce světy?

Člověk dlouho bloudí, než pozná všechny druhy klamu. Já jsem se z nich vyprostil jednoduše proto, že jsem jednoho dne vnikl ve stavu naprosto zevrubně si uvědomujícího Já do středu země a vdechl jsem přitom její pravé jádro. Proto znám hodnotu všech nuancí všedního života. Jsou to i ty vysoké nebeské světy, v nichž podle knáza J. Maliarika „behá Pánbinek deset centilionov rokov“ a snad ještě déle; ten mudrc Maliarik prostě nepřišel na to, jaký to „behinkání“ má smysl – v každém případě, když toto mohl napsat, prokázal, že neznal jeden nesmírně důležitý psychologický faktor, nemožňující nebo umožňující dosažení stavu dokonalého vykoupení, totiž čas. Proto teď také musí „pekne behinkat“ deset centilionov rokov, aniž se kdy doví, že „behinká“ v sansáre, i když třeba pouze nebeské. Dostane se také z toho, až ho život náležitě zpohlavkuje. Pak bude pokornější a – to je předpoklad osvobození.

Ty se, můj milý Františku, vyhni těmto scestím. Udus v sobě všechnen vnitřní život a nasad' místo něj neohraňčené sebeuklidnění, jež už nebude zahrnovat pouze nepřítomnost činnosti a světla, nýbrž naopak bude obsahovat všechno, neboť jen to je předpoklad uskutečnění nirvány dosažené za živa a v životě.

Zatím ještě, varuji Tě, dáváš na vjemy snad vskutku jen mystické. Věř však zkušenému: ani ty nejsou k ničemu. Nebo jsou? – Já v nich vidím nejskrytější sféru činnosti Strážce prahu. – Že ne? – Snad také znáš z buddhismu, že tento Strážce seděl v Brahmově břiše a odtud – jak báječně symbolické – mu poskytoval informace nebo vnuknutí, aby Brahma „věděl, co má dělat“. Weinfurterovi zase ze srdce diktoval dopis, jímž mě chtěl zprovodit ze světa. Ale Máro povětšinou sedává v břiše. Tam je pro jeho činnost nejvhodnější místo.

Zdravím

Mk

* Jana Majrichová
13.6.1974

Já jsem přece s pránajámou začínal, takže znám i dechová cvičení. Rozdíl mezi mnou a jinými je ten, že jsem pochopil, že perspektivně na tomto těle nezáleží, neboť to si stejně dožije svůj život z karmických dispozic, jež má. Záleží na „odstranění strasti“, takže snaha o to dát si do pořádku tělo často člověku přičiní prodloužení strasti. Nebo si myslíte, že bych se měl snažit být fyzicky disponovanější, abych víc vařil a běhal bezúčelně za takymystiky? Teď v září to bude 48 roků, co józe rozumím, a přes nejusilovnější snahu se všemi schopnostmi dobře druhým pomáhat jsem toho mnoho neudělal. Lidé „putují“ tak rychle, že by se to snad odrazilo, to mé úsilí pomoci jim, třeba za 500 nebo 1000 nebo 10000 let. Tak dlouho nosit karmicky narušené tělo by nebylo milé. Ostatně znám cestu rozličných proměn. ...

Berte za důležité, že jsem se v procesech před první realizací zříkal jógy po vytrženích, jejichž pomocí jsem poznával nesčetná nebesa a pronikal do nich a jimi. Proto pokušení je cosi jiného, zejména když je pravé. Pokušení jsou tedy strašná, a kdo nenasadí všechnu energii, ani je nepozná; vulgárně řečeno bude odkecán po pokušení vůbec nevyvinutém.

S pokušením je to vůbec zvláštní. Usiluje-li člověk o dosažení duchovní dokonalosti velmi mnoho, zpravidla se jeho duch, vědomí nebo co, dostane na velmi pohyblivou hladinu a to bývá příčinou oněch těžkých zvrátů, jež Vás činily šílenou, jak sama tvrdíte, a mne „vozily“ od vytržení ke zříkání se jógy. Zvrácená teorie mystická tvrdí, že to je projev nedokonalosti. V té souvislosti si vzpomínám třeba na pana Čecha. Ten tím domněle netrpí, neboť vnitřně vypadá, jako když spolkl hrábě. V takovém případě nedochází k žádné změně tendencí „životními silami“; došlo by k nim pouze, kdyby do něho najel autobus – pak by směr změnil. Přesto však ten směr mění z jemnějších popudů, které může označit za nápady nebo inspirace. Ve skutečnosti to znamená, že cestou proměny vůbec nejde; na to je možná opatrný, možná toho neschopný.

29.6.1974

Také se mi dostal právě do rukou spis o pravém Zenu. Je to metodicky výborná soustava, již tradice nesmírně zdokonalila. Já sám, i když jsem oficiální Zen neznal, „tlačil“ jsem svůj postup do této linie vlastně už 49 let. Jenže Evropa není Japonsko. Tam když se někdo podrobuje Zenu v příslušném chrámu, vstupuje tam jako do absolutně autoritativní soustavy, již se musí podrobit. Kdežto já zde jsem vždy měl mezi „žáky“ pouze guruy. Každý se cítil, že můj postup může dobře posuzovat, ačkoli kořen nauky neznal.

Když jsem i za této duchovní bídy přece jen někoho vytáhl k většímu porozumění, moje autorita sice stoupla, ale teď konečně se „vis maior“ rozvinul a to mé úsilí zakončuje. A ti ostatní? – Zním i takový detail zenový, který je tam ztělesněn holí, již se „píšou věcné poznámky“ stoupencům Zenu „za ucho“, aby snad jejich snaha nepoklesla pod úroveň adekvátního nadšení, o němž se v této knize píše zcela správně, že jedině jeho vzbuzením se novici chrání před šílenstvím.

To znám, věřte mi, velmi důvěrně. Proto se stávalo, že když někdo si udržel přede mnou to své guruovství až po kritický moment, pak na mne narazil s mým „buď, nebo“. Ale i to je už pryč. I když hledající nějak přijímám, guruy vyhazují rovnou. To abych nepomáhal plnit psychiatrické léčebny. Ale i to už přestává. Dveře se samy přede všemi obtěžovateli zavírají. – Víte, že zkušenosti z toho budí nadšení z přibližující se smrti? – Tak je to totiž u mne.

DODATEK K HOVORU O PRÁCI V ŘÍŠI PŘÍČIN ATD.

* Jindřiška Ljudevigová, Jiří Luštinec
Bez data, patrně mezi 1967-1969

Posledně jsem mluvil o mystických silách a o práci v říši příčin a o významu splynutí se vším lidstvem jako s jednotkou nadosobního rozměru. Považuji za dobré k tomu doložit:

Pro člověka, jedince, je celé lidstvo na své duchovní úrovni egregorem, výhní, z níž jednotlivé existence, lidé, pouze odletují jakožto jiskry této výhně.

Blud já je příčinou toho, že se tyto jiskry, odlétlé z výhně bytostného všeživota, považují za existence podstatné, základní. Jenže jako jiskry odlétnuvší z výhně kovárny zazáří na okamžik a tím jakoby dokazují svou osobitou existenci, tak je tomu i s jednotlivými lidskými existencemi: zazáří, aby hned na to zhasly; jen výheň všeživota trvá dále, aby dokazovala, že je individuální jednotkou, oprávněnější snad pomýšlet na to, že ona je trvalým já.

Nauka se vměšuje se svými filozofickými postuláty do této nejasné nebo neprůhledné hry. Tvrdí, že každá jiskérka, odlétlá z výhně všeživota, má v období svého vznětu svou vlastní existenci, neboť ji může ve své vlastní dimenzi zdůrazňovat. To v jiném pojetí znamená, že je možné dobu této existence prodlužovat, v podstatě dokonce pouze prostým rozvíjením sebeuvědomění.

Toto je lákavá perspektiva, jež vnikla do nauky o osvobození jako poučka o metodě, jak se může jedinec, člověk, stát nesmrtelným.

Teoreticky je tedy jistě možno dosáhnout tohoto druhu nesmrtelnosti. A je možno tvrdit, že svou vůlí k životu jsou všichni živí tvorové touto nesmrtelností postižení, i když zatím jen v rámci své vlastní reinkarnace. Je však lépe o této věci uvažovat takto: jiskra-existence jistě jednou zhasne; tím je dána jen nekonečnost života a nikoli jeho věčnost. Neboť málo času má individuum k sebeobnově na úrovni fyziologické struktury bytí. Jen sebeuvědomování je vůlí k životu, která jako bájný pták fénix může se stále vzněcovat v rámci variability jednotlivých zážehů vědomí. Proto moudrost klade otázku: má vůbec smysl podněcovat a uvádět v život amplitudu vědomí nebo uvědomování, když to je vlastně fakt protipřirozený? – Dělalí to přece všichni běžní tvorové tím, že mají vůli být a žít a k nim se druží jóginové postižení nevědomostí, kteří se snaží tuto slepou energii běžných bytostí posvětit rozvíjením a uskutečňováním nauky o nesmrtelnosti, nauky, jejíž poučky běžní tvorové uskutečňují bez jakéhokoli posvěcení.

Moudrost tedy obrací pozornost jinam. Ujasňuje si, že když už zde existuje egregor lidství jakožto jednotka každému individuu nadřazená, bude asi lepší vstoupit na cestu nesmrtelnosti ztotožněním se ve svém vědomí se vším existujícím.

Abych tento svůj názor na otázku duchovního vývoje a tím i nesmrtelnosti vyjádřil, mluvil jsem o ztotožňování sebe s celým lidstvem pomocí dokonalého uvědomění sebe sama, provázeného oním buddhistickým „ve všem sebe sama poznávaje“. To je totiž tzv. zpětná cesta, cesta od uvědomování si výlučného sebe sama k uvědomování si sebe jako žijícího veškerenstva.

Když moudrý rozvine toto uvědomění, pozná, že kromě jeho vlastní osoby a lidské všejsoucnosti existují ještě vyšší živé celky, jež jsou reprezentovány tu slunečními systémy a tu zase galaxiemi, přestože se zdají být celky pouze fyzikálními. Za nimi pak existuje realizovatelné bezrozměrné, absolutní, a protože je realizovatelné, je také jednotkou životnou, i když z úzce osobitého biologického

hlediska životnou pouze potenciálně. A jako se dá realizovat sebeuvědomění v rozměrech všeživota biologického charakteru, tak se dá realizovat sebeuvědomění v rozměrech hvězdných systémů a galaxií.

Toto je právě ta cesta návratu, cesta světla, cesta zavíjení osobitosti, cesta uskutečňovaná ponořením bytostí v sebe samé, cesta ponoření až na úroveň všeexistence, již člověk ve svém nejhlubším nitru vlastně je. Je to cesta poznamenaná strastmi rozvoje individuality původně jen odskočivší z výhně všebytí, a to v podobě jiskérky poznávané jako individualita, jako člověk.

Jen na této cestě, na cestě návratu k prapůvodu, při rozvíjení se do stavu všelidství, stává se člověk bódhisattvou, který rád splácí svůj dluh vzniklý za vražedné zdůrazňování sebe sama, svého já, dluh za celou svou skutkovou minulost. Splácí jej v podobě posilující energie; když jej splatí celý, vrostle svým sebeuvědoměním do rozměrů hvězdných systémů a postupně do galaxií, kde už mu svítá bezrozměrnost realizovatelná prostou eliminací všech momentů vymezujících pojmy, já, představy i sebepocitování.

Jak těžká je proti této cestě návratu cesta ke stabilizaci jáství a pomyslu bytí, jak je chápe běžný člověk. Proti této snaze se totiž zvedá odpor „vnitřní přírody“, celého vnitřního uzpůsobení člověka, odpor, jež zlomit by znamenalo překonat celý svět v jeho energetické poloze a dokonce energetickou moc celého kosmu. A pak se do takových snah začne vměšovat poznání, že nemá smysl snažit se takovýmto způsobem o zachování své existence. Toto poznání je totiž podloženo skutečností původu každého jedince, původu, který je právě v ohnivém kráteru všebytí.

Mohu právem tvrdit: mám zkušenost, že je teoreticky možné zachovat svou výlučnou existenci v říši všeuchvacující smrti, v našem hmotném, lidském světě. Kdo však má k tomu předpoklady?

Vybudovat si já, jež by mělo trvalou existenci v říši všeuchvacující smrti, vyžaduje „být sám“. Jen tak se člověk může stát magnetem, jež přitáhne životnost vylučující každé fyziologické narušení tělesné soustavy. To se však na těchto výšinách CESTY pocituje jako akt vykonávaný na hranici tzv. černé magie. Dokonce je možné, že to

je akt skutečně výhradně černomagický. Vždyť se stává neúčinným už v okamžiku, kdy konatel už nemá jen sám sebe v lásce, nýbrž i někoho jiného. V tu chvíli se jeho životnost rozlévá do celého lidstva, jež jedinečně může být zdrojem všeoživující a každé narušení organismu odstraňující síly. Ale na co rozprádat tyto filozofické poznatky! – Povězme prostě:

Cesta ke skutečné, fyzické nesmrtelnosti existuje. Ovšem pouze v duchu, jenž nezná vyjma sebe nic druhotného. Jenom toto odloučení umožňuje životní energii nasávat a neztrácet nebo nevyzařovat; jen tak člověk může šplhat po výšinách Brahmy, který je, který však sám je vším a jinak nikým a ničím.

Uvažujme tedy opatrně a věcně s přihlédnutím k problematice celkové vlastní existence. I to prosté vdechování za účelem vlastní regenerace je okrajem světa nesmrtelnosti. Já mám zkušenost, že se člověk může bez tohoto druhu sebeoživování obejít. V samém jádru vlastní bytosti je také zřídlo všeoživující moci, ovšem bez toho, že člověk ze sebe udělá magnet přitahující životní energii druhých pro jejich nevědomost je postihujícím přáním žít a být. Naopak. Když člověk sebeponořením ve své nejhlubší nitro vyloučí každý i pomyslný vjem zevního světa, nasává oživující energii ze samé podstaty kosmu a pak ji vyzařuje do říše života postiženého touhou být a žít. A pak vzniká poznání, že to je současně cesta k sebezániku, na níž nám není průvodcem ani stopa touhy být a žít.

V tom je konec sansáry, konec pouti nevědomými stavy života, jež jsou vždy zatíženy touhou být a žít. Naopak. Při hlubším ponoření nachází hledající bezmezno, v němž se rozplyne beze stopy a bez nejmenšího záchvěvu touhy po čemkoli od absolutna přes všechny božské sféry a nejhlubší pekla až ke svému já, které je centrálou všechny tyto sféry spojující.

2. část

Duchovní učitel

MÍSTO ÚVODU

(Úryvek z krátké práce Oznámení, 1972)

Soudí se, že když se ve světě objeví buddha, muž zcela osvícený pro svůj správný postoj k tomu, čemu říkáme Bůh, pro správné ponoření mysli a vědomí až na dno vlastního bytí v jeho funkčním pojetí a pro dokonalé potření nežádoucí osobitosti, přijímá vždy úlohu gurua, jenž usiluje o zanechání nauky jím samým znovu objevené těm, kdo tu po něm zůstávají. Tímto nepsaným zákonem jsem se řídil i já. Už od samého začátku svého probuzení jsem usiloval o zavedení lidí hledajících své zvnitřnění na tuto cestu k jejich vlastnímu dobru i k dobru lidí ostatních.

Dnešní poměry však nejsou tytéž jako za Buddhy Gautamy. Tehdy neexistovaly tak mnohé příležitosti k vybíjení tužeb světem roznícených smyslů a vyskytovalo se více lidí na cestách zvnitřnění, mystiky. Nebylo tu tolik povrchnosti a tvárливosti duší podléhajících světu jako dnes, a proto ani úloha Buddhy nebyla tak obtížná. Leč byl jsem z tohoto dnešního světa, a proto jsem dobře porozuměl jejich problémům. S ohledem na to jsem vychovával ty, kdo se ke mně obrátili za tím účelem, abych je vedl po Buddhově mystické stezce, s velkou opatrností. Byl jsem si vždy dobře vědom toho, že zasvěcení nesmí být poskvrněno tím, že si zasvěcovaný zachová osobnost v podstatě vždy sobeckou, a podle toho jsem s každým hledajícím jednal.

Přede mnou byl zde Weinfurter. Hlásal zkomolenou nauku, z níž vyplývalo, že člověk nemusí sám sebe mravně přetvářet, a přece bude za cvičení jím doporučovaná obdařen mocí zasvěcenců. Tato nauka zapustila své kořeny v mysli každého, kdo na cestě mystiky hledá i dnes. Proto jsem jí musel dělat ústupky, tj. nežádat nezbytnou

mravní kázeň na hledajících, kázeň, která zachraňuje. Obvykle jsem to činil tak, že jsem podle daných předpokladů byl ochoten každého pustit až k prahu zasvěcení, aby okusil toho, k čemu směřuje. Potom jsem opět vyžadoval rozvoj mravních hodnot, jež se měly vždy manifestovat ve zničení jeho osobnosti, jeho sobectví.

Tento můj požadavek vedl velmi často k rozchodu s hledajícími, kteří si ode mne nechali radit, ale své mravní povinnosti neplnili. Přesto však výsledky mé činnosti nebyly vždy zcela negativní. Vyskytovali se ti, kdo dospěli k hlubším zábleskům osvícení, kdo poznali i oblažující prožitky zasvěcovaných. Ti ovšem podle mne měli samozřejmě „dovršit“, aby se tím učinilo zadost zákonu zasvěcení, což znamená, aby se v nich nauka zachovala k dobru všech. Jenže na jednom z nich jsem našel nedostatečně rozvinutý intelekt, na druhém stopy sobectví, jež byly s to se rozvinout, a na třetím už nevhodný věk, znaky to jejich závadného úsilí. ...

1939 – 1950

* Karel Leder

5.2.1945

Vážený pane Leder!

Vím o Vás mnoho dobrého. Pomalé změny ve Vašem vnitřním životě se dějí vždy s konečnou platností. Není u Vás výstupů a pádů jako u lidí s ohnivým temperamentem. A to jest též jistě dobré. Vždyť to budí oprávněnější naději, že dosáhnete dobrých úspěchů. Zejména když již nemohu zjišťovati dříve tak snadno pozorovatelnou duševní strnulost. Tak Vaše snaha podává důkaz, že není případů v duchovním růstu beznadějných.

Cesta k duchovnímu probuzení jest obtížná. Zvláště v případě opravdového a vážného postoje k lidským povinnostem. A to byl Váš případ. Ale prozatím jste jej řešil velmi dobře. Přes to, že jste neztratil nic z realistického pojetí vnějšího života, přece již lze pozorovati proudění sil duchovnějších. Půjde-li to tak dále, mohu Vám slíbiti dosažení vysokých stupňů duchovnosti. Neboť jenom realistickému duchu, stojícímu pevně na půdě smyslových skutečností, nekladu omezení v duchovním růstu a rozvíjení. Jiné než takové duše považuji za slabé, které se nehodí za nositele duchovna a které se ani nesmí odvažovat dotýkat se ho. Proto nepolevujte! Cesta jest obtížná, vyžadující více a více rozhodnosti. Když člověk poleví, nedostane se nikam. Stejně tak když se nechá přemoci obtížemi a starostmi v zevním životě. Starosti se mají nahraditi vírou, neúspěchy se mají pozdravovati jako největší

úspěchy, obavy pak nahraditi vírou ve šťastné vyústění i neblahých předurčení nebo ve věčnou a neoblomnou kosmickou spravedlnost. Tak se člověk drží na Cestě. Vždyť tento svět nemůže poskytnouti nic dobrého, až na zkušenosti. Tyto však jsou klíčem k bráně nebes. Vy tento klíč máte již skoro v svých rukou. A tak se můžete radovati i Vy, že přes slabou počáteční naději ve vnitřní pokrok se Vám otevírá Cesta tak zřejmě.

S přáním úspěchů na Cestě zdraví a na shledanou se těší

K. Minařík

10.6.1947

Když jsem včera uvažoval o životních podmínkách, v nichž žije Vaše paní choť, musil jsem si v tu chvíli uvědomit, že pro jógina *není* na světě *vůbec* nebo *téměř* nikdo, kdo by mu jeho cestu ulehčil. Budte to alespoň Vy! Nechte vzlétnout tuto labuť za svým cílem. Ulehčete jí ten těžký boj o překonání jemných překážek k svému velkému požehnání. Mám za to, že jako člověka ji nazpět nedostanete. Snad tomu je tak trochu Vaší vinou. Je totiž jedním z těch, komu stačí málo, aby se obrátil k světu zády. To je znamením božské přirozenosti. Z toho titulu se potkáváte jistě toliko s následky svých činů. Přijměte to, jako bych to přijal já: pracoval jsem tak, a proto tyto výsledky. V tom pak může zbožný nalézt požehnání Všemohoucího. ...

Povolte tedy opratě tak vzpínajícímu se koni a buďte mnichem, jak to na Vás žádá sám osud. V osamocení (myslím vnitřním) lze nalézt mnoho krás. Luňák, když chytne rybu a druzí na něho dorážejí a on proto pro pokoj ji pustí, může usednout v klidu, neobtěžován. Jste v poněkud podobné situaci a Vaše úsilí držet něco, co Vám padá z ruky, způsobuje Vám jen hoře. To já nedělám. Pouštím klidně kořist a usmívám se těm, kdo ji chtějí mít pro sebe, neboť vím, že když není pro mne, není ani pro jiné.

Jak mnoho rád bych Vás viděl spokojeného, ač vím, že k tomu zevních příčin není. Ale jste jóginem a snad sám osud se stará o to,

aby se Váš postup nezastavil. To znamená, že jedovatý had neublíží, nýbrž pomohl. Zatím to Vaše osobnost nemůže uznat. Ale až přestane zatemnění smyslů, budete se moci radovat. To proto, že ve zlém, co jste konal, bylo mnoho dobrého. Dej Bůh, aby nezásluhy neztěžovaly Váš vnější osud. To je přání, kterým provázím již dosti dlouho Vaše kroky. A bude-li to možné, učiním i v mystice pro Vás, co budu moci nejvíce. Jste jediný mimo ten úzký kruh, o nějž mám takový zájem. Nechť je to dobrou předzvěstí!

* Krista Ledrová

5.2.1944

Objeví-li se znepokojující proudy, které ruší soustředění, přerušete soustředování do těla, uvolněte napětí mysli, dýchejte stejnoměrně a zhluboka, pokud to nepůsobí napětí, a věnujte pozornost jenom dechu. Teprve když pomine všechno napětí a dostaví se hluboký klid, vraťte se k soustředování.

Podarí-li se Vám zrušit napětí, vznikající soustředěním pozornosti, přestanou Vás též proudy znepokojovali. K zrušení napětí užívají jóginové hledění do dálek, také na bezmračné nebe a v případě tak nepříznivých okolností, v jakých žijeme my na severu, myšlení na to, co nám působilo radost. Tyto vzpomínky též odstraňují napětí.

* Ladislav Sekerák

11.4.1939

Vzdání se založení rodiny mohu vždy jen schvalovat. Ale světského života jen tehdy, když všechny vášně jsou vyhaslé, a nikoliv i tehdy, když vystupuje pouze odpor a stává filozofické vyřešení. Pokud fungují vášně, potud stává morální povinnost pracovat

a účastňovati se života, neboť tato vášeň povzbuzuje k činnosti karmu a tvoření karmy nám ukládá povinnost pracovati, aby extrémní vlny (karmy) byly uspány a tím odstraněna tzv. individualnost.

8.6.1939

Zdá se, že učitelů Přímé Stezky je v Evropě pořádku. Sem tam nějaký jedinec, podávající si ruku s předchůdcem nebo následovníkem přes desetiletí. ...

Překážky se dostávají potud, pokud člověka mohou zdržovati. Když je nepřátelským silám jasno, že člověka nezarazí stavěním překážek, přestanou je klásti a pak již jde člověk velmi lehce. Proto je třeba postavit rozhodnutí *jíti* a jíti za všech okolností, i kdyby nejstrašnější síly hrozily člověku zničením. Tím tyto síly budou odzbrojeny a znemožněny.

Snažte se tomu porozuměti.

22.11.1939

Stačí ovšem také správné posouzení obsahu „Přímé Stezky“. ...

Tím jsme se dostali k jádru věci. Tak např. u Vás byl podmíněn neúspěch na mystické cestě tím, že jste hledal výsledek v dokonalém přerušení vztahů s hrubým světem. Ježto však Vaše duše jest na něj připoutaná, ať o tom víte, nebo nikoliv, vzniká z toho pocit připoutanosti, kterou nemůžete odstraniti žádným Vám známým cvičením. I když se Vám podaří povznésti mysl, očistiti myšlenky a představy, stále ještě zůstává jemná a tajemná nepřekročitelná hráz, před níž stojící si uvědomuje, že se mu nedostává tušené svobody. ...

Pocit nesvobody náleží do Máji. Proto je možno zrušiti jej správným jednáním. Nepomůže tu mystické cvičení, není-li prováděno podle přísných předpisů jógy. Neboť jenom takové cvičení strh-

ne z očí brýle mámení a člověk, poučiv se ze zkušenosti, zaujme správný postoj. Jiná cvičení, do nichž patří i weinfurterovská, jsou jenom hlazením, protože postrádají reálnou podstatu. Proto Vám mohu prozatím raditi:

Vybudujte si stav spokojenosti, neztotožňujte se s utrpením jiných, přijímejte výboje osudu jako osvobozující činitele, nereptejte nikdy proti osudu a uzavřete se do sebe. Nepřejte si dosáhnout vědění, protože to uvádí na scestí, nechtějte znát tajemství mystické praxe, protože to klade velikou odpovědnost, ale spojte duši s Pánem, elementem prostým vlastností, které jej činí stranickým (dobrý, zlý apod.), trvalým upnutím myšlenek na něho.

Je pravda, že tento klidný a „pomalý“ vývoj neuspokojuje hořečné povahy, ale zavázaly-li se tyto povahy k životu ve světě, musí dbáti své bezpečnosti, která jest ohrožena ihned, jakmile jest sledována cesta, nesouhlasící se stavem jejich duše. ...

A „mírná“ cesta také může vésti k brzkému výsledku, protože pochopení stavu svobody může býti dáno i správným vystižením podmínek.

1950 – 1960

* Ján Alena

27.5.1954

Klíč k otevření cesty máte sám v ruce. Míním totiž, že nejhlavnější etapou v mystickém úsilí je zápas o správné otevření se vůči tomu, co je božské nebo nadsvětské. Pokud člověk nedokáže otevřít se božskému bezvýhradně, vždy musí počítat s kolísáním nálad, vztahů atd. Neboť zatím, co je zavřen božskému, je otevřen světskému a v takovém okamžiku se vynořují negativní stavy.

Mám zkušenost, že v ten okamžik, kdy se člověku podaří božskému zcela a s předzvěstí natrvalo se otevřít, pak jeho cesta se mu otevírá ihned a on jí také hned začne jít. A to trvá do té doby, než se zase božskému zavře a otevře se světskému. Vzhledem k tomu si můžete myslet, že cesta k duchovnímu uskutečnění je právě ve správném a definitivním otevření se Bohu, neboť v tu chvíli se v člověku božské usídí a rozvíjí jakoby samo od sebe, neboť je to naprosto přirozené a odpovídající upevnění a rozvíjení světského, když se mu člověk již poddal.

Budete-li o věci uvažovat, musíte přijít na to, že cesta je spíše neustálou úpravou postoje vzhledem k božskému, jež se může v člověku rozvíjet jenom tehdy, když všechny překážky tohoto rozvoje jsou odstraněny. Dávejte si neustále pozor na to, abyste správně zhodnotil kvalitu náklonnosti k Nejsvětějšímu, neboť se do ní často vplétají světské zřetele, i když někdy zřetele ušlechtilé a lidsky vysoce morální.

Rozpoznání kvality náklonnosti je dominantním problémem v mystickém úsilí. Člověk musí dbát, aby v oddanosti Bohu nemohl

nalézt – ovšem podle pravdy – rozvoj světskosti, nýbrž naopak aby se stále snižovala výše vyhraněného jáství. Když za tohoto stavu si člověk zachová živou víru, kterou podle mého soudu máte, pak je nalezena cesta a člověk po ní i jde.

V běžném případě poruchy v pokroku, když již se člověk ocitl na cestě podle právě řečeného, jsou zaviněny tím, že člověk nevystihuje mystický cíl podle pravdy. Ačkoli je to náročné, přece musí člověk přijmout poučku, že cílem je Bůh ve svém časovém neohraničení, bezmezném vědění a duchovní čistotě. Viděl jsem, že člověk se obává vytknout si cíl takovýto. Ale mohu říci ze zkušenosti, že není tak zdrcující, vytkne-li si ho člověk. Nutí to jen k tomu, aby nevplétal svou maličkost do ohromujících vztahů, jež s Bohem navázal, a také se musí varovat toho, aby předkládal rodící se univerzálnosti svého vědomí maličké osobní problémy, tužby a cíle. Když v tomto ohledu bude mít své věci v pořádku, pak z něho bude padat jedna košile světskosti za druhou, až se jednou nalezne obnažen před Pravdou, poznáním a dokonalostí.

Je tedy před Vámi problém trvalého otevření se Bohu, což se může stát pouze tím, že se zmenší Vaše upoutání k světu. Stojíte však před tváří vlastní karmy, jejíž problém můžete řešit pouze tím, že se nabídnete jako obětina Bohu. A můžete věřit, že budete-li se trvale Bohu nabízet a tak, že to bude uznáno jako slib člověka, jenž ho dodrží, pak osten karmy již nebude bodat. Leč trvá to někdy dlouho... Ale: „Kdo, mniši, pracuje po sedm let, může se nadít dvou výsledků: vykoupení zaživa nebo žádný návrat po smrti. – Co se těch sedmi let týče...” atd. Však to jistě znáte.

* František Antoch

31.1.1955

Kdo Vám řekl, že tu jsou zasvěcenci? – Jejich zasvěcení záleží v tom, že jsou odvážnější ve tvrzení, že mystice rozumějí, než Vy. Zkoumejte jejich povahu a uvidíte, jak je lze snadno vyřazovat

jako bezduché a snad i odvážné žvanily. Klíč je zde: jak dalece člověk, který si říká, že je zasvěcenec, změnil svůj temperament. Působí-li silou nebo mnohomluvností, a jak mu záleží na zevním chování nebo rozvinutí ducha. Přitom se nedejte ošálit spoustou teorie. Mystika je život a nikoli teorie, vybudovaná z neuskutečněných pouček, které si ten, kdo si říká mistr, sestavil v nauku. Právě tito lidé ovšem mohou být „obratní“ ve světě, ale každý žije tak, jak to umí nebo neumí, a připlácne-li si na své jáství firmu „mistr mystiky“, pak je to zrovna takové, jako když si blázen říká, že je králem.

* Václav Címr
20.12.1952

Povím Ti něco. Za jisté příležitosti jsem sledoval spící pí L., zda jako jiní neutíká ve spaní za tím, čeho se v bdění vzdává. Byla sama v sobě, klidná a spočívající v božském. Proto: ať má vyčištěné nervy, nebo nikoli, ať má hadí sílu v nejspodnějším centru, nebo až nad oblaky, viděl jsem, že přemohla svou elementární bytnost. Čas od času sleduji i ty, kdo se mi zdají míti trochu duchovní moci, anebo ty, kdo se zdají nějak duchovně pokročili. Proč nechrápou klidně? Proč běhají do putyk astrálu a snaží se dát si o to víc, o co víc si odřekli za bdění?

Nemám jiného měřítko duchovního pokroku než to, jak dalece je kdo odpoután. Musí být odpoután a musí jím provívat nešemet ruaš chaim a pak vím, že je již na cestě. A zjistím-li oboje a dále i přítomnost moudrosti jógina, pak je to prostě dokonalý člověk. Bez znaků vytažené hadí síly, vypraných nervů apod.

Měj zato, že karmické porušení dnešního člověka je tak hluboké, že mu lze sotva nabízet cestu proměny smrtelného těla v nesmrtelné prostřednictvím tradiční jógy k tomu cíli vedoucí. Musí se všechno nejdříve spravit. Musí jako Kristus přijmout vnímáním dech boží, proměnit jím veškerou vnitřní bytnost a v tomto

postoji setrvat, zda jako on nebude vzkříšen po poslední zkoušce, kterou je smrt těla. A tu má každý neomezené pole možností pracovat. Může zbožšťovat myšlení a pociťování i sebevyciťování, až se povznese v řádu bytostí dost vysoko, aby jako ti běžající dokonalí, kteří by sotva dovedli utéci od lože manželky, nemusil již putovati světem mnohých přinucení. Musí pročistit své myšlení, pociťování a sebevyciťování tak dalece, aby jím proudilo božství jakožto světelná substance, a vydržet být pasivní vůči všemu světu, dokud se nedočká tak hluboké proměny, že mu tento svět bude cizí. Pak nenalezne háčku, kterým by zde byl zavěšen, a může mít důvodnou naději, že opustí tento svět jako čistá, sebevědomá, jógy znalá a v duchu dokonalá bytost.

14.5.1955

Výše vyvinutý mistr – musí-li se již mluvit o mistrech jógy – musí přinést novou formulaci starých duchovních nauk.

* Ernest Czató

11.6.1952

Nevysíláte dobro, nýbrž myšlenku. Ta je silou, která zesiluje jsoucí. Proto je vysílání sugestivních sil tak často bez kladného účinku. Světoborní mystikové měli také ligu míru, která vzala za své vypuknutím války. Ale vysílání může být prospěšné samotnému vysílači. Na mystické cestě je toho třeba. – Vysílání dobrých myšlenek za účelem pomoci považuji za neúčinné. Pomoci může toliko vsazení semene dobroty, ale to je práce složitější. Člověk si musí pohrát s představami, které přetváří ve skutečnosti na úrovni neviditelná, a pak je jako semeno vsadí tomu, komu chce pomoci, s příkazem, že neštěstí a disharmonie není dotyčným, komu má být pomoheno. Já to však nedělám, poněvadž je to holá marnost

ve sféře činnosti. Podle mého ďábel miluje peklo; kdyby ho nemiloval, prostě by z něho odešel, protože v tu chvíli, kdy ho přestane milovat, svítne mu osvobozující nauka, dejme tomu Buddhova. – Příroda je tak dobrá matka, že opravdu vezme karabáč na zatvrzelce, jenž se nechce dát poučit, že dobro a s ním harmonie v životě a prožívání pramení z dobra a nesobeckosti. Utrpení má obstarat zvnitřnění a víru v Boha nebo ve všechno dobré, co již není vidět na světě, když karabáč trestu jezdí člověku dlouho po zádech. – Jsem toho názoru, že v mezích možnosti se má pomáhat s největším úsilím. Je to očištné, tlumí to pýchu, láme osobitost a vede k uskutečnění všelásky. Činy lásky jsou prací na očištění sebe, jakousi cestou k zbožštění, a proto není třeba rozpakovat se k dobrému činu, když nehrozí utopení se v dobru, znamenajícím takto vyjádřenou světskost.

22.12.1953

Nabídl jsem se Vám jako průvodce po Cestě. Tu jsou na místě spíše otázky ohledně způsobu života a některých cviků a duševních stavů. Ale nesmíte zapomínat, že se ve mně setkáváte s člověkem, který se stará o postoj k životu a naprosto zamítá každý tzv. mystický dílčí výsledek, vyjma možnosti zjišťovat niterné stavy jdoucích a způsob nápravy, jestliže tyto stavy je od vykoupění odvádějí. Musil jsem přece vidět, kolika hloupostí se dopustili ti tzv. jasnovidci, a to i tehdy, když momentální situaci správně zhodnotili, neboť život pokračuje a budoucnost „je náhodným obrazem, utvořeným z částíček prachu, které se vznesly nad silnici“. A i kdyby viděli dobře i do budoucnosti, vytýkal bych jim, že ulpěli na marnostech, poněvadž život jde a každá minuta je dobrá k tomu, aby se ho člověk snažil zlepšit.

Já tedy téměř nepředpovídám. Nanejvýš usuzuji z určitých momentálních předzvěstí, poněvadž snažit se předpovídat je stejné jako se snažit pomoci něčemu v tom smyslu, v kterém se předpovídá.

Svět mne nezajímá, pokud jde o jeho momentální křeče a vzruchy. Ty jsou totiž výsledkem mravní orientace, která ve skutkové sféře právě dozrála. Co potom s otázkou, zda bude mír či válka, blahobyt nebo bída atd.? Mravní hodnoty to přinesly, mravní hodnoty to odnesou. ...

Nabídl jsem se Vám za průvodce na Cestě. A nechci odvolat, že Cestu znám dobře. V tom případě je samozřejmé, že máte právo nechat si vysvětlit to, co se Vám zdá nejasné. Ale jinou formou, než jste užil. A pokud jde o mne samého, vytknu-li Vám něco, pak to je jen upozornění na překážku na Vaší cestě. Pro mne nemusíte být lepší ani horší. Vím až příliš dobře, že hledáte, a Vaši povahu neposuzuji, vyjma ve vztahu k Cestě. Vím přece, že ani povaha není stálá, a proto mi nevadí. A to je základna, na které se přece můžeme dorozumět. Jste-li tzv. špatný, zodpovíte si to sám. Jsem-li já takový, pak si to já zodpovím. Proto není třeba, abychom jeden na druhém hledali nedokonalosti. Budete-li totiž pracovat, uvidíte sám, jak dalece mystice rozumím. Nebudete-li, pak se to nikdy nedozvíte. To proto, že nemáte srovnávacích měřítek. A získat je není snadné.

* Bedřich Hejhal
24.2.1952

Mistr jógy, který byl Nejvyšším povolán, aby jiným ukazoval Cestu k Němu, musí poznamenávat své kroky budováním a konstruktivními činy. Ne-li, má sám sobě říci, že není lepší lidí obecných, jimž diktuje sobectví držet své jáství vysoko nad lidstvem, a proto si též říci, že nerealizoval to právě, co ve výsledcích u druhých rozmnoží dobro ve smyslu duchovním, bytostným, karmickém. Má uvážit, že „nejvyšší dosažení“ není pěti sty mystickými stavy, ani poznáním všemožných fines „procesování“, ani jasnovidnost, ani „rozpoznávání“ stupně duchovního vývoje u jiných, protože tu se je možno mýlit,

když jáství chce zůstat veliké, nýbrž vždy jen přijetí kosmického božího vědomí spolu s láskou, úctou a pokorou, neboť tyto (vlastnosti) jsou velikými likvidátory do pekel stahující karmy.

* Otto Jeřábek

16.5.1953

Chápejte všechno své úsilí jako experimentální tlak na duchovno, kterým chcete „prorazit“. Tímto způsobem jsou dosahovány jisté mystické stavy, které jsou analogické se stavy, jež odpovídají celkovému bytostnému duchovnímu růstu, ale jejich význam není týž. To si nechte zdůvodnit tím, že tyto stavy představují a Vy opět upadáte do dřívějšího stavu myšlení, pocíťování a uvědomování.

Já zpravidla nikoho nesrážím z takových úsilí. Mám zkušenost, že někdy „člověk vystihne podmínky“ a pak je dosaženo úspěchu téměř naráz. Z té příčiny je taková snaha opravdu dobrá. Jen tu může vadit domněnka, že stavy dostavující se během takové snahy mají nějaký význam nebo že jsou ukazateli skutečně dosaženého stupně. A proto prosím, abyste si nechal poradit a mínil se mnou, že dobré je Vaše opravdové úsilí, kdežto průvodní jevy tohoto úsilí jsou bez významu. Můžete mínit se mnou, že skutečnou svou snahou prokazujete vůli uskutečnit to, co mystika klade jako cíl, a že právě je nutno prokazovat skutky tuto vůli, aby se jednou mohla otevřít stavidla pro vtok principiální a člověka duchovně obrozující síly. ...

Co tedy Vám mám říci k Vašemu dopisu? – Pracujte a nestarejte se o průvodní jevy. Výsledek se stejně dostaví v odpověď na Vaše touhy a volání, nikoli na samo cvičení. Cvičení je totiž jen rozšířenou snahou strefit se klíčem do správného otvoru – mám zkušenost, že se jen těžko vystihují podmínky, má-li záležet jen na cvičeních.

* Eva Jeřábková
26.4.1953

I když někdo na základě omylu upadne v pouta, má to považovat za rozhodující krok ve svém životě a jítí dále, uznávaje, že omyl vyplynul z disharmonie, kterou si sám zapříčinil svými tužbami, které nebyly v souladu s jeho karmou, která byla právě v činnosti.

A jak se má provádět karmajóga? – Především je nutno vybudovat niternou spokojenost s osudovými věcmi okamžiku. Neboť při karmajóze se uvažuje jako nejnaléhavější problém právě vliv světských okolností; tento vliv má být zničen duchovně vynucením spokojenosti s osudem, takové spokojenosti, že snažící se pozdravuje osudové dění jako nejlaskavější a nejmilejší pozdrav samého Boha.

Není většího měnitele osudu než spokojenost s ním. Kdo je obratný, ten, když mu byl Bůh sám vzal možnosti klaněti se mu nadšením, vroucností, božským mlčením atd., kteréžto úkony jsou nejčistší v osudové pohodě, vytvoří si hnízdo niterného štěstí prostřed jakýchkoli zevních podmínek. A věřte mi: mnohostranné zbrani neodolá ani božská tvrz!

Kdo dovede nalézt pocit štěstí prostřed největších nesnází, ten je schopen nosit božskost v nebi, na světě i ve světech podlidských. Ale je méně jisté, když člověk dovede držet Boha v pohodě, zda ho udrží při dozrání méně dobré karmy.

* Ján Krajčí
28.7.1956

Za celou dobu pozorování a zkoumání sebe samého jsem totiž zjistil, že moje vitalita je na takovém stupni, že se již nikdy nevrátí stav, který mi umožňoval zaujímat stanovisko zasvětilce. Tento stav vyžaduje totiž jistý stupeň vnitřního vypětí, které bych v dnešní době ani neudržel ani nevydržel.

Vzhledem k tomu bych Vám mohl nabídnout pouze postoj mystického učitele, avšak tento postoj považuji sám za nedostatečný. Vyčerpává se poukazy na způsob práce, což jsem konečně vtělil do svých spisů; když se tyto poukazy uskutečňují v praxi v plné míře, dochází k vnitřním zvrátům, které speciálně u Vás mohou být takového druhu, že byste je dosti těžko snášel bez určitých vnitřních následků.

To však neznamena, že se tím pro Vás cesta uzavírá. Všechno záleží na touze a nekompromisním rozhodnutí uniknout sansáře. Tyto vztahy jsem u Vás zjistil; proto smíte něco riskovat. Přitom mohu doložit, že rizika se ukáží nepodstatnými, jestliže toužící člověk založí úsilí o uskutečnění definitivním mentálním upoutáním se na kvality, které jsou symbolizovány Bohem. Takové úsilí lze vysvětlovat jako natažení provazu mezi nebem a zemí, šplháním po tomto provazu je mravní a mentální kázeň a zkouškami, které se za těchto okolností stávají snesitelné, je postupující resorpce bytnosti v božství.

Pokud vím, považuje se obecně tato mystika za „dětskou“ nebo jinak „malou“. Když však vezmeme v úvahu přesvědčení lidí o jejich vlastních vlohách a schopnostech, ukáže se, že jsou organicky vybaveni pouze na tuto cestu, která se stává prudkou touhou a nekompromisním přilnutím k Bohu.

Já sám považuji za lepší a z hlediska mystických zkušeností za vyšší cestu mystiky experimentální. Když však zkoumám vnitřní učlenění hledajících, vychází častěji jako dobrá pouze ta, o níž jsem prve mluvil. ...

Jestliže není dáno osudem, abych Vám byl zasvětitel, vstupte na mírnou cestu, jak jsem ji nahoře definoval.

* Stanislav Kulovaný
15.6.1955

Mluvíte v dopise o magii. Zdá se mi, že je u magiků běžným jevem splácet zaklínáním projevy všech neviditelných světů i jejich

obyvatel. Tzv. mystikové zaklínání zavrhují, a proto se zdá, že tyto projevy nechtějí splácet ničím jiným než jakýmsi mystickým cvičením, které jim – právě jim – vyhovuje. Že je možno tak uvažovat, na to jsem přišel vlastně právě teď. Domníval jsem se vždycky, že chce-li člověk vejít do kontaktu s čímkoli a kýmkoli, musí projevít dobrou vůli, vyjádřenou duševním otevřením se tomu a tím ovšem přijetím vlivů toho.

V poměru k božským světům to znamená, že člověk, který chce dejme tomu uskutečnit božský život, musí se tomu božskému otevřít – a chce-li vejít do nebe, jež toto božské obsahuje, nechat toto božské v sobě pracovat tak dalece, aby ho to přetvořilo a tím připravilo na tento vstup.

Pokud znám magiky, zdá se mi, že tu je obecným jevem přimět božský svět k projevu, aniž by došlo k tomuto přetvoření – tedy nic než strach před ztrátou lidství celkem nemocného mnohými nedostatky. A mohu-li předpokládat, že magie poskytuje prostředky, jimiž se donucuje božský svět k projevu i za podmínek tomuto projevu neodpovídajících, přece je nutno uvážit, že „božský zjev“, zatím co klesá do „padlého“ pozemského světa, ztrácí postupně na své božskosti; když se projeví za takovýchto okolností, není již božským zjevem, nýbrž pouze zjevem asurickým.

Rozvineme-li dále tuto situaci, zdá se být logické, že asura se zpět do nebe nedostane; magik pro nic za nic donutil bytí k sestupu, což nemůže zůstat bez vlivu na jeho osobní karmu, i když se během života s jejími poruchami může dobře vypořádat. ...

Kdo zakládá svůj duchovní růst na „nezajímavém“ spásném životě v oblasti skutečnosti, ten jistě nebude zklamán. Duchovní život musí mít kořeny v přirozeném lidském stavu, který obecný člověk nemůže poznávat jinak než jako živočišné napětí; když se živočišné zřetele zničí a nastolí zřetele transcendentální, mění člověk dosavadní platformu, ubíraje se *bytostně* k svému vysokému cíli. Tím chci říci, že je nejlépe zavrhnout myšlenku na „nic požadující přepodstatnění“ a začít žít tak, jak se žít má, a to

bez ohledu na čas; jsou-li totiž splněny podmínky, projeví se to „vyvstáním“ dokonalosti.

29.6.1955

Duchovní postup vyplývá z bytostného učlenění, které je založeno především na vnější sebevládě a nikoli na ovládnání mysli, která jde vždycky tam, kam spěchá bytost. Když tato bytost nemá v živočišné sféře žádných míst, kam by chtěla spěchat, obrátí se rozhodně do oblastí vyšších.

Zlomení vnitřní neschopnosti nečekejte od ničeho jiného než od soustavného úsilí dát bytosti jiný směr, než právě má. Člověk musí chtít to vyšší, aby vykořenil souhlas přijímat to nižší, na něž si zvykl a které ho připravilo o sílu. V tom právě jsou ty „nezajímavé prostředky“, od nichž se člověk vždycky odvrací a hledá prostředky abstraktní, které mohou pomáhat v abstraktních věcech, ale nikoli ve věcech konkrétních. Právě úsilím usměrnit bytost morálními zřeteli a skutky se vyměňuje celá základna, na níž člověk jakožto prožívající bytost stojí, a toho je třeba ke skutečnému duchovnímu vývoji. Tyto zřetele a konání jsou počátkem cesty, kterou musíme vidět v tom, že člověk opouští dosavadní linii a nastupuje jinou.

* Manželé Vladimír a Slavomila Mandíkovi
24.2.1950

Pokud jde o mé působení navenek, má se to trochu jinak, než se má zato obecně. Mystické dozrávání člověka nutí vnímat a vyzařovat to dobré, ale nikoli speciálně na někoho, nýbrž všemi směry a na všechny bytosti. Z té příčiny může mystik přát dobré jednotlivci toliko lidsky, ale nikoli s magickým zaostřením. V tom případě vykonává největší vliv duševní kontakt, který navazuje dotyčný člověk, ale nikoli mystik.

28.10.1950

Ačkoli vám to nemohu poradit, přece jen kladu otázku, zda vy pokročíte kdy s věcmi mystiky. Mám za to, že na každého člověka přijdou v životě chvíle, kdy mu je k užitku, dovede-li nalézt plnost života ve svém nitru. Ne-li, může se mít zato, že promrhal svůj život; neboť své životní síly nesdružil a jako takový se promění ve fantom, prve než se rozpadne v netvárné vibrace životní síly, vdechované jinými bytostmi jako podklady pro jejich život. Nezapomínejte, že veškeré touhy vás jako každého jiného ženou za štěstím, ale že k tomu nepracujete na správném místě, totiž v oblasti duševní jakožto v oblasti příčin.

Osudy lidí se mohou opírat o dvojí substanci. Tělesnou nebo duševní. Dnes převládá mínění, že je lépe opírat se o substance fyzické, a za čas je možno pozorovat, že člověk žije z odpadků jakožto služebník hniloby. Ale byly doby, kdy člověk pociťoval nutnost opírat se o složky vnitřní a nakonec poznával, že štěstí, které si byl vybudoval jako pevný stav vnitřní, proměňuje svět zevní; jeho optimismus se odrážel ve světě a k němu se vracel jako šťastné příležitosti.

Cesta k tomu všemu je dlouhá. Ale kdo zažil věci nepříjemné, nalezne v sobě sílu k uskutečnění toho všeho, protože zevní věci se ukazují stále jako nespolehlivé a on nechce již putovat od zklamání ke zklamání. Nakonec pak vidí, že skutečně volil dobře, a nechce se mu vracet k životu, jehož vyžívání je vyjádřeno opíráním se o věci zevní; tak zakotví v tom, co je ideálem každého, ideálem, který chce jeden uskutečnit tím, že si druhého podrobuje, jiný zase, že hledá náhražku v zábavách atd. Tak se nutno dívat na život a se zřením k tomu utvořit závěr.

30.1.1952

Člověk má vzít jako povinnost zájem a úsilí o spásu všech složek svého bytí, neboť jenom *rozumět* nauce nemá smyslu. Když

však hledáme zmíněné úsilí, pak nutně musíme se dotknout našeho žití, po čase všeho našeho žití. Se zřením k tomu mám dojem, že je na čase, aby ses takto o věc zajímala. Bytostně na mne působíš jako člověk, jenž nedrží ve své moci silové proudy v bytosti; naopak se Ti to všechno „rozbíhá“, což znamená počátek rozkladu, po němž následuje sestup sférami prožívání do nižších světů, do světů trpících duchů apod.

Co to chce, aby věci dopadly lépe? Duševně se zmobilizovat, zpřítomnit si zase ve vědomí všechno své bytí a dát ho v oběť Nejsvětějšímu jako stále nabízenou obětinu se žádostí, aby ho (bytí) proměnil a přivedl k dobrému. Jinými slovy: chce to skoncovat s žitím, které se vybíjí v požívání, na jehož konci je únava tupě lhostejného. Naopak je třeba, aby ses stala pozornou ke všem svým pocitům a duševním hnutím a usilovala vždy o to, aby Tě neovládly pocity a hnutí nedobré povahy, a pokud se o to pokoušejí, abys je vyzvedla jako pocity a hnutí dobrá a čistá – příjemná. ...

Člověk, obrazně řečeno, může jako radostné přijímat a vyžívat jen to, co byl sklídl, a nikoli to, co zaseli jiní. K jasnějšímu pochopení: kdo např. dává sebe v trvalou oběť Nejsvětějšímu, jenž trůní v nejvyšší harmonii, z níž vyvěrá nadpomyslné štěstí, nemůže ve výsledcích své snahy dočkat se jiného než právě tohoto štěstí a této harmonie. Kdo však chce bezprostřední zisk, aniž předem pracoval, bude se musit živit zdechlinami a nečistotami jako divá zvěř a krkavci.

Zákon karmy působí přímočaře a nelze od něho očekávat co jiného než to, co musí přinést jako přirozený následek činů. Z jeho titulu Ti odkazuji tuto snahu k Tvému vlastnímu dobru. Jinak je zbytečno chápat nauku, tím spíše, když se myslí, že je naukou o fenomenech ve smyslu teoretickém nebo praktickém. Nauka musí být realizována v životě a životem se musí projevat. Pak teprve člověk vejde ve styk s božskými Mocemi a božím Majestátem v dobrém poměru. A dobro, jež z toho vyplývá, je dobrem snaživcem zažívaným.

Konkrétní rada k řečenému nahoře: prokaž dobrou vůli k zmobilizování sebe zájmem o domácnost, o vytvoření dobrého pro-

středí v domácnosti; ve stupňování pozornosti ke všem maličkostem, jež by mohly v jiných budít dojem, že nejsi nejlepší hospodyně atd. Z toho samého vzejde důkladnější pozornost vůči sobě samé. Následek této pozornosti je pak poznávání vnitřního života.

* Pachmanová

8.10.1952

Vážená slečno!

Moudrý snaživce ví, že se musí vynasnažit dosáhnout takového stupně umravenění, kterým se dostane až k zharmonizování všeho svého nitra. K tomu nepotřebuje nikoho. A já nemohu soudit, zda páska mezi Vámi a p. Klímou mu nedává pečeť Vašeho učitele. Jen tolik mohu říci: jestliže tzv. vůdce plení v nitru žáka a týž žák poznává, že v jeho učiteli jsou nedokonalosti, pak je lépe toto učitele opustit. – K pí Jamnické: slepý slepé nemůže vést.

Otázka duchovního školení je potud jednoduchá, že každý sám se může umravňovat. Teprve po umravenění, které vnese klidnou a mocnou touhu po Bohu, dokonalosti atp. do duše snažícího, je člověku třeba mystického vedení. Avšak klidná a mocná touha je voláním, na něž musí být odpovězeno. Tak člověk není sám a má zaručeno, že se mu cesta otevře. Ale chce to umravnit se podle směrnic jógy. To přijměte jako mou radu.

Zdraví

Mk

11.7.1953

Ani mi nemáte říkat o zvláštních typech, snad podle jejich vlastního mínění dokonalých. Lidé se různým způsobem dovedou bavit, a proč by to nemohli činit i s pomocí „okultismu“? Je mnoho

snaživců v mystice, ale ty nebolí život, nýbrž mají touhu po uplatnění. Udělat kapitál obchodem nebo se stát slavnými v politice nedovedou, a proto mohou pablesku slávy získat třeba krocením astrálních tvorů. Až je začne bolet život, pak toho krocení nechají a zapomenou na slávu, které si tak žádali.

* Ladislav Sekerák

23.7.1951

Mějte jasno, že duchovní život má býti člověku životem a nikoli posilou pro mocnější uchopování se života pozemského. To mnohým lidem jasné není, a proto se nemohou hnout ve svém duchovním vývoji.

I za idealistickým pojetím mystika stojí zpravidla podceňované přestupování zákonů ŽIVOTA a výsledkem toho nemůže být než horší, těžší, komplikovanější osud než tehdy, když se člověk nezapomíná být žádnou mystikou.

26.7.1952

Je velmi účelno žít duchovním životem, i když se nezdá, že by se člověk domáhal nějakých „výsledků“. Výsledkem budiž, že člověk dovede žít zcela zaměstnán nadsvětskými (duchovními) pocity a myšlenkami, neboť *způsob* myšlení a pocíťování je to jediné, v čem člověk zůstává v okamžicích pro jeho tělesný život nejnebezpečnějších. ...

Netrapte se tedy myšlenkami a pochybnostmi o svém dobrém stupni duchovního vývoje. Snažte se jen opatrně a s konečnou platností zlikvidovat všechn bolestný a nevědomostí zatížený svět ve své duši, v níž je zaklíněn právě myšlením, cítěním a uvědomováním. Až se Vám to podaří, pak budete mít zajištěno vykoupění, aniž byste se museli stát mistry jógy.

22.10.1954

V té řadě předchozích dopisů jsem se skutečně snažil ukázat Vám cestu tak, aby se Vaše eventuální pochybnosti rozplynuly. Nyní o tom již píšete. To je dobré znamení. Neboť když se pochybnosti odstraní, má již člověk před sebou cestu jakoby rovnější a jde se mu po ní lépe. Skutečně je však veškerá práce ještě před člověkem. Když si však uvědomí, že je životní nutností pochopit a poznat, má v zádech dobrý vítr.

Zdá se mi, že Vy, pane Sekeráku, máte dobré předpoklady, dokud máte vůli k dosažení. Záleží na ní více, než se zdá. Často je to jediné světélko, jež člověku svítí na obtížné mystické cestě. To znamená, že i po nekompromisním rozhodnutí se dostavuje kolísání, jehož tlak a význam se ukazuje jako výraznější; tím spíše, že se již člověk pohybuje po vyšší stezce, kde každé uklouznutí bývá již hlubším pádem. Ale tím se člověk nemá nechat polekat. Když jsem procházel tímto úsekem cesty, stal se mi odpor ujištěním, že jítí má pro mne asi hlubší význam. Výsledky ukázaly pravdivost tohoto předpokladu. Ale vlny se vzdouvaly od nejtupější rezignace až do nebes se všemi jejich klady a silami. Tak je člověk poučován zkušenostmi a nikoli schválením. Přeji Vám, abyste dobře prošel tuto cestu.

8.1.1955

Chci Vám ještě něco říci ku zmínce, že kráčíte jako slepci atd. – Aby se putování skončilo nebo déle trvalo, to je spíše věcí jistého pochopení a potlačení životní žízně, než jakéhosi „nalezení“. Dospějete-li až k tomu, že ve světě již nevidíte nic, co by Vás mohlo vábit, a pochopíte-li přitom, že absolutno prostupuje vše asi tak jako voda houbu, která je v ní ponořená, pak přestanete věnovat pozornost věcem vyvolávajícím rozličná vzrušení a věnujete ji pouze absolutnu. A jelikož absolutno představuje element, na nějž se nevztahují procesy, kterými jste Vy i všechno to, co chcete,

přestanete putovat, protože nebudete mít možnost kam putovat.

Je-li člověk v bezedném vesmírném prostoru a nezajímají-li ho zrovna zrnka, představující svítící a temné hvězdy, kam by ještě chodil? A zrovna tak člověk, který v sobě našel absolutno, nemá kam jít, jestliže zrovna nechce vyhledávat zvláštnosti rozličných druhů a prvků stvoření.

Jde tedy skutečně jenom o blud, jehož vlivem chce člověk stůj co stůj nalézt absolutno v konečném světě. Ale není zrovna třeba stydět se za tento blud. Podléhá mu každý, kdo buduje jáství, jehož existence je podmíněna formou. Ať bytost, nebo útvar, vše představuje vyhraněnou jsoucnost; vědomí o této jsoucnosti vylučuje každou bytost i útvar z pochopení, že principiálně je též absolutnem.

8.11.1955

Vzpomínám na Vás s tím, abyste byli stále pokojní a důvěřovali, že se Vaše snahy potkají s úspěchem. Proto pokojně usilujte a nevíšmejte si ani, že „některé hvězdy svítí jiným světlem, zdánlivě lepším“. Osvícení vzchází ze správného mravního úsilí, kterého se podle mého úsudku dobře držíte. Dokonce by bylo nebezpečné odchylovat se od takové snahy, která Vám poskytuje poznání mravních závislostí na duševních stavech a naopak v domněnce, že „vědět také něco znamená“. Vědění musí vyplynout z operací se sebou samým v mravním smyslu, jinak je teoretické, a proto bezduché. ...

A nechají-li dobré výsledky na sebe delší dobu čekat, na tom Vám nesmí záležet. Jestliže jste totiž přijali problém času tak, jak je znám lidem duchovně procitlým, budete vědět, že deset let je ničím vzhledem k nekonečnému sansárovému putování, které se může rýsovat před člověkem za předpokladu, že se v duchovních snahách ubírá ne právě nejspolehlivější cestou. ...

Tímto Vás chci upozornit na nezbytnost trpělivosti, která by měla učinit Vaši snahu takovou, že byste ji chápali jako úkol, kte-

rý byl na Vás vložen Bohem a pro něhož ho máte vykonat, takže tím Vaše osobní věci musí jít stranou jako osobní věci dělníků, které osud povolal k vykonání určitých úkolů. A Bůh je dobrým zaměstnavatelem. On na své dělníky nezapomíná.

Zatím jste trpělivost měli. A já Vám píši o této věci jenom proto, abyste ji prohloubili do té míry, že čas a Vaše osobní záležitosti Vám nebudou překážet v pokojném úsilí, které jste dobře a široce založili. Dokonalé odosobnění v tomto smyslu je stejně významné jako to, které projevují velicí asketi jiným způsobem.

28.5.1957

Jsem rád, že si musíte stěžovat. Bylo mi totiž divné, že se o Vás nic hlubšího neotírá, abyste si museli stěžovat, jak právě nyní si stěžujete. Uvažoval jsem o tom jako o budoucím slabším osvětlení a – tak nyní se to spravuje. Jsou to větry a bouře, které činí člověka více odolným, a i když se někdy člověku, který to prožívá, zdá, že zkoušky jsou neúnosné, přece jen jejich smysl je dobrý, protože posilují. Není tedy dobře ani před nimi utíkat ani se jim vyhýbat třeba jen přáním; všechny jsou přínosem do koše záslužné karmy. ...

Budte tedy rádi a spokojeni, pokud odboj různých sil ve Vás nevbudí hrůzu před dalšími kroky. A když ji ve Vás bude budit, posilujte se přesvědčením, že svými slabostmi se člověk dostal do tak zlé situace a že je nyní jeho povinností toto zlé vnitřní porušení napravit. Tím se konečně z malého člověka stává člověk velký, takový, který přestává mít na zřeteli droboučká potěšení smyslová a místo toho mu svítá, že se musí snažit být bytostí kosmickou, jíž je to, co se nazývá osobností, tak vzdálené, že to přestává znát a tomu rozumět.

Vítejte tedy zkoušky, jaké snad dnes již máte v určité vlně za sebou, jako pozdrav skutečné příchylnosti Boží, takové, jaké smyslový člověk vůbec nerozumí, protože jeho zřetele jsou obráceny docela jiným směrem. Uvědomte si, že jste vstoupili na cestu, kde člověk musí být z mysticky usilujícího člověka vyvrácen, a proto

vítejte zkoušky tohoto druhu jako pozdrav boží milosti, která to konečně na Vás vykonává.

Kdo může být šťastnější než ten, kdo je pozdraven Bohem v tom smyslu, že z něj vytrhává lidství!

* Eugen Spiro

27.8.1953

Čtu Tvůj dopis a nelíbí se mi. Čtení té knihy nemůže podle mého názoru uklidňovat nitro, nýbrž jenom nutit pozornost k vypětí, a člověk může konstatovat, že napsané souhlasí s jím poznanými pravdami nebo že člověk těmto pravdám nerozumí. Vzhledem k tomu Tvůj dopis budí dojem, že Tvé nitro je hladové a chtivé určitého druhu stravy, a když ji dostane, tak se uklidní jako jinou potravou nasycené tělo.

Nemůžeš přece stát věčně pasivně a uspokojovat se žádoucím slyšením. Jinak budeš vždycky jen vnímat a nikdy rozumět, anebo se vyjadřovat porozuměním. Měl bys namáhat mozek a kašlat již na nitro. Měl by ses snažit porozumět nauce a zařazovat její jednotlivé poučky do svých poznatků a prožitků, aby ses stal člověkem vědoucím a duševně rozvinutým a nikoli jenom jedlíkem pouček, pravd a názorů.

1960 – 1970

* Eduard Bena

11.3.1967

Všechny druhy soustředění ... jsou vlastně psychologickým dějem. Extenzivní soustředění by snad bylo nejlépe popsat tak, že máte před sebou vzrostlý strom, který jste schopný vidět a v myslí se jím zabývat s vyloučením všech podnětů, které v podobě vzpomínek, nápadů atd. Vás mohou rušit. To znamená, že s výjimkou onoho viděného skutečného stromu nesmí nic vzrušit Vaši mysl nebo ovlivnit vědomí. A to je právě ten těžký psychologický moment. Když se to skutečně podaří, kvocient inteligence se bude zvětšovat. A dělat se to má tak dlouho, dokud člověk nebude obrněn před vzruchy, které pocházejí ze světa, doslova snad absolutně. Když se Vás tyto vzruchy nebudou moci zmocnit, budete mít dobrou náladu, protože stav nálady je závislý na otroctví nebo svobodě ducha, otroctví, jímž se rozumí ovlivnitelnost světem nebo neschopnost tomuto ovlivňování čelit.

Předmět pro extenzivní soustředění, strom, je pouze opora pro mysl, která se bez předmětů neobejde. Tedy nezáleží na stromě, nýbrž na předmětu s dostatečným objemem. Nesmíte zapomínat, že je psychologickým faktem, že když se člověk pokouší vnímat objemovou skutečnost v subjektivně maximálním rozměru, uteče od toho a vrátí se k všeobecně se uplatňujícímu zúžení vědomí, což v praxi znamená k pozorování zaostřenému na nějaký detail takového objektu. Proto schopnost vnímat objekt určitého rozměru a zabývat se jím naprosto výhradně je výsledkem dlouhodobého

cvičení se v kázni myslí. Napoprvé to prostě nejde vůbec, protože se lidé psychologicky stále vlní. Nemohou čelit upoutání na něco prostřednictvím vzpomínek, nápadů atd.

Stejně obtíže vznikají u intenzivního soustředění. Chcete-li se zabývat fiktivním nekonečně malým bodem, přesvědčíte se, že přívál rušících myšlenek je nadměrný. Tím je rušen „tok myslí“ k tomuto předmětu a člověk zpočátku také ze svého soustředění nemá nic. Tedy zase to vyžaduje dlouhodobé cvičení se v této kázni.

* Zdena Bronislavská

Bez data (1967?)

Dobří duchovní vůdcové musí znát každé úskalí duchovního snažení a to se musí projevit v přinucování žáků, aby před jakýmkoli ztechnizováním energetických vibrací tito žáci dosáhli úspěchu v bluduprostém vykoupení myslí. Ano! Problém skutečného (vnitřního) štěstí člověka je v tom, zda svou mysl vykoupí z dimenze lidského myšlení nebo nikoli. Neboť ať přebíráte, rozebíráte nebo analyzujete hnůj světa jakkoli, vždycky najdete v něm pouze hnůj a jeho ingredience. Z toho důvodu se musí s nejvyšší péčí, jak říká herma smaragdina, mírně, s velikým důmyslem mysl ze světa vyprostit a moudře převést do vyšších poloh všeživota, až tam, kde se oblast myšlení může označit za místo bluduprostého vykoupení myslí.

Tím však úkol člověka, který by chtěl být spasen, ještě neskončí. Stejnou proceduru musí provést se srdcem; musí být také dosaženo bluduprostého vykoupení srdce – pak teprve bude dokonáno dílo individuálního osvobození.

17.2.1968

Byl tu vliv monghyrské školy, který přikrýval Vaši pravou přirozenost, vliv onoho jógického kursu, který je jako jedny jediné

boty, které nemoudří guruové chtějí nazout stejně slonu jako člověku i mravenci.

Přirozenost člověka se nesmí přikrývat stereotypními kursy. Když jste se mi projevila ve své pravé přirozenosti, vyjasnilo se mi, že Vaším nitrem prošly tužby vyššího druhu a tyto tužby vyžadují, abyste pozvednutím svého nitra k Bohu nebo, vyhovuje-li Vám to lépe, k šťastným stavům duševním těmito stavy „vymývala” tělo tím, že se na ně zamyslíte a myslí u něho budete setrvávat, pokud tyto stavy trvají. Když zmizí, musíte je znova vyvolat. A proč právě toto byste měla cvičit? Souhlasí to s Vaším přirozeným stavem, s chvěním „duše”, která touží po dobru bez sobeckých závěrů, bez toho, abyste získané dobro prožívala jako dobro světské. ...

To, co Vám doporučuji jako cvičení, je Vaše cesta, která Vám jistě bude k užitku, když bez pochybností budete takto cvičit a přenecháte problém svého duchovního vývoje na mně. Ostatně to, co Vám doporučuji cvičit, je vlastně jiný přístup k prvnímu buddhistickému vnoru. Dosažení vnorů dalších je také možné. Chce to jen setrvat ve stavu zrozením získané přirozenosti, a tedy ji nedeformovat nevhodnými cvičebními zásahy. Opakuji: člověk může řešit problémy duchovního vývoje pouze tím, že nejprve zharmonizuje svou původní přirozenost s prožíváním, a proto se nezačíná s kursy soustředování, nýbrž s proměnou a docelováním přirozených vloh cítění.

* Karel Fišar

9.9.1967

Paní L. nemá valnou chuť zaujmout stanovisko, které by snad jak Tobě, tak Mílovi bylo příjemné. Sdílí se mnou s naprostým pochopením zvrát mé trpělivosti v roztrpčení. Uvědomuje si, že jste se měli stavět pozitivněji k mému úsilí, že jste se měli snažit pochopit, že každé duchovní úsilí musí mít hlubší odezvu než potěšující momenty ve vlastním snad úzkoprsém žití.

Co vám snad bylo cizí, byla skutečnost, že hloubka a pevnost duchovních hodnot člověka je přímo závislá na snaze člověka žít je v hlubokém vztahu s lidmi, dokonce ve sféře jejich zájmů. Jen tak totiž prolne jedinec vším, co je, a jeho duchovní hodnoty následkem toho již nemohou být nikdy a ničím vyvráceny. Ale – a to mluvím spíše o případě Mílově – takové stanovisko mu bylo cizí. Chtěl žít své dobré stavy, ale nedovedl je žít jinak než sám, v naprostém vnitřním ústraní. A Ty zase bys byl rád takové stavy žil, ale mohls to přibližně dosáhnout ve chvílích útěku od života, kterýs vedl. ...

To, co jsem řekl, však považuji pouze za osobní nedostatky, které nemusí o konečném vyústění přichylnosti k duchovnu vůbec rozhodovat. Ale nikdo zpravidla nežije sám pro sebe a sám o sobě. Vy oba jste byli v kontaktu se mnou a tím automaticky byl na vás vznesen požadavek pomáhat mi nést těžké břemeno nauky. Měli jste jako předchůdci ostatních pomáhat prostě tím, že byste potvrdovali teorii nauky, kterou jsem se snažil každému vysvětlit a přiblížit jakožto životní praxi.

Tys učinil svůj život neprůhledným jednak tím, že do Tvého života mohly vstoupit pro mě odnikud ženy, jednak nízkým naplňováním života všelijakými zájmy, jako jsou karty a nevhodná společnost. Míla zase svým rázovitým pojetím plnění slibů, což podle mne souviselo s rozdvojením života na blažený mystický a všednější vzhledem k vtírajícím se okolnostem.

I já jsem byl napadán okolnostmi. Vždy jsem si však uvědomoval svou povinnost, kterou byste vy všichni ostatní měli chápat jako „přijal, a proto musím i dát“. U Míly je právě tam zakopaný pes zlé karmy, která ho zaskočí, jestliže ho už nezaskočila. A Ty sám jsi na tom v mírnějším smyslu zrovna tak.

Než člověk začne být ozdobován nehynoucím světlem duchovní nádhery, musí usilovat o to, aby se jeho život stal takovým, že může být průhledný. Nejsm toho názoru, že život vás obou mohl být průhledný bez toho, že byste se museli stydět. Je to sice malý defekt, protože nikdy nešlo o světoborné věci, ale tento defekt je stejně opřený o kolizi mezi představou o správném způsobu života a skutečnou životní praxí. ...

Rozmýšlejte nad tím, co jsem napsal, a učiňte, co chcete. Jen minulost se nesmí vrátit.

* Helena Hrabussayová
12.8.1962

Byla jste kvalifikována jako bhakti. Opakující se připomínky o božství nebo o božských kvalitách činí vztahy lepší a lepší a tím je určen urychlující se postup na cestě k žádoucímu stavu.

Urychlování postupu k tomuto stavu je opravdu žádoucí. Obdrží-li totiž člověk právě pečeť z božských zřídél, může dosáhnout cíle po dlouhé, ba nesmírně dlouhé době. Musí se počítat s tím, že rychlost postupu, daná prvním impulsem, je pouze taková, že se na člověkově pouti odsypávají jednotlivá vtělení jako minuty na ciferníku, které odměřuje Otec čas.

Připomínejte si tedy božství, Boha nebo božské kvality tak často, aby se váš postup urychloval co nejvíce, protože blud, záští a vašeň činí vyhlídky do budoucnosti dosti ponuré.

Tyto tři základní mravní nedostatky jistě na světě byly nebo se vyskytovaly od nepaměti. Ale od nepaměti putují tu i bytosti, které jen vyměnily těla, takže jsou to stále ony, které čekají na následky těchto nectností.

Řekl jsem, že Vy jste poznamenána božskou pečetí. Tím jste přestoupila z řádu bytostí, které vedeny pudy, budou posléze vymazány z knihy života, do řádu bytostí, které ony de facto vymazávají. Neboť není třetího druhu bytostí. A v tom je to propastné dilema duchovního vývoje. Musíte být zničena jako tvárlivý materiál pro tvořivé síly, nebo se vyšplhat na úroveň tvorů, kteří tvůrčími silami disponují.

Máte-li vstoupit na úroveň těchto tvorů v rámci duchovního vývoje, který je Vám objasněn druhou osobou, musíte přijmout „zásady“ ctnosti neničení. A tak vyvolena pro putování ke stavu vykoupení, musíte nechat neustále pršet déšť permanentního

přání všeho dobrého všem bytostem, abyste tomu, co následkem svého postupu ničit musíte, vytvořila předurčení pro cestu svobody.

Říjen 1962

Lidé mají falešné představy o podmínkách postupu. Domnívají se, že není-li postup založen na skutcích „velké jógy“, je to postup nemystický, malý, diletantský. Jenže božský svět je ve tvrzi, jejíž hradby možno ztéci útokem, v němž jsou skryty stejně malé jako velké skutky.

Není-li člověk schopen pomoci si velkými skutky, musí používat pouze malých skutků. Je-li však schopen pomoci si pouze malými skutky, nesmí se odvážit velkých skutků. To proto, že takovýto člověk bývá vyřízen právě malými léčkami. A prohra malými léčkami je stejně zlá jako prohra ve velké bitvě. ...

Netlumil bych nikdy rozvoj ve směru, který by odpovídal zevnějším charakteristickým příznakům. Ale já nechci nikoho poškodit. Proto se někteří domnívali, že je zatěžuji málo, kdežto jiní zase, že je zatěžuji mnoho. Když všechno šlo po mém, ukázalo se posléze, že jsem určoval odporovou sílu bytosti vždycky správně. Proti tomu slabí, kteří chtěli jít cestou silných, a silní, kteří chtěli jít cestou slabých, vždy padli.

Ty sama, doufám, nebudeš nikdy chtít následovat ty, kdo si tak špatně vypočítali odporovou sílu svých bytostí. V postoji oddanosti ke mně, který jsem již zjistil, uděláš další krok a půjdeš k Bohu s vědomím, že jsi jeho dcerou, se samozřejmým přesvědčením, že Bůh Ti již utéci nemůže, protože jsi ho k sobě připoutala.

Na toto nezapomínej. Je to Tvá cesta, a cesta vlastní je cesta nejlepší. A že jdeš svou vlastní cestou správně, to se Ti potvrdí, neboť na jejím konci nebo na rozhodujících jejích úsecích mě v té či oné formě uvidíš usmívajícího se.

A tak jdi, paní Elen, svou cestou k dobru svému a k dobru druhých a snaž se tím způsobem, že především budeš zdokonalo-

vat svou oddanost k Bohu a svou důvěru v něho a v dobro zevní, o němž buď přesvědčena, že Tě vždy bude provázet.

* Roman Hrdý
25.10.1967

Snažím se vyhovět Vaším vyšším touhám, aniž pomýšlím na to, abyste svou vůli podřídil mé – to jsem nikdy dobře nesnášel, když se něco podobného u někoho vyskytovalo. Vím přece, že ten, kdo by se jinému podřizoval, nikdy není schopen případné dosažené poznání použít k svému vše vyčerpávajícímu dobru. A to je nedorozumění, k němuž dochází mezi mnou a jinými. ...

Hledající lidi považuji za materiál ke zpracování, za materiál, který sám sobě nerozumí, proto musí se sebou nakládat, jak to diktují mé strašné mystické zkušenosti. S ohledem na ně nechci ztrácet čas s nikým, kdo se chce se mnou hádat o to, co je pro něho nezbytné. ...

Pokud se kdy s někým setkám a z tohoto setkání se vyvíjí poměr gurua na jedné straně a žáka na straně druhé, mám vždycky ihned plán jak tohoto žáka dovést na druhý břeh. Mé stáří a únava pak způsobují, že se ani moc nezajímám o křehké lidství přicházejících „žáků”. Jsem si přece naprosto jist, že jim chci pouze prospět a na jejich postupu je zajistit často až trojnásobně, aby nadějný růst nepřešel v duchovní a tím i bytostný pád tu tomu člověku evidentní, tu neevidentní.

Z těchto důvodů setkání se mnou splývá s kladením požadavků mravního charakteru a teprve po jejich plnění nabývám k lidem důvěry na jedné straně a jistoty, že riskantní podnik, kterým mystická cesta je, zdárně vyjde, na druhé straně.

Tyto zřetele a tento postoj nezakládají možnost debatovat nebo se dohadovat o tom, co ten člověk, který se se mnou dostal do kontaktu, považuje za důležité pro něho samého. Vím přece až příliš dobře, že předpokladem pro pobyt plný jistoty na vyšší pláni

života vyžaduje zánik člověka jakožto reflexy žijícího tvora – to je ona mystická smrt, kterou musí každý čekatel vysokého zasvěcení podstoupit.

Magikové – a tím myslím magiky vysokého typu – musí podstoupit mystickou výchovu se všemi jejími výsledky. Když tomu tak není, podobá se člověk diletantovi, který chce hned být pilotem. To přece musí špatně skončit – a toto přirovnání s magií ještě nevystihuje nebezpečí v plném rozsahu. Kolik lidí jsem to již viděl, jak poslali mašinu svého života na slepou kolej, aniž vytušili, že se něco podobného stalo! Osobní život je nesmírně složitý a subtilní aparát, který má pouze tu zvláštnost, že když se do něho zasáhne špatně, běží ještě nějakou chvíli, jako kdyby se nic nestalo. Ale v tom aparátu žije člověk, který cítí, když ten aparát dojde na konec slepé koleje.

Chcete být šťasten. To je Vaše právo a není to proti božím zákonům ani v nejmenším. Ale já Vám povím, že po cestách, kterých jste se vlastně dožadoval při našem posledním setkání, se k rozvinutí šťastných pocitů nedostanete. Toto štěstí je totiž dostupné pouze tím, když budete mít ve své moci své vlastní pocity. K této moci se nedostanete pomocí alchymie ani různých nauk, které chtějí, aby člověk začal stavět domněle skvělý palác na smetišti osobního otroctví světa.

Vy sám musíte ozdravět. Musíte tzv. nedokonalost ze sebe vytrhat – pak dokonalost vzejde sama sebou. Tedy: výsledek není tam, nýbrž zde, v bytí samého člověka, který svou nedokonalost pohřbil ze své vlastní moci. Jiná cesta ke štěstí – ať je chápáno jako fakt fyzický, nebo reálný, nebo jako fakt nadreálný – prostě neexistuje. Trápíte se, protože jste otrokem světa. Přestaňte jím být. Nikoli tím způsobem, že najdete potěšující moment, nýbrž že ovládnete svou bytost. ...

P.S.

Život ve formě je utrpení, což vyplývá ze zákona gravitace, která působí pouze v oblasti diferenciace. Jste někým proti někomu a toužíte se s ním spojit – to je bolest všeho stvořeného. Proto se mluví o realizaci stavu absolutna, o stavu, v němž já a ty neexistu-

je. Někdy se stav absolutna nahraňuje uzavřením se do sebe – to se doporučuje v jógických školách, které nejsou založeny na absolutním poznání. Neboť být sám sebou v mnohém je přece vždy polovičaté řešení, které se nakonec musí ukázat jako neřešení – a být sám sebou v mnohém jako vidící znamená nezbytnost vše pokorřit, aby člověk *nemusel* toužit. ...

Na intuici se nespolehejte. Z psychologického hlediska je intuice výsledek neúplně rozvinutých komplexů, hlasem žádosti věcí dočasného světa, někdy tendencí k sebezničení v naprostém otrocťví. A budete-li spoléhat na sebe? To přece je správné. V procesu mystického vývoje je to prostředek k vytváření záchytného bodu pro karmu a tím také k přivodění životních zkušeností, jejichž smyslem je nabažit se světa. Když má někdo gurua a dostatečně si ho naklonil, řídí sám tyto věci tak, aby záchytný bod přinesl pouze tolik zkušeností karmy, aby to člověk vůbec unesl. Žádný guru totiž nemá ztrácet žáky tímto způsobem. Považuje se to za jeho minus a ilustruje to skutečnost, že sám není dosud dokonalý. – Moudrost ví, že cesta je správná pouze tehdy, když člověk co nejdříve dosáhne nejvyšší mety duchovního vývoje. Detailní zkušenosti se mají odsouvat až po dosažení mystického vrcholu. Kdo to ví jinak, ví to špatně. Neví totiž, že za vším stojí faktor čas, který může mnoho pomoci i mnoho ublížit. O smyslu tohoto faktoru, zdá se, vědí jen mudrci. Ostatní s tímto statným a necitovým chlapíkem neumějí jednat nebo lépe se podle něho zařizovat. Proto tolik utrpení na světě. – Je Vaší záležitostí, jak mě zjišťujete. Nemáte chtít vědět, kdo jsem a co jsem, nýbrž zda Vám mohu nebo nemohu pomoci. A protože se to jistě snadno dovědět nemůžete, musíte postupovat tak, jak se v takových situacích postupuje: člověk je obezřetný. ...

A závěr: nebudu rozhodovat, zda se budu s Vámi stýkat či nikoli. Kdo stojí na mém stanovisku, musí se cítit jako studánka, která dá svou vodu každému, kdo si ji vezme. Když to nečiní, respektive když se tak necítí, pak nedosáhl. Stav nekázně, kdy člověk rád to a nerad ono, je tedy mému stavu cizí. Ostatně i když je situace na mém stupni značně spleťtá, musí ji vždy vyjasňovat jedno jedině:

usmívá se nebo neusmívá Nejvyšší? Ale to už jsme v podivném světě mystiky a Ducha, tam, kde se nepřipouští žádná slabost ani nedokonalost, ať zjevná, nebo potenciální. I potenciální nedokonalost nutí nebo prostě převádí takového někoho mezi snažící se nebo usilující, mezi ty, kdo jsou podrobeni omylům.

24.12.1967

Je to reakce na Vaše rozhodnutí dát se na cestu ve spolupráci se mnou.

Snad jste na mně pozoroval, že jsem nezahořel, když jste se vyjádřil. Je to proto, že si uvědomuji, že nejste tzv. jednoduchý případ. Celá ta nejednoduchost však nespočívá ve Vašem vnitřním (duchovním) založení; jste dost energický i inteligentní, takže duchovní výhledy jsou celkem dobré, možná, že by byly velmi dobré, kdyby v pozadí se neskrývala neukázněnost a tím i nesoustředěnost, ačkoli k dobrému postupu po mystické cestě je nezbytné držet se jen jediné ideje a všechnu energii je nezbytné používat k úsilí o dosažení nejvyššího mystického cíle, nejvyšší mystické mety.

V této neukázněnosti a nesoustředěnosti hledejte nejzávažnější překážku, kterou je nutno co nejdříve odstranit. S narůstajícím věkem totiž tato závada pouze zesiluje; po čtyřiceti letech svého věku už člověk nebývá schopný zaměřit se na jedinou věc. Je to totiž záležitost čistě psychologická. Jakmile vznikne návyk na nesoustředěné úsilí, pak se bytost dá velmi nesnadno přinutit k jednoznačnému zaměření. A jenom takové zaměření může v mystickém úsilí pomoci.

Co máte z mnohostranných zájmů? Snad je efektní na pohled od druhých lidí povšechná informovanost jednotlivce, který mnohostranné zájmy má, ale pro něho to není vůbec efektní. Může být za tím vším pouhá prázdnota, kdežto křišťál se tvoří pouze v duši, v níž je tlak na to, co se má stát křišťálem, neobyčejně veliký. A tento tlak se vlastně vytváří jednoznačným nebo jednosměrným úsilím.

Musíte se tedy zbavit nedostatečnosti, kterou vidím v tom, že se nevrháte jedním směrem s téměř absolutní vervou. Nedomnívejte se, že božství nebo absolutno vytvoří ochranný štít nad tím, kdo se nevrhne jedním směrem. Někdy je třeba vychýlit vesmír z jeho ustálené polohy, aby vůbec božství nebo absolutno na člověka reagovalo. A bez tohoto ochranného štítu Vám není nic platná astrologie, alchymie a já nevím co ještě.

15.3.1968

Jste ctitel duševní neusměrňenosti. V takovém případě vzniká požadavek, že člověk musí mít to nebo ono, aby jeho štěstí bylo úplné. Ale když je člověk neusměrňený, ví vůbec, že jeho současné přání je tím posledním? Zatím, pokud vím, se to ještě nestalo. Proto se musí začít s odříkáním – a duchovní nauky, které byly vytvářeny moudrými lidmi, s odříkáním začínají a na něm budují. Když toto nepochopíte, vzdejte se raději nauky. Za těchto okolností je to smrtící jed.

Vím, že existují nauky náhražkové; je jich plno. Ty Vám předloží nějaký kurs a Vy buď dosáhnete, nebo nedosáhnete dočasných změn na úrovni svých duševních stavů. Když jich nedosáhnete, pak podle těchto nauk „necvičíte“ dobře. Když jich dosáhnete, pak se můžete tajně radovat, že máte něco jiného než ostatní lidé, ovšem než poznáte, že to pro život nic neznamená.

Kolik jsem to viděl takových oklamáných snílků? Doufali tajně, že „trumfnou“ svět, a pak se ukázalo, že jsou na tom hůře než běžní ctižádostivci, kteří zatím získali auto, děvčata a jiná životní lumina. A tak je to všechno k ničemu. Když nezaškrtíte svou osobnost, která chce hned to a hned zase ono bez naděje na konec takových žádostí, zůstanete v říši bytostí vedených emocemi a v této říši je vždy lepší držet se normálních prostředků k získávání osobních výhod než se chapat prostředků neobvyklých. V tom případě můžete někdy střílet slona mýdlovou bublinou a jindy mouchu kanonem. Kromě toho Vám mohu říci: viděl jsem mnoho pošetilců,

kterí si chtěli pomoci naukou k pozemskému štěstí. – Kdo je viděli v děvčatech, zešileli, kdo je viděli v penězích, zemřeli v děsné chudobě. To snad stačí. Nebo snad chcete sdílet jejich osud i Vy? – Setkal jste se se mnou a mám tedy povinnost Vám říci: štěstí je záležitost ryze soukromá. Můžete brečet a naříkat uprostřed bohatství a milované ženy nebo se radovat bez nebezpečí ztráty štěstí v bídě a samotě. Chce to jen přinutit sebe k radování se. Když to nedokážete a ani se o to nechcete pokusit, pak Vám je každá nauka a každý životní styl k ničemu. Nauka je ke konečnému prohlédnutí celého světa strasti. A to chce také vzdát se světa. Nebo se ho nevzdát? – Takové nauce věru nerozumím.

A teď ještě pamatujte! Je málo těch, kdo šíří správnou nauku. Vy o ní slyšíte a máte ji tedy nejen uskutečňovat, nýbrž i uvádět ve známost. To je o jedno závaží v pytli osudu, který nesete, více. Máte čas, abyste si všechno srovnal a rozhodl. – Já sám bych se ovšem s Vámi již nerad přel o to, že osobní žádosti nutno respektovat. Jsem vychován naukou a takový námět je mi cizí. Víím: jen ten, kdo se všeho zřekl, může být šťasten z nedostatku žádostí. Nikdo jiný být trvale šťasten nemůže.

26.4.1968

Snad se pamatujete, že jsem projevoval skepsi ve všechno mystické snažení, které se v Praze šíří pod jménem jóga. Ta skepse pramenila z vědomí, že existují případy, jako je případ Váš. Nějaký nápad, nějaké vnitřní pohnutí a již „mystikové“ dnešního typu jsou „osvíceni“ poznáním, jakým jste obdařen dnes i Vy. Nesmí se zapomínat na to, že to všelijaké mystické cvičení může potenciální duševní chorobu vyvést na povrch v mnohem kratší době, než je tomu obvykle. Proto mystika není pro lidi kdykoli vhodná. Řídí se to tím, co říkal Vivekánanda: „Kdo pěstují okázalé náboženské fenomény, stanou se z 85% darebnými šibaly a 15% jich zešílí.“ Tedy žádné pěkné vyhlídky. Je totiž lépe sedět na zemi a bít se o peníze a ženy a jako platýz snít o šťastném světě v mořském bahně.

* Alena Jamnická
1962?

Pro mne samého již není plést se lidem do osudu, byť šlo o zřetel k vykoupení. V konglomerátu tužeb bývají často snahy dolů a nahoru vyrovnané, a proto je nesmírně těžké dát výraz pouze tužbám vedoucím nahoru. Nezapomeňte, že otázka poslušnosti, tak důležitá ve vedení k duchovním *cílům*, nebývá tak jednoduchá. Každý nabízí něco, ale nikdo všechno. Tím se stává, že člověk, který měl vždy poslechnout nebo se alespoň vážně poradit, přichází o radu ex post ve věcech, v nichž si radil sám. Duchovní vůdcové, kteří dobře znají cesty, dovedou sice v každé situaci obrátit tazatele na správnou cestu. Tato správná cesta však nebývá vždy cesta hledaná. Tak se stále obcházejí problémy nezbytné k řešení, až každý duchovní vůdce zemdlí a zahyne, jako se stalo mně.

To, co jsem právě řekl, nechť Vám nevnučuje obvinění vůči těm, kteří Vás předcházeli. Kolize byla jen ve zřetelích. Já jsem nemohl poukazovat na něco jiného, než je vykoupení, které jsem vždy kořenil vyhlídkou na vykoupení tzv. oboustranné, kdežto oni potřebovali zpravidla tu nebo onu náplast na bolák nevědomosti, již jako pravou příčinu netoužili odstranit. Tak padal v mých očích jeden za druhým a vždy kousek ze skály, již jsem byl, něco utrhli. Tím vznikla situace, kterou vlastně předkládám v tomto psaní. A bude-li mít toto psaní správné působení, vzepnete se a řeknete: „Půjdu! Však já bohům dokážu, čeho je schopen člověk...“ Tak nějak jsem to dělal i já. Proto jsem se potkal se zázraky, které snad stejně vábí, jako se ukazují být nedosažitelné. A nemyslete si, že snad jsem byl vybaven lepšími dispozicemi, než jste vybavena Vy. Ostatně by Vám stačil nezkreslený pohled na okolnosti, v nichž se nacházím. Z normálního v nich není nic. A tuto situaci s sebou vleču od mládí. Je velmi obtížné neudělat v ní žádný zásah, jestliže člověk zcela neabstrahoval od běžných lidských hledisek. A Vy stejně jako každý z lidí nevíte, které ukazatele cesty může vytyčit Bůh, když byste ho byla zcela poslušna.

Já sám jsem se často stal zástupcem Boha v ukazatelích cesty. A pak jsem se dovídal, že jsem to já, který jsem natrousil hloží

pod nohy idealistických hledačů nejvyššího cíle. Teď jsem službu složil. Chci mít klid a zkušenost mi vnuká, abych žehnal každému na jeho krivolaké cestě za domnělým dobrem.

Doufejme, že Vy půjdete za dobrem skutečným.

* Josef Klimpar

29.9.1969

Je rozdíl, škemrá-li člověk na Bohu, aby ho obšťastnil penězi, nebo když sám v sobě najde tužby, které nemůže překonat, např. hlad, tíseň sociální apod., a řeší to tím, že tento problém předloží Bohu třeba jednoduchými slovy: „Vyslyš mě, Pane.“ Touha v tom případě je konkretizovaný požadavek, přednesený Bohu. To znamená, že takto někdy zlý člověk žádá na pánubohu, aby byl zničen, což Bůh také plní. To je jen obrácené splnění zevní touhy, současně však splnění touhy vnitřní.

Délka lidského života je přímo závislá na mravní vyspělosti nebo bezcennosti lidí. Když lidé jakožto celek promění zahloubanost v sebe v absolutní zaujetí zevními věcmi a jevy, délka lidského života se zmenšuje. Příčinou je tu horečnatost myšlení a citu, která rozechvívá bytost do té míry, že se tělo fyzikálně ochuzuje a tím i mění v jev velmi nestálý. Jógínové razí teorii o hromadění kysličníku uhličitého, čemuž se snaží zabránit stupňováním fyzického klidu. Jenže rozechvění je vlastnost nejen lidských těl, nýbrž i fyzikálních kvalit prostoru, takže jógínové mohou svůj předsevzatý úkol nehromadění kysličníku uhličitého splnit úplným nepohybem; oni se mohou stát nesmrtelnými pouze jako bytosti strnulé fyzicky, což ovšem zase není život. Proto v tomto duchovně a mravně nehodnotném věku možno problém nesmrtelnosti řešit toliko na úrovni vědomí. Jako zoufalé chtění a z něho prýšticí zatrpkllost a nešťastnost zkracuje subjektivní čas žití, tak zase radostnost, víra v Boha nebo ve světlo a všechno, co je dobré, subjektivní čas žití prodlužuje. A když člověk očistí své vědomí od

všech diferencovaných nebo determinovaných skutečností, pak se ocitne na úrovni svého vědomí v bezčasnosti. To má nějaký vliv i na fyzický život, ale nikoli podstatný. Kromě toho jógový systém vývojový není propracovaný tak, aby se mohlo navazovat na zkušenosti těch, kdo jdou před námi, a proto je každý opravdový úspěch v této disciplině vykupován strastmi průkopníků.

* Miloslav Kovář
11.2.1968

Práce se nezačíná, aby, když se stane nezajímavou, se od ní uteklo. Jsou-li mystické hodnoty, které člověk získává, trvalé, pak stejně trvalé musí být rozhodnutí člověka tyto hodnoty přenášet na druhé formou poučování, rad nebo vedení.

Jsi už starý člověk. Musí se počítat s umenšenými životními silami, a proto, když se chceš podrobit „splácení dluhu“, musíš počítat s odporem bytosti, se zesíleným vlivem zklamání, když jsou druzí, jimž nauku sděluješ, vlažní, čili s nezbytností vypjat všechny síly, zatím co často se zdá veškerá námaha marná.

V této věci jste se vždy všichni klamali. Stavíte se k duchovnímu úsilí jako k věci, která vám má přinést obšťastnění jako třeba mísa knedlíků, ale nikdy jste celý problém nezkoumali z toho hlediska, že ani tyto knedlíky nemusí člověku chutnat, když společnost, v níž člověk žije, nepřispívá k tomuto chutnání vlídným postojem.

To byla deviza, s níž jsem se podjal úkolu duchovního učitele. Víím snad až příšerně dobře, že „nirvána“ může mít pravou chuť pro člověka jen tehdy, když celé prostředí, v němž usilující o nirvánu žije, obdrží stopy jeho úsilí zbožštit, očistit a osvobodit všechno. Neboť ať jsi jakkoli nesnesitelný asketa se sklonem k samotě, vždycky, když ještě chceš žít nebo se bojíš umřít, můžeš žít pouze v prostředí, a proto nemůžeš být nikdy šťasten, když Ti toto prostředí bude jako nic se všemi jeho trampoty a problémy.

Proto „kdo vzal poznání nebo blaženost nebo oboje, musí zase se snažit dát to všechno všem“. Pokud Tě znám, toto vědomí je Ti naprosto cizí. Když máš náladu na pivo, je Ti dobré pivo. Když na jógu, je Ti dobrá ve Tvém případě jistě ta dobrá jóga. Ale život je život a nikoli pivo nebo jóga. Proto musí být člověk nesmírně vážný a snažit se dát to své nejlepší s pocitem odpovědnosti, že to musí dát, i když druzí právě nemají zájem nebo případně do něho kopou, protože jim chce dát. ...

Tak tedy jsou mezery v Tvém buddhismu. Ten není jiný než křesťanství nebo jiné mystické nauky, které žádají oběti. Ať pomocí buddhismu jakkoli osvobodíš mysl jejím bluduprostým vykoupením, vykoupení srdce můžeš dosáhnout pouze obětí.

* Jiří Luštinec

3.8.1967

Je-li člověk opravdu svobodný, tj. nehledá rozptýlení ve společnosti osob opačného pohlaví, pocítí dříve či později, že jeho život je prázdný nebo bezúčelný. Když se však ožení nebo provdá, vstoupí vlastně na Kalvarii neřešitelných obtíží všeho druhu. Proto musí hledat třetí, netradiční životní cestu.

Je skutečně nejlepší, když zůstane svobodný, ale ze svého života vytlačí prázdnotu nebo pocit bezúčelnosti permanentním úsilím dosáhnout poznání, a to analytickým soustředěním adekvátně extenzivním i intenzivním. Úspěšný vědec používá téhož prostředku k technickému nebo přírodovědeckému poznání. V tomto případě však jeho soustředění směřuje k zevním předmětům zkoumání a z toho důvodu nemůže nikdy poznat „duši věcí“, nýbrž jen zákony tendencí sil a energií, udržujících „předměty v existenci“.

Jóginové se s tímto poznáním nespokojují. Chtějí znát onu „duši věcí“, aby nebyli omezováni v poznávání jedinou, dočasnou existencí jevů. Prostředkem k takovému poznání je právě ono sou-

středění, které máte provádět a o němž jsem již s Vámi mluvil. Je však nutno zdůraznit, že toto soustředění přináší žádoucí poznání jen tehdy, když „zvídavá mysl“ se zaměřuje na nejneutrálnější část těla, tj. na nohy, které jsou pro ni jednak tvarem, jednak živým předmětem. Tvar totiž konkretizuje myšlení (nikdo není snílkem, kdo vnímá předměty jako pevně ohraničené tvary), kdežto povědomí existence životnosti předmětů neomezí poznávání předpojatostí, že život je mechanický děj v jakémisi technickém pojetí.

Zdá se, že vnímání tvarů je u Vás dobře vyvinuto. O tom svědčí to, že jste dobře vybaven logickým myšlením. A tak zbývá vyvinout postřeh samého života, to je nezávislého na harmonické souhře funkcí orgánů. To je jistě obtížné. Je nezbytné soustřeďovat se na nohy jakoby s otázkou, jaké tajemství je obsaženo v nich samých jakožto symbolech živé přírody.

Nemá tedy člověk jít cestou pohodlného ujišťování, že „toto je živé“ a ono neživé. Soustřeďující se „zvídavá“ mysl dovede jistě člověka k postřehům, které mu odkryjí oblasti za tvary, za maskami jevů. A tam právě začíná poznávat obsah dění, což člověka může učinit nejprve moudrým a potom nadprůměrně schopným.

Nadprůměrných schopností však nepoužívá nikdo z těch, kdo chtějí uniknout strasti, leda ve velmi omezeném rozsahu, nikdy však za účelem „hromadění věcí denní potřeby“. Člověk se smí opatrně dopouštět pouze dobrých skutků, to je takových, od nichž nemůže očekávat žádný bezprostřední vlastní užitek. A tu se ocitá v mystickém mravním světě, o němž vím, že zrazuje každého, kdo překročí nevyslovovaný příkaz konat skutečné dobro, to, o němž jsem na začátku tohoto odstavce mluvil.

Nikdo si nesmí myslit, že prohlédne léčky, položené na cestu těm, kdo chápou konání dobra jinak, než jak jsem o něm mluvil. Osobnost je totiž takovým lidem čočkou, skrze niž vidí deformovanou skutečnost. Když tato osobnost nemůže do ničeho mluvit, protože ji člověk neživí pomyšlením na osobní prospěch plynoucí ze skutků ctnosti, pak jistě rozpozná jemnou spleť nití, do nichž je člověk vždy psychologicky zapleten; rozpoznání znamená nezra- nitelnost osudem.

Tímto jsem snad dobře, i když zúženě, popsal perspektivy práce a vyhlídek, jimiž je nutno se řídit na mystické cestě. Na takovéto cestě ubývá nespásných věcí a tudíž i zmatku, který klade tak mnoho nezodpověditelných otázek, a člověk postupně se začne klidnit, jist tím, že nic zlého ho již nebude moci postihnout. A tyto vyhlídky mizí vždy, když člověk dělá jógu s jinými záměry, než o kterých jsem právě mluvil.

* Oldřich Luštinec
17.12.1968

Žiju v Evropě. Proto jsem zdravě ochuzen o fantazie, jež člověk může mít o duchovním učení. Vidím reálně, že si lidé pletou smysl nezbytnosti proměny nositelů stavů lidského bytí s prožíváním, které lze právem nazývat nezkrotnou žádostí po senzacích. Víím, že to činí duchovní učení po kvalitativní stránce nepřehledným a nesrozumitelným. ...

Jen málo lidí ví o tom, kolik poctivého zájmu jsem měl vždy na tom, aby bylo pomůženo každému, kdo se mi svěřil. Mým úmyslem bylo vždy uvést každého člověka k duchovní plnoletosti a pak mu dát úplnou svobodu s výjimkou toho, že bych byl rád viděl, kdyby i on se dal na cestu pomáhání jiným. ...

Jsem dozrálý, a proto přestávám být významnějším gravitačním centrem, a to znamená, že už u mne není to, co tmelí skupinu mystiků. Nedělal jsem si nikdy iluzí a rozvážně jsem pracoval k tomu, až tuto gravitaci ztratím, aby už tu byli jiní, kteří ji ode mne převezmou. Stárl jsem však a se mnou i ti první. Sáhl jsem tedy do druhé garnitury. ...

Chtěl jsem, aby (Jiří) způsobem života dosáhl světa Brahmy; kdyby ho dosáhl, pověděl bych mu sám. Až když bych mu pověděl a on by poznal, že mluvím bez opodstatnění, pak teprve by směl mluvit o zklamání. Je v tom tedy něco jiného než skutečné oklamání. Dejme tomu, že dychtivost po výsledcích, které podle

mého názoru smějí přijít až po vyzkoušení člověka na tvrdé cestě úplné sebestroměny.

Chceš-li dbát mých pokynů, jdi touto tvrdou cestou. Uspěchat se nedá nic, jestliže člověk není vybaven nadsvětským intelektem, potenciální duchovní dokonalostí. Chce-li člověk toto úskalí obejít, padne. Padne, protože „deset tisíc léček“ na prahu smrti je dost, aby se některá z nich uplatnila.

10.2.1969

Když mě Jiří poprvé vezl od Lj. – myslím, že to bylo naše první setkání – řekl mi vlastně bezdůvodně, že mi chce to auto dát. Dosti silně mě to zarazilo a po pravdě se mi to ani nelíbilo. Viděl jsem však, že to souvisí s jeho dobrým poměrem ke mně, a proto jsem uvažoval tak, že mu budu moci jeho dar bohatě vrátit, a proto jsem svolil, aby mi to auto dal. Domníval jsem se také, že by nebylo dobré už v tomto okamžiku naše vzájemné vztahy narušovat tím, že bych odmítl. Jsem také přesvědčen, že čas může vyléčit každý názorový neduh, který byl z jeho činu zřejmý: mohl být veden k němu stejně nehospodárností jako snahou přemáhat lakotu, kterou se domníval, že trpí.

Potom šly věci dále. Zaměřoval jsem se už na to, aby se Jiří přerodil postupným předěláváním sebe. S delším odstupem od našeho prvního setkání jsem začal mít opravdovou starost o to, proč se u něho neobjevují žádné znaky tohoto jeho předělávání sebe. Místo toho jsem slyšel sílit jeho kritiku mé osoby; paní Ledrová jí byla vícekrát pobouřena. A protože já vím, že práce na sobě každého změně, já jsem nebyl pobouřen. A kdyby to všechno dobře dopadlo, ani bych mu nepřipomněl jeho kritiku, aby se nemusel sám za sebe stydět.

Mám velmi mnoho zkušeností s lidmi. Už se vícekrát stalo, že když pracovali na sobě, dosáhli výsledků, které už mou osobu samy očistily. Jenže Jiří s předěláváním sebe pokračoval daleko pomaleji než s kritizováním mne samého. Postupně více a více ho

zajímaly mé „nedostatky“ než práce na sobě. Proto se stalo, co už jsem napsal, že dva platýzi kritizovali vlaštovku z jejich bahenního hlediska a stanoviska.

Proč jsem mu to takto napsal? – V jeho posledním dopise, který si měl ušetřit, mi napsal, že izoloval mé dobře míněné rady od mé kritiky jeho osoby a od jejího jednostranného hodnocení. Dále ještě píše, že mám dokonalého ducha, který – zjednodušeně – píše nesmysly. To znamená, že se snížil k tomu napsat dopis urážlivý, silně subjektivistický, ponižující mě. – Nevyzkoušel tedy mé rady, protože kladly velké nároky na jeho povrchnost a pýchu. Přál by si také, abych psal o Cestě po způsobu popisů laboratorních pokusů, aniž ví, že to není možné, jestliže se učení nemá zvrhnout v lekce a v důsledku toho v modlitby papoušků, kteří křičí přirozeným hlasem, když se na ně vrhá kočka.

Je však jeho věcí, jak myslí a co v duchovních naukách chce a žádá. Vzhledem k tomu by byl u mne vždycky v nepříznivé situaci, protože vždy – a teď ve stáří už zcela nekompromisně – trvám na tom, aby lidé předělávali sebe, neboť vím, co znamená „cvičit“ jako tvorové nepřetvoření a neovládající svou animalitu.

A tak teď konečně pouze o sobě. Jsem zvyklý „nosit srdce na dlani“ a celkem ani moc nereaguji na to, když mi lidé kopou do rukou. Nesmí to však být lidé moji. – Nedávám jim nikdy „dobře míněné rady“, nýbrž pouze pokyny, které když plní, tak dosahují poznání a vykoupení, kdežto když je neplní, pak z nich dělají tu dobře, tu špatně míněné rady. Co tedy mám soudit o Jiřím? Ale pravda: hledal jsem vždy inteligentní a pro duchovní nauku zapálené lidi, ale nikdy jsem nebyl ochoten udělat jim nauku podle jejich platýzího názoru a hlediska. – Jsem prý povinen být vegetariánem, vidět v každém jen dobré a chovat se vznešeně.

Byl jsem vegetářem. Ale 92 hodin práce v pekárně za týden a cvičení zpočátku čtrnáct a později 56 hodin a už tu byl výsledek: byl jsem zeleno-žluto-modrý. A dodnes jsem se neuzdravil. A vidět v každém pouze dobré? Když žák mystiky dodržuje neohobně tuto poučku, pak přijme od jednoho tlumočníka z nauky to, z jiného ono a dohromady to musí vyjít tak, aby jeho osobnost

nebyla zlikvidována a on se mohl pyšnit s pochybnými výsledky mystického školení. – Když mistr mystiky chce vyhovět svým žákům a nekritizuje žádného z tlumočnicků nauky, dočká se toho, že ho jeho žáci odsoudí jako nevědomce v okamžiku, kdy se jim otevrou oči a uvidí. A být vznešeným nebo tak vypadat? – To si snad mohou dovolit indiští „guruové“, kteří si za svou štafáž nechají dobře zaplatit od svých připitomělych oveček. Tito guruové nikdy netrpí morálními skrupulemi, když jejich žáci, místo aby dosáhli poznání, které se netaví v ohni božím, stanou se pouze jejich zbedněnými uctívači.

Zasvětitelé musí cítit zodpovědnost. Musí mít na zřeteli dotvoření ducha zasvěcovaných v tom smyslu, aby to byl duch k obrazu božimu nebo duch vykoupený a nikoli uctívatel někoho k jeho obrazu. V tom smyslu je obecně situace zcela nepřehledná. Slabší guruové se pro krajíc chleba a pochybné uznání a lacinou slávu přizpůsobují představám svých tu dobrých, tu špatných žáků a pak už jenom hrají komedii svatosti, která se končí peklem pro ně i jejich žáky.

Lidé vždy „dobře vědí“, jak má vypadat guru. Mají vzory všemožně upravované, a proto jim uniká např. Ježíš neuznávaný, zrazený a zabitý, ale drží se Ježíše staletími upravovaného v každém ohledu božsky vítězného a skvělého. A křesťanství? – S indickými mistry je to stejné. Jsou pouze představami svých žáků – jenom výjimečně ne. To už jsem konečně viděl. Jednomu zemřel jeho guru na uremii, tak se od něho zklamán odvrátil. Druhému zase jeho guru zemřel při hostině nebo po ní, a proto zdrcen sám také zemřel. Co to tedy všechno je? – Galimatyáš představ, podvodů, obchodu po způsobu řemeslné živnosti atd. atd.

Do tohoto galimatyáše teď vstoupil Jiří. Utvořil si představu o guruovi dávajícím dobře míněné rady a – přišil ji mně. Utvořil si jinou představu o guruovi na výšinách ducha a – přišil ji Jógánandovi. A tyto představy si bude tvořit dále a stále až do „prohlédnutí“ a tím odpadnutí od nauky a zklamání. – Ale to už je jeho věc. Mně bude příjemné, když mi už žádnou svou představu neudělí jako signum.

A co se týká Tebe? – Je mi líto, že Tě něco desorientuje. Ale bytosti jsou vlečeny svými vinami a zásluhami a jejich neschopnosti překonat sebe a své názory vedou tyto viny a zásluhy k uplatnění. Proto radím, aby se lidé spíše obraceli k Bohu než k technické józe. Při technické józe musí mít guruové důvěru svých žáků, neboť se na této cestě vyskytují nebezpečí, která žáky nepohlčí pouze za přispění jejich gurua a – důvěra žáků je most, který dovoluje guruům přiskočit na pomoc svým žákům...

1.8.1969

Dělám jógu a držím se úřadu gurua s velikou odpovědností. Nedám na to, když mi chce někdo předpisovat, jakými cestami ho mám vést k blaženosti. Čtyřicet let stále živených životních zkušeností s tím, kam vede cesta laciných mystických úspěchů, mě tak upevnilo v tom, že si otázku postupu řeším sám a bez ohledu na hledajícího, že není myslitelné, aby mi kdokoli mohl dokázat, že jiné řešení je možné.

Jsem tedy neoblomný. Nejen k Jiřímu, ale ke každému vůbec. Bez podceňování každého vím, že si nerozumí, a proto nejsem ochoten dát mu zbraň třeba v podobě z rozcitlivění vznikajících blažeností, protože vidím i konečné důsledky toho.

Jiří neví, zda vím nebo nevím, zda jsem poznal nebo nepoznal, zda jsem znalec nebo diletant. Ale někam si mě zařadil. To je ovšem jeho věc. Já mám odpovědnost před Bohem a před lidským rodem a to mě vede k tomu, abych nedbal na to, kam si mě zařadil. Jedno však je jisté. Nezná mě a soudil. Proto ta varování v předchozích dopisech. ... Zůstávám u toho, že jóga je cestou proměny a nikoli laciným nakupováním blažeností. Že je laciným nakupováním blažeností napovídají lidem zločinci, i když třeba z nevědomosti. Neboť rád světa a duchovna musí mít pevnou základnu; kdyby existovala laciná metoda k přestupu z řádu lidského do božského, pak už by se byl vesmír v podobě pevně diskriminovaných kvalit dávno zhroutil. O tom nic nevědí veřejné mystické nebo jógické školy, které aby

mohly fungovat nebo se alespoň udržely, musí nabízet vodičky, z nichž se jejich ovečky pomocí autosugescí ožírají na mol.

A tak tedy Ti nepíšu nic příjemného. Píšu Ti to však jako připomínku, jako poučení o tom, že není všechno svatou naukou, co se za takovou nauku představuje. A já sám? Nemohu se hájit. Kriterium lidí je závislé na jejich nezřízených tužbách co nejla-
ciněji dosáhnout toho, co se tak těžce dosahuje; dobré mystické školy byly vždy školami především psychologickými a pak teprve mystickými. Když byly takovými, nebyly kšeftem.

Jdi cestou proměny, půjdeš dobrou cestou.

* Jana Majrichová

27.3.1969

Slyšel jsem už tolik o nepokročilých a pokročilých lidech v mystice, že snad smím položit otázku: podle čeho určujete, že je někdo pokročilý? Řeknu své stanovisko k této věci. Jelikož se mystický vývoj začíná na zemi, pak pokrok na cestě nutno hledat výhradně ve stupních proměny člověka od jeho připoutanosti k zemi k jeho odpoutanosti od země. Pokud jsem se sešel s mystiky, jejichž názory na mystiku nebyly správné, nikdy jsem neviděl, že by právě v odpoutanosti nějak pokročili. Vždyť přece odpoutat se od světa je tak těžké a vyžaduje to, aby se člověk zaměstnával především otázkami toho se týkajícími. Pocity, zážitky, vize, to všechno je vlastně bezvýznamné. A právě na tyto věci se ti tzv. pokročilí odvolávali. Tak vznikl a trvá zmatek v otázkách mystiky, zkreslování jejího poslání, nesprávné hodnocení lidí atd.

Je tedy lépe postoupit málo na cestě proměny (z připoutanosti k odpoutanosti), než mít hodně zážitků. Pokud vím, zážitky nikdy nepřivedly nikoho k evidentnímu zjištění, že např. opustil již zemi a je nyní v nebi, zato však mnohé k falešnému přesvědčení, že jsou výš než třeba ten druhý. Proto nedbat na zážitky, nýbrž právě jen na proměnu.

8.4.1969

Já zrovna tak jako nesčetní guruové Vám mohu říkat jen to, že nikoli toto a zase nikoli toto, až snad jednou i „to ano“; tolik guruové mohou udělat. Ale nikdy nemohou člověku *dát* ono ponoření, které se jmenuje nirvikalpasamádhi. Můžeme v tomto ohledu vyjmout i „kouzlo“ Rámakršny, které provedl s Vivekánandou. Tak je možno dát pouze nádech tohoto stavu a na druhé straně je dokonce nutné bránit čelům v „utnutí v absolutnu“, neboť je zde paradoxní fakt, že dokud by člověk rád absolutno realizoval, vždy je „loutkou ze soli“, která se při ponoření do oceánu rozpouští.

Z toho důvodu existuje v tibetské mystice, v mahájáně, veliká úcta k tzv. hrdinské cestě. To je ta dosavadní Vaše cesta. Stálé potírání sebe, stálé potlačování nebo ničení projevů vlastní osobnosti, a když v této snaze člověk velmi pokročí, pak z vlastní vůle zažívá odlesky absolutního ponoření v absolutno v podobě naprostého zmizení osobnosti na čas a tím i okamžikové prožití prázdnoty podobné kvalitě absolutna.

Tento stav může člověka uspokojit. V tomto stavu totiž může dobře dožít pozemskou karmu a mezitím se se stavy absolutna tak seznámí, že při odchodu z tohoto světa nemůže volit něco jiného. Tak asi vypadá stav „vykoupení zaživa“.

21.4.1969

Z Vašeho hovoru vysvitlo naprosto jasně, že miníte mé rady vážít po mém soudu rozumem, jakým disponujete. To znamená, že do svého posudku začleníte svůj osobní názor životní, morální a snad i mystický, případně psychologický. Jenže já jsem za hranicí oblasti dosažitelné rozumovými spekulacemi. To by znamenalo, že budete používat nepřiměřených měr a vah, což vede k nesprávným závěrům. Za takových okolností bychom vlastně zápasili o přemožení jednoho názoru druhým. Na to už energii nemám. Vyplýtvat jsem ji právě na takové věci. Dnes, v tak pokročilém sta-

vu zralosti, musím postupovat ekonomicky. Proto na Váš způsob nebo požadavek nemohu přistoupit.

V okultismu, mystice i v buddhismu vždy novici narážejí na tuto nesnáz. Nevědí-li totiž novicové, jaké předpoklady jsou nezbytné k vystoupení z hranic dosavadního života ani o světě mystiky, do nichž je táhne jejich touha, pak svou čistě lidskou kritikou postupu zasvěcujících je guruů vyvolávají nesnáze, které jim znemožní dosáhnout podstatných výsledků duchovního školení a vzbudí v nich falešný názor, který už nikdy neodstraní.

Chce to trochu víry. Ne víry podlamující samostatnost ducha a mysli, nýbrž víry, která odstraňuje zbytečná úskalí na cestě k mystickým výškám. Tím je sice každý hledající člověk odkázán na morálku vyvoleného guru, ale to je riziko, které může každý hledající člověk obejít naprostou upřímností v touze a hledání.

Byl jsem si vždy vědom tohoto rizika hledajících lidí, a proto jsem se dobrovolně vystavoval nedokonalé kritice těchto lidí. Ale život jde a dovádí posléze k oprávnění se už takové kritice nevystavovat. Konkrétním faktorem tohoto oprávnění je především všechno to, co člověk nechal za sebou jako vykonanou práci. Když k tomu přičleníte mé ujištění, že poctivě myslím na to dovést Vás k Vašemu nejvyššímu ideálu, který si ani Vy sama nedovedete ujasnit a vyjádřit, pak máte před sebou obraz skutečnosti, před níž nutno nevhodnou míru a váhu zahodit.

Za rozhovoru s Vámi jsem si udělal naprosto jasný obraz Vaší komplikované situace a snad i stavu. Víím, že vymotat se z ní nebude pro Vás snadné a Váš nevhodný postup by to udělal nemožné. A jestliže vůbec chci se Vám snažit pomoci, příčinou toho je Vaše jistě relativně prudké snažení, i když ne vždycky správné nebo nesprávné. Proč bych se tedy vystavoval tomu, abyste mne měřila nesprávnými měrami a vahami? Chci-li Vám pomoci, pak to myslím nezištně. Tomu ovšem Vy můžete věřit nebo nevěřit. Ale ujasnit si tu nemůžete vůbec nic. A tak se rozhodněte pro stanovisko.

Slyšela jste o mně to i ono. Také Vám někdo řekl, jaký jsem, protože se mnou mluvil a má se mnou zkušenost. A přece to není pravda. Proto se z mé pověsti nepoučíte. – U mne je tradicí

skutečnost, že lidé ke mně lnou a uznávají mne tím více, čím déle se se mnou scházejí. Ale že byli lidé, kteří u mne narazili, to je také pravda. Řekl bych k tomu jednoduše: nemuseli si myslet, že tomu také rozumějí. Kdyby tomu rozuměli, poznal bych to na nich. A předstírání nebo klamání sebe považuji za tak těžkou závadu, že v jednání s takovými lidmi bývám protivný. Tam je příčina zmatených pověstí.

* Roman Mandys

22.11.1962

Z Tvého dopisu soudím, že se pomalu zapřádáš do šíře pojímaného úsilí duchovního. To je velmi dobré. Neboť pouze malí lidé hledají *svou* spásu, své osobní výhody. ...

Toužil jsem vždycky, aby mě někdo na této cestě sledoval. Hromadil jsem však pouze zklamání na zklamání, neboť jsem za snahou druhých nacházel vždy zájem o vlastní blaho usilujících lidí. O Tobě se domnívám, že takovými sklony mnoho netrpíš. A to bez ohledu na podmíněně se vyskytující takový zájem, neboť člověk nemůže dobře vědět, že jeho bytost v úsilí o dosažení dokonalosti nemá co požadovat.

Jdi tedy, Rome, dále v snaze dosahovat, ale nech stále v zapomenutí svou nižší bytost, která škemrá o spásu. ...

Na tomto bodě je na člověka vložena odpovědnost za jeho mentální chování, které na něho klade požadavek, aby všude a ve všem postupoval s rozvahou a snažil se přispívat jen k dobru.

O tomto stupni tedy můžeš vědět, že není obtížně dosažitelný. Ale odpovědnost s jeho dosažením související způsobuje, že mystičtí snaživci v největším počtu uvádějí na svět zlou karmu, protože právě na odpovědnost nedbají. Chceš-li být někým jiným než oni, rozluč se tedy definitivně s každou myšlenkou na úlevu v námaze stále dosahovat, neboť teprve takto se Ti podaří dovalit Sisyfův balvan na vrchol kopce a tímto symbolickým skutkem smýt viny

minulosti nesčetných lidí, kteří zčásti se v této snaze zpronevěřili, zčásti na uvolněnou zlou karmu reagovali a přivedli na svět lidi „racionalisty“, jimž není svatého nic kromě jejich výhod.

Jdi tedy, Rome, dále po dosavadní cestě a nacházej znovu a znovu širší platformu, aby Tvá mysl mohla pracovat v nadosobních rozměrech, kde jsme my všichni, kteří jsme šli touto cestou.

15.5.1968

Vhled se nedá vždy získat trátakem, ale v každém případě fixováním pozornosti na jednu jedinou zevní věc. K tomu se ještě druží vliv analýzy celého procesu niterného života. O tom jsem přesvědčen, že k rozvinutí vhledu u Tebe dojde.

* Marta Mandysová

31.3.1961

Pro dnešek platí toto: tlum dojetí a hned se rozvíjej do radosti, pocházející z hledání drobných potěšení. Buď taková jako Tvůj duchovní otec, který býval unesen tím, že viděl spěchajícího broučka v trávě ve slunečním svitu, nebo slyšel tep života ve vzduchu světlem prosyceném, nebo se díval do hry světlušek v prostoru proti modři nebes, nebo vnímal čisté vůně letních večerů. Teprve po těchto duševních vzpruženích může člověk vážně nabízet svou duši Bohu a žít jako někdo, kdo od něho touží získat majestát nadsmyslového žití.

Radostí se chvějícím nitrem musíš tedy vyvažovat vážné snahy o realizaci nadsvětských stavů. Malá chmura nebo jen vážnost může totiž vyvolat komplikace, které se dají jen těžko řešit. ...

Nyní však odsuň mystiku na druhé místo; studuj a připravuj se na vnější život a povolání. Času máš dost a život nabádá člověka, aby v mládí zařídil svůj vnější život, protože by jinak vznikly obtíže,

které by mu znemožnily jít duchovní cestou. V duchovním smyslu to znamená, že příprava na vnější život v mládí pomáhá člověku rozvinout sílu intelektu a učlenit se pro život jako zevní nebo svět-ský člověk; když je dosaženo tohoto cíle, může se člověk zaměřit do vnitřního světa, v čemž mívá pravděpodobně úspěch, protože vstupuje na cestu vnitřního života jako bytost duševně rozvinutá a tím i schopná prorazit do Ducha na široké základně.

Kontemplativní povahy velký úspěch nemívají. Jdou duchovní cestou se zúženým vědomím, a proto nemohou chápat skutečnost v její plné hloubce a šíři. Proto i Ty se především rozviň *jakoby* do světa povahou svých zájmů a připravuj se přitom na další etapu své životní cesty tím, že se budeš cvičit v soustředování do té míry, aby se Tvá mysl nestala nikdy tékavou. ...

Tak tedy, Martuško, postupuj obezřele, abys mohla být šťastna jednak tím, že budeš intelektuálně dostatečně rozvinutá, jednak tím, že získáš duchovní hodnoty, jejichž působením se Ti představí věčnost. Cesta, na niž Tě volám, je velmi dobrá pro ty, kdo mají všechny možnosti. Měj je tedy i Ty, ale buď vždycky natolik rozumná, abys nezaměnila cestu k nejvyšším realizacím za cestu k pomíjivým smyslovým možnostem. Až na své dobré cestě do-cela dozraješ, uvidíš mě a pochopíš, že ses přiblížila k oblasti věčného pokoje. V tom okamžiku tryská v člověku radost, neboť ví, že již žádné pouto ani svod ho nemohou strhnout do oblasti strasti pocházející z nevědomosti, jejímž vlivem si člověk plete význam výhledů a pojmů. Budu při Tobě a podle možností i s Tebou.

21.10.1967

Štěstí vyplývá z nepřítomnosti tužeb a nikoli z přebytku žádoucích věcí. V tom Ty viz svou mystiku, svůj mravní úkol – překonat všechny touhy, které jistě reprezentují samo lidství, jak mu rozumíme dnes, lidství v podstatě již zdegenerované.

Věz, že nebudeš litovat, když se vzdáš *tohoto* lidství. Ostatně, snad opakují, to je idea mystiky. Pravda, všude burácí propagan-

da, že dokonalost musí být nalezena právě v tomto lidství, v tomto nezaškrčeném lidství, ale čas ukáže, že tomu tak nikdy nebude. Je to jen idea chuchvalce lidských živočichů, který má dnes tuto představu, kterou zítra zase změní; jako je dnes požitek nejvyšší ideou lidství, zítra jí může být vyvražďování jinověrců; lidé nikdy nevědí, co zítra bude jejich nejvyšší ideou.

* Alexander Mis
2.10.1968

Musím konstatovat – z duchovního hlediska – že se zapřádáš do světa tak, jak bys neměl. Jsi v letech a vnitřně připravený pouze na to dát duchovnímu vývoji možnost správně dále se rozvíjet, nebo se v Tvém dalším životě, ve výhledech do příštích životů, rýsuje pouze možnost stát se bonou nebo bílou paní rodu.

Toto není správné. Zahazuješ šanci postupovat v mírném duchu dále k duchovním výšinám a to není vlídné ani vůči mně ani vůči podmínkám, které tu pro Tebe jsou.

Nutí-li Tě k vztahu k dětem nespokojenost s jejich osudem, pak můj názor na to je, že Sáša je už také v ochraně dobré karmy a platí tudíž pouze za to, že dočasně propadl pocitu, že je fabrikantovým synem. Hanku pak jsem před jejím manželstvím varoval, ale její pasivita vůči všemu, co zlého se na ni valilo, byla tak hluboká, že si vlastně svůj osud zasloužila.

Velmi krátká chvíle, kdy jsem mohl jejího manžela vidět, mi umožnila bohužel vidět, že Hanka je vystavena silné bezohlednosti. Odpovídá to povaze jejího manžela, a když ona sama není schopna být patřičně aktivní, pak jí svým obětováním nepomůžeš. Budeš muset znovu a znovu opravovat to, co se stále kazí, a nebude to mít konce, až Ty jako dobrý duch rodu skončíš svou existenci bludného ducha.

Vyhni se tomu, Sášo! Můžeš totiž vykonat příliš málo dobrého za příliš velkou oběť. A nezapomeň: Tvé počínání mě ovlivňuje.

Můj názor, že mé snahy byly marné, se Tvým strkáním celkem dobrovolným do smyčky Máry pouze zesilují, ba znásobují.

Jsi v letech, kdy bys měl šetřit sebe, své v Tobě pro mne velmi zřetelně klíčící duchovní hodnoty. Sotva si dovedeš představit, jak silný otřes pro mne vychází z toho, když vidím, že Ty, muž, který nemá na duchovní cestě prakticky žádné překážky, vlastně celkem ležérně a dobrovolně chce upadnout do temné propasti temných duchů.

Je to jistě Tvá věc, jak se zařídiš. Ovšem vůči mně to není vlídný postup. Budoval jsem předlouho svou jistotu, že když má někdo karmu v takovém pořádku jako např. Ty, nepadne. A teď se musím přesvědčovat, že dnešní lidské pokolení je duchovně již tak bezcenné, že ani vyloženou šanci na vysvobození nebo alespoň vítězství nad duchovním otroctvím nedovede přijmout, nýbrž ji pouze ztratit.

Sášo! Ty stejně jako každý z osvědčených mystiků, kteří jsou kolem mne, musíte mít na mne hluboký vliv. Nežiju totiž v oblasti fantazie, nýbrž skutečností. Opírám se o konkrétní jevy ve vašich životech a domnívám se, že bych si zasloužil vidět i něco jiného než každého padat.

Vzpamatuj se tedy. Přeruš pouta k rodině, která byla založena na stejné vině, světskosti a vášni jako rodiny Hanky a Sáši. Tu jsi opravdu relativně bez viny. A nebudeš-li mít sílu chápat tuto nevinu, zabiješ duchovně sebe a žádnému ze svých dětí a vnuků nepomůžeš.

Měj odpovědnost pouze k Bohu. Jsi v letech, kdy pouze to je správně; zdržování se ve světě svého karmického ohonu je zlé ve vyšší poloze, mezi duchovně vyvinutými bytostmi, anděly, bohy, brahmy atd.

Tvoje duchovní připravenost je naprostá. Dobrými skutky jsi pročistil svou karmu a jsi zaregistrován ve vyšších světech. Je velkým proviněním, když člověk jedná proti podmínkám tohoto zaregistrování. Tímto jednáním je u Tebe starost o osudy Hanky, Sáši i vnuků.

Bud' sám. Když nebudeš mít nikoho, budeš trochu trpět, ale – jak vím z Tvých osudových dispozic – začneš zpívat milou pí-

seň Bohu. To je cesta pro Tebe, cesta, které se vlastně svými zájmy o děti a vnuky zříkáš.

* Mladá dívka

28.9.1962

Potvrdily se mé obavy o Tvé matce. Co je to zlého? Má určité nároky a nedbá na možnosti, které má. Tak si vypůjčuje, a uvážíme-li, že není psychicky postižena až do patologického stupně, vypůjčuje si s vědomím, že nikdy dluhy nebude moci vyrovnat. Připočítáme-li k tomuto mravnímu nedostatku nedůtklivost a žárlivost, máme co uvažovat o člověku, který je s mravními zásadami pravé mystiky na štíru. ...

Říkám Ti to proto, že Ty můžeš ještě něco z těchto nedostatků napravit. Můžeš odmítat každou stravu, kterou nemůžeš považovat za prostou a jednoduchou, a každé ustrojení, které není praktické, čili které nemá vyhlídek na to, že bude dlouho módní. Můžeš matce připomínat, že máte tolik a tolik peněz, a že proto můžete za týden vydat tolik a tolik na stravování, tolik a tolik na věci ostatní. Kromě toho můžeš zainteresovat do svého tahu i otce a tím můžete mít úspěch naprostý, budete-li umět postupovat velmi takticky.

Byl bych nesmírně nerad, kdybys dědictví domova zanesla s sebou do života. Zvykni si počítat a rozpočítávat. Pokud budeš hospodařit s manželem, rozpočítej příjem tak, abyste tolik a tolik uložili na zařizování, tolik a tolik na úvazky a zbytek na stravování, který se snažte vždycky udělat co nejmenší. Pak budete hospodářsky minimálně zranitelní. ...

S minimálním ohledem na finanční možnosti by mohla Tvá matka s penězi vyjít. Nevychází-li, pak se hrubě prohřešuje proti zásadám mystické mravnosti. Ale to je pouze markantní moment. Méně markantní je to, že člověk, který si takto počíná beze studu, pokazí si povahu nenapravitelně. Kromě toho ztratí přátele, stane

se nepříjemným a společensky neúnosným a to je horší než markantní vady.

Vzhledem k tomu překonej toto dědictví domova. Nechtěj ho v sobě nést ani stopu a postupuj k tomuto cíli tím, že rázně potlačíš výstřelky chuti a sklonu být někým pozoruhodným ve společenských stycích. Co na tom záleží, neskvíš-li se svými šaty, když se neskvíš ctností pokory, odříkání, víry v Boha a dobrými úmysly! Když člověk není takovým ze slabosti a dovede sehrát úlohu důstojné osoby, pak je duchovně v pořádku. Ty jsi teprve na cestě k tomuto cíli. Jdi tedy k němu radostně a s myšlenkou, že chceš být v pořádku ve svém myšlení, cítění a jednání.

Tak tedy nezapomeň. Nerad bych se dlouho zdržoval těmito připomínkami. Práci na tomto poli mají vykonat všeobecné sliby, které mystik na sebe přijímá, jakmile se k mystice začne hlásit, takže se o tom ani nemá vyskytovat příležitost k mluvení. Je nenapravitelné, jestliže se někdo nad tyto sliby snadno povznese. Pak to začne jako u Tvé matky a skončí to v něčem horším. Ostatně až jednou budeš šlechtit budovu mystické nauky, poznáš, že lidé, počínající si jako Tvoje matka, boří to, co Ty buduješ. To se cítí jako zlé jednou a jako velmi zlé podruhé.

Bez data (1962)

Přijmi to jako pobídku, abys šla cestou, pro kterou ses rozhodla a i zavázala. Pochop, že dobrá vůle nezmůže nic tam, kde jsou omezené prostředky. Tvá matka se to bude vzpírat pochopit a bude jí obtížné revidovat své hospodaření. To je předzvěstí konfliktů. Rozhodovat budeš muset sama. Nepadni však pro obtíže, jejichž příčina tkví v jednoduchém pojetí finanční a hospodářské situace Tvou matkou. Nikdo jí nebude chtít ublížit, ale bude dost obtížné ji uspokojit. V tom je ono dilema.

Ty sama si vezmi z toho všeho poučení. Chtěj hospodařit tak, abys mohla pomáhat a sama se ještě zajišťovala pro případ nemoci, stáří a nepředvídaných výdajů. To znamená: počítej a zase počítej

a snaž se zabránit tomu, aby se Ti věci denní potřeby kazily a musela je vyhazovat. Strízlivě se stroj, odmítej sezonní oblečení, které je výkřikem okamžiku, a drž se buddhistického příkazu, že se má požívat jednoduchá strava, která je k udržení těla při životě, nikoli k vyhovování chuti nebo domnělých potřeb. Potlačuj touhu vynikat, blýsknout se, něco znamenat. Tím pokoříš svého velikého nepřítele, který má moc pronásledovat Tě celým životem a za hrob.

* Manželé Josef a Marie Pavlovi
31.7.1969

Bylo mi příjemné, když jsem mohl zjistit, že Vaše důvěra ve mne tak brzy vznikla. Nemýlíte se opravdu. Moje poznání je dobré, mám dostatek životních i mystických zkušeností a mám schopnost spolehlivě zjistit, co se děje v „duši“ každého, o koho se zajímám. Ale je věcí mých zkušeností, proč hned nevyvádím lidi z jejich pomýlení. Vím, jak je to otřesné, když se má člověk vzdávat svých dosavadních názorů, případně dlouho tvořených. Vím, že právě v těchto názorech je obsažen mravní korektiv, že to je mravní kodex, který jako posvátná kniha o mravnosti člověka životem vede. Jak potom zasahovat do života lidí?

V tibetské mystice se mluví o nezbytnosti vyhlazovat názory a přesvědčení, které člověk do mystiky přináší. To jsou totiž desorientující činitelé; v mystice má být člověk jako nepopsaný list, na nějž svět a život píše o sobě vše, čím je. S ohledem na to se může jógická mravnost redukovat na oddanost Bohu. Je-li už Bůh člověka absolutní neutrum, pak tento Bůh jakožto brýle člověka už pohled na svět nezkresluje, nýbrž naopak zdokonaluje jako dalekohled nebo mikroskop apod. „Jesus mihi omnia“ má mít obdobný účinek. Ale lidé se hádají o to, zda Bůh nebo Ježíš, zda jógické meditace nebo mediumická pasivita, vědecká přesnost nebo vnuknutí jsou správné, a proto nemají kritérium, které by je dovádělo k spasení.

Problém je tedy jednoduchý. Není-li člověk rozený mudrc, měl by se sklánět před božstvím s touhou, aby byl osvícen. Na to myslil G. Meyrink, když napsal, že co člověk ví, dokud v něm nejsou přestavena světla, je tak dokonale nesprávné, že to nelze ani pochopit. Můžeme myslit na to, že i mystikové na své vlastně neobvyklé cestě si přinesou z mystického podprahu svá měřítka a používají jich k měření a vážení všeho v mystice. Vy to nedělejte. Máte směrnice – nechápete-li život a snažení jako zcela osvícení mudrci – žijte umírněně, myslete na Boha, který je vševěděním, všemohoucností atd., a už se nestarejte o nic dalšího. Proč totiž ztrácet drahocenný čas posuzováním toho, co je správné a co nesprávné? Vždyť to je k ničemu; dobré to je pouze na samém začátku, když člověk hledá poučení – v tom případě musí dávat pozor na to, aby nevsadil na hloupost, nýbrž jen na moudrost.

15.10.1969

Zdá se, že se Váš duchovní obzor jasní. Snad k tomu přispívá Vaše jistota, vyplývající z Vaší důvěry, že jste našli vodítko; já soudím, že tu velmi silně spolupůsobí skutečnost, že už dávno máte zájem o praktickou mystiku. Ať však tomu je jakkoli, i mne těší, že se nebesa nad Vámi vyjasňují.

Vyjasňování nebes je však prvotním popudem, z něhož se mohou dobře rozvinout tendence do mystického cíle. To znamená, že je třeba udělat ještě velice mnoho, a úkoly, které v tomto případě vždy před člověkem jsou, jsou z větší části neznámé. Člověk si musí podrobit svou vlastní bytost, aby už nikdy více nemohla určovat nazírání, přemýšlení o věcech, smyslové požadavky atd. To všechno vyžaduje, aby člověk napínal svůj důvtip a intelekt, aby vůbec mohl objevit celou vnitřní mechaniku žití, při níž úsudky jsou zpravidla posledním produktem této veskrze tvrdé a naprosto suverénně se uplatňující mechaniky.

Věřím ve Vašeho duševního génia, a tedy i v to, že tuto mechaniku, tento stav věcí pochopíte a z poučky, kterou jsem Vám právě

řekl, vyvodíte cosi pro Vás prospěšného. V podstatě nejde o nic méně než o vyproštění „své duše“ z této mechaniky, k čemuž se dospívá všeobecnou zdrženlivostí: na úrovni citů, myšlení, tužeb, usuzovačnosti a posuzovačnosti atd. Však při rozvážném postupu objevíte sami všechny detaily nezbytné sebevlády.

Musíte vědět, že mně nejde o nic jiného než o to, abyste Vy stejně jako já dosáhli vyproštění ze sféry přírodou vnucovaných nutností. To je měřítko, které používám k hodnocení těch, kdo jdou za mnou. Neuznávám nikomu za příznak postupu blaženosti tryskající z nečisté masy světskosti. To je totiž nespolehlivá deviza; člověk musí dosáhnout evidentní jistoty, že pád do světskosti je u něho navždy vyloučen. Proto ta kázeň, která nesmí zanedbat nejslabší šepot světského dychtění. V té kázni se musí člověk až odlidštit, má-li dospět k naprosto uspokojivému stanovisku v jeho životě. – Pokusíte se plně pochopit, o co jde?

4.11.1969

Když se zaposlouchávám do mystického šepotu Vašich duší, slyším již harmoničtější akordy než zpočátku. To je velmi dobrý předpoklad pro Váš další vývoj k Vašemu vlastnímu dobru a v odezvách i k dobru druhých. Když však člověk začne hledat nebo i vstoupí právě na cestu, nemívá docela správný názor. Desorientován tím, že spolu s ostatními se domnívá, že účelem veškerého dění nebo snažení je vytvářet podmínky nebo vlastně své prostředí, klade až na druhé místo přetváření nebo přeměnu sebe. Tím se stává, že člověk z mystiky nedělá ryze svou záležitost, nýbrž chce ji promítnout i do všeho, čím je obklopen. Proto se Vám stalo, že Vaše děti nejsou samy se sebou v harmonii. Je tu však štěstí, že jejich názor na mystiku je kladný. Proto mohou na tom, co už tu je, budovat nový, a když se budou dobře snažit, dokonce pro ně velmi příznivý postoj k životu. Budou však muset vyvinout úsilí o přetvoření sebe.

* Manželé Ráčkovi

2.9.1969

Dobré mystické výsledky jsou až za přemožením osobnosti, nikoli za vypěstováním pěti, deseti, sta, tisíce „ctností“. Nebo si lze myslit, že se vesmír skloní před člověkem, když třeba nepije kořalku? Ne, ne! Skutečné ctnosti jsou něco jiného než nepít, nelhat, nekrást atd., jestliže takovými ctnostmi člověk sebe zlomil nebo když jejich uskutečňováním vytvořil v sobě zlověstné napětí.

* František Vahala

3.11.1969

Mluví se o dosažení nadsvětské stezky. Na ni chtějí člověka uvést všechny jógické disciplíny i buddhismus. Ale o tom nechci mluvit. Chci říci, co výraz nadsvětská stezka znamená.

Řekl jsem včera paní Šubrtové (znáte ji): „Co to v Tvém případě znamená? Vidíš dobře situaci, v níž jsi, a proto se mohou před Tvými očima objevovat neblahé předzvěsti. Nechtěj je vidět a místo toho se chop víry v dobrý osud.“ Řekla: „To je víra.“ Řekl jsem: „Jsou tři stupně víry: 1. pověřivost, 2. víra a 3. tvůrčí moc. Máš věřit pomocí svobodného rozhodnutí.“

Toto je jeden aspekt k dosažení nadsvětské stezky. Člověk jednoduše utíká od světa naléhavých realit modelujících jeho duševní stavy a oddá se z vlastní vůle vnitřnímu oslňování dobrem, všeobsažným dobrem.

Když si Vás připomínám, chci Vám toto řešení předložit jako vstup na cestu, která sice není obvyklá, ale která je jistě dobrá, k požehnání vedoucí. Naučíte-li se totiž vytvářet živé obrazy všeho dobrého, dostáváte se k moci nad vším, čím jste obklopen jako situačními momenty.

Cesty jsou však dvě. Tato se nazývá cestou nebesy, druhá se nazývá cestou zřeknutí. Obě jsou podmíněné karmickou zralostí

člověka. Není-li člověk karmicky zralý, má dojem, že své tužby neošálí, a tímto názorem se už dostává na cestu nebesy, na cestu moci a podrobování si přírody. Je-li však karmicky zralý, zříká se světa, neboť ví ze sebe samého, že všechna dosažitelná potěšení jsou neuspokojující, protože pomíjející.

Znám obě cesty. Kladu Vám je před oči jako jediné možné perspektivy rozvoje, o němž Vám chci říci, že v obou případech končí v zániku životní žízně, ve vyhasnutí životního pudu a bludu. ...

Když budete mít zájem o cestu nebesy nebo zřeknutí, mohu Vám poradit jak na to. Obvykle však tuto věc, otázku jedné nebo druhé cesty, řeším pro jiné sám s vážným ohledem na jejich karmické dispozice. Jde totiž o velmi odpovědnou volbu, o to, aby člověk vůbec šel svou vlastní a nikoli vymyšlenou cestou.

Můžete tedy o všem uvažovat, rozhodnout se nebo si nechat vysvětlit, co Vám v tom není jasné. Jsem toho názoru, že cesta znamená otázku vážného praktického studia, a mám zkušenost, že správná cesta znamená naprosté uspokojení a vědění, které dává evidentní osvobození.

* Zdenka Zahradková

5.8.1966

Jste zatížená silnou pochybovačností. Říkal jsem Vám o svém postoji k Vám, ale nevěřila jste mi. Naopak však hledáte ve smyslu mých dávno pronesených slov, že ten postoj je jiný. Ale já jsem zvyklý mluvit vždy tak, jak myslím a cítím. Kdežto Vy jste ze světa, kde jeden o druhém předpokládá a právem snad musí předpokládat, že mluví jinak, než myslí a cítí. Ve skutečnosti to je závada, kterou musí každý duchovní člověk překonat.

Maně vzpomínám na svou matku, kterou mohl každý desetkrát prokazatelně obelhat, a po jedenácté, když se jí někdo zeptal, proč tomu člověku zase věřila, pověděla: „Vždyť on to přece řekl!“ Takovému postoji se dnes říká hloupost. Jenže Vy, např. když máte

pochybnost o tom, co jiní říkají a tuto vztahujete na každého, vyvoláváte její pomocí rozvrat ve svém vlastním nitru. ...

Chcete být džňáninem, tj. mudrcem. To je jednoduché pojetí touhy. Ve skutečnosti se chcete odloučit od strasti jako sobec. To ovšem není ani v nejmenším brána k moudrosti. Moudrost přece je až za veškerým životem nebo prožíváním; moudrost nedovoluje, abyste nerozuměla životním problémům nejen člověka, ale dokonce ani červa.

Kromě toho: jste starý člověk. V duchovním vývoji je *conditio sine qua non* niterná harmonie. Ta vzniká z uspokojení. Z toho důvodu se člověk musí otevřít tomu, co se nazývá Bůh a co ve skutečnosti je transcendentní kvalitou světa a života. Jenom hlubokým vjemem této kvality přestává žár chťiče po jakémkoli uspokojení. A pak už člověk může analyzovat a odlučovat se. Je-li však uzrálý na poli životních zkušeností, pak pozná, že první stav uspokojení není stavem uspokojení úplného, a proto již snáze přijme perspektivu cesty dokonání na poli životních zkušeností, čili půjde cestou bhakti až do konce.

Zatím, co půjde po této cestě, bude poznávat na sobě, jak vrůstá do lidstva a jak jím prorůstá k oné duchovní výšině, která již není zatížena žádným hledáním, čili toužením. A protože k této výšině „proroste“, nebude pro něho pádu jako pro domnělé džňániny, kteří se pokoušejí od světa odtrhnout, a dříve, než se skutečně odtrhnou, poznají, že bez něj nemohou žít. Pak se do něj znovu začlení, ovšem se sigilem duchovní hanby a viny, což musí odčinit a zaplatit utrpením.

Máte tedy na vybranou.

21.4.1967

Nemůžete se učinit pro mne lepší nebo horší tím, že jste něco povídala a pak to vysvětlovala. Kdybych se o to opíral, pak byste mohla o mně soudit, že jsem zabeďněný nikdo. S tímto však já nemám nic společného dlouhá léta. A ani Vy mě takovým znovu neučiníte.

Nabídl jsem Vám poctivě ruku k pomoci a málo na mne působí, když tak podivně reagujete na to, co Vám o Vás povídám. Připomíná mi to dávno opuštěný svět, kde se jeden s druhým bije a všichni si vzájemně vysvětlují, jak jsou dobří. Ne, toto není cesta k mému bydlišti. Ostatně, proč Vám tolik záleží na tom, abych měl o Vás pouze dobré mínění? Chcete se tím vyhnout práci na sobě? – Nemám zájem setkávat se s lidmi, s nimiž bych se pouze ujišťoval, jak jsme všichni dobří. Jsme-li totiž skutečně tak dobří, pak se nebudeme zdržovat takovýmto vzájemným ukláněním se jeden druhému. Ostatně skutečná dobrota je úzce spjata s poznáním. Jste-li Vy stejně dobrá jako já, pak máte stejné poznání a nemusíme se proto zdržovat tím, abychom si to povídali a případně jeden druhého lapili, že přece jeden z nás je horší druhého; lidé totiž vždy chtějí jeden druhého předstihovat.

4.7.1969

Říkáte, že závidíte těm, kdo mají úspěchy v duchovní činnosti. Povídání o úspěších nejsou ještě úspěchy. A tak se neohlížejte za druhými. Máte co dělat, víte o svých morálních nedostacích, tak je odstraňujte a nechte na pánubohu, aby to soudil. Mystické úspěchy nejsou jako pytel peněz. Bůh je moudrý a ví, co je s nimi za trápení, a proto je milosrdný a neposkytuje je ani těm, kdo si je z nerozumu žádají. Při odstraňování mravních nedostatků získáte zkušenost, co to všechno s těmi úspěchy znamená, a pak už nebude vadit, když je získáte. Zatím jste jako zedník nebo nádeník na stavbu přišla a nemáte tedy právo žádat mzdu, když ještě Vaše práce není dobře vidět. Když budete pracovat, mistr duchovní zedničiny sám usoudí, zda Vám už má zaplatit. Proto jenom pracujte. Mohu Vás ujistit, že dobrá práce je asi taková jako dobré výsledky: činí člověka spokojeným nebo i šťastným.

1970

* Ján Jamnický
23.6.1970

Když s lidmi mluvím, vidím moc dobře, jak to, co kladu jako důležité, a proto i zdůrazňuji, uniká jako hozená fráze, v nejhorším případě s úmyslem mě oklamat tím, že si to dotyční zlehčí. Např. když se nesmí chodit za děvčaty, proč bychom to všechno neobešli tím, že o tom s Min. nebudeme mluvit. A ani dlouhodobá zkušenost se mnou tyto lidi od jejich způsobů neodtáhne, protože i já se směju, když viníky přistihnu. Málo se ví, jak pečlivě si to všechno zaškrtávám. Jsem přitom pouze věren příkazu odpouštět, dokud se v tom neobjeví zlovolnost, dokud jsem si jist, že jde o marný, často z nešikovnosti prohrávaný boj.

Nebyl jsi nikdy z těch, kdo si vítězství chtěli usnadnit tím, že vyzrají i nade mnou. Naopak se zdálo, nebo jsi chtěl takové zdání vyvolat, že věci jsou horší, než jsou. Ale já jsem vždy slyšel a nikdy jsem z toho nedělal okázalé scény. A tak se zdá, že přátelství všech se mnou je trvale narušováno lacinými a naprosto na mne nepůsobícími podvody. Zatím co se tyto podvody dělají, já klidně kalkuluji s tím, že někdy předložím účty, někdy, když ta hra na slepou bábu dobře vyjde, ani nepředložím. Opravdu nejsem cirkusák a divadlo, které tak často hraju, je mi často až odporné.

Kdyby tedy někdo z těch snažících se přišel za mnou a řekl mi se vši drsností, že je „sviňák“ a že tedy ať teď ukážu, co umím, jistě bychom se velmi rychle dohovoreli k jeho dobru i k dobru celé nauky. Jenže

dejme tomu křesťanská zkaženost nedovoluje přiznat se k tíživým překážkám, a tak se uchylujeme k předstírání ctností. I já, protože se snažím o to, abych každému umožnil přechod. Ale vcelku to poměry komplikuje, často až k nebezpečí, že se nauka pohřbí.

Na komedii svatosti ses tedy nikdy nepodílel. Proto jsem měl vždy tak kladné stanovisko k Tobě. Jsou tu však vždy poslední meze, a proto nechci Tebe vyměnit za druhé ani druhé za Tebe. A tak mým mostem k Tobě jsou ti ostatní. A když s ohledem na tento můj požadavek budeme hrát všichni nejapnou komedii, pak je to pro mne přijatelné až potud, pokud uvidím, že z toho může vzejít dobro svého druhu.

Není tedy mezi námi ani nedorozumění pocházející z parcely ani zlověstně blýskající otázka sympatií a antipatií, nýbrž pouze to, že ses omluvil a nepřišel. Jsem přece tak pamětliv svého závazku, který plyne z toho, když jsem řekl, že všechno, co chceš úmyslně zkazit, беру za své a dám do pořádku – tak nějak to bylo. Chtěli jsme si však zahrát na vojáky, a tak jsme si zahráli. Teď momentálně jde o to co dělat, abys alespoň při podívání se na mne nedocházel k závěru, že člověk je vždy jen sám... Já zatím dělat nic nemohu, abych dokazoval. Musí se to nechat budoucnosti.

Buď na tom lépe.

* Stanislav Kulovaný

27.7.1970

Rozdíl mezi běžným stářím a mystickou zralostí pro vstup do říše příčin je v tom, že běžné stáří rezignuje na popudy z vnějšího světa, přičemž se mysl stává setrvačně činnou v kategorii myšlenek, jichž se člověk celý život držel. Mystická zralost pro vstup do říše příčin je však závislá na zlhostejnění i k vlastní osobě – čímž také odpadá jí chtíce – ale zlhostejnění musí být provázeno bdělostí promítající se do bedlivějšího a bedlivějšího pozorování sebe a podle okolností též vystupňovaného pozorování okolního světa. ...

Nejste tedy starý člověk. Ten trpí zmenšováním rozsahu uvědomování, kdežto Vy spějete přes stupňující se bdělost k zvětšování tohoto rozsahu, aniž byste „vypadl ze soustředěné mysli”; tento dvojí stav – rozpínání uvědomění a současné soustředění nebo schopnost soustředění – je onou mystickou zdvojeností člověka, jež znamená duchovní obohacení, zatím co starý člověk se postupně ochuzuje.

* Slavomila Mandíková
29.9.1970

Chce-li být člověk mystikem, musí svou „duši” žít v oblastech nadsvětských a konkrétně řečeno ve víře v duchovno nebo v Boha bez přiměšování světských krámů, jako je majetek a rodinný život, čili aby ze své mysli natrvalo vyloučil svět a jeho věci, byť se ho tyto věci jakkoli reálně dotýkaly.

Zkušenost totiž dokazuje, že není mystikem, kdo neopustil svět a následkem toho neprodělal úzkosti člověka žijícího ve víru denních věcí, událostí a potřeb. Není tedy mystika, který by mohl ve světě kramařit, tj. starat se o výdělky a myslet na to, jak na tom vydělat nebo z něho vytěžit. V tomto ohledu jsou podmínky velmi přísné; mystik smí se na světě živit výhradně vírou, tím, že doufá v Boha, že mu Bůh dá potřebné věci.

Jiná než tato mravnost je hluboko pod úrovní mravnosti duchovní a mystické. A pokud mé vědomosti a životní zkušenosti mystika sahají, vím, že tento způsob života je nesmírně těžký, tak těžký, že pouze ti, kdo mají „víru netavící se v ohni božím”, mohou přežít a jako mystikové se neztratit v propadlišti zlého světa. ...

Dokud tedy žiješ duševně uvolněně jako člověk, který prostě akceptuje běh světských faktů v podobě denního prostého života, nemůžeš být mystičkou, ani kdybys žila naprosto bezúhonně, v rezném oděvu kajícíka, který denně bičuje své tělo, aby si udělal utrpení na vyrovnávání svých duševních poklesků, vyplývajících

z toho, že každou chvíli klesne jeho mysl do hmotného světa pro ten nebo onen chvilkový zájem, ba i pro bolení břicha, kloubů atd. atd., tedy do světa svého fyzického zdraví.

To znamená, že mystický život začíná teprve výstupem člověka z oblasti světského života do oblasti života nadsvětského se všemi důsledky z toho vyplývajícími. Všechno člověk musí zanechat za sebou. Zdraví, majetek, ženu, muže, děti a všechno to, co ho ještě zajímá jako divadlo, televize atd. To musí opustit a svou duši i srdce musí otevřít tomu, čemu říkáme Bůh, aby jen to ho vedlo jeho životem; jinak by kramařil, i když by svůj světu propadlý život pentlil nějakou, jakoukoli mystikou.

Mezi mnou a běžnými lidmi je ten rozdíl, že já se živím z Boha. To znamená, že mám za sebou zkoušky z osvědčování, při nichž jsem se dlouho, velmi dlouho pohyboval na okraji propasti zničení, kdyby byl Bůh uznal, že nejsem hoden žít se pouze vírou v něho. ...

Já nyní ani dříve jsem nebyl spolehlivým ukazatelem, zda jsem tak žil nebo nikoli. Člověk nežije, jak je to vidět na jeho kabátě, nýbrž jak si počíná na úrovni své mysli, citu atd. V tom ohledu mám za sebou životní zkoušky, o nichž si sotva kdo může udělat přibližnou představu. To mohu dnes říci, protože jsem za zkouškami a už mimo všechno, co mě mohlo dovést k smrti hladem a k všeobecnému zničení vůbec. Proto smím tak mluvit, jak v tomto dopise mluvím. Tak o tom uvažuj.

* Roman Mandys
17.9.1970

Jedná se o povrch Tvé bytosti, o to, co jeden nezpracovává a druhý zpracovává; oboje totiž zpravidla nezpracovává nikdo – tím se teprve stává člověk mystikem ve smyslu někoho, kdo sebe zná a ovládá se na široké základně, v oblasti vnitřních sil a napětí i v oblasti vnějších projevů.

Nesmíš podceňovat povrch bytosti. Mystický svět člověka není jen tehdy, když ten člověk sebe neovládá vnitřně, nýbrž i když se neovládá zevně. Nebo nevíš, že se lidé pohybují na drátkách ovládaných z neviditelných světů? ...

Přesto, že máš nějakou nedostatečnost tohoto druhu, nejsi přece jen tak upjat na své já podděně zrozením. V tom jsi již uvolněn; jiní jsou na ně upjati dokonale, a proto jsou stále těmi samými, jakými už jsou od nepaměti. Dejme tomu, že jeden je hodný a nedovede být nehodný a jiný je nehodný a nedovede být hodný.

Aby někdo nemusel být takový, jaký právě je, to přece jen vyžaduje velkou dávku abstrakce od sebe sama, již jsi uskutečnil touhou a prací, jež Tě měly dovést k poznání základu vlastního a tím povšechného bytí. To se běžně nedělá. Lidé „cvičí“ ne proto, aby dosáhli poznání, nýbrž aby se jim dobře vedlo v podděněném a vrozeném brlohu jejich stavů. Proto to, co o Tobě píšu, můžeš brát jako poučku – uspěchat se tu nedá nic, pomáhá jen systematický postup, v Tvém případě za dobrým a kvalitním sebezpozorováním zevnějšku Tvé bytosti.

Představuji si dokonalého mystika jako člověka schopného pozorovat současně nitro i povrch své bytosti. Co je platné rozanalyzovat bytí až k postřehu, že ono je téměř zázračným vírem fyzikální povahy, když povrchová nedokonalost i za tohoto poznání podstrkává člověku osobité, někdy až elementární hledisko, jímž se ukazuje, že i takový člověk je v moci přírody, ba dokonce své elementární podstaty. Dokonce bych řekl, že když člověk dosáhl pečlivou analýzou poznání, že bytí je zázračným vírem fyzikální povahy, a stejně dobře ještě nerozpítl svůj zevnějšek, zejména jeho projevy, chodí po okraji propasti pádu do „elementarity“, tak dalece po okraji, že se mu půda sesouvá pod nohama a případně mu i ujíždí.

Věnuj se tedy poznávání povrchu své bytosti. Nepodceňuj takové lpění ostatních na povrchu, že Tě žádají o dobrovolné Tvé vtěsnávání do společenských, někdy zdánlivě až jejich osobitých forem. Důležité nejsou pouze vnitřní, nýbrž i zevní projevy a procesy; musíš být schopen hrát vychovaného i nevychovaného, ba dokonce protivně formálního „lorda“. Pak Tě nikdo nedostihne, nikdo z těch hloupých, kteří dovedou z Tvé mystiky udělat nedokonalou jenom proto, že ne-

dovedeš „zahrát na jejich housle“. A co Ty z toho budeš mít? – Když se člověku začne předvádět neviditelný svět v jeho formách, zdánlivých to jeho vlastních představ, také se mu předvádí v rozličných tvárnostech. Když nedokážeš dobře hrát hru zdrženlivého a vychovaného na všechny strany a způsoby, určitě Tě nějaký jev tohoto světa podvede. Ale co se např. může stát mně? – Odkoukal jsem jim pomocí zevrubnějšího sebezpozorování všechno, a proto dovedu hrát s bohy hru slušnosti a s démony hru neslušnosti. Jinak jsem si stále vědom, že základem každého jevu a bytí je nic – proto mě nikdo z neviditelného světa nedostal do pohodlné lenošky ani na šibenici.

22.9.1970

Nejsem si jist, žes mi dobře porozuměl, a proto píšu ještě jednou. – Nejedná se opravdu o nic jiného než o vystupňování sebekontroly až na nejzevnější úroveň bytosti. Teprve pomocí takové sebekontroly je člověk schopen dívat se na svět a dění v něm očima druhých a tímto způsobem zlomit osten srážek zaviněných vždy rozdílnými stanovisky. To neznamená ústup od sebe sama vždy a ve všem. Ale v každém případě tu pak už není tolik činitelů, jimiž lidé na sebe vzájemně narážejí.

I já se řídím díváním se na svět a věci v něm se dějící očima druhých. Je-li nutno, abych se např. díval společně na věci zevního rázu očima Zory, vždy se tím řídím. Teprve když se Zora nedívá kolem sebe očima, nýbrž vrozenými etickými a estetickými vlohami, dívám se očima svýma a pak už vznikají rozpory.

* Alexander Mis

11.8.1970

Snad si vzpomínám dobře, že jsi mi děkoval za to, že už nemáš dceru. Teď se však zdá, že ji máš zase. Ale Hanka s jejím sklonem sbírat

peníze, strkat je do sáčku, za nic nevydat, nýbrž jen sedět na nich, je kámen na Tvůj krk, aby ses po pádu na zemi nemohl snad opět sebrat. Proto bys ji měl vyškrtnout z oblasti svých zájmů. Míla totiž položil otázku, zda by se v případě Tvé nemohoucnosti Hanka o Tebe postarala. Já nevěřím, že by se postarala dobře, když by se postarala. A tak Ti vlastně nezbývá než uvažovat jinak, než uvažuješ. ...

Co se týká těch známých, soudíme stejně s Mílou, že by pro Tebe byla lepší „vhodná společnost“. Je to však na Tobě, Sášo. Není to už jenom správné společenské jednání, nýbrž pudová potřeba stýkat se s cizími. Proto ta Tvá známost s těmi protějšími. A z ještě přísnějšího stanoviska: kdo pomáhá nehodným, tj. světským, ten upadne nebo sejde na falešnou stopu, v pekelný svět, protože v nich má záchytný moment pro svou duši. Zdá se, že si pěstuješ mnoho těch záchytných momentů. Po srdečném záchvatu Ti to mohu už říci. Víš, že Tvoji známí a příbuzní jsou dostatečně tlusté kolíky, aby upoutali i vzpouzejícího se slona.

Neber můj dopis jako lákání. Je to posouzení situace. Ty sám rozhodni.

* Ladislav Sekerák

22.11.1970

Paní Lenh. mi svým dopisem přestřela pochybovačnost, to jedno ze tří pout, jehož musí být zproštěn sótapatti. Pamatuji si dobře na okamžik, kdy jsem mohl konstatovat, že u vás v Bratislavě pochybovačnost zmizela, a jak jsem už potom mohl rozvíjet obraz duchovního úsilí v lepších konturách a – to trvá dodnes.

Paní Lenh. však dokázala tím, že narazila na nechuť překonávat sama sebe, přestřít mi tolik pochybností, že už jsem odmítl vyvracet jí je. Víím, že kdyby se mi podařilo to, co má nyní na srdci jako pochyby, vyvrátit, začal by nový koloběh pochybností slůvkem „ale“ znova, do nekonečna. A já už mám dost „celoživotních“ začátečníků.

Napsal jsem v posledním dopise paní Ilonce, že ji vidím v dobrém především proto, že si sama sebe neváží. To mi ostatně při různých příležitostech řekla, aniž snad chtěla.

* Josef Studený

16.3.1970

Až přivedeš svou bytost k naprosté poslušnosti, až se bez Tvé vůle nehne za ničím, budeš vidět, že tím vznikají další dobré perspektivy. Bez takového ovládnutí totiž nemůže se uvést do klidu souhlasného s klidem nirvány. To je ovšem cesta k nirváně z vlastní vůle, ale nikdy jsem nechtěl nechat nic prosté náhodě. Když člověk nenechá nic náhodě, může dojít z vlastní vůle, a když kromě toho dojde i následkem svého dozrání, je to ještě lepší. Jen konce v obou případech jsou stejné. Vstup se tedy liší.

5.11.1970

Devizou Tvého dosavadního mystického postupu byla činnost. Bez jejího vypětí až do horečnatých stavů těla bys svůj organismus nevyvedl nad nebezpečí, že Tě jóga zavede někam do nečinnosti, do tamasu pak už navždy zastírajícího ducha mystických snaživců. Existuje totiž zákon, pod jehož vlivem to má vždycky špatné následky, jestliže člověk nevyhoví současnému stavu organismu.

Ve všeobecnosti stav organismu nutí vždy člověka, aby stupňoval činnost a její reflex – napětí – tak dalece, že to zaručuje, že už člověk nebude podléhat usínání, nýbrž výhradně bdění.

Vitalita, jež se u mladých podobá mraku přesycenému potenciály bouře a krupobití, vyžaduje, aby se dělala taková jóga, která tendencím vitality nedává volné pole k vybití; to bývá příčinou některých efektů, jež uznáváme za kouzelnické kousky. Ale nauka vede k řešení problémů života a nikoli k předvádění kumštů.

Z toho už se dá lehce vydedukovat, že vitalita zralého věku má mít charakter meditací. Jenže tyto výhledové alternativy lidé nechápou. Proto si mladí žádají ihned i moudrost a staří ihned i síly. Ale moudrost a síly spolu nechodí. Když se to sleduje až shora, od Brahmy, ukazuje se, že je to pouze kapacita moci, která se manifestuje leskem, jenž zase budí dojem, že je moudrostí. Ve skutečnosti jde však pouze o dispozici k činnosti, jejíž projevy tolik imponují těm, kdo lpí na světě a jsou připoutaní i na své vlastní já.

Když člověk dozraje snad věkově, snad životními zkušenostmi, ale určitě maximálním vypětím energie, transformuje se jeho povšechná činnost v bdělost. Tu má dozrálý člověk rozvíjet. Má od práce rukou a výsledku toho, od napětí, přejít postupně k ostrému a pak klidnému pozorování sebe, k meditacím, k permanentní analýze celé své bytosti a její činnosti, což vše je vždy provázeno jástvím.

Sub specie aeternitatis je nejvyšší činnost a moudrost ekvivalentní. Ale v praxi se činnost vždy dopouští chyb, jako zase jich člověka moudrost vždy vyvaruje. A zde už záleží na člověku samém, jak se vyrovná s alternativami moci a moudrosti.

Prakticky žitý život – tělesný – holduje výhradně moci. To se tak jasně odráží v přesvědčení mystiků a jóginů, že moc je hlavním výsledkem jógického školení, kdežto moudrost její trpěnou průvodkyní. ...

Ti s bludnými názory chtějí se stát pomocí jógy především herci a málokdy už jen diváky. Ale moudrost se tak nechová. Když se dosáhne vrcholu vypětí sil a tím i napětí v bytosti, vrací se k permanentnímu všeobsáhlému pozorování a především sebepozorování; tím se moudrost stává zachráncem před zkázou čekající na každého, kdo je jen činný a nikoli moudrý. To je začátek té moudrosti, která vždy vidí, chápe, rozjímá a činí jen moudré závěry, jež jsou předpokladem vykoupení.

1971

* Ján Jamnický

24.8.1971

Je jasné, že ani „bratislavští“ nedokáží žít tak, jak mystikové žít musí umět, a proto se vylučuje otázka jak a co cvičit; tím by se situace s celou mystikou stala též zcela nepřehlednou. Měli bychom mezi sebou lidi, kteří by se chlubili, že když si nebudou „mýt hlavu“, tak nebude pršet, a když ano, pak to může mít katastrofální následky, samozřejmě možná provázené zátopami.

Toto slyšet o „pořádné mystice“, je něco úděsného. Byl jsem přece také žákem mystické nauky a také jsem narazil na různé „souvislosti“, ale vždy jsem všechno odložil, když jsem poznal, že absolutně vědoucím mě takového něco nedělalo. Vracel jsem se tedy vždy pokorně k „žakovství“, v němž bylo méně a méně oněch cvičení a více a více života.

Byl jsem tedy velice rád, že jsem viděl vystupovat na povrch zjištění, že nezáleží tolik na koncentracích a všelijakých cvičeních jako na tom, aby byl člověk v pořádku jako bytost žijící, jednající a se chovající. Když by se toto zcela ujasnilo, asi bych si řekl, že už jsem ve snaze založit nauku dosáhl absolutního úspěchu. Dosud mystika, to co cvičit a kromě toho neschopnost správně žít, je pro mne bičováním a dokazováním, jak věci mystiky nerozumím. Ale buďte bez obav! Rozumím jí, jen převychovávání druhých je tak těžké, že se zdám být utopen v problémech znalosti mystických věcí. Podle mého úsudku musím totiž dávat pozor, aby správně žít

nevyznělo jako sestup na platformu běžného života, o níž bláhovci soudí, že jim nemá co říci a že tedy důležité je získat vědomosti a síly, bídný stav nepoznání opentlovat dalšími a dalšími úspěchy ve světském životě. Nezapomínám přece, že dostat se do nebe a udržovat se v něm pouze na základě „správných koncentrací“ nebo cvičení by znamenalo být a žít v pekle. Jen v pekle jsou různé povinnosti; v nebi je pro hloupé samé „ulejvání“.

* Oldřich Luštinec
20.2.1971

Již pětadvacet let jsem se snažil každému poctivě pomoci, a jelikož jsem věděl, že lidé nemají možnost srovnávat, vystavil jsem se docela rád kritice každého, ovšem pouze do doby, než jsem měl dost úspěchů, abych si mohl nesmyslnou kritiku zakázat. Neboť k čemu je to věčné, že já mám pravdu a i Weinfurter má pravdu a vůbec že každý má pravdu, kdo odvážně něco o mystice žvaní. Kdo se v takové situaci nachází, zůstává jako hledající stále ve vzduchu a vždy se bude potácet v sebepřeceňování i pochybnostech a v domýšlivosti, že dobře rozpoznává, kdo je také a kdo vůbec není autorita. Právě tato situace mi ukradla tolik času, že jsem nemohl udělat téměř nic, když současné politické poměry byly tak zlé. Mám tedy nyní už jen názor, že planého kritizování je už až nad míru, a proto ať už každý, kdo za mnou přijde, pracuje a neuvažuje neplodně a ke své škodě. ...

Hlásám mystickou cestu pomocí metodické proměny. Tuto cestu nelze posuzovat z hlediska všelijakých autorit a srovnávat ji s tím, co žvaní Weinfurterové, Jóganandové. Satjanandové, Šivanandové etc. Ti totiž o cestě proměny nevědí nic, protože jsou chyceni do sítě touhy po zisku a prožívání, do obchodu s mystikou, do touhy ve světě nějak vyniknout. Proto se jim postup na cestě proměny zahaluje do temných mlh; zahaluje se jim do temných mlh ono správné uzpůsobení země, jež představuje tělo, především vymy-

tím duchovní vodou, a pak to tělo jako namočený materiál vysušit a vypálit ohněm tu nebeským, tu fyzikálním, vyvolávaným soustředováním, a pak postoupit dále vjemy vzdušného elementu, jehož smíšení se „zemí“ a „vodou“ promění éterický element jakožto činitel rovnomocný s kvalitou lidského vědomí ve vědomí nebeské, extatické. To věru tyto vaše „duchovní veličiny“ neznají. Proto si třeba nechávají narůst dlouhé vlasy a velmi vážné vousy a zavedou se na hluboký pohled, aby to vypadalo, že mystice rozumějí; konečně to všechno zpečetí krucifixem zavěšeným na krku.

Ne! S nikým z těchto nemohu být a také nechci být srovnáván. Proto si můžeš myslit, že se mnou můžeš být v dobrém kontaktu pouze za předpokladu, že „zemí“, své osobní bytí, jak je můžeš pociťovat v přirozeném stavu uvědomování, připravíš na mystickou proměnu mystickou vodou, ohněm, vzduchem a nebeským éterem, ale vůbec ne už tím, když svým rozumem najdeš mezi mým učením a učením různých Weinfurterů, Jóganandů etc. nějaké paralely.

Nikoli tedy já, nýbrž Ty se mi vzdaluješ, protože tu je čas. Jsem si příliš dobře vědom, že Tvá kritika může být pouze nekonečná, znemožňující Ti práci na sobě; já se domnívám, že ta pětáctyřicetiletá kritika všelijakých lidiček už nyní musí stačit; ať každý, kdo nyní ke mně přijde, pracuje tím, že půjde cestou proměny, neboť dnes už jsou okolo mne ti, kteří něco v mystice udělali a nedokazují, že jsou blbečkové.

Mystika nebo jóga nesmí se stát předmětem bavení se. Na to jsou jiní lidé, kteří vždy a za všech okolností rádi o něčem žvaní. A „cesta“, jako je např. Jóganandova? – Když už chcete mít na ní výsledky, pak nemusíte pracovat, nýbrž si dát nějaké duchovní LSD nebo vzdychat proti nebesům jako šílený idiot; pokud své fondy nevyčerpáte, budete mít výsledků tak říkajíc habaděj. Když své fondy vyčerpáte, stanete se ztroskotanci, kteří nejsou dobří vůbec k ničemu.

Vyber si tedy: žvanění o mystice, lechtání se mystickými cvičeními, prohlubování duševní pasivity tak dlouho, až se to s všelijakými mystickými stavy silně rozjede, nebo pracuj na proměnění

sebe. To poslední mi Tě učiní blízkým. Takové lidi nikdy od sebe neodpuzují; jsou to praví hledači, jimž nutno pomáhat i za cenu osobních obětí.

Je to nyní všechno jasné?

* Marta Mandysová

1.3.1971

Když někdo dělá askezi, uzavírá se a omezuje, dojde jednou k momentu přepětí, jestliže rozvážně své uzavření a omezování nedotáhne do konce; pak nastane reakce v podobě opaku nebo něčeho, co k opaku má blízko. Tak se stalo, že Janíčko mluvil o askezi a pravém opaku toho, co dělal potom, tak došel Drtikol k nemravnostem označovaným za orgie, tak došel Hejhal k alkoholu a děvčatům na klíně a tak došel Míla k vnitřní nestabilitě a ke všemu, co s touto nestabilitou souviselo. I Ladislav došel k něčemu podobnému a bylo těch, kdo to takto zakončili, více. Nejhorší přitom je, že když k tomuto zvratu dochází, začíná si každý sám se svými věcmi vědět nejlépe rady, a když už takový člověk má guru, určitě se ten jeho guru u něho kompromituje.

* Míčanová

21.5.1971

Aby bylo hned jasno, ani já nejsem bohat na vědomosti typu „kde mají čerti mladé” nebo „který dodavatel dodává nebeským chórům trubky”. Takové řeči se totiž kdysi u nás vedly a já jsem konečně prosadil, že tento problém nemusí nikoho bolet. Co však bolí, je strast bytí, strast existence omezované nevědomostí a nesplněnými touhami. Tyto strasti se neřeší vědomostmi, kde ti čerti

mají mladé, nýbrž usilovnou prací na přetváření hodnot osobnosti a posléze na vyhlazení všech těchto hodnot.

Nezbytné tedy je pracovat na sobě. Nezbytné je usilovat o vyhlazení nenávisti, zášti a bludu, což se děje budováním víry, spolupradosti, přáním všeho dobrého všem bytostem a všemu tvorstvu vůbec.

Když člověk usiluje o toto, nedovídá se „tajemství“ větší a větší, až nesmyslná. Naopak se dovídá, jak zakořeněná je v něm nenávisť, zášť a blud a jaké „moře práce“ člověk na se vzal. Ale ujišťuji: malý pokrok na této cestě je velikým pokrokem proti rychlému růstu mystických „vědomostí“, tak neúčinných ve sféře odstraňování strasti.

Kdysi mi jedna dnes už mrtvá paní povídala, že by chtěla v mystice udělat něco pro mé potěšení, neboť jsem mluvil velice skepticky. Řekl jsem jí: „To, Jiřinko, nemůžeš. Neboť kdyby ses teď proměnila v anděla světlosti, namítl bych ti, co že to děláš za pitomosti.“ Tak mrtvý jsem k těmto všem tak imponujícím znalostem těch druhých.

Žil jsem všední život až na jeho dně. To znamená v jeho pravých strastech, tedy neosvěcovaných dětskými cukrátky. Netížila mě bída, nýbrž nepoznání, vědomost o tom, že nevím, co mě teď potká na příštím kroku. To samozřejmě ovlivnilo kvalitu mého hledání. Zamítl jsem naučené vědomosti, to, že stromy jsou zelené, zdi pevné atd., a nořil jsem se v sebe, hledaje pevný orientační bod, odkud bych měl přehled po všem. Proto jsem se nedověděl o významech weifurterovských mystických stavů, jež ostatně nejsou vždycky stejné, ale dosáhl jsem poznání, které osvobozuje. Dovedl jsem vždy přesně vypočítat, kam ti „slavní“ mystikové nadití všelijakými „vědomostmi“ dojdou, jak skončí. A skončili tak. Proč? – Protože se opíjeli nepodstatnými věcmi, zatím co jim život utíkal a vymykal se jim. Zestárli tedy, jejich duše jim zkrabatěly, propadli senilitě a snad hlavně se vybíjeli v hledání „zdravých jídel“, protože, nevědomí, báli se umřít jako lidé, jejichž čas se naplnil.

Příliš drasticky jsem poznával: k čemu mystika? Nepochopí-li člověk strast a cestu k jejímu odstranění, pracuje marně, ačkoli

třeba proto, aby dělal něco jiného než boty, účetnictví nebo průmyslového experta.

Řešení životních problémů tedy podle mne není v obskurních snahách mystických. Je však v mravních předpodstatňovacích snahách, jež za určitou dobu jsou na člověku patrné; když toho není, tvoří mystikové jakási kavárenská sdružení, která ve svých jednotlivcích se prázdná utvářejí, trvají a přestávají, jak káže lidského věku běh.

* Manželé Josef a Marie Pavlovi

28.9.1971

Jednoduché ukájení denních potřeb může být velmi silným projevem osobnosti, skrytou hnací silou bytí, často silně se projevující sobeckostí. Neboť když člověk své sklony skutečně překoná, pozná to na nechuti vůči celému světu. Teprve v tomto stavu je člověk spokojen s tím, že nic nemá, nic se mu nedaří, a také jej v tomto stavu už nic nezajímá. Je to tedy stav vyhasnutí zaživa, netečnost ducha, jehož požadavkem ještě bývá pouze to, aby se mohl věnovat svému uklidňování, uklidňování všeho, co se má poznávat jako pulsace vlastně životnosti. Ale už toto poznávání svědčí o vysokém duchovním stupni. Je to znamení dost vysokého stupně netečnosti k světu; dokud toho není, ta pulsace se často projevuje nápady něco učinit, vykonat, nějak se zařídit.

Aby se dala z tohoto hlediska tak obtížně řešitelná situace řešit, používá se jakožto výpomoci zaměření k jednomu cíli, k spáse pochopené jako stav neděni. Jenže lidé chtějí žít, a proto neslyší nebo si neuvědomují tuto pulsaci životnosti. Jsou prostě nějakými přesně měřitelnými lidmi a v tomto stále se konkretizujícím stavu se jejich vědomí zažehuje na duchovních nedostatečnostech, aniž je mohou identifikovat, zjistit.

Vzhledem k tomu všemu je nesmírně obtížné vyšplhat se nad oblast chtění, i když to možné je. Odstup od všeho, od světa a od

sebe sama, návyk na hodnocení i „pokojného chtění“ přirozených denních potřeb jako věcí „hříšných“ uvolní člověku cestu k adekvátnímu stupni sebepoznání.

Teprve vykořeněním životního pudu je uvolněna cesta k prožívání blažeností, nezatížených žádnou přimíseninou světskosti, k vnitřnímu uvolňování, jež se postupně kvalitativně rozpíná až k možnosti prožití stavu absolutna.

* Ladislav Sekerák
21.5.1971

Ať je tomu jakkoli, lidé životem i mystikou jdou vždycky se svými přesvědčeními; nestává se, že by svou důvěru dokázali vkládat v někoho druhého, i když mnohostranně po mravní stránce vyzkoušeného. Z toho důvodu moje opatrnost při navazování vnitřních vztahů. Kolikrát už jsem se totiž mohl přesvědčit, že kdybych kohokoli na základě svých znalostí pustil nebo vehnal do tak riskantního podniku, jako je vstup do oblasti duševnosti, s úmyslem provést ho jí za účelem velmi rychlého dosažení oblasti duchovnosti, což je možné pouze na základě propůjčení absolutní důvěry, vždy by mi byla tato důvěra odebrána, jakmile by se dotyčný dostal do klíčových pozic, kde se na důvěru kladou těžší požadavky.

Moc hezky se mluví o duchovních výškách, ale hůře se po nich jiné vede. Hovořím nyní častěji s Mílou a uvědomuji si strašný fakt, že už tomu je 27 let, co jsem mohl Mílovi se strízlivou pravdivostí oznámit, že dosáhl realizace. Jenže nějaká děvčata jakožto tajený problém oddalovala jeho evidentní jistotu, že našel, vlastně až do nynějška. Teprve nyní jsme se dohodovali, že kde člověk duchovně je, dovídá se sám ze sebe, až když dosáhne třetího buddhistického vnoru, a zdá se, že dokonce až v něm je dlouhou, dlouhou dobu. Teprve ve třetím buddhistickém vnoru může člověk přehlédnout svou minulost, týkající se jeho zápasů mystických, a poznat, kde působily jeho chyby.

21.7.1971

Paní Zuzce jsem doporučil jen to, co je její situaci přiměřené. Povím však hned, že už jsem nepočítal s tím, že někdy budu někoho zavádět právě na tuto cestu. Nezdálo se mi, že je někdo na to zralý. Když jsem však vážil mravní základnu paní Zuzky, zdá se, že si to mohu dovolit. Vcelku jde o to, že obvykle bych se necítil schopen unést zodpovědnost za to, jak se lidé chovají tam, kde to vyžaduje též pocit mravní odpovědnosti. U paní Zuzky se mi zdají výhledy příznivé.

Jde tu o rádžajógu. Je obsažena v tom, že člověk s náležitým odstupem ode všeho, co v něm pulsuje jako emocionální život, usiluje o soustředění na fiktivní bod ve svém těle. To se má stát analyzující činností mysli. Odstup od prožívaného je pak džňánou, intenzita rádžajógou. Člověk v tomto úsilí má být činitelem abstrahovaným a abstrahujícím; pak se tato cesta stává úspěšnou. Naprosto úspěšnou se pak stává velikou zdrženlivostí k podnětům, jež touto prací zesilují. I když procesy „vývoje“ tu nejsou ihned evidentní, intenzivní koncentrace činí člověka citlivějším na podráždění ať zvenku, nebo z nitra. V tom je jeho největší nepřítel. Neboť když podlehne těmto podnětům, zaplete se do boje o „pravdu“, přesvědčení, dobro, spravedlnost atd. atd.

Ve styku s jinými lidmi jsem poznal, že většina, ba snad dokonce všichni, jsou neschopní tyto podněty ovládat. Proto jsem se rozloučil s názorem, že je vůbec někdo schopen „dělat rádžajógu“. Jenže – a to je právě i případ paní Zuzky – někomu nelze doporučit nic jiného. Když je tu dychtění poznat a zkusit, pak „malá cesta“ se nehodí. Pak nezbývá než plnit všechny podmínky „velké cesty“. – Člověk má být nevzrušitelný, když dělá rádžajógu. Má si uvědomit, že jeho poznání a stanoviska jsou nesprávná jako u těch ostatních a že je lépe stavět se ke všemu tomu tak odmítavě ve věci hodnocení okolního dění a jevů, jako kdyby se vše odehrávalo kdesi mimo dosah jeho vjemů.

Toto je podmínka sine qua non. Neboť na okraji rádžajógy je člověk pouze kandidátem poznání; musí vědět, že to, co ví, je tak

úzce osobní, až z toho jde hrůza, neboť je to maličké a neplatné. – Když člověk splní tuto podmínku, může koncentracemi, jak jsem je nahoře popsal, svou bytostnou podstatu zneklidňovat ve smyslu uvést ji na „cestu“.

Paní Anka je případ jiný. Sám jsem soudil, že „pánbůh se na to nemůže dívat“, abych stále pro osobní záležitosti takových lidí byl posuzován jako příčina toho jejich zlého. Kromě toho jsem nebyl ochoten těžký balvan životní tíhy nějak odsunout stranou a ona na základě toho si mohla podržet víru, jak mě poučily zkušenosti, vždy jen dočasnou. Ale jedna jediná věc se mým postojem vyjasnila naprosto: jenom v tom, jak člověk takové životní zkušenosti, z nichž jednou ona právě prošla, zakončí, tak je jeho cesta skutečná a dobrá. Weinfurterovské mystikování k duchovnímu a mystickému vývoji nevede. Když však člověk získá pravého guru a propůjčí mu dostatečnou důvěru, aby „mystické věci uvedl do chodu“, pak, když guru uzná, že důvěra jeho žáka je dostatečná, použije mystických cvičení právě na to, aby se takové zkušenosti dostavily. A to zase dělá pouze tehdy, když má jistotu, že těžká životní zkušenost jeho žáka nezlomí, nýbrž přivede ho k násilnému setřesení jejího negativního vlivu na něj.

Toto se u paní Anky stalo, i když jsem jí právě prožitou zkušenost nepřivodil. Dostavila se pouze shodou okolností a snad jen proto, abych zase jednou viděl „nefušovanou“ mystiku. Proto díky Bohu za to, nikoli díky lidem. Přece však něco k tomu: moc rád bych používal svých mystických znalostí k tomu, aby ti, s nimiž pracuji, mohli mystickými pracemi do takových zkušeností upadat a pak se z nich zvedat; jejich cesta by byla krátká, plná věcných zkušeností s hodnotným osvícením jako vrcholným výsledkem. Jenže lidé mi věří, pokud jim přisouvám něco potěšujícího. Když zjistí, že upadli do zlého, jež je nějakým způsobem se mnou spjaté, ztratí vždy všechnu důvěru. Proto se bavíme a nic neděláme. Podle toho je kredit důvěry strašně bídny.

To však nic. Vědom si této situace, vycvičil jsem se na gura ob-
ratného, jenž se dovede i dobře bavit i podstrkávat věcné mystické a životní zkušenosti, jež lidem pomáhají. Ale „živobyti“ je to těžké.

Zásluhy za postup jsou pak moje a i ty pak musím každému podstrkávat, aby jeho mystika a jeho zásluhy z ní byly jeho.

V kvalitních mystických školách těžké a deptající zkušenosti udílejí guruové jen svým žákům; sami se s nimi nebabrají. Ty kvalitní mystické školy tu však nejsou, protože změkčilí lidé by jejich adekvátní zatěžování neunesli. V podstatě to ani nedovedu pochopit. Jak je možná taková změkčilost? – Vím, že to je pobyt v domech s radiem, televizí, s divadlem za rohem, s cestováním pro potěšení atd. Fuj!

No ale: své dobrovolně přijaté povinnosti budu dělat do konce. Když někdo pochopí, že za takových okolností to je práce vykupitelská, co na tom? Člověk je ve své podstatě neprozkoumatelný tvor; jeden v sobě nosí moc „přenést“ peklo, jiný nebe, jiný spásu. Protože to peklo, nebe a spása nejsou vidět na kůži, jsou si všichni stejní. I ti, kdo nenesí nic. To zdánlivě. Kdyby tomu tak nebylo, lidé by nebrečeli.

Paní Anka tedy prošla životní zkouškou, jejíž mystický význam je potud dobrý, že dobrý genius v ní jí ji nechal proměnit v jeden dobrý zápis v nebi. Těch zápisů však musí být mnoho. Já sám jsem často způsobil, že ke koruně úspor tam připisovali nějakou nulu, ale pro mne to potěšující činnost není. Musím dávat pozor na to, aby se v nebi nezahnízdilo falšování údajů. To by bylo špatné. Proto nejen paní Anka, ale i ostatní, mějte se mnou slitování a snažte se každou těžkou životní zkušenost vzít jako milé navštívení boží a tím mi pomůžete odstranit ono nefair jednání v nebi.

Jen na životních zkušenostech se musí zakládat postup na mystické cestě. Tyto zkušenosti, pokud se zdají být člověku zlé, člověk znehodnocuje tím, že je špatně nese a hledí z nich uniknout; pokud jsou dobré, znehodnocuje je vědomím, že to jsou zkušenosti jeho, jeho zásluhou získané. To je něco strašného. Proti tomu je to, co vzniká ze správného postoje mystika. Toho když chtějí oběsit, poví Bohu: „Ty, milý, ke mně přicházíš v této podobě? Buď velmi vítán!” – Děláte to také tak? – Končím však s rýpáním!

Jano mi byl tentokrát – a už poněkud i minule – příjemnější. Nerýpal tolik. Toto mé zjištění třeba bude chtít mi vyvracet. Ale to

nevadí. – Rozhodně jsem v tom našel lepší základnu pro sdílení se. Minulost je ovšem ještě živá, a tak se to neprojeví de facto. Do toho tedy bude mluvit budoucnost. Jinak je mi blízký stále a stejně; nepodařilo by se mu zvrátit mé stanovisko. Ale to nic. Jeho život byl lehčí než můj, a proto si rád hraje. Já, stará kočka, si také hraju se svými koťaty, ale s jinými pocity, než mají ona. A tak je všechno v pořádku. Především proto, že je vše klidnější. A neosobně? – Když člověk umírá, přijde do nebe ne proto, že je přiměřeně dobrý, nýbrž proto, že je míruplný. To příjemnější znamená míruplnější pro nebeské záznamy. A to snad zatím stačí.

* Josef Šmídek
26.3.1971

Otázky budoucích osudů se řeší přesným vykročením k úspěchům nebo neúspěchům – malá to odbočka na cestě života, která pokračuje jako cesta do zcela odlišných krajů osudových nahodilostí. S ohledem na to je jisté, že když máte Krista ve svém vědomí, Krista naprosto přesně kdesi umístěného, jistě ho i s těmi okolnostmi můžete realizovat, ovšem s malými odchylkami, jež bývají zapříčiněny vjemy z prožívaných strastí. To je samo křesťanství. Buddhismus však buduje na odlišných základech. Bhikové jsou dobrými buddhisty jen tehdy, když je fyzické strasti nedokáží srazit jinam než do bezbřehých hlubin absolutna. To se však může stát pouze tehdy, když během „produktivního věku“ odumřou světu; z jejich hlediska se ukazuje, že všechno dobré, jež člověk hledá a vidí pouze mimo sebe, je zrádné v tom smyslu, jak o tom píše kdesi Meyrink: „Kdo předpokládá Boha s jeho nevyzpytatelnými rozhodnutími jako příčinu, pozná ho jednoho dne jako potutelného ďábla.”

Snad je na Vás velmi silné to, co jsem právě napsal. Ale jen s takovým člověkem jste se ve mně setkal. Nejsem totiž mystik – snílek,

nýbrž analytik bytí, jenž se prodral jeho vrstvami až k jeho prazákladu a tím k prazákladu všeho existujícího. To je ovšem věda, nikoli víra. Jen proto jsem navázal na posloupnost dynastie guruů tibetské školy kagjüpa a stal se dědicem této nauky se všemi důsledky toho.

Tibetská mystika je dobře propracovaná věda psychologická se všemi mystickými důsledky toho. Není v ní autority nezkušených kardinálů, kteří ovlivnění čistě světskými choutkami mohou právoplatně nechat padnout učení o karmě a reinkarnaci, o nichž se v evangeliích tak jasně mluví. Tyto zásahy nečiní Krista jasným. Je to asi tak, jak jsem nedávno řekl jedné zvědavé paní, když se ptala, co to je koncil. Řekl jsem jí, že když se koncil usnese, že pánbůh má tři nohy, pak to sice nyní bude přijato s pochybnostmi, ale další generace budou nevěřící upalovat za to, že o tom pochybují. Není tedy spolehlivosti kromě v tom, když člověk sám objeví, sám nalezne. Neboť – cituji Vivekánandu – „Kristové a buddhové jsou pouze vlny na tom velikém oceánu, který se jmenuje Já”.

Co však na všem záleží. Je třeba postavit výhybku na dráze života tak, aby trať jeho směřovala ke spáse a nikoli jako až dosud ke strasti. Právě lpění na světě je onou věčně se uplatňující silou obnovy, reinkarnace, která – a to říkám z vlastní zkušenosti, z cestování po nebesích – vždy v sobě má skryto semeno strasti, i když je to reinkarnace nebeská. Vždyť já přece ty nebeské bytosti znám, protože jsem volný, a mám proto všude přístup.

1972

* Helena Hrabussayová

19.9.1972

Pokud jde o mne, já rád vydechuji poslední dech z plic. Vždyť celý můj život byl utrpením. Ty sociální problémy jsou za mnou. Ale to vměšující se policajství do mystiky rozechvívalo mé nervy až k zhroucení. Nechť tedy má dnes už každý to, co chtěl mít.

A Ty sama? – Podezřívám Tě, že nemáš zájem na tom být v mých očích jiná, než jsi. ...

Čistota srdce, jeho průzračnost a křišťálový jas je jícnem absolutna, jež pohlcuje každý hřích a konečně pohltní i člověka, pokud ho chápeme jako hříšného tvora. Můžeš si proto důvěřovat přinejmenším do doby, kdy bys tuto cestu opustila. Zatím se mi zdá, že je pro Tebe více a více dobrá.

* Alena Jamnická

5.9.1972

Kdyby někdo měl srdce tak čisté, že by boží šíp, jenž ho případně prostřelí, neznamenal konec života nositele tohoto srdce, nepotřeboval by už gurua vůbec. V takovém případě mluví a radí sám prostor, jenž člověka obklopuje. Guruové, toť zařízení, aby činné vady člověka nepřivedly ke zničení. Když se důvěra v nejdůležitějších

momentech guruovi odebírání, nemá guru pro člověka cenu. A když cituji Rámakršnu? „Když budeš připraven a nebude žádného gura, sám Bůh sestoupí z nebe, aby Tě zasvětil.“ To je přece potěšující.

Omluvte tedy, když Vám odpírám speciální rady; nebyly by k ničemu. Budete mít možnost dostat a přečíst Slovo Buddhovo a to buď Vaším vodítkem k dobru Vašemu, k dobru druhých, k dobru všech.

* Miloslav Kovář
13.1.1972

Protože „jsem chytrý“, pochopil jsem už, že mě uznáváš tak, jak to má být. To považuji za velmi dobrou předzvěst. Mám větší jistotu, že to s naukou bude dobré. ...

S tím uznáváním je to tak, že jsem nikdy nechtěl vystupovat autoritativně, dokud mi ta autorita nebude dána zvenčí. Domnívám se, že Tvým postojem se to nyní stalo. A tak, i když se mi zdá, že je všechno už pozdě, přece nezapomínám, že kromě věcí viditelných jsou i neviditelné, v říši příčin. To pro mne znamená, že už se tam nemusím stavět jako jev rozmazaný, rozplihlý. A tak se zkrátka začíná kráčet k cíli.

* Hana Kurzová
16.5.1972

Snad se Vám stalo, že i během žhavé touhy po poznání docházelo k vnitřnímu příměří, kdy Vám bylo dobře, i když v pozadí na Vás číhal nevyřešený problém nepoznání.

Právě stav vystupující za tohoto příměří nutno rozvíjet. Nehledě k problému nepoznání, má se člověk starat pouze o rozvinutí stavu provázejícího toto příměří a to je vlastně cesta k vykoupení.

Neboť pouze tyto stavy jsou v jiném smyslu vnory, i když první se nezdá být otevíráním se zázračného světa.

Člověk se mylně domnívá, že duchovní růst je vždy závislý na koncentracích s pozitivními tendencemi, což znamená starost pouze o to, aby udržel v patrnosti koncentrační předmět a soustředovací úsilí. Tím mu ovšem unikají z patrnosti stavy, v nichž se právě nachází, a proto je jeho úsilí buď marné, nebo vyvolává pouze dráždící impulsy, což jsou sice jevy energetické, ale neosvěcující. Poučení z toho plynoucí je toto:

1. Je nutno dát pozor na stavy, jež jsou silovými faktory, vedoucími bytost tu cestou nevědomosti, tu cestou poznávání.
2. Mají být rozvíjeny stavy duševního uvolnění, v nichž je ovšem člověk jako sám Buddha vzdálen všech tužeb, přání atd.
3. Člověk má dávat pozor na to, aby vše činil ve stavu bdělosti, a to raději dvacetkrát denně po pěti minutách než po dlouhou dobu, zvláště když bdělost mizí a člověk není schopen evidovat, zda je právě ve stavu vnitřního uvolnění nebo v přirozeném mu dosud stavu vnitřního napětí a nějakého jiného zaměření.
4. Člověk má být duševně zcela uzavřen zevnímu světu, aby to, co se v něm děje, jej nenutilo zaujímat k tomu stanovisko.
5. Soustředění se má omezovat pouze na to, aby si byl člověk vědom pouze sebe sama, své bytosti, a nezasahoval tedy do duševních procesů, k nimž v jeho bytosti dochází; výjimkou je trvalé upravování duševních stavů v tom smyslu, aby byly dobré.

Toto by mělo vlastně stačit. – Nebo ne?

28.5.1972

Je jedno, co postavíte dopředu: buď mravní úsilí, nebo jeho výsledky – dobré stavy. Mravní úsilí vždycky ústí do dobrých stavů, kdežto šťastné stavy, vyvolané vůlí, činí člověka mravním. Jinak: mravním úsilím má člověk dospět k čistotě mysli, k neubližování. Když už jeho mysl není zavalena mraky zášti, nenávisti, chtíčů, vytrysknou v bytosti pocity štěstí. Když však v sobě rozvine tento

pocit štěstí, odvalí se i mraky zavalující mysl záštím, nenávistí a chtíči. G. Meyrink toto též znal, a proto napsal kdesi, že kdyby se lidé více smáli, bylo by méně válek.

Vliv pocitů štěstí na člověka, v němž dosud sobectví nevyžehlo, je ovšem permanentně nebezpečný. Mohou jej připravit o svědomí střežící jeho dobré konání. To je Hejhal, Drtikol etc. O Vás předpokládám, že už jste mimo toto nebezpečí. Přece se Vám už jeví všechny smyslové požitky jako snad pěkný sen, ovšem předcházející strasti. Proto spěchejte a usilujte o rozvinutí dobrých stavů, myšlenek a pocitů, a když se Vám to podaří, uvažujte o tom, že jste obešla tvrz karmických provinění a zásluh a dostala se na práh nebo i do oblasti nadsvětské moudrosti.

3.7.1972

O duchovním vývoji nutno předpokládat, že je ze subjektivního hlediska podmíněn především tím, že v pozadí existuje poznání, že svět mu nedává a ani nedá žádné uspokojení. Pravý guru obrací vždy svůj zřetel právě na toto přesvědčení hledajících, měří a váží stále tuto nespokojenost, neboť jen ona je oním zázemím, jež hledajícím umožňuje dosáhnout onoho mystického bodu na velké cestě, za nímž už neexistuje žádná další poznatelná země.

Drtikolové a Hejhalové právě proto, že byli stále pouze až na dně světskosti, mohli skutečně začínat svou mystiku kdesi u oltáře, ale vždy s ní velmi brzy skončili v pelechu páření. Nikoli ovšem s tou první a jedinou svou ovcí, nýbrž globálně, od první ovečky k poslední. Proto se ani u Vás nemohl jejich vliv odrazit v utišování mysli, nýbrž ponechali Vás jako každého v původním stavu myšlení, získaném zrozením a vším tím, co po něm následovalo jako vliv životních zkušeností.

Člověk se vždy řídí pouze informacemi, jež posbíral při svém hledání na nivách života a případně nauky. Právě potud ve Vás tkví Weinfurter; Drtikol a Hejhal byli pouze jeho prodlouženou mystickou osobností, i když by to byli popírali. Jak jinak byste totiž mohla uva-

žovat nebo mluvit o jejich znalostech a zkušenostech, o jejich vzájemném „magickém boji“ a o jejich „zasvěcení“? – Mně je jisté pouze jedno: tito lidé se obelhávali a obelhávali i jiné a žili pouze v léčkách falešného přesvědčení nebo „poznání“, čímž se chlubili.

Žádné mystické poznání, ani zasvěcení, ani mystická moc, jež netryskají z dokonalého rozboru vlastního bytí, prostě neexistuje. Vize duchovních bytostí, bohů, duchů a všech možných čertů jsou tak nejisté, že se dá sotva rozlišit, kde se nachází hranice skutečnosti a fantazie. Chce-li však člověk získat popularitu, pak se musí opírat především o fantazii, a když je nadto stížen idiotstvím, uchýlí se k víře ve svou fantazii jako ke skutečným vizím.

13.7.1972

Když sledujete, jak si lidé kolem Vás počínají, musíte objevit, že si mohou na svůj osud stěžovat pouze proto, že pěstují smyslové žádosti. Chtějí stále něco, a protože toho nedosahují, jsou zarpuťilí, zlobí se a zužují svůj vlastní duševní prostor, tedy udržují se v nevědomosti a utužují ji.

Odlesk tohoto stavu jsem našel i v mystice hned na samém počátku. Poznal jsem, že běžně se soustřeďovat znamená zanášet do této své práce své žádosti, zaujetí, duševní temnotu a vůbec všechno to, čím se světský člověk liší od mystiků. Nějak jsem pochopil, že to je proti mravním předpisům (chovat se takto), a proto jsem hned nasadil jako průvodce soustřeďování stálý jas před očima, optimismus a radostné i později dokonce šťastné pocitové a mentální stavy.

Potvrdilo se, že to je ten pravý tingující faktor, jímž se změní člověk v mystika. Prohlédl jsem, že tím, že jsem tyto kvality ducha nasadil ihned a s konečnou platností, čas, který uplynul od mého vstoupení na cestu až k realizaci, půldruhého roku, byl potřebný pouze na to, aby se tyto použité stavy vžily a tím automaticky vyřadily stavy původní, zlé, nemystické.

Když se to takto udělá, pak platí pro usilujícího zákon, že se musí dočkat výsledků ještě v tomto životě, i kdyby začal na prahu své

smrti. Proto máte čáku na úspěch; chce to jen nasadit potřebné stavy a nenechat se z nich vytrhnout žádným nápořem opačného druhu zvenčí. ...

Přesně vzato, člověk má začít tehdy, když se s naukou seznámí. Pak má dosti možností manévřovat k dobru svému, k dobru druhých, k dobru obou.

13.12.1972

Dovedu odlišit indispozice vytvářené neupřímností nebo neinformovaností. Pražská mystika neposkytovala hledajícím jasné poučení, že v mystice jde o způsob života a nikoli o cvičení, jejichž pomocí by se na roztrhanou chalupu navršilo cimbuří a chrámové věže. ...

Ne! Na tom Vy nemáte vinu, že jste za dlouhá léta nenalezla pravou cestu. Nebyl Vám jako mně uzavřen svět ani nějaký bič Vás nehnal bez možnosti uhnout se přímým směrem k vykoupení, a proto ty idealistické názory na mystiku.

Když budete uvažovat o sobě s jasným odstupem od své osobnosti, poznáte jistě, že jste nedospěla k poznání, že jediná pravá mystická cesta je vytčena přísným požadavkem vzdát se myšlenky na získání nejvyšší mystické ceny, jež by mohla být získána mimo stav přísného odosobnění, tak přísného odosobnění, které se už nedrží ničeho, co mu bylo dáno do kolébky samým fyzickým zrozením. Z toho vyvoďte, když se já takto na podmínky úspěchu dívám, že požadavkem pro dosažení nejvyššího mystického zasvěcení je zničit pojetí sebe jako osoby, i když dokládám, že se nesmí připustit, aby uvědomování ztratilo všechny opory a zmizelo v úplné abstrakci.

Jsem si vědom toho, že s touto teorií nelze do určitého stupně duchovního vývoje nikoho zatěžovat. Věcnost této teorie se každému ukáže až na dosažení příslušného stupně. Chci předpokládat, že tak mnoho toužíte po dosažení zasvěcení, s nímž souvisí vykoupení, že budete stále a intenzivně opouštět svou osobnost, až utone v záchrěvech pozvedání se duševně nad všechno, co je diferencované.

Jen když takto věci mystiky u člověka vypadají, je mi ten člověk blízký. Dá se od něho čekat úspěch; kdo takovým není, ten je pořád pouze na začátku.

Můj názor na Vás je ten, že jste v mnohém ohledu dobře připravena, ale přeorientovat se může dělat potíže. Když však budete prosvětlovat svou bytost trvale pěstovanou radostností a z toho snadno vyplývajícím niterným povznesením nad svět, pak jistě zaujme Vaši bytost směr k vykoupení; na této Vaší cestě se můžeme kdesi v duchovnu setkat. ...

To, že nic nezakazuji, nýbrž jen nabádám, je pravda. Považuji to za nejlepší metodu, neboť podle mne z člověka, který žije pod jednoznačnými příkazy a zákazy, nebývá nikdy nic. Sám musí člověk po Cestě jít a výsledky jeho úsilí musí být pouze jeho. Po mystické cestě nemůže nikdo jít jako štvanec.

* Jiří Luštinec

23.8.1972

Když jste odešli, řekl jsem Zoře, že v mých spisech postrádáš přesný návod jak pracovat, pokud jsem Ti správně rozuměl. Odpověděla skutečně neironicky, že bys chtěl zřejmě kuchařku: vraz do toho atd. Teprve potom se mi rozjasnilo. Řekl jsem, že skutečně neexistuje značka na těle člověka, podle níž by se dal stanovit směr a návod. Dokonce je to tak, že kolik lidí na světě, tolik tisíc začátků, a to pak stejně platí na méně než snad jeden den, možná že pouze na hodinu.

Všeobecně ovšem univerzálně platné směrnice existují. Jsou to zřeknutí se světa, vnitřní povznesení a zvnitřnění, jež má vyústit do permanentního zahloubání v sebe. Ale i to platí vždy jen nakrátko. Jednotlivé přívaly psychologických komplexů vyžadují vždy speciálního odporu; když toho není, vytváří člověk falešné já, a když je jen trochu dobrým pozorovatelem, pozná to, ovšem často až pozdě, že použitá metoda selhala. Jinak řečeno: mystické poučky na

způsob laboratorních prací s tím „vraz do toho“ prostě neexistují. Vše se v bytosti mění snad od vteřiny k vteřině a každá ta změna si žádá jiný způsob řešení, velmi často naprosto původní.

Právě pro tuto problematiku potřebují lidé osobního vůdce, na nějž se klade požadavek, aby byl velmi schopný kvalitativní změny ducha člověka včas identifikovat a navrhnout nová a nová řešení. Já jsem Ti snad už řekl, že se v tom vyznám a že jsem schopen dovést Tě na vrchol, kam člověk vůbec může ve všeobecných snahách dospět. Na tomto stupni se zpravidla začíná nová epocha, epocha žití, kdy už si člověk může sám a jistě dobře radit.

Jsem si vědom té nesmírné mravní odpovědnosti, která na mne vždy padala, když jsem třeba mlčky trval na tomto požadavku poddanosti hledajících. Držel jsem se vždy této odpovědnosti, i když bych byl radši, kdyby toho vůbec nebylo. Osobně je totiž pro mne stále třeba, abych se stavěl jako viník z podezření, neboť uznávám, že když se člověk nechá někým vést, musí být vždy opatrný a kritický.

Ani nevíš, jak jsem rád, že se z toho dostávám úpadkem životních sil. Vždyť jsem tak žil celý život. Nemohl jsem se přece rozkrájet a předložit každému jednotlivé kusy sebe sama s vytištěným ujištěním na nich, že mystice vskutku rozumím, že mám s každým vskutku nejpoctivější úmysly, že jsem vskutku ochoten v případě nezaviněných pádů těch, jež jsem vedl, sáhnout pro ně holou rukou do pekla, abych je z něj vyzvedl. A nikdy to nebyl jen zbožný úmysl. Od svých osmnácti let nauce takto rozumím, a proto jsem vždy věděl, co slibuji sobě a někdy i těm, jež jsem vedl.

Tak tedy tu „kuchařku“ ze svých spisů neudělám. Bylo by to dryáčnické ode mne, nesprávné a do bludu uvádějící. Ostatně právě tím jsem se vždy lišil od Šivanandů a těch ostatních; ti všichni jsou přesvědčeni, podezřívám je, že se špatným úmyslem, že ti, jež vedou, jsou pařezy a nikoli lidé. A tak obraťme zrak jinam. Chtěj zvládnout nauku v té obrovské šíři, již jí vtiskuje bez ustání procesující bytí a jeho obsahy. Je možné zvládnout to, ale aby se to skutečně zvládlo, musí se postupovat tak, že člověk žije neustále živé skutečnosti a nikdy v nějaké pevné, hotové kostře, již má pomocí jógy obalit problematickým masem.

Když na této tak nepřehlédnutelné cestě přijdeš na to, co zde platí jako zákon, zajásáš. Uvidíš totiž, že právě ta neopakovatelnost situací a stavů činí cestu vysoce zajímavou a nádhernou už tím, že nikdo, kdo je vybaven pouze plochým rozumem, nemůže si ji popsat a vysvětlit. Ostatně kdo netouží po bohatém a nikoli chudém životě, po životě s několika standardními faktory a kromě toho už s ničím. A přece pouze takový by musel být život, kdyby se dala s vážnou odpovědností psát mystická kuchařka.

* Marta Mandysová
6.7.1972

Když člověk šplhá k duchovní dokonalosti, nemůže to činit izolací od druhých, aby se zahrabal do nory vlastních mravních a společenských nedostatků, nýbrž pouze ve vztazích ke „světu plnosti“, tj. rozvíjením jasu žitého ve vztazích k druhým bytostem, jimž má napomáhat k rozvinutí jejich pocitu štěstí, dobra, pravdy a prospěšné sounáležitosti. ...

Ano! Cesta ke spáse se vine oblastí plnosti! Už na jejích prvních stupních musí člověk zaměnit sobectví za sebeoběť, jejíž záslužnou karmou musí duchovně postupovat v řádu bytostí a stát se v něm bytostí dominantní. Pak teprve její duchovní cesta se začne vinout od jednoho nebeského trůnu ke druhému; pouze takto duchovně mocná, dobra plná a v sebeoběti se rozzařující bytost se smí zřeknutím osvobodit! Vždyť přece v izolaci rostou a sílí pouze zlé vlastnosti, sobectví.

* Manželé Josef a Marie Pavlovi
8.4.1972

Vaše návštěva u nás ve mně vyvolala výsledný dojem, že se orientujete správně. Odmítání kontaktů se světem musí být doprovázeno

alespoň jistým stupněm odporu k němu, protože se jinak přímé lnutí ke světu změní v jiné. Obvyklá metoda na správné odmítnutí kontaktů se světem tkví v tom, že se předmět lnutí změní vůlí ve lnutí k Bohu, případně ke kvalitě, již v personifikovaném pojetí jmenujeme Bůh.

Tato záměna předmětů lnutí vlastně usnadňuje odpoutání absolutní. Přejitím od jednoho předmětu k druhému se získává zkušenost z odpoutávání, jež je tak těžké, když se proti světu postaví pouhé nic; v tomto případě je vlastně Bůh transcendentním světem, kdežto zkušenost z odpoutávání od smyslového světa vede k poznání, že každý svět má své nedostatky, a to vede k uctívání klidu, bezpředmětna.

Váš věk a počátek nového nazírání Vám tedy otevírá dveře oblastí nadsvětských. Přál bych Vám, aby se Vám podařilo smyslový svět zavrhnout a „dýcháním“ kvalit oblastí nadsvětských dovršit odpoutání a realizovat svobodu.

Nemusíte se obávat náročného úkolu. Jen zřídka dokáže mládí zakotvit v klidu stavu nadsvětského, protože bývá zamlženo vitalitou. Proto nejde o mocné činy, jakých je schopno mládí, nýbrž o odložení pout, o nichž nemá mládí často ani potuchy. Proto dosažení v mládí je výjimkou, kdežto ve stáří by mohlo být pravidlem. Chce to jen vystihnout, co se myslí pod termínem „správný postoj“. Odvrácení se od světa ve stáří je moudrostí, jež snadno přináší žádoucí a velmi dobré plody.

* Miroslav Prágl

15.12.1972

Energie a živost je velice prospěšná, ale její negativní stránkou je, že je vlastně netrpělivostí. Uvědomte si prosím, že cesta, jejíž cíl je jistě pro běžné lidi až záviděníhodný, je také naprosto odlišná od té, po níž putují nebo spěchají všichni lidé ostatní.

Nemáte mít na ní ambice a mety běžných lidí, nýbrž pouze snahu překonávat všechny impulsy pocházející většinou z vitality mládí,

a to do toho okamžiku, kdy dospějete k naprostému ovládnutí sebe samého v absolutním pojetí. Méně totiž nestačí. Zdá se totiž, že přírodě stačí, když jedince vede na jemňoučké hedvábné niti; netrvá na tom, aby je vedla na provaze.

Až spoutáte všechny vzněty své přirozenosti mentálním klidem a lhostejností v emocionálním smyslu, pak už nebudete žít tak, jak Vám velí příroda, nýbrž jako člověk duševně a duchovně svobodný a nespoutatelný. Mohu Vás ujistit, že to je lepší pozice než mít vědomí, že jste si podmanil svět nějakou doktrinou nebo svou vůlí. Vše klame; vítězství nad sebou je pramenem absolutní jistoty, že bylo dosaženo vrcholu dobrého.

O tzv. cvičení mystické tedy nejde, leda je člověk vidí ve snaze sebe překonat. A zase: rychlá a naprosto spolehlivá cesta k sebe-překonání není v boji se sklony, nýbrž v přímém vynucení si vnitřního klidu na sobě samém.

Váš úkol tedy spočívá v úpravě životosprávy, v tom žít podle mravních příkazů nauky a být v tom spokojen. To věděl Míla a z toho mu vzešlo zjištění, že to člověka dovádí k samovolnému soustředění, jehož pomocí mu před očima blýskaly stavy spásy.

Nebojte se ničeho. Všestranná aktivita je dovolená; není dovoleno pouze ulpívání a rozvíjení osobnosti, jež tak často nebo téměř vždy se zvýšenou aktivitou souvisí. Bez ulpívání a rozvíjení osobnosti se dá žít lépe než s tím vším. Ostatně tento přípis považujte za začátek toho, co máte z mystické praxe vědět. Budeme tedy muset se proto čas od času setkat.

* Ladislav Sekerák

19.8.1972

Uzavřel jsem všechno takto: beru sice každému sebe sama jako snad uznávaného mystického vůdce, ale je tu ledacos napsaného a bylo mnoho řečeného, co zaručuje, že vážně rozhodnutí budou mít potřebné vodítko, když budou chtít postupovat dále bez mne.

Příliš dlouho trvalo údobí, jež si vyžadovalo „začít správně“. Neboť od nějakých cvičení se nedá očekávat, že přinesou adekvátní výsledky. Bylo nutné dospět k pochopení, že je nezbytné spět k sebepřemožení právě potlačováním sklonů, o čemž v Zápisu tak mnoho mluvím. Právě to měl každý pochopit; mé řeči se točily stále kolem toho. A já jsem se neodvážil uchýlit se k „polopatismu“ v této věci, protože vím, že když někdo začne pracovat na popudy tohoto druhu, pracuje pak jako nádeník, bez iniciativy; a to už nevede k osvícení, nýbrž k nežádoucímu sebeuspokojení. Proto se měl každý namáhat pochopit to, co jsem sděloval náznamkově. V takovém případě by měla nauka dobrý základ; mechanické plnění příkazů může nauku komolit k nepoznání jí jako dobré a správné. ...

Nebudou proto mít už mne, nýbrž učení, jež jsem se snažil formulovat tak, jak je to nutné, když to má být učení správné. Víím, že orientovat se v tomto učení bude značně těžší, než když jsem na to dohlížel sám.

* Josef Studený
19.2.1972

Máš vůli eventuálně pokračovat v tom, co jsem až dosud dělal hlavně já sám. Je to vlastně dělat tu duchovní atmosféru, protože to je vlastně připravená studánka pro ty, kdo jsou unavení putováním světem a chtějí se osvěžit, napít. ...

Já sám jsem dbal vždy na to, aby u druhých vztah k mnou vytvářené duchovní atmosféře byl; jinak jsem nikdy nebyl ochoten plýtvat takto silami. – Když proti Tobě je člověk s nedůvěrou nebo i jen nedychtivý, vždycky to bude mít pro Tebe nějaké neblahé následky.

Má tu spolupracovat i taktika. Člověk má navodit příznivou atmosféru vhodnou řečí, a teprve když takto vzbudí zájem druhých, může bez velkého nebezpečí dělat atmosféru. ...

Pozná se, když někdo přijde a na tu atmosféru reaguje. Pak teprve se může ta atmosféra zesilovat. V tom případě se má mluvit o mystice spíš všeobecně a nikoli adresně. To je založení samočinného výběru, ale zde, v Evropě, není možné nic jiného. A když se to vztáhne na osobu vytvářející tuto atmosféru, pak má tato práce nesmírný význam. Získáš zkušenosti, jak ti druzí mají mystiku moc rádi. Většinou poznáš, že jsou vedeni snahou získat blaho, ale nepřičinit se o to. Z toho u nositele nauky vzniká pláč nad celým světem a z něho pak očista, která pomůže dovršit.

13.7.1972

Možno si položit otázku: co chce Ivan svému duchovnímu úsilí dát, když ne své vrozené osobní sklony? Nauka se nikdy nesmí stát věcí postele, nýbrž pouze vítězstvím nad sebou samým, nad svými sklony a projevy osobnosti. To právě vyplývá z její povahy, z toho, že je prospěšnou pouze lidem, již přízemní svět opustili, aby pochopili jeho podstatu a celou oblast strastí, jíž vlastně z nadhledu je.

Když člověk hledá na cestě nauky s brekem, pak nikdy pro nic jiného než pro ženu a peníze, čehož se mu nedostává podle jeho vůle. Proto se musí právě těchto věcí vzdát buď přímo, nebo proto, že přestane brečet. Když to neučiní, nebude sebe zdokonalovat proto, aby nad světem zvítězil, nýbrž proto, aby ty ženy a peníze chytil. To je fakt výhledově tak zlý, že z nauky činí zmatené pobíhání světem s nebezpečím, že upadne do strastného manželství, protože manželství mu také nebude ničím jiným než spojením dvou sobě nepoddajných vůlí, což je předpokladem trápení. A to se jedná o manželství tzv. šťastné. Méně šťastným bývá to, když muž vůli ženy zlomí; pak žije život vraha s psychickou mrtvolou. To má každého stoupence inspirovat k tomu, aby toto okno do světa už předem sám pro sebe zazdil.

V nauce nejde o nic jiného než o sebezpřemožení na úrovni sklonů. Když toho není, stává se člověk zajatcem představitosti, jež mu kreslí jeho vlastní erotismus; v tom případě je zbytečné

hledat nějakou nadsvětskou stezku. Ta už je stanovena jeho omylnými obrazy.

25.9.1972

Snaž se nepustit ani jeden projev své osoby bez kontroly; vrchol, oblast vadžradhary, je dosažitelný pouze dokonalým podrobením si sebe v jasu příslušného sebeuvědomění a v jasu štěstí vyvolaného a rozvinutého pouze vůlí. Nezapomeň, že štěstí otroků je vrtkavé! Mizí v okamžiku, kdy jeho pán, neevidované popudy z nitra, ho nastrčí do situace, kdy místo uvážlivého projevu nastoupí projev z vnitřní setrvačnosti. Pozoruj se tedy; až Ti ani jediná myšlenka, jediný pocit, jediný projev spontánních akcí neunikne, dostaneš se též na úroveň vadžradhára; tím duchovní vývoj se končí. ...

P.S. Asi by nikdo neřekl, že pravá Buddhova nauka může být zkomolena již tím, že ten, kdo ji hlásá, má nějaké osobní nedostatky proto, že nemá absolutní kontrolu nad všemi myšlenkami, pocity a duševními stavy. ... A tak pouze dokonalá kontrola všeho, čím se člověk projevuje, tyto rozpory odstraní; když jiní nebudou mít příklad v tom, že se dá něco jiného říkat a něco jiného dělat, budou se také snažit o soulad v jednání a mluvení.

* František Vahala

21.4.1972

Poslední otázku, kterou jste mi u nás položil, jsem nemohl jednoznačně zodpovědět. Nemohu totiž zakládat svůj vztah k ostatním jako guru, mystický vůdce, na ryze osobním poměru, neboť jsem především ctitelem svobody nejen své vlastní, nýbrž každého. Z toho důvodu se můj poměr k druhým většinou vyvíjí z jejich mystických zkušeností, pokud se kryjí s mými a jež považuji za správné a všeobecně platné, opakovatelné.

Míra mého poměru k druhým je tedy současně ukazatelem stupně jejich mystického vývoje. To jistě může vzbudit domněnku, že vždy a zásadně od druhých abstrahuji, ale ve skutečnosti tomu tak vždy není. Jenže ať se přeceňuji, nebo nikoli, setkávám se s lidmi na cestě velmi přátelsky, až když dosáhnou velmi vysokého mystického stupně, a i potom jim mohu a mám vždy co říci. Opakující se mystické zkušenosti dokazují, že ten druhý, mnou vedený, dobře vždy pozná, že mezi námi došlo k hlubokému porozumění, ale to už se odehrává někde v oblasti nadsvětské.

V nižší poloze je má důvěra k druhým povětšinou kolísavá. Je však vždy v přesném poměru ke kvalitě jejich mystické snahy. Kdyby kolísavá nebyla, byla by jistě založena na osobní sympatii nebo antipatii a tím samozřejmě zastřena mou tímto prokazatelnou nevědomostí. Tu si na svém podle mého soudu velmi odpovědném místě nemohu dovolit.

Vím, že tento můj jakoby nevyhraněný postoj ztěžuje jednoduché komunikování s druhými. Jenže osoby tu musí být činiteli druhotnými; na prvním místě musí být spolehlivý výhled na nejvyšší cíl, na nejvyšší dosažení.

Povšechně, z polohy obvyklého komunikování mezi mnou a druhými, probíhá vše celkem jednoduše. Když se někdo opravdově namáhá o to, aby realizoval rady, jež mu dávám, setká se u mne vždy s projevy přátelství. Když se nenamáhá, musím si vždy na něho svítit zostřením kritéria opřené o hlubší abstrahování od něho. Zjišťuji však, že ti druzí můj změněný postoj ani dobře nepoznají, pokud jejich odchylka od správné snahy není výraznější.

Z toho snad vyplývá, že podklad mé „přichylnosti“ nebo „odklonu“ od druhých má solidní základ; já svým počínáním pouze hájím stanovisko maximální míry svobody každého. Kdybych nebyl tak opatrný, mohl bych být druhými zklamán často i neúmyslně a mé vztahy k nim by byly ještě více vratké. ...

Všechny komplikace, jež snad jsou z mého sdělení zřejmé, vyplývají jednoduše z toho, že mě mé zasvěcení tak velice vzdálilo lidí světa. To dobře vysvětlovat ovšem nemohu. Ale že tomu tak

je, už vysvitlo např. dr. K.; kdyby to svitlo více lidem, asi bych to dal najevo zcela bezostyšně. Ovšem tímto by se pak propast mezi mnou a naprostými mystickými začátečníky ukázala jako ještě hlubší; nyní je už dost hluboká, abych musel dávat pozor na zachování možnosti být stále druhým potřebným guruem.

Chcete-li z tohoto mého sdělení něco vytěžit, myslíte si, že jsem skutečně schopen dovést Vás i jiné až k mezi, za níž, jak se říká v mahájáně, neexistuje žádná další poznatelná země; tam teprve se můžeme potkat jako přátelé, již se dobře znají a již jsou i schopni popovídat si o věcech této a jiných mystických výšek, a to k dobru snad jednoho z nás, snad dokonce obou.

* Milan Váňa

21.1.1972

Cvičte se v silné víře v nejlepší průběh svého osudu, samozřejmě v rodinném rozsahu. Já sám s touto vírou operuji od svého mládí a přijal jsem to proto, že to „závislost na pánu bohu“ nevyžaduje. Víra v nejvyšším smyslu je totiž tvůrčí mocí; jak jsem sám ve svém životě dobře poznal, mystik povoláný k dosažení vyššího stupně svěcení se bez této víry neobejde, neboť personifikované záporné síly kosmu nemají rády mocné lidi, a proto se je snaží zlikvidovat třeba smrtí hladem. ...

Zkrátka a dobře cvičte silnou víru v dobrý průběh zevního osudu alespoň do té míry, aby podle názoru nebeských bytostí tato víra převyšovala Vaši „starostlivost o domácnost“. ...

Vše, co jsem Vám právě napsal, mi zase připomnělo, že se pořád brodíme „věkem Brahmovým“; v tom křesťanském pojetí správné mystické cesty, jež znamená vetkání jedince do linie bytostí, jejichž hierarchickým vrcholem je sám Brahma. Už v roce 1946 jsem uplatňování znaků tohoto věku napadl v říši příčin, ale zřejmě ten věk ještě nezhasl. Jsem přece jenom orientován tibetsky; tam je zvykem nebeským bytostem rozkazovat, kdežto Brahmův věk

žádá, aby se lidé bohům vždy podrobovali. Rád bych, kdybychom tuto jednoduchou zákonitost Brahmova věku třeba s mojí pomocí překonali.

V mých očích je mystika naukou o ovládnutí sebe a tím všeho ostatního. Vystopoval jsem totiž skryté uplatňování zákona, podle něhož každý celek, množství bytostí, je ve svých prožitkových dispozicích narušitelný, kdežto jedinec může existovat mimo tento zákon, nedotčený jím. Rád vidím, když i vysoké duchovní postavení i případný pád z takové výše má člověk sám ve svých rukou; když toho není, zdá se mi, že mystické učení není v základu dost hluboké, dokonalé.

Nemyslete si, že perspektivy, jež z mého vysvětlení vysvítají, jsou něčím příliš odvážným. Vše záleží na sebevládě. Když se Vám podaří dovést sebeovládání tak daleko, že žádný pocit ani myšlenka ani duševní stav se z Vaší vůle nevymaní, pak na základě souvztažností mikrokosmu a makrokosmu ovládnete všechno. Moc boží se může uplatňovat pouze za předpokladu, že něco ve Vás na vnější popudy začne rezonovat. Ta rezonance značí něco neovládnutého; co člověk v sobě sám neovládá, prostřednictvím toho pak ho ovládá něco vnějšího.

1973

* František Antoch

27.7.1973

Uskutečnit nauku v plné její hloubce je nesmírně obtížné. Když se před dr. Kovářem mluvilo o mé smrti a o tom, že nauka zase pravděpodobně zapadne, vyslovili se jiní, že přece tu jsou a zůstanou mé spisy. Rychle a temperamentně je uvedl na správnou míru; řekl, že je vyloučeno, aby někdo dosáhl jen pomocí bezvadných spisů.

Nevěřte tedy, že když budete vybírat tu a tam nějaké poučení o mystice, že dobrý pánbůh Vám dá pochopení i uskutečnění. Takové věci neexistují. Neboť uskutečnění je mimo smutný pozemský i blažený nebeský život. Je prostě ovocem poznání, hlubokého vhledu a dokonce potvrzení od gurua.

Toto když Vám píšu, považujte za oddělující zeď mezi mnou a Vámi. Vy věříte, tak to píšete, že máte nějakou podstatu, která Vás někam k dobrému dovede. Já Vám tvrdím, že k vrcholnému poznání a osvobození je nezbytný guru, ochotný žáka dovést k vrcholné zkušenosti a schopný nedělat ze svých žáků papoušky a napodobitele zvoleného gurua. ...

Já se na to dívám tak, že mystickou dokonalost se všemi jejími nejvyššími hodnotami nutno uskutečnit bez popletení se vlivy nějaké vnitřní podstaty, která je tím vnitřním hlasem, křičícím „já chci holku“ nebo pivo nebo nějakou jinou věc tohoto druhu...

Amen

Mk

Můžete přijet, ale bez té podstaty. Dosažení je záležitostí poznání.

14.8.1973

Nepovažuji za potřebné nebo nezbytné porovnávat, co bylo špatného nebo dobrého na tom, jak zemřeli „ti vysocí“. Už od své první realizace jsem vždy říkal, že celá mystika je přípravou na smrt. A opakované zkušenosti s druhými mi vždy daly za pravdu. Ostatně se nejedná o to, aby v okamžiku smrti nepraskaly klouby – obrazně řečeno. Je to vždy těžký okamžik, ale umírající mystik byl pouze tehdy dobrým mystikem, když do svého vědomí vetkl nirvánský stav tak, aby smrtí přešel do paranirvány. To se vidí málokdy. Ovšem Rámakršna smrt vyhrál. A Ježíš přece údajně vstal z mrtvých. Ale mne věci okolo smrti neklamou. Když umíral dr. Kovář, stačilo mi, když řekl: „Psychicky držím“ a hned pak zemřel. To víte, že já nemám tělo v pořádku. Ale byl to ten můj „selský rozum“, který mi vysvětlil, že když někdo usiluje, jako jsem usiloval já, musí to mít zlé následky. Kdybych ten „selský rozum“ neměl, vytýkal bych józe její falešnost. A vědomý a bezbolestný odchod? – Zase jedna nedomyšlenost. V józe, té ezoterické, existuje učení o tendencích. Když někdo žije stále myslí ve světě, pak ať umře bezbolestně, nebo v největších útrapách, vždy padne do sansáry. Když však někdo svou mysl od světa očistí a vědomí od světa oprostí, takže musí evidentně zjišťovat, že kdyby chtěl zase začít žít světsky, musel by vynaložit stejné úsilí jako dříve na tu očistu, pak tendence jsou jasně nadsvětské a zemře do paranirvány, ať chce, nebo nechce.

24.10.1973

Duchovní úsilí snad nejlépe vystihuje učení o józe, když se jóga vysvětluje jako „spojení“ nebo „úsilí o spojení“. V tom případě je nutno duchovní úsilí chápat jako snahu dostat celou svou duševnost pod pevnou vládu vůle, takže nějaké uchvácení Bohem nebo čertem tu nemá žádné místo.

Já sám jsem svou jógu považoval za úspěšnou až v okamžiku, kdy jsem věděl naprosto jistě, že vím od okamžiku k okamžiku, co se ve

mně děje, a kromě toho jsem na všechno toto mechanické vlnění měl dokonalý vliv. Když toho není, jógické úsilí není úspěšné, kdežto když se bere na váhu ovládnutí vědomí, mysli, citu nebo jiných složek duševnosti, pak to svědčí o tom, že člověk je na zcela opačném pólu duchovního úsilí, že duchovnímu úsilí vůbec nerozumí. ...

Máte pochopit, že jóga je ovládnutí myslícího principu, což už vůbec nepřipouští žádné projevy byť i ukecaného Nejvyššího Já. Dokonce Vám mohu prozradit, že ovládnutí myslícího principu, což ostatně není přesný překlad toho „jóga vrtti niródha“, se projeví dokonalým vnitřním ustálením, na něž se váže dosažení vždy a každým hledaného štěstí. Vzhledem k tomu ta „jóga“, při níž se člověku vymkne celá duševnost, aby se jeden z toho těšil mediálním ovládnutím s pěknými průvodními jevy a druhý se z toho děsil, že byl ovládnut ďábly, už jógou vůbec není, nýbrž je pouze dovršením duševního rozpadu s tím případným ječením té baby, která snad ještě včera byla samý bůh.

Nebezpečí, že při józe dojde k tomuto rozpadu duševnosti, vládne všude tam, kde není duševnost postupně svírána železnou vytrvalostí a vůlí až k jejímu naprostému podrobení vůli. To se v „pražské mystice“ neví, a proto jóga Pražáků z nich dělá cvoky. ...

Chcete přece dosáhnout sebeuspokojení ve smyslu, že jógin se těší ze svého já. To štěstí je ovšem výsledkem „vymetení toho holubníku“, jímž je člověkovu myšlení, jež nezískává vnořením se, nýbrž běháním za senzácemi.

Bez data

Příprava na smrt nemá nic společného s uměním odumírat. Odumírat může znamenat „šikovnější“ nebo „nešikovnější“ potlačování vztahů ke světu, kdežto umění umřít znamená umění přesunout vědomí v okamžiku smrti do nejvyšší možné polohy v rámci skutečností. To je první věc, v níž mluvíme každý o něčem jiném. Zrovna tak nesmí osvobození mít svůj původ v tom, že Vás někdo zklame, nakopne, hlavně pak z příbuzných. Musíte to být Vy, kdo se vzdá první, a když se Vám to podaří, musíte docílit

toho, aby se Vás vzdali ti druzí. To je druhá závada v chápání duchovního úsilí. ...

O vylučování fyziologického tepla byste měl vědět, když si mě zařazujete někam pod úroveň těch „takymistrů“. Souvisí to přece s postupným odlučováním se od periferie svého vlastního bytí a se sestupem do jeho centra. Když např. vezmete „zofť“, jímž je pro bytí vědomí, a to, myšleno od samého počátku, velmi extenzivní koncentrací, která se cvikem stává i koncentrací intenzivní, pak v přesném poměru k sestupu uvědomělého myšlení od periferie k centru začne tělo vychládat; když uvědomělé myšlení je tímto způsobem zavedeno do jednobodovosti, v níž ten bod obsahuje všechny prvky bytí, pak jste vychlazen úplně nemožně. Trochu setrvačnosti v této věci přivodí efekt zmizení času, zkušenost to k nezaplacení.

Nirvikalpou se tohoto stavu dosahuje pouze na krátký čas. Mimo ni existuje sahadžanirvikalpasamádhi, tj. permanentní stav samádhi, jímž se po zkušenosti popsané nahoře vychlazování opakuje, čímž na prvním stupni tohoto postupu zmizí vášně a nakonec se tím dospěje k nesmrtelnosti.

To, že jsem Vás kdysi káral za útěk od denních povinností, souviselo právě s mocí faktoru času. Je období světských povinností a je období, kdy už je nutno jich zanechat. To všechno ovšem souvisí s vitalitou člověka. Řekl jsem to už vícekrát takto: „Když člověk plný vitality zanechá světské činnosti, aby dělal odpoutaného, bude dělat lumpárny.“ – Když ovšem tato vitalita odejde, pak má člověk uspořádat své poslední věci. Mně se to s tou vitalitou stalo před dvěma roky. Tehdy jsem přestal pracovat v říši příčin a dnes se vzdávám funkce gurma. Kdybych to neudělal, stal bych se otrokem mystiky, a tedy bludu. ...

P.S. V dopise jsem zapomněl na jednu věc, která se týká těch „karmických závazků z minula“. – Musí se dávat pozor na povinnosti a připoutanost. Povím Vám to ezotericky: kdo nezhasí vášně, a proto přejmenuje lpění na povinnost, ačkoli předtím dosáhl „vjemů světla“, ten se vrací do světa přes ty, na nichž lpí. Nestane se tím nic méně a nic více, než že toto světlo dá světským lidem a tak se zúčastní jejich prokletí tím, že je osvítí, aby byli ještě většími lumpy, protože jejich světskost intelektualizuje. Takto, jak vysvětluji ve Spáse, se ve světě

rozvinula technika. Jen to je výsledek světla odevzdaného světsky
chtivým lidem. Dávejte pozor, abyste něco podobného neudělal.

28.10.1973

Já nemohu říci, že bych byl kdy klesl před pánembohem do pra-
chu a v této pozici dosáhl nějakého výsledku. Ale věděl jsem vždy
a také jsem se tím řídil, že mám co dělat s tajemnými procesy,
a proto jsem se vždy cítil moc maličký – jiný projev křesťanské
zbožnosti. Jediný pak rozdíl byl v tom, že jsem si nezahradil cestu
k absolutnímu osvobození tím, že bych před ním postavil Boha.
I tak však jsem nikdy pýše nepropadl, takže vím moc dobře, pokud
jsem „veliký” a pokud „maličký”. A svoboda za to mi je údělem.

Ani Vy nemáte v tomto smyslu velmi čisté konto. Jsou věci
a okolnosti, které ponecháváte Bohu, protože si s nimi nevíte rady,
ale jsou také věci, kde se pánaboha netážete. To je porucha ve
ctnostném životě celkem běžná. ...

Proč ti Milaräpové a jiní zasvěcení jim podobní tolik trpěli a mu-
seli prodělat, aby dosáhli toho adeptátu, jež Weinfurter sliboval
za pár mizerných písmenek i nedbale cvičených? – Ne, tak tomu
vskutku není. Každý skutečný a dobrý dosažitel musí své neřesti
ze srdce vykrvácet. Guruové mohou tento požadavek zmírnit, ale
tu je třeba absolutní důvěra žáků v něho, něco, co se alespoň zde
v Evropě nevyskytuje. Lidé se mohou ve svých snahách doslova
přetrhnout, když rady gurua souhlasí s tím, co sami chtějí dělat.
Jinak mají vyhrazeno veliké zázemí pro sebe a to si hájí absolut-
ní neposlušností svého gurua. Podle toho to s mystikou vypadá.
Každý má plnou hubu mystiky, ale skutky mystiky tu chybí.

5.11.1973

Kant tomu moc nerozuměl, protože byl také lapen v síti evrop-
ského způsobu myšlení. Tibeťané na to chodí jinak. Propracová-

vají se k Bohu způsobem opačným. Místo vystihnout ho aktivním myšlením, dostihují ho dokonalou likvidací osobitého myšlení a duševní činnosti vůbec. Pak poznají, že božství nevyplňuje absolutní prázdnotu, nýbrž že v ní bytuje jako každý a vše vůbec. Ale nemyslete si, že do této prázdnoty musí člověk vplynout nebo jí být pohlcen, nýbrž musí ji uskutečnit tím, že v sobě vytvoří podmínky pro její realizaci právě tím „sebevyprázdněním”, které vyžaduje, aby člověk stále vylučoval vyhraňující se pojmy a duševní formace.

Meyrinkovi jste asi neporozuměl. Meyrink poukazoval na tu tibetskou metodu, o níž mluvím nahoře. Když jí člověk neporozumí a dělá proto něco jiného, než aby se duševně vyprazdňoval, pak složky jeho bytí se nesdruží, přijde smrt a ty nesdružené rozmetá. Člověk nevnikne do prázdnoty, nýbrž zůstane nedocelený, což způsobuje, že začne křičet touhou po životě; to stmelí jeho už sdružené složky bytí s posbíranými materiály a člověk pak bude žít ve smrti pozměněném bytí vesele dál, třeba k svému trápení. 10.000 vtělení ho pak může poučit, že je vše třeba dělat jinak, čímž může sdružit se složkami, jež tvoří jádro jeho bytí, složky okrajové a tím se stane tulkuem, což už je případ lepší.

15.12.1973

Chci na Vás, abyste dokázal svou mysl skryt v sobě samém stále opakovaným úsilím o ponoření se v sebe myslí a vědomím, neboť už o Vás vím, že nepodlehnete závadným vjemům, nýbrž dobrým a správným. Jen trochu o Vašich dispozicích pochybuji proto, že se přece jen nějak držíte pojmů získaných z teorie. Např. ony projevy Nejvyššího Já z té baby. Můžete však tomu zlému uniknout, když se takovým informacím v jejich celku uzavřete. Ano! Budete chodit po světě jako nevědomý tak dlouho, až náhle budete osvícen. Stěna mezi jedním a druhým je nesmírně slabá. Stačí však na to, aby člověk bloudil po tisíciletí. Je totiž třeba „vyloupnout jádro” bytí; pak náhle brýle nevědomosti spadnou z očí a hned, v tom okamžiku, bude člověk osvícen nejhlubším smyslem duchovního vývoje a cesty. ...

Trpíte podle mne nyní jednou indispozicí a – to je věk. Už mnoho věcí se ve Vás zaběhlo a to je překážkou na těch stupních cesty, na nichž se právě nacházíte. – Budete umět nehodnotit nic, ani takové projevy jako s tím Nejvyšším Já? – Když to dokážete, bude Vaše nitro čisté, způsobilé na to, aby na ně psal prapřincip všeho živého, všeho bytí. Mám dost zkušeností a schopností, abych sám zjistil, co Vám na nitro to Nejvyšší píše. Ale bát se nemusíte! Čekám vždy diskretně, až něco z toho psaní pronikne těm, kdo jdou za mnou, do vědomí, a pak jim to na potvrzení jejich poznání řeknu. To, snad pochopíte, je seriózní postup. Nemám totiž nikdy zájem na tom plnit v názorech druhých. Ty se musí změnit pomocí jejich vlastních postřehů. Toto stanovisko zastávám často proti přání druhých. Jen výjimečně jsem u někoho vytáhl jeho poznání na povrch dříve, než se do jeho vědomí propracovalo; bývalo to tehdy, když jsem takovému člověku mohl pomoci vpřed, abych mu mohl zkrátit vývoj. Musel jsem však mít vždy zaručeno, že tím nezpůsobím v jeho názorech závadu, která by pak trvala. ...

A tak buďte rád, že já, který jsem se tak mnoho „střefoval“, když jsem jiné hodnotil, Vás mohu takto vidět. Když tu budou všechny náležitosti, budu Vám pomáhat i překročit „moře života“ na jeho druhý břeh, do nirvánského stavu.

* Ladislav Kadeřábek

25.7.1973

Můj nepříznivý postoj k Vám se datuje od okamžiku, kdy jsem se Vás snažil přesvědčit, že jste vlastně dosáhl v mystice významného výsledku. Měl to být počátek toho, že byste se toho dobrého stavu chopil a rozvinul ho a tím obešel tížící Vás problém k Vašemu vlastnímu dobru a možná, že i k dobru druhých. Vy jste však měl jednu námitku, kterou jste vlastně formuloval tak, že co to je všechno platné, když nemáte ženu. Argumentoval jste s tím tak moc, že jste mě přivedl k zcela zápornému postoji k Vám.

Člověk se přece musí něčeho chytit na cestě měnících se stavů, chytit se toho, co ho vyvádí z jeho trvalé tísně. Argumentovat proti výsledku tak cennému, jako, mírně řečeno, jsou stopy třetího buddhistického vnoru, tím, že dosažitel nemá ženu, je něco tak strašného, že to skutečně nelze odpouštět. Ostatně jste tím povídal, že celé Vaše mystické úsilí mělo za účel získat ženu. Jenže s osudem tomu je jinak: když něco osud člověku odepře, má to pochopit tak, že mu to není určeno, a proto se zavést na spokojenost bez žádoucího.

Vy jste to nemínil učinit. Co mi potom zbývalo než na Vás hledět zcela nepřátelsky. Nejsem přece také jehně a vím tedy, co se musí, nemá-li se člověk ukázat jako případ veskrze beznadějný.

Ano! Vy lidé jdete za předmětem své žádosti bezvýhradně a i nebesa tvrdě odmítnete, když vám je neozdobí předměty vaší žádostivosti. Co potom s vámi?

12.8.1973

Nemusíte mi psát ani kladně ani záporně. Nemám čas radovat se z toho, jak se v tom vyznám, ani na to, abych se od někoho poučil, když mi vytkne „neznalost životních těžkostí“. Proto žádné psaní. Z toho nikdy nikdo nemůže být chytrý.

17.12.1973

Zdáte se být dojímově věrný svými praktickými „vzpomínkami“. Jenže já to vše pokládám za formální. Neboť tak dlouhodobý vztah by měl přece jen přinést nějaký konkrétní dobrý výsledek.

Nemám chuť zajímat se o to, co při přežívání propadlo. Ovšem ta věrnost také něco znamená; jde pouze o to, k jakému účelu to všechno je. Ale abyste si nemyslil, že tak bídný můj vztah je pouze k Vám: styky, které ještě s druhými udržuji, jsou také už jen dožíváním; chybí všude dobré výsledky pravého úsilí.

Asi nejsem dost silný na to, abych rázem skončil všechny tyto styky; pořád setrvávám v přesvědčení, že ti moji známí ještě nedošli za nejzazší mez, prokazující jejich neschopnost. Tím tyto mé styky jsou celkem k ničemu a – jsou unavující.

Copak vy, lidé, si nedokážete uvědomit, že každé snaze je třeba dát všechno potřebné? Nedochozí vám do vědomí, že vlastně paktujete na dvě strany, do světa a do duchovna, přičemž ten pakt se světem je vždy živější, protože jste se v něm narodili.

K čemu je člověku svět? – Pokud je mladší, zvyšuje se vztah k němu pouze proto, že vitalita je silnější a agresivnější. Ale co např. ve Vašich letech? – Jen setrvačnost ve vztazích vás všechny vede k neschopnosti svět ze svého vědomí vytrhat a dát na jeho místo to nic nevlastnění, smyslově nic nevzbuzující; prázdnotu stařectví, která si už našla svůj zájem v něčem, co církevníci znali pod pojmem Bůh?

Co Vám bude všechna jóga, mystika a kteří všichni čerti, když se hluboce neodvrátíte od světa do „samoty opuštěných“? Nemůžete přece „dosáhnout Boha“, když za to nezaplatíte vztahy ke světu!

Znám to! Vy, lidé, se bojíte té samoty starých! Jenom když vám ji někdo vnutí, přijmete ji k svému dobru, když je ve vás potenciál dobrého, nebo si zoufáte, když ve vás ten potenciál není. Jenže zde nelze skutečnost obelhat. Obrazně bych řekl, že když máte sklenici plnou kořalky, nemůžete ji s úspěchem plnit vodou. Kořalku, svět, je nutno vylít a jen do prázdné sklenice načepovat čistou vodu.

Nemluvíval jsem s Vámi takto „od podlahy“. To proto, že jsem si vážil vaší (všech) inteligence. Ostatně kdo tuto inteligenci nemá, nestačí mu říkat „něco od podlahy“. A dále: mystika je snažení. Je-li to snažení opravdové, upřímné, člověk pochopí, čeho je třeba.

Tak asi Vaše a konečně vás všech snažení opravdové a upřímné nebylo. Čekali jste od mystiky, že vám dá navrch k světskosti děvčata, peníze nebo blahobyť; věřte, to mystika nikdy nedává. Chce to takové touhy vykořenit, aby se z extrovertního typu stal člověk typem introvertním, od světa odvráceným – až v něm svět nebude, bude v něm Bůh, aniž se třeba v něm objeví. Prostě bude v něm.

Ano! Vy jste velmi mnoho chtěl, abyste na extrovertní své zaměření získal, co je Bůh. Proto jste neměl úspěch. V 67 letech by však

už mělo jít svět ze sebe vyloučit. Jinak se asi necháte zabít setrvačnostími. Kdyby se to stalo mně, asi bych si sebe nevážil a dokonce bych sebou velmi opovrhoval. Neboť tolik mysli musí člověk v sobě mít, aby to, že je vlečen setrvačnostími, postřehl a pochopil. A věřte: není mystika, který by mohl a směl být vlečen setrvačnostími.

Tuto změnu, přejítí od setrvačností ke kormidlování vlastního pocitového i výkonnostního života, jsem od vás všech čekal. Byl bych si však spíše čekáním vyrazil duši z těla, než bych se dočkal. A to máte můj vztah ke všem. Jen tím je měřitelná má příchýlnost nebo odklon od druhých. Bohužel, ten odklon je jevem běžnějším.

Na cestu jsem vstoupil jako pologramotný. Protože jsem nepěštoval vztahy ke světu až do jejich přetvoření v neintelektualizovanou setrvačnost, vyřešil jsem celý problém úspěšné mystické snahy. Proč vy, kteří jste chodili déle do školy než tři a půl roku jako já, jste tento problém nevyřešili? – Řekl bych, že jste celý život zevlovali po světě a teď tu máte adekvátní výsledek. Ale – lépe začít i v den smrti než vůbec nezačít tuto záležitost řešit. Neboť není vývoje mezi stále světským životem a realizací stavu Boha. V momentě, kdy ze sebe svět vyloučíte, bude ve Vás Bůh. To je měřítko snah!

* Hana Kurzová

27.5.1973

To žít jako v horečce je jediný předpoklad dosažení nebo probuzení. Někde v Rámakršnovi se říká, že se dosahuje na hranici vitálních sil. Ta horečka je toho předchůdcem. ...

Kdesi na dně života, kam svým viděním musíte jednou prorazit, to dobře poznáte. Jednotlivé existence, současné žití, jsou tu seřazeny jenom jako perly na niti výšlehů vědomí já a za tím vším právě ta nit se ukazuje být něčím, co je zanedbáváno a že jen proto existuje strast.

Proto se člověk musí ponořit do hlubiny svého bytí, tam, kde neměnná jsoucnost se dívá na současné existence jako na jevy celkem

nezajímavé už proto, že se zdají být prchavé jako jeden jediný pocit, myšlenka, prchavý vznět.

Právě pouze ta horečka způsobuje, že když se člověk dostane na onu základnu, hlubinu bytí, náhle pochopí její význam, a krize, jimiž dosud trpěl, zmizí. Právě s ohledem na to, kdyby bylo možné nějaké dosažení, k němuž by dospěl se svou osobností, pak to dosažení by pro něho bylo pouze jednou ze zbytečností, jimiž je obklopen. Tak táž věc, která má pro člověka, jenž si vyplakal oči z důlků, cenu věčnosti, nemá prakticky žádnou cenu pro toho, kdo dopustí, aby jeho já se nafouklo a stalo se nepříjemným pro zjevnou pýchu nebo někdy očividnou prázdnotu.

Toto jsou ohledy, jimiž se řídí dobří guruové. Nesmí dopustit, aby duchovní dokonalosti dosáhlo jáství, nýbrž jen aby bylo dosaženo, aby hodnota dosaženého byla zachována jako pevná opora těch, kdo zakotvili v sobě v božím pozvednutí tu k Bohu, tu k absolutnu. ...

Jste na dobré cestě právě pro tu horečku. Bolestné je na ní ovšem to, že vyhlazuje přežívající já. Když je toto já vyhlazeno, získá člověk vždy jen hlavní výhru. – Jděte za touto výhrou!

* Jana Majrichová

5.9.1973

I když existují nějaké objektivní a laboratorní nálezy o mém zdravotním stavu, přece by to pro mne nebylo tak závazné, kdyby to neprovázela vyčerpanost, jež vlastně pochází z mé snahy překonat a odstranit bariéry nesprávných názorů u mystických snaživců názorově zkažených „weinfurterovštinou”. Na té weinfurterovštině je zlé především to, že nerozumným tak dobře vyhovuje. Jsou spokojeni právě s tím, že jim neukládá žádný úkol celobytné proměny založené na volném přetváření myšlení a cítění, nýbrž pouze nějaké soustředování, jež ještě nebylo vysvětleno a následkem toho je vedlo spíš k utlumení intelektu než k jeho rozvoji.

Toto kritérium těchto mystiků bylo příčinou toho, že těm z nich, kteří se na mne začali obracet o rady, jsem nemohl dát svou nauku čistou, nauku, která vlastně je „znovuodhalenou zavátou stezkou buddhů“.

Protože jsem chtěl splnit slib, že právě tuto nauku odevzdám světu, musel jsem těmto lidem povolovat, aby zcela nerozumně abstrahovali od světa a tím se vlastně vystavovali nebezpečí, že se ztratí někde v procesech fantazírování. Naštěstí jsem bral svou úlohu guru velmi vážně. Proto jsem tyto lidi hlídal, a když okusili proradné slasti nerozumného duševního úniku od světa, vracel jsem je svým způsobem zpět do střízlivé skutečnosti. Bylo zajímavé, že ani „tyto vzorky mystického života“ jim nestačily k vzdání se bludných úvah a snah, i když jsem jim k tomu dával náležitý výklad.

Je tedy v lidech, že nechtějí pochopit, že kvalita prožívání je produktem vnitřního uzpůsobení, a proto ti špatně poučení jako posedlí bazírují vždy pouze na tom, aby „něco mohli“, aniž by za to zaplatili absolutní sebevládou a vnitřní proměnou. A já jsem plnil svou úlohu guru až do okamžiku, kdy už jsem vyčerpal všechnu svou sílu kohokoli na mystické cestě řídit a magicky chránit.

* Roman Mandys
1973 (nedatováno)

Lidé za mnou chodí a dávají pozor na to, zda jim poradím to, co chtějí, abych jim poradil; jinak jejich zájem ochládá. To mě často vede k tomu, že se otrásám smíchem kvazibezcity; kdo chápe, ví, že se směju nepraktickým snílkům. Nauka je přece disciplína, jíž musí člověk podrobit své pitomé velikášství, jako když se učí řemeslu nebo studuje na vysoké škole.

Jenže člověk, jak může, tak je vždy hned velikánovič. Rozumí prostě podle svého domnění všemu. Neuvědomuje si, že to nečiní třeba před profesorem matematiky, protože tam mu jde o chléb nebo o výprask od otce, a proto dělá malého. Ale v Nauce, která z něho

má učinit vládce nad mnohými vesmírnými silami, tam nezbytnou pokoru nemá. Tam ví, že když mu někdo přikáže nepít pivo, když je pítí piva propadlý, že mu radí a přikazuje něco veskrze špatného.

Jen toto jsou nesnáze s uváděním lidí do Nauky. Všude se naráží na nebetyčnou pýchu, kterou musí dobrý guru překonávat nesmírnou pružností ducha a velikými životními i jinými zkušenostmi.

Mám ten názor, že Ty máš dost těch mystických zkušeností. A životní? Ty nabudeš stálým narážením na „podařené“ hledače pravdy. O jejich osud opravdu nemusíš mít strach. Když na Tebe zahrají falešnou hru a Ty budeš dost opatrný, abys je nezavedl do nauky příliš daleko, pak Ty budeš karmicky čist a o ně se starat nemusíš, protože budou doplácet pouze na své tu úmyslné, tu neúmyslné podvody.

Měj čisté srdce, Romane, když budeš zavádět lidi do nauky. Měj je tak čisté, aby Tě ostříhalo před případnou falešnou hrou „hledajících“. Mysli třeba na mne, že chceš, aby na světě po Tobě nauka zůstala, abych snad, kdybych se znovu narodil a musel hledat, se nemusel jako v tomto životě skoro zničit, než bych objevil a poznal. Toto kritérium stačí. Když si je vytvoříš, pak se můžeš jako já usmívat nad neúspěchy těch, kdo se k Tobě uchýlili kvůli nauce, ale ne s docela čistým srdcem. ...

Buď stále šťasten, abys dobře viděl, až za Tebou přijdou „hledající“ podvodníci. A i vůči nim měj čisté srdce. Tito lidé zpravidla nic jiného neumí než podvádět, podvádět sebe i druhé. I proto můžeš být šťasten. A můžeš si být vždy jist: najdou se hledající. I v mém životě se to potvrdilo. Že jich bylo málo? – Bylo jich dost, aby mi potvrdili, že co jsem odhalil, byla skutečně „zavátá stezka buddhů“.

* Marta Mandysová
5.9.1973

Můj celý život byl dán jediné ideji. Ale doba mé aktivity přešla, a proto se už nebudu míchat do věcí, jejichž běh vidím tu v linii

dobré, tu neuspokojující. Proto dávej pozor na své konečné rozhodnutí. Ze svých životních zkušeností, nesčetněkrát se opakujících, Ti mohu říci: nejhorší, čeho se člověk může dopustit, je vycházet dnes z věcí včerejších nebo dokonce dávných. Tím totiž člověk zabíjí vše, co může vést k jeho dobru i k dobru všech.

Kdybych já, Marti, vycházel ze včerejšků, dnes bych už byl jistě pro vás všechny osobou neznámou. Nemohla by sis z toho vzít příklad? Ty dnešní nejsi Ty včerejší. A tak je to u všech. Zvláště když nežijí staticky, nýbrž dynamicky. A co jiného je to, když se někdo snaží? – Je to prostě dynamické žití. No ale nechme filozofického plácání.

28.10.1973

Víš, lidé mě svým počínáním vypráskali právě tím, že vždy pro-
sazovali jen to, co chtěli sami dělat. Byli by se přetrhli v askezi, když jim vyhovovala, a byli by raději přešli do bezmezného nepřátelství vůči mně, když bych byl tuto askezi doporučil a oni ji dělat nechtěli. Potud jsem byl vždycky střízlivý v názoru na své možnosti. Jinak to ovšem ilustruje fakt, že ti, kdo se ke mně družili, byli jako žáci, kteří poučují učitele, co je má a smí učit. Z toho důvodu můj odstup ode všeho a od všech.

Nejsem tedy zlý dědek, který propadl stařecké protivnosti. Prostě se vše sečetlo a ta protivnost je toho výsledkem.

Nevím, zda za těchto okolností může kdo se mnou počítat jako s guruem, jenž si bude vynucovat, aby vedení šli podle jeho vůle. Na to je třeba mnoho předpokladů, jež tu chybí. Kdybych např. viděl opravdu upřímnou snahu o dosažení poznání, pak bych mohl jistě i důrazně upozorňovat nebo varovat. To tu však většinou chybí. Každý chce postupovat tak, aby se nemusel změnit a měl výsledky podle vzoru ukázněných. A tu já jsem jako skála. Ostatně ani nevím, zda by to bylo k dobrému snažit se o takové „řešení“. Proto se mě nedovolávej „opravnými rozhodnutími“. Buď víš, o co se jedná, a pak se dokážeš rozhodnout sama, nebo to nevíš, a pak každé rozhodnutí se může ukázat špatné.

Tak tedy, tady mě máš „bez závoje”. Mohu Tě ujistit, že co nás spojuje, je Tvé úsilí; kde úsilí chybí, tam jsou faktory, jež nás rozdělují. A stále opakované zkušenosti způsobují, že hranice mezi věcmi utvářejícími sepejzatost a rozdvojování jsou velmi ostré.

19.12.1973

Kdyby se vše zakládalo na poslušání, znamenalo by to zavádnout se na „hraní druhých houslí”. Nauka, v které se toto objevilo, propadla vždy hned rozkladu. Proti tomu když byla založena na „vytváření typů”, byla schopna přežít, i když její nositelé o ní nepromluvili slova.

* Alexander Mis

18.1.1973

Řekl jsem si před dvěma dny: guru už mizí, zatím zůstává žehnající kající. A tak mi neměj nic za zlé. Možná, že bych Ti byl ani nepsal. Však Ty se sám také neohlašuješ.

* Manželé Stanislava a Miroslav Práglovi

13.5.1973

Z našich setkání ještě nevyplýnulo, jaký máte důvod k zájmu o nauku. Je to otázka velmi důležitá, protože se vyžadují různé osobní oběti, jež člověk není schopen přinést, když v ní třeba vidí pouze nějakou zajímavost, která má okrášlit všední, běžně žitý život.

Nejlepší přístup k nauce vzniká tehdy, když člověk hned na začátku chápe tento současný život jako epizodu v životě; po-

tom jeho přístup k nauce je široký, bez iluzí a věcný a jistě udělá všechno, aby problémy současného života vyřešil právě duchovním úsilím.

Na současný život byste měli hledět jako na sen, protože v něm existuje pouze stav vnitřního sevření, jež duchovně a karmicky zralý člověk cítí jako těžké vnitřní pouto, v němž se špatně žije, a to úměrně k jeho karmické a duchovní zralosti.

Připouštím, že nauku mohou sledovat i lidé, kteří se tážou po účelu všedního, současného života; ti se vydávají na duchovní cestu s tím, že se jim tento účel ukáže. Dokonce já tento přístup k nauce chválím, protože se jím vylučuje vliv emocí, jež prostý přístup k ní často učiní zcela závadným. V tomto případě se věří v zázraky, k nimž znalci nauky nemají žádný poměr, protože pro ně je vždy rozhodující pouze poznání, jehož pomocí povolují všechna pouta omezující člověka až v záhybech jeho duše.

Zázraky se v nauce nemají hledat. Jde se za účelem vyřešení problémů zevního života, z čehož vzchází právě ta volnost, paranirvánský stav, který už nepřipouští žádnou možnost světa, aby na člověka vložil svá vždy pro světského člověka zcela spolehlivě působící pouta.

Jdou-li po duchovní cestě manželé, pak musí mít stejný cíl. U obou musí být pochopeno, že účelem duchovního snažení je dosažení vnitřní volnosti, což už zase vyžaduje změněný postoj k zevnímu světu; všechno, čím tento svět může imponovat běžným lidem, musí jim oběma být ničím. Jinak vznikají vnitřní rozpory, jež vyúsťují v tom, že manžel manželku a naopak dovede tlouci do hlavy často i novým plechovým hrncem. To pak už není předpoklad k vysvobození jednoho a ke štěstí druhého.

Vzhledem k těmto věcem je nutno začít celou mystiku způsobem žití. Především musí být vyvinuto úsilí o umírněnost ve všech požadavcích, jaké vůbec může mít světský člověk. Musí dojít postupně ke změně tendencí myšlení; místo věčného zájmu o okolní svět musí nastat zvnitřnění, které je nejlépe dokumentováno postojem zbožného křesťana, který setrvává na modlitbách. To se z hlediska nauky hodnotí jako odtáhnutí mysli od světa, jiný přístup k pratjáháře, jež se někde definuje takto:

„Kamkoli se upíná zrak, vrať ho zpět, aby byl poslušný.
Kamkoli utíká sluch, vrať ho zpět, aby byl poslušný.
Kamkoli se obrací čich, vrať ho zpět, aby byl poslušný.
Kamkoli se upíná chuť, vrať ji zpět, aby byla poslušná.
Kamkoli se upíná hmat, vrať ho zpět, aby byl poslušný.”

To je pratjáhára, jeden z údů jógy; její pomocí má být celá bytost ukázněna a tím má být přivedeno soustředění. Toto soustředění jistě není mentální, ale je zato vlastně už bytostné. A o to právě jde. Neboť pouze jeho pomocí bude zlomena hnací síla sklonů, což bude příčinou duševní očisty a rozvinutí vhledu, jenž už sám opatří člověku poznání.

Že „všechno je marnost” musíte poznat přímým vhledem. Jen pak budete způsobili ztéci hradby oddělující od sebe dva světy, totiž zevní a vnitřní. Když je prolomíte, těžiště Vašeho života se přesune a pak, místo abyste žili na zemi, budete žít tam někde, kde se uschoptil žít Míla.

Tak zatím s tou pratjáhárou. Provádět ji neznamena stát se „beránkem snímajícím hříchy světa”, neboť se tím zavádí na světě náboženství útrap a ústrků. Velký člověk může svou osobou vytvořit poslední mez, nedovolující věčně ubližujícím, aby ji překročili. V nynější době to má pro Vás znamenat, že na povrchu nebudete měnit své jednání, jímž jiným vzdorujete. Jen pokojnou mysl musíte u toho mít.

Napsal jsem Vám o jedné etapě, která je teď pro Vás aktuální.

* Miroslav Rojka
6.12.1973

Pokud znám duchovní úsilí, není nikdy správné, když se vykazuje zážitky, vizemi a stavy, jichž člověk neovládá. Pataňdžali začíná své aforismy o józe větou: „Jóga čitta vrtti niródha” = jóga znamená potlačení nebo ovládnutí vibrací orgánu zvaného mysl. Když si tu *pomůžeme* buddhismem, pak se musíme zabývat jeho poučkou

o vědomí. Uznává se vědomí oka, ucha, jazyka, nosu a hmatové schopnosti, k čemuž se ještě druží vědomí myšlenkové.

Abstraktní postřehy a vjemy náleží do funkce vědomí myšlenkového. Podle toho vize nutno připsat neovládnuté funkci myšlenkového vědomí, což je fakt závadný potud, že se už člověk nevyžívá pouze prostřednictvím funkce běžných smyslů, nýbrž vjemy na velice rozsáhlém poli duševního života pro těkavou mysl nepoznatelného v dostatečném rozsahu, aby byl chráněn před různými úhonami na mysli, duchu a často i na úrovni zdraví fyzického.

Vzhledem k tomu základním problémem není rozvinout schopnost vidět svět kvazi nadsmyslový a pak k tomu přidružit reakce těla vnímajícího viděním zprostředkované zážitky, nýbrž naopak funkci celé duševnosti potlačit nebo ovládnout, aby měl člověk hned od začátku moc nad celou duševností. Jinak není nikdy jisté, kam ho jeho vnímavost, ponechaná sama sobě, povede.

24.12.1973

Teď však k tomu nejdůležitějšímu, pokud jde o Vaše sdělení: jsem trochu v rozpacích nad Vaším postojem, že především se budete řídit svou inspirací atd. Mystika je totiž učení téže povahy jako třeba matematika. Student matematiky nemůže dost dobře žádat na profesorovi matematiky, aby mu ji přednášel tak, jak jí už rozumí a jak si myslí, že je správná. To, že v mystice má člověk nějaké spolehlivé kritérium, je vlastně scestí, které zde uvedl v život Weinfurter. Mluvil o existenci vnitřního vůdce a hlasu a z toho se vyvinuly těžké bludy a posedlosti. Neboť to, co nedokonalého vede nebo mu radí, není nic božského, nýbrž pouze jeho sklony, které mají své vyústění vždy spíše v peklech než v nebích. A tyto zavádějící hlasy nebo inspirace se dostávají do funkce ihned, jakmile člověk nesplní základní požadavek mystické výchovy: potlačovat každý vznět, ať dobrý, nebo špatný, zdánlivě nebeský, nebo pekelný. V tom všem se přece projevuje osobnost s jejími tendencemi, a pokud mám zkušenost, nevyskytuje se vlastně nikdy člověk,

který by se narodil s rozvinutým vnitřním hlasem božské povahy. Je ovšem možné, že přihlížíme-li k milionům lidských bytostí, že se snad takový případ vyskytne. Avšak já za 47 let, kdy nosím znak Uskutečnění, jsem na takový případ nenarazil. Hledajícímu spíše pomáhá, když zkoumá povahu zvoleného gurua; když pozná, že to není ani fantasta ani blázen ani ctižádostivec a chlubil, volí jej teprve za svého. Jinak nemá možnost srovnávat a volit správně. Obyčejně volí zase podle svých sklonů; stává se, že když je hledající potenciálním podvodníkem, volí gurua podvodníka atd.

* Ladislav Sekerák

2.5.1973

Nejsem toho názoru, že by vám bylo kdy něco pomohlo, kdybyste byli schopni těch vysokých debat. Vždycky jsem si srovnával lidi, kteří jich byli schopni, co vlastně udělali nebo dělají. A stále bylo zřejmé, že jim to v mystice nepomáhá.

I paní Alenka byla schopná „štěbetat“, ale to mě nikdy neodvedlo od méně zářivé skutečnosti. Zato jsem vždy reagoval na úsilí, na to skutečné, které mělo přímý a silný vliv na přetváření každého jednotlivce, jenž se hlásil k mystice. Ostatně mocným činitelem v celém životě takových lidí bylo také to, jak životní zkušenosti jej modelovaly. Vždy jsem se na to díval tak, že když životní události „sklouzávají“ po prožívajícím, takže neryjí v jeho duši hlubokou brázdou, pak, má-li mít v mystice úspěch, musí tvrdě a energicky na sobě pracovat pomocí technických mystických cvičení.

Proto se vám mohlo zdát, že někoho uznávám, aniž si drtí kolena v jógických pozicích, kdežto jiného nikoli, i když jak na poli této snahy, tak i způsobem života se zdá, že usiluje dobře. Mysticke úsilí je úsilí jevící se ve zpracovávání toho, co se dá považovat za životní a zkušenostní proces. Když člověk žije ve světě a různé životní nahodilosti ho stále poučují o marnosti všeho, pak to je vždy mystik, jestliže obrací svou mysl k Bohu. Když však tyto na-

hodilosti po něm pouze „kloužou“ a on znovu a znovu vyvozuje světské snahy, pak není mystikem, i když mystiku vyznává.

29.7.1973

Těší mě, že nemíníte opustit cestu, když se se mnou věci tak zkomplikovaly. Těší mě to proto, že to vypadá, jako by mé úsilí nebylo zcela marné. Sám uvažuji tak, že jsem se vždy snažil budít ve všech, s nimiž jsem se stýkal, tendence tohoto druhu a toto vaše rozhodnutí jít dále i třeba beze mne je jakýmsi zadostiučiněním, když v době trvalého kontaktu se nedostavil žádoucí výsledek.

Je veliké pole „možných dosažení“ i za těchto okolností. Já jsem se cítil povinen nezmýlit se a nepřispět k nějakému „dosažení“, když chyběly předpoklady pro víru v nezneužití dosaženého. A zneužití je prakticky jisté v každém případě, kde světskost i v podobě zdánlivě nevinných zájmů není zcela vyhlazena.

Jak rád bych byl často dal těm, kdo byli nějak disponovaní pro dosažení, pochopení potřebného. Ale ani to není dovoleno. To udušení světských sklonů, světského myšlení a světských pojetí je zkouškou osobní mravní a jiných vnitřních hodnot, a proto, i když guru vidí, je bezmocný s upřímnou snahou pomoci.

V podstatě je za takových okolností v pozadí skrytá mravní vada vedených, a proto ta přísnost. A nedá se předpokládat, že se něco změní, když člověk dosáhne potěšujícího výsledku ve svém mystickém úsilí.

Já musím dodržovat přísné podmínky, promítnuté do požadavků mystické nauky. Tu není přátelství, jež třeba člověk na povrchu prokazuje. Je to prostě jako to nerespektování mravních požadavků, tlumočených guruem jeho žákům. V případě, že někdo tyto požadavky neplní, pak sám žije svou zradu a sám pak žije její následky.

Podle mého názoru jsem vám vždy dobře rozuměl. To však neodstraňuje povinnost dbát na podmínky. A ty nedostatečnosti, které často ani ničím nejsou, nesměl jsem nikdy zlehčovat. Prostě

je tu skutečnost, že opravdové dosažení zavádí člověka příliš daleko, aby se drobné mravní vady nestaly ničivými hříchy.

* Josef Studený
18.1.1973

Povím Ti jedno tajemství: s guruováním se to má tak, že pouze ten, kdo ještě nedospěl na konec věcí, může být guruem, protože jen tím na sobě dokoná své dílo. Je totiž tolik neodhalitelného na cestě k dokonalosti, a zdá se být proto nezbytné, aby člověk viděl, o co druzí škobrtají, aby sám u sebe mohl odstranit s konečnou platností ty doslova nezjistitelné nedostatky.

Ne však. Toto není znamením nedokonalosti guruů; jde pouze o téměř nezjistitelné nedostatky, jež konečně guruům ani osobně vadit nemusí. Jen v důsledcích se ty nedostatečnosti jeví. Viz třeba Mílu, který proto, že se příliš zdržoval při „boji se světem“, umíral s tím, že nesplnil svou povinnost povolání guru. A malé nedostatečnosti s ním šly do hrobu. ...

U Míly to jistě nebyly bludy velké. Ale co s karmou, již nepřivedl k zhasnutí tím, že se funkce guru nikdy neujal? Divné jsou cesty těch, kdo jsou na prahu dokonalosti. ...

Funkce guru je jistě těžká a odpovědná. Jenže poslední fáze vyhášení „základů sansárové bytnosti“ je věcí spletitou, a jestliže tedy právem tvrdím, že jsem všechno vyhrál, pak pouze proto, že jsem úlohu guru vzal na sebe se vší odpovědností jako každý jiný své zaměstnání, i když bez výdělku z této funkce.

Znám jednu pěknou poučku o povinnostech guruů; guru má být připraven pro hledající jako studánka v poušti pro žíznícího. Co na tom, když si guru vyčká svou duši z těla nebo když studánka v poušti nebude muset posloužit nikomu žíznivému. – Hlavní věcí je pohotovost k činům; když se nevyskytne příležitost k činům, pak je to také v pořádku. Horší je, když tu pohotovost k činům chybí a guru takového loudavce volá pro pomalý

zánik svého bytí. Pak guru a jeho žák nejsou přáteli, nýbrž nepřáteli. To je prostá skutečnost.

20.3.1973

Nesmíme si dělat iluze. Je možné, že svým úsilím také nikomu, až na výjimky, nepomůžeš, ale jistě pomůžeš sobě. Je to jako ironie. Člověk správně podle příkazů mystických se musí obětovat pro druhé, musí na svou spásu zapomenout, ale když tento příkaz splní, pak se ukáže, že v sobě upevnil stavy spásy, protože právě tou prací na druhých poznává, jakých hloupostí se mohou lidé dopouštět, a proto se jich sám už nedopouští. Kromě toho pochopí význam spásy, neboť v těch, které případně vede, vidí sansáru v jejích nesčíslných variacích v projevech. Vykoupení se tedy stává takto neotřesitelným.

Měl jsem vždy dost trpělivosti dovést vždy druhé k vítězství nebo k absolutnímu ztroskotání. Oboje je vždy poučné. Je vždy vidět, jak ti, co „bojují“, podléhají stále skrytě svým smyslovým sklonům, a proto i když případně usilují nadějně, vždy to dotáhnou na nějakou platformu mezi dnem a vrcholem pravého duchovního života a pak zase padají, tak dlouho, až už nejsou schopni vůbec se zvednout. Tím se jejich mystická cesta stává většinou obloukem ze země někam do vzduchu, ale pak, když to opakují mnohokrát, jejich síla se vyčerpá a pak už se jen vracejí na zemi, kterou jakoby svými mystickými snahami chtěli opustit.

11.8.1973

Mystikové musí být ukázněni již sami od sebe a nikoli proto, že mají nad sebou nějakou autoritu. ... K tomuto tvrzení bych mohl ještě mnoho toho doložit, ale to by byl nekonečný dopis. Tak zůstávám pouze u tohoto konstatování a dokládám znovu, že buddhistický mnich musí jít světem tak, aby se nikoho nepříjemně

nedotkl, nikomu ani neúmyslně neublížil a navíc ještě aby pln lásky ji na vše, s čím se na světě setkává, svou myslí přenášel. ... Nejt životem jako ten buddhistický mnich znamená ničit vztahy, jež tmelí buddhistickou obec. ...

Pozoruji totiž pouze to, jaké to podmínky existují, když pomýšlíme na zachování nauky. Zde se totiž vyžaduje „šetření citů“ jednoho druhými v daleko větší míře než při putování mnicha světem, kde to není tak mnoho vidět, když jda světem a životem, láme jiným nohy.

1974

LEDEN

* Jana Majrichová

15.1.1974

Mystický svět je nesmírně proradný. Proto jsem sám používal pouze ty mystické schopnosti, jež se včlenily do mého života jako naprosto normální duševní schopnosti. A to je důvod, proč jsem ani mysticky ani duchovně nepadl, ačkoli žiji za „zástěnou tohoto světa“ už 47 let. Přitom jasnovidnost a jasnocit považuji za dětskou hračku, ovšem dost zrádnou a nebezpečnou. Jen z toho titulu radím těm, kdo mi jsou blízcí, dalo by se říci naprosté otupování smyslového aparátu; cítím se zodpověden za duševní zdraví těch, jež vedu.

Mají-li být mystikové uchráněni pádu do propasti, z níž není návratu, musí se orientovat stejným způsobem jako lidé běžní. Vize by jim měly být halucinacemi, projevy určitého druhu jasnocitu duševní chorobou. To proto, že je mnoho úskalí na cestě mystické proměny, končící v realizaci stavu absolutní duchovní dokonalosti. Teprve na tomto stupni nejsou mystické schopnosti „kamenem úrazu“ na Cestě. ...

Povídám Vám o tom, abyste viděla, jak nazírám na mravní kázeň toho, kdo kráčí mystickou cestou. Zdá se to být jako nic, když si člověk pomáhá i nedokonalými duchovními schopnostmi. Ale jistě za to zaplatí duchovním pádem a zmizením z pláně přiměřeně jasného lidského vědomí. Z toho jsem dedukoval: kdo se podjal mystického úsilí, měl by založit intimní poměr k tomu, co je pro něho Bohem nebo nejlepším ideálem jeho štěstí, a ostatnímu světu a jeho záležitostem se zcela uzavřít. Ať duje vichr odporu vůči jeho snaze! Však bouře ustane a nastane klid.

Mně tento klid nemohl být údělem, protože jsem pracoval mysticky s nejuvš vypjatou energií. Z toho důvodu o mne projevil zájem Děs Prahu a ostatní už následovalo samo sebou. Dnes mám ten názor, že žiju v troskách pořádku vytvářeného kdysi prostou zbožností celé bílé rasy.

Budte tedy pokorná. Když vstupujete do mystického světa, nikdy nevíte, s čím zacházíte. Já Vám mám říci, že zacházíte s výbušninami, jaké se v běžné přírodě nevyskytují. Tak vzniká otázka: dokážete je učinit poslušnými? – Já tomu prostě nevěřím. Proto radím jako zkušený. Ostatně asi nezištně, protože mi z toho žádné výhody ani zevní ani vnitřní neplynou. A tak jen dobrá rada.

ÚNOR

* Ladislav Sekerák
13.2.1974

Je zbytečné lkát nad „rozlitým mlékem”. Jít v mystice do adekvátní hloubky je skutečně zkouškou každého jednotlivce; guru tuto zkoušku musí připustit, neboť tu jde o rozvinutí mravní odpovědnosti těch, kdo případně něčeho dosáhnou.

V období zkoušky já nesmím nikomu pomáhat vyjma podněcování, povzbuzování a dobrou radou. A to se zase musí dělat tak, aby se to vše nezměnilo v lákání, protože i to by „změkčilo povahu” vedených. Janíčko např. můj postup, který odpovídal pravidlům správného vedení, vytušil, a proto říkal, že to jsem já, kdo je největším strážcem prahu. Nikdy však nepoložil otázku, co by měl dělat, abych tím strážcem prahu nebyl. To proto, že by ho to zavazovalo ke skutkům, jimž se chtěl vyhnout. A tím se stavěl nebo ty věci tohoto se týkající stavěl tak, jako kdyby záleželo na mé vůli, zda tu člověku pomohu nebo nepomohu.

Já jsem svou odpovědnost získal tím, že jsem se ponořil hluboko do sebe sama, tak hluboko, že jsem vlastně dosáhl středu. Pak

jsem viděl, jak dobré věci se mohou stát špatnými nebo špatné dobrými a – podle toho jsem pak jednal.

Jak rád bych byl, kdyby se byl vyskytl někdo, kdo by mne plněním nezbytných mravních a jiných příkazů z místa „strážce prahu“ odstrčil – byl bych mu pomohl, aby pronikl úspěšně dále. Místo toho, když se tak nesčetněkrát opakovalo ono zrazování zásad mystického školení, mi jen více a více svítala závažnost mého správného chování jakožto gurma. Bylo mi jasné, že svým chováním méně rozumným dokazuji, jak mystice nerozumím, protože diletant Weinfurter dováděl lidi téměř hned k „mystickým prožitkům“, kdežto já ani k takovým ne. Jenže přes všechny mé vědomosti o těchto věcech jsem musel horečku mysli rychle mystické věci posunout vpřed odsunout stranou, protože kdesi v mém nitru existuje vědomost, jak mnoho zla napáchala snaha jiné přesvědčovat tím, že se jim napomůže dosáhnout právě těch problematických mystických výsledků. ...

Kromě toho, zdá se, že prudkost cesty souvisí spíše s tím, jak člověk spoléhá na Boha ve všech věcech denního života. Takovým způsobem se člověk stává těžkým břemenem Boha a on se ho rád také zbaví tím, že toto břemeno připustí k zasvěcení.

Vy všichni, kteří mne znáte, si můžete myslit na základě mého chování a mých řečí, že já jsem takovou cestou nešel. Ale šel jsem jí skutečně. Ani dnes si nedovedu představit svůj život podle jiného stylu. Jenže kdybych měl takový způsob života doporučovat jiným, vždycky bych musel mít na mysli, zda „spoléhání na Boha“ člověka neoloupí o aktivitu. To bylo tak pravděpodobné, že jsem sebe přikryl chováním herce. To také bylo znejasňováním problému duchovního vývoje, ale odpovídalo to správnému chování mne jako gurma. Veliká otevřenost všech by byla asi rychle situaci změnila.

Píšeš, Laco, že svět Tě přestává lákat. To ale mělo být dávno. Člověk nevstoupí na pravou cestu mystické proměny, dokud mu svět nebude faktorem tak nezajímavým, až to žádná představa ostatních nebude moci vystihnout. Proto výsledky, jichž jsi už dosáhl, byly vybudovány z oněch mezerovitých odvrácení se od

světa. Můžeš se však těšit. Co je hotovo, platí stále. Jenže já bych byl raději viděl ty, jež jsem vedl, že jim smrt unikla. Zatím Tvé výsledky neničí výhledy na nevědomé znovuvtělování. Ale ani tak si z toho nic nedělej. Pomysli na toho blázna, jenž tančil pod tamarindovým stromem, jak se radoval z těch nespočetných vtělení, jež mu byla předurčena, a tím to vyhrál hned. Chtít nést přidělené mu břemeno může znamenat, že si ho bude muset pánbůh vzít na sebe. Ale na to se nesmí spoléhat. Vše je dost nejisté. Trpělivost musí předcházet chytrost. ...

Co tedy dělat? – Jsem toho názoru, že když už člověk neměl úspěch v náhlých, vypjatých akcích, měl by to dělat jako dr. Bajer. Táhl jako kuň a zdálo se, že nemá vyhlídky na úspěch. A přece mu to dobrý výsledek přineslo. Dokonce bych řekl, že by se člověk měl takto chovat bez ohledu na to, že nedosáhne v tomto životě; trvalá práce podle vzoru dr. B. vytváří takové tendence, jež člověka k výsledku přivedou, i když se zdá, že smrt přerušuje jeho postup.

Dobrá práce přináší výsledky ihned. Rozhodnutí jít a pracovat bez ohledu na výsledky už také výsledky přináší: člověku docházejí do vědomí v příslušném čase. Jeho vědomí je vlastně půda, v níž nelze klíčivost semen a růst rostlin z nich pocházejících rychlit vyjma toho, že je okopáváme, zaléváme a ošetřujeme, a to je ta práce, již člověk dělá jako tažný kuň.

* František Antoch

14.2.1974

Chci se ještě vrátit k problému zřeknutí se světa. Obecně se zřejmě zřikání vůbec nechápe. Buď se lidé trápí na způsob mrskačů svého těla, nebo si vyhrazují něco nedotknutelného, jež se vztahuje na jejich denní život a jeho tzv. potřeby.

U nás se mluvívalo o askezi hodně. Přesto jsem musel konstatovat, že bez jakéhokoli přerušení se téměř všichni chovali tak, že

se sytili pouze tím, co jim chutnalo, což je vlastně kořen, z něhož askeze má vyrůstat.

Když mluvím o osamocení, je to zase problém s likvidací chuti. Světského člověka uspokojuje společnost a to přece je jasný výraz chuťovosti. Nebo je mu lidská společnost protivná a – to je zase vyjádřením jeho chuťovosti. A to respektování potřeb sycení těla je přece chuťovost, která zcela zřejmě ukazuje na člověkovu připoutanost ke světu. ...

Světa se tedy vzdává pouze ten, kdo se ve své mysli zcela osamotí a nejí, nýbrž pouze „krmí bratříčka oslíčka“. Neboť ty „nezbytné potřeby“ jsou věci ošemetnou. Pro někoho to jsou kůrky suchého chleba, pro jiného porce masa pro tři osoby a pět plzeňských potom. To jsou lidé elementární. Ale jsou také intelektuálně pokročilejší jako ten nějaký dr. T., žvanící své teorie kdesi v Unitarii, který mému skoropříbuznému říkal, že „žena je také něco“. Prostě ten už do „nezbytných denních potřeb“ zřejmě musí mít alespoň kus ženského těla. ...

Když Vy, pane Antochu, zastavíte duševní činnost, takže už žádné připomínky se nedotknou Vaší mysli, když nebudete vědět, že máte příbuzné, již Vás mají rádi nebo neradi, když se budete živit tak, že svému tělu přidělíte nějakou potravu podle okolností a nikoli podle jeho chuti, pak to bude jasným důkazem, že jste se vzdal světa, že jste asketou, jenž dosáhl osamocení.

* Jana Majrichová
28.2.1974

Ptát se na to, co bude, je neslušné. Ostatně to nesouvisí s pravdou. Když člověk skutečně a dobře mysticky pracuje, pak naprosto jasné osudové předzvěsti se mohou zvrátit; kdo takto nepracuje, tomu mohou věštit pouze diletanti. Říkal jsem často, že takovým lidem se nedá věřit, ani když se jejich předpovědi splňují. To je můj postoj k této věci.

BŘEZEN

* Eugen Spiro

11.3.1974

Četls skoro nebo snad všechno, co jsem napsal. Když ses domáhal toho, tuším, Tajného zasvěcení, řekl jsem Ti, k čemu Ti to bude dobré, když se nepozoruješ. Dals mi pěstí do obličeje výrokem, že se pozoruješ a dokonce prý JAK! A pak už zase všechno běželo dál. Žádné stopy sebepozorování – právě z toho vzniká, že nic s Tebou nejde dojednat tak, abys slíbené provedl až do konce. A já mohu vyplivnout duši, abych Ti stále znovu a znovu připomínal, že jsme se dohodli na tom a tom, protože Ty snad pro to samé sebepozorování nemyslíš vůbec na nic, leda na paní S., když Tě možná tlačí k nějakému rozhodnému kroku ve Vašich vzájemných vztazích. Jinak žiješ den ode dne, ba dokonce od vteřiny k vteřině, hledaje výhradně své vlastní štěstí, nad nímž by se pak i paní S. musela radovat, aby nedopadla s Tebou zle.

Evžene, dej svůj život do pořádku, abys byl skutečným mystikem, který jde odpovědně světem krok za krokem, o němž o každém ví. Jedině to Ti bude prospěšné.

* František Antoch

25.3.1974

Ta spolupráce vyžaduje dost velké vnitřní úpravy, aby byla účinnou. Kdo chce kráčet cestou bódhisattvy, protože to pochopil nebo v potřebu toho uvěřil, má se trvale adekvátně naladit. V podstatě jde o to, aby člověk zahořel touhou sdílet s celým světem své vnitřní rozpoložení, jež vyplývá z nejdůvěrnějších kontaktů „duše“ s božstvím, stav, o němž se dá soudit, že mysl a tím v druhé řadě i cit jsou spjaty s božstvím.

Ty stavy jistě znáte. Vznikají, když člověk potlačí lidství na minimum, v momentech, kdy duch člověka je zcela od světa odvrácen

a zmocňuje se ho jakýsi druh vnitřního vytržení, radostivost vznikající jen za nepřítomnosti světa v mysli. Snad víte, o čem mluvím. A dokládám: tento stav očisty mysli může člověk žít sám, odloučen myslí ode všeho, nebo v pomýšlení na trpící svět, i když třeba v nějaké formě zlý.

Kdo tento stav nežije ve vnitřním zapojení na trpící svět, může se stát i vysoce osvíceným, ale to je málo. Vykoupení se musí dít v zapojení na celý svět, aby se snad člověk neutrhl ode všeho a pak nepoznal, že vlastně sám být nechce – leda by měl takové „gusto“. Leč i v tom případě jde o dočasný stav; i trvalí ryze lidští návštěvníci nebes mají v sobě potenciál lidskosti, která nutí k pocitům vyplývajícím ze soužití s celým lidstvem.

Této ideji se velmi těžko rozumí. Když budete mluvit o svém vnitřním vztahu k lidstvu, jež byste rád také osvobodil duševním spojováním se s ním vystřídávaným mocnými akty sebepovznesení vysoko nad svět, ti pohodlní, v podstatě pouze sobci, Vám to vytknou jako nedokonalost nebo připoutanost, dokonce z pozice lidí připoutaných k všemožným smyslovým požitkům.

Na Vás jsou patrné stopy kázně potlačující lidství, to elementární, až do neznatelnosti. To však je pouze jedna věc. Nemusí totiž být ve spojení s dynamickým duchem indukujícím duchovnost do celého lidstva. Z toho vyplývá, že prožitek „výstupu na nebesa“ nebývá jednoznačný a čistý a z toho důvodu se pak v člověku ozývá svět znova a znova, i když blízkost ducha takového člověka k nebesům je nepatrná. A často to bývá i začátkem návratu takového askety na zemi v podobě otroka karmy.

Vyhleďte tedy v sobě každý vztah ke světu i v té jeho nejjemnější formě a ve svém duchu nechte zaznít až bolestné touze, vyjádřené slovy „Kéž jsou všechny bytosti šťastny“. To je totiž nauka Tibetu, která se ztratila a kterou, odvažují se říci, jsem z Tibetu odnesl. Tady na Západě se nikdy nerozvinula před mým probuzením. To všechno světectví bylo vskutku dost poznamenáno sobectvím, protože křesťanství je naukou zkomolenou, která hlásá potřebu očisty od hříchů kvůli Bohu a vlastní spáse. Jak takto ovlivnění světci mohli dosáhnout mety pravého osvobození? – Měli vždy

před očima překážku, která se jmenuje Bůh, poslední instance jejich nebeských hodnot. A Bůh v tomto případě je vždy něčím jen smyšleným; to, co se nazývá Bůh, je skutečně jiné, když je postřehne mysl nezamlžená žádným tvarem, pojmem.

Když pochopíte to, co Vám zde říkám, a na základě toho budete dlít nad světem se srdcem chvějícím se přáním „Kéž by všechny bytosti byly šťastny“, vězte, že Vámi budu moci velmi úspěšně argumentovat v nebi, tam, kde přece jen mají jakýsi dohled nad psychologickou náplní světa. Ostatně to si na mně nebeské bytosti vyžádaly jako doklad, že svět si přeje vyjít ze své strašlivé bídy.

Jste první, s kým o tomto chování mluvím. Stačí?

DUBEN

* František Antoch

4.4.1974

Vážený pane Antochu!

Málo potěšitelného bylo v mém životě, pokud se to vztahovalo k tvoření nauky, ale Vy jste jedním z těch, kdo těší. V souvislosti s Vámi jsem si zavzpomínal na dobu, kdy jsem vybízel ke spolupráci dr. K., neboť „už se moc připozdívalo“. Jako ozvu jsem doslova dostal vnitřní ránu, která byla výsledkem jeho zaneprázdnění tím, že musel chodit za děvčaty a byl tedy „česáčem ovoce na zahradě duchovna“ a nikoli zahradníkem obdělávajícím rajské stromy. A když se konečně jakž takž ze světa vymotal, bylo už pozdě proto, že se mu smrt vedrala na jazyk.

Jeho případ jsem však znal do detailu, a proto nesudte, že dr. K. duchovně padl. Byl pouze jedním z těch, kteří myslí pouze na své dobro; těch je konečně většina. Zdá se, že je pouze vzácností, když někdo dosáhne takového stupně osvícení, aby ho napadlo, proč by měl vlastně usilovat o svou spásu; proč se na ni nevykašlat, když přece, když pečlivě zkoumá svou bytost, nenajde nikdy v sobě, že by toužil po spáse jako výlučný jedinec, izolovaný od všeho živého.

Pramení to z příbuzenství buněk vlastního bytí, že hledající může i svou spásu vidět ve své široké bytnosti, která zahrnuje a obsahuje všechno bytí od nárok až po nejvyšší nebesa. Proto existují bódhi-sattvové, bytosti, jež jsou ochotny přijmout spásné sebeuvolnění jenom v rámci všebytí. Takovým konečně byl i Buddha, z něhož chtějí malé dušičky údajně velikých buddhistů udělat bytost bez soucitu, odloučenou od všeho živého.

Ano, stav buddhy odlučuje dosažitele tohoto stavu od bytostí propadlých úzkoprsé světskosti, ale to pouze proto, že protrpěl všechnu karmu lidství až do stavu nejvyššího svého osvícení. Byl tedy odloučen od všeho živého zkušenostním procesem a nikoli zhasnutím ušlechtilého citu, jak to chtěl lidem namluvit dr. T., když si postěžoval, že už už mohl být buddhou, jen kdyby byl na tom Václaváku dokázal potlačit soucit. Vrabci na střechách neviditelná povídali, že to byl soucit vyrůstající z pohlavního a nikdy neutuchajícího chtíce.

Když jsem Vás vybídl k té nějaké práci, jejímž výsledkem má být uplatnění věku Višnuova, nedostal jsem žádnou vnitřní ránu a ostatně jsem ji ani nečekal. A i když ten postup v našem sepětí nevyšel „honem“ tak jednoznačně, což konečně by byl sám o sobě nevyskytující se zázrak, přece dnes Vám mohu říci, že něco kladného tu je, což mi dovoluje říci Vám málo, ale velmi podstatného: věc bude postupovat rychle vpřed, když se Vám bude dařit „cvičit“ tak, že se vědomím budete udržovat v nadsvětské oblasti, tj. ve stavu, v němž se po dobu cvičení nebude Vám připomínat svět ani v nejmenším, čili se budete jakoby vznášet nad světem, ovšem zcela dobře si vědom svého těla.

Takto Vy můžete „cvičit“. Nejste vnitřně „papírovým holubem“, který se pomocí příslušného i nejjemnějšího vnitřního podnětu vrhá do prázdného nenávratna a – to je podmínka sine qua non pro tuto funkci, činnost a práci.

Můžete se domnívat, že dost lidí je tak duševně zdravých, že se dokážou držet vědomím těla i za cvičení svého ducha v odpoutanosti. Ale není tomu tak. Lidé jsou potřeštěnci, kteří jakmile cítí vnitřní volnost, hned se jí chytají; protože nejsou moudří, nenacházejí už

cestu zpět do těla představujícího fyzično a zůstanou papírovými holuby, kteří se ve své době rozplynou coby astrální cáry bez já.

Vy poznáte, že k těmto lidem nepatříte, neboť i když se Vám podaří „být duchem cele v nadsvětě“, přece po skončení svého „cvičení“ budete dobře světsky fundován. A o těchto změnách chci doložit: jen tak, že člověk v jednu chvíli se vysoce povznese svým duchem nad svět a ve druhé se silou uvědomění – což je také cvičení mystické – takřka ztotožní „se zemí“, „spojuje věci hoření s doleními“ atd., jak si to představuje „Tabula smaragdina“.

Co Vám radím, toho se nebojte! Jsem v tom starý praktik. Proto to nenabízím kdekomu; jste teprve druhý, ten první byl dr. K., jehož postoj vyvolal tu ránu. A mohu říci: nebyl to u mne omyl v hodnocení situace. Byla to obava, že hřivna přijde v niveč.

* Jana Majrichová
5.4.1974

Mým úmyslem bylo zavést Vás trochu dále od tohoto zrazujícího světa, abyste jako ten Komenského poutník z Labyrintu světa mohla posunutím brýlí mámení vidět ten svět přímo. A to je, věřte, těžká úloha. Vážím si duševní svobody své a vážím si takto absolutní svobody druhých. – Jak to tedy udělat, abych své názory nikomu nevnutil, a přece dokázal, aby ti mnou vedení viděli bez brýlí mámení? S ohledem na to musím klást požadavek, aby ti lidé, kteří už své názory mají, je měli „jen potichu“; jinak by vzájemný styk sloužil k hádkám a nikoli k osvícení.

Je snad dost, když mohu slíbit, že k poznání druhé dovedu. Rozhodně by se mi nepodařilo dovést k němu nikoho, kdo by mi argumentoval, že „podle Bruntona cvičil a že tedy ví“. Neví! ...

Jde však o Vás. Nemohu Vám dovolit „vychovat mě“ ke správnému názoru na Bruntony; ten mám, protože vidím ovoce a podle něho poznávám je. Dokonce vím, proč je smím označit za podvodníky. A věřte, že jsem ještě nikdy po dosažení dobrého výsledku v duchovním

úsilí nikomu svým úsudkem nekřivdil. Lidé, kteří byli kolem mne, sice často slyšeli, jak tvrdím, že dvě a tři je pět nebo sedm nebo dvanáct, ale když byli trpěliví, poznali, že mi ten můj počet vždycky dobře vyšel. Dokonce to bylo to, proč jsem u těch, kdo toho u mne trochu vydrželi, se ukázal jako pravý znalec nauky. A nikdo nikdy mi nepřisoudil pýchu, protože ta se nechytá těch, kdo mají „pronikavý vhled”. Pro takového je hadrem vlajícím ve větru každý, i on sám pro své zevní osudy. A já jsem i nad nimi zvítězil.

* František Antoch

23.4.1974

Bylo mi potěšením být s Vámi jako s mystikem té „staré gardy”, která se mi vždy představovala jako soubor lidí tu více, tu méně duševně uhnutých do šílenství svého druhu. Já jsem sice po celou tu dobu, co jsem na „druhém břehu”, věřil i v existenci duševně zdravých mystiků, ale neměl jsem štěstí setkat se s nimi. Žádný z těch, jež jsem poznal, neusiloval o extenzivní koncentraci, ale většina z nich naopak hledala příjemné vzněty a pocity samozřejmě bez nejmenší vědomosti o tom, že se ukájejí narkotiky. Proto se celá ta garda rozpadla; teď věřím pouze v to, že pouze vzácně se vyskytne z nich někdo, kdo je vůbec ještě schopen omyly minulosti ze sebe setřást a vstoupit na „přímou cestu” nebo stezku.

O těchto mysticích si nemusíte dělat žádné iluze. Naopak je vylučte z mysli jako svět, jehož nesčetná světla jako lákadla blikají, ale posléze vždy prozradí, že jsou vějičkou zavádějící v duchovní propast.

Mnoho mi lidé, zabývající se mystikou, vytýkali, že ta má mystika nevede k extazím a k „lechtání v hypotese”, jak to vytisklo Medium v „Chemické technologii duchovna” od Hojky. Poměry to byly hrozné. ... Prostě špinavá hra stejně jako celá ta jejich mystika. Však buddhové z ní nevzešli. Vyšli z ní pouze blázni nebo zklamaní. Ovšem patřilo jim to. Ani je nenapadlo, aby se řídili

něčím jiným než svým pojetím mystické praxe. Běhali za guru, ale kladli požadavek, aby jim ti guruové radili, co chtěli sami dělat – tedy sami guruové, na jedné straně ti méně moudří, kteří hledali potvrzení svých názorů, a na druhé straně ti sebejistí, kteří netrpěli svědomím, že druhé utápěli. Podle toho ta mystika vypadá. ...

Jsem rád, že jsem Vás našel. Netrpíte takymoudrostí duševně potemnělých žvanilů přiměřeně své hlouposti sebevědomých, lidí tak běžných mezi „mystiky“. Mystika je přece nauka hodná vědecké erudice, jíž pak mystická praxe dodá duchovní náplň, jež vnuká všeobecnou převahu vyspělého mystika nade vším lidstvem. Jinak totiž ani být nemůže, neboť tento stav souvisí se stupněm sebeovládání, jež nejvyšší zasvěcení vyžaduje v absolutní míře.

* Helena Hrabussayová

23.4.1974

Právě ta rovnodušnost je to, pro co jsem Tě chválil. Nemůžeš mít vliv na to, aby moře bylo klidné, ale můžeš mít vliv na to zachovat si na bouřlivém moři klid a rozvahu, onu rovnodušnost. Mystika druzí lidé od běžného člověka nerozeznají. Tím právě, že je také na bouřlivém moři života, jeví se druhým jako obyčejný člověk, ale nikdo nemůže poznat, že to je kapitán na bouřném moři, který ví jak manévrovat, aby se už nevracel do sansáry; ti jemu na povrchu podobní jsou však troskami trámův lodí, jež bouřné moře vrhá na skály a často je úplně rozbíjí.

Ve výsledcích toho konečného účtování vidím rozdíl mezi mystiky a nemystiky. A jakoby humorné je, že pro svou zaslepenost lidé ani nepoznávají, zda jsou kapitány na lodi života, nebo mrtvou hmotou lodí. Jen sebevědomí dává často falešnou představu o tom, je-li člověk jedním nebo druhým.

Mne nelze ošálit. Já poznám kapitány od mrtvých hmot lodí. Kapitáni prostě vidí, že mrtvá hmota lodí sama nekormidluje, a vidí to jako nahodilost, přes jejíž dopady se přenášejí, a to i tehdy, když

chápu, že majetek přichází nazmar. Lidé, kteří jsou tou mrtvou hmotou lodí, nařikají, že někdo zemřel, a mají radost, že se narodil, a vůbec jim běžné životní události vnucují jejich duševní stavy. Buď tedy tím kapitánem!

* Ladislav Sekerák
23.4.1974

Když nepíšu, nevytýkejte mi liknavost. Prostě to všechno nemohu zvládnout. Nejraději bych se zavřel a věnoval se jen jednomu vnitřnímu stavu, dalekému lidem, i těm nejbližším. Ovšem situace je komplikovaná, a tak to nelze provést. Ale jasné je, že dohrávám. Respektive jsem dohrál a zbývají už jen dozvuky.

Potřeboval bych býval, aby měli jiní úspěchy v mystice a tak nebyl stále přesvědčován o tom, že mystika je pouhá hra, v každém případě bez dobrého vlivu na život. Lidé prostě zůstávají takovými, jakými se narodili, a chtěli by, aby mystika jim do jejich nezměnného života přinášela další senzace, když ty běžné jim už neimponují. To znamená, že mystiku jako nauku, která obšťastňuje tím, že má člověk moc nad svými vnitřními stavy, vůbec nepoznali, čili že jim mystika byla zábavou.

Je vůbec podivné, že člověk, i když není spokojen se svým životem nebo vnitřním učením, nedokáže do svého životního procesu dosadit kázeň naprostého odmítání všeho, co jím cloumá, a přisvojování si vnitřní stability, která by vnitřní neustálenost jednou provždy odstranila. V takovém případě by jméno mystik mělo svůj pravý a plný význam.

Věřím, že vy se vnitřně v tomto smyslu stabilizujete a že takto nastoupíte pravou cestu k pravému úspěchu v mystice.

Já vás neodepisuji. Jen součet úsilí, jež jsem vyvíjel, abych druhé dostal vpřed, přivodilo ten zvrát, že místo abych oči přivracel, odvracím je. Tak stojím ve slovu, že s druhými nepadnu. Jsem sice už na šikmé ploše, ale když jde pouze o mne samého,

nesjedu po ní do propasti. Ovšem žiju v uvědomění, jak málo může člověk být prospěšný druhým, těm, kdo se nechávají vléci svými popudy a sklony. Je to, jako by existovala pouze marnost.

Tu si jistě uvědomovali mnozí dávno žijící, a proto se začali starat jen sami o sebe a v dalších pokoleních na to doplatili sobectvím, přes něž už lidé nejsou příslušníky nebí, nýbrž pekel. Proto ten můj zájem na rozvinutí bódhisattvického principu.

Osvobození, nirvána, není možná ve smyslu osvobození jedince. Takového by přepadlo vědomí, že je odtržen od celku jako spadlá suchá větev od stromu, jehož příslušnicí byla, a to nutně budí pocity zcela jiné než ty nirvánské.

Vím o tom, že kdo se osvobozuje ve vědomém zapojení na celek, vyvíjí se jako buňka tělesného bytí řádově na buňku mozkovou a tak dospívá k vědomí, že je volnou, spasenou v rámci bytí univerzálního. To znamená, že si člověk může hrát s mystikou jakožto naukou navozující potěšující pocitové stavy, ale tím se nic neřeší, nýbrž pouze připravuje poznání, že nebylo uděláno nic podstatného v problému odstranění nebo překonání buddhistic-ky pojaté strasti.

Chce to jen kázeň, přivozující duševní stabilitu, a vše dobré toho bude výsledkem. A tak, i když jsem se všem tak mnoho vzdálil, mohou mě následovat právě prostřednictvím té kázně. Vždyť oni sami se budou z výsledku toho těšit. Rozvine se v nich evidentní jistota, že sansáře unikli, a to je zdrojem veliké radosti.

Nemyslete tedy na minulost, abyste se nezdržovali ve vývoji k vnitřní svobodě. Nic totiž nezáleží na tom, když guru pozná, že jeho svěřenci mu jsou už cizí právě kvalitou svého nitra. Vždyť je to tak přirozené. ...

Pracujte tedy dále. I když jsem cizejší, přece jsem naladěn na vás na vyšší vlně a rád přiznám Bohu, že jste „těmi známými“. To je vyhlídka velmi dobrá. Dnes však tak jako sedlák pracující na poli do fyzického úpadu potřebuji také odpočinek. Však nevíte, jak mnoho je narušený můj fyzický stav.

KVĚTEN

* Eugen Spiro

3.5.1974

Uvedu momenty, které se sčítaly.

– Nejednáš uvážlivě, nepozoruješ se, podléháš popudům jasně elementárním. Je to snad jóga lidí směřujících cílevědomě k sebeovládnutí v nejvyšším, absolutním stupni? Z toho vyplývají další věci. ...

– Je od Tebe nějakou pomocí v domě, když nejsi vůbec iniciativní, nic nevidíš, ani to, cos sám rozházel, a čekáš, až Tě k tomu přivedu a přesně Ti řeknu, co bys měl udělat, dokonce do takové míry, že když jsem Ti řekl, abys sebral „ty kameny na zahradě“, tak jsi tam nechal plechy, igelity, papíry atd.? Pak musím jít za Tebou a prohlédnout všechno, cos kde nechal nebo k těm poházeným věcem přidal, a prostě zjišťoval všechno „co po Tobě zůstalo“. Uvědomuješ si, že to není vůbec žádná pomoc, protože sílu, kterou nemohu vydat fyzicky, protože ji nemám, musím vydat tou kontrolou, iniciativou a zjišťováním, co je a jak, ačkoli jde o prostý smysl pro pořádek? Dodávám, že právě to je příčinou, že mám před sebou neúnosnou situaci. – Ty nemáš smysl pro to, že když někde Ti něco leží přes cestu a nemá to tam být, to můžeš sebrat a uklidit? Věru si děláš lehký život na úkor druhých; dokonce zbytečnou práci často přiděláváš, protože to něco, co Ti může ležet přes cestu, tam sám odhodíš. Proto můžeš svou pomoc v baráku odpočítat s ohledem na to, že čekáš, když řeknu, že „ta cihla na cestu nepatří, seber ji a dej ji pryč“. ...

– Když při tom nejsi, je Ti vytýkána „žravost“. Pro to, že ten výraz je přesný, je mnoho dokladů včetně toho, cos měl slyšet o sobě od St., jimž jsi jako svačinu snědl pět porcí masa, tedy bez malého zbytku masa na dva obědy, sobotní a nedělní. Víš o tom, že když si takto počínáš, nemáš s vážným duchovním úsilím nic společného, i když se k němu hlásíš? Víš, že toto a pohlavnost spolu úzce souvisí a že oboje svědčí o tom, že mám skutečně pravdu, když tvrdím, že se ani nepozoruješ ani neovládáš a že ani necvičíš? ...

– V jógických spisech se mluví o tom, že tělo jóginovo nevydává mnoho kalu. Snad se strefím, když povím, že jdeš na záchod šestkrát denně. Je to realizace této poučky? Nevymlouvej se na nemoc. Rozhoduje „příjem a vydání“; i při velkém příjmu je malé vydání u těch, kdo rozvážně a uvědoměle jedí, sami sebe dobře pozorují a mají lásku ke všem ostatním, kdo žijí. Kde toho není, tam i malý „příjem“ je spojen s velikým „vydáním“. To je totiž zákon, o němž nevědí ti, kdo žijí jako zvířátka, jako Ty. ...

Mohl bych Ti dále klást zrcadlo, jež by Ti Tebe samého ukázalo. Ale snad to stačí, abys pochopil, že když Ti zase paní S. poví, že jsi vůl, který se sebou nechá zle nakládat, pak že se na Tebe kamení nehází, nýbrž že zakopáváš o překážky, jež si stavíš sám v cestu neovládáním sebe, nepozorováním sebe, nekázní, která se promítá do toho, že se neumíš a nemůžeš soustředit.

10.5.1974

Měl bys změnit životní hledisko. Nemůžeš chodit po světě bez ohleduplných myšlenek a jen se těšit proto, že máš všechno, co Tě těší. Vždyť přece já sám osobně nic takového neznám. A Ty si představuješ, jako kdybys v životě o mystiku ani nezavadil, že se svou prázdnou hlavou bys mohl dělat gurua po mně. Copak si neuvědomuješ, že nedokážeš slepit jedinou logickou větu, že Ti je jedno, jaký výraz Ti přijde na jazyk, takže už je známo, že od Tebe nelze žádnou informaci brát jako pravdu?

Jsi pohodlný až líný, alespoň v myšlení a uvažování. Snad Ti mícha dala schopnost dělat své řemeslo dobře, ale na pohyb ve světě a na dohovoření s lidmi to chce mozek. Řekl bych tedy: nebuď líný a namáhej se vidět kolem sebe a být užitečný, zejména pochopíš-li, že můj odchod z tohoto baráku bude i přerušením vztahů k Tobě. ...

Teď ještě bys mi mohl pomoci zde. Kdybys na mne neměl žádné požadavky a řídil se potřebou zde něco udělat a pak sám, bez telefonování, přijel a udělal. To bys ze mne vskutku tíži nějakou

sejmul. Řešení to ovšem ještě není. Ale o tom by se pak už dalo mluvit.

P.S.

Teď ještě k rozboru situace.

Když jsem ze zdravotních důvodů se měl stěhovat sem, představoval jsem si bydlení zde jako zvýšené úsilí o dovršení a uzavření celé své mystické snahy, dokonce s ohledem na to, aby i jiní z toho mohli mít adekvátní užitek. Myslel jsem na dožití zde s tím, že potom tu zůstanete se Zorou jako příslušná stráž nauky. Jenže to už nevyšlo. Především proto, že ani v nejmenším nevidíš, že takovým snahám nutno přinést určité oběti, a pak i proto, že, jak jsi teď prokázal, necháváš v sobě bouřit pud s touhou zařídit se k jeho ukájení. Takto zaujat sám sebou už vůbec nevnímáš, co je třeba v domě zařídit, aby dům nepustl a bydlení zde bylo vůbec možné; že se nedokážeš podřídít bez nátlaku situaci zde v domě, jak tomu bylo při kalamitě s vodou, kdy Ty jediný jsi s vodou šetřil asi tak, že jsi jí spotřeboval snad více než my tři. A když jsem na Tebe v tomto směru tlak udělal, páchal jsi malé podvody, o nichž jsem ovšem věděl.

Nezajímáš se o to, že bys mohl s něčím (s prací) přispět, když už to naše vzájemné hospodaření splývalo, a tak jsi dodržoval pouze to, že jsi vyluxoval chodbu, když byla sobota a byls doma. Ale to jsou věci zevní. Vnitřní, špatné bylo to, že ses nestaral o to, že v Tobě stoupá napětí z pohlavnosti, které jsi nelikvidoval s největším úsilím, nýbrž nechals je na sebe působit tak, že Zora pomýšlela na to, že se před Tebou musí ze strachu skrývat, až zde nebudeme my s paní. Takový je výsledek toho, že se nepozoruješ, se sebou nezápasíš, že prostě žiješ, jako kdyby mystiky vůbec nebylo.

Když vezmeme zřetel na toto, můžeme položit otázku: k čemu Ti bylo číst mé spisy? V Tvém životě není patrný ani nejslabší odraz toho, že čtené aplikuješ na žití. A nauka není vskutku čtení a vyznávání jejího vyjádření. ...

Ať jsi tedy až dosud dělal cokoli dobrého, Tvá absolutní neschopnost vidět kolem sebe to, co je potřebné, mě nyní nutí k tomu, že musím všemu zlému zde předejít právě směnou domu za byt. Jsem

totiž s energií a zdravím v koncích a mám tedy právo vyhnout se vzniku neúnosných poměrů, jaké by nastaly, kdybych z neprozíravosti přitakal na Tvé tokání. Vždyť se to s tou paní S. tak věrně podobá tomu, co bylo před čtyřiceti lety. Proto těch čtyřicet let Ti v mystice nepřineslo nic, vyjma tu realizaci; k životu je však třeba také činnosti mozku – můžeš si myslit, že Tvé úspěchy v zaměstnání byly dílem komplexů v míše. ...

Protože nejsi podle mne vůbec schopen uvažovat objektivně, měl by sis do svých věcí nechat mluvit těmi, mezi nimiž jsi. A dokládám: ani to Ti nebude nic platné, jestliže ze sebe nevytrháš to, co stupňuje Tvou říji. Život není nikdy dobrý, když člověk žije tak, jak byl utvořen svými karmickými dispozicemi. Ty až dosud jsi tak žil a žiješ.

* František Antoch
10.5.1974

Ať už bude sejít u nás možné, nebo nikoli, setrvávej prosím v tom dokonalém vylučování světa z mysli, ve stavu mentálního povznesení nad svět s dokonalým uvědomováním si těla. Jen tak se sloučí vysoké s nízkým, vjemy duchovna s vjemy tělesna, což jedině je předpokladem zasvěcení, jak se o něm mluví ve „sma-
ragdové desce”.

Asi nebudeš moci dobře uvěřit, že sotva kdo z těch napařujících se „zasvěcených” toto dělá nebo dokáže dělat. Neboť kdo to dělá a má v tom úspěch, najde jiné, kteří to také dělají. A já jsem zde, v Evropě, našel pouze jediného, kdo to znal, Meyrinka. Jen on ve svém vědomí sdružil prvky bytí do té míry, že byl na pláni neviditelný celý, kompletní – nikoho jiného jsem jako takového nenašel.

K čemu je dobré uskutečnit to? – Kdo to uskutečnil, je tulku. Tulku je ten, kdo bez nejmenšího přerušení postupu dosáhne cíle, zvaného vyvanutí. Jiní se potácejí na kolotavé cestě nebesy,

světy i pekly, a když na základě nějakých prožitků se vychvalují jako zasvěcenci, jsou to přece jen marnivci. Neboť přerušeni na cestě k buddhovství je pádem, jímž se člověk vrací až k samému začátku; teprve nepřerušovaný proces je příčinou buddhovského pochopení ještě před dosažením stavu buddhy.

Jdi tedy, Františku, cestou sebeuvědomění s naprostým vyloučením světa z mysli a vědomí. Tak se totiž Tvé uvědomování přenesse do nadsvětí, do říše dharmakája nebo sambhógakája nebo nirmánakája podle toho, zda se Ti podaří zcela vyloučit ideje týkající se trojrozměrného prostoru, nebo zda dokážeš setrvat pouze v „říši znaků” nebo jen v nejušlechtilejších idejích božské povahy.

Že jde zcela vyloučit ideje týkající se trojrozměrného prostoru, toho já jsem dokladem. Proto mám zkušenost se vstupem do absolutna, ponoření „panenky ze soli” do moře, aniž by se v moři rozpustila, zkušenost dosažení meze, za níž, jak říkají kagjüové, neexistuje žádná další poznatelná země. Však když budeš delší dobu cvičit naprostou odpoutanost mysli od světa při dokonalém sebeuvědomění až po tělesný tvar, jistě Ti světlo dharmakáji nějak svítne.

Přeji Ti, aby se to stalo.

12.5.1974

Na Tvůj dopis, který jsem dnes obdržel, odpovídám hned. Nejsm si totiž jist, zda jsi nespojil dvě úsilí v jednom. To intenzivní soustředění, které jsem Ti doporučil zpočátku, slouží k probuzení posledních bytostných „pokladů” uložených především kdesi u múládháry; to soustřeďování se v prázdnotě je jiného druhu. Jde prostě o přenosy. Člověk si vědomý sebe má se uvědomovat i pociťovat v prázdnotě a tím do sebe přenést kvality v kosmu nejvyšší. Uvědomování si sebe v reálném a přesném pojetí pak zase je příčinou jejich přenosu na bytosti „říše lidí”; o tomto přenosu vím, že už jde o funkci bódhisattvickou, která má být zasazena do mystického vývoje, aby dostal co nejširší a nejhlubší vliv.

Měl bys být tedy svým vědomím mimo svět, a přece zase si vědom sebe, aby božské Tebou pojaté bylo sdíleno s lidmi takovými, jakými jsou. Napětí v tomto smyslu má být dáno pouze pevností sebeuvědomění; vyšší stupeň napětí by vnesl do této činnosti jiné, už tolik nežádoucí prvky.

* Jiří Luštinec

16.5.1974

Vracím se k našemu rozhovoru o tom jak usilovat. A upozorňuji na to, že se k tomu vracím proto, že máš na tomto úsilí zájem. Jiní rádi o tom mluví, ale nepracují. Na jejich dotazy buď vůbec, nebo jen nerad reaguji. Mluvím o tom, protože takoví jsou i blízko Tebe. Ale už dost o tom.

Měl by Ti být ideálem jógin sedící v naprostém fyzickém klidu, o němž si máme myslit, že je i v naprostém klidu duševním. Taková má být první fáze. Máme sedět za tím účelem, abychom přemohli každý pohyb ducha, a dávat jenom pozor na to, když už ducha znepohyblivíme, přecházet pak s vypjatou pozorností, jež se takovou stala při nucení ducha do klidu, z místa na místo tam dole, ve zkřížených nohách. Tak člověk dostává pod moc vůle samovolné pohyby ducha a také z vlastní vůle zavádí v sobě nový duševní život – tím přemísťováním pozornosti – také pod mocí vlastní vůle.

Musí se skoncovat se samovolným vlněním ducha snad v očekávání, že od toho vzejde něco dobrého z mystického nebo duchovního hlediska. To vlnění má svou spodní a vrchní hladinu a je tedy obdobné i u mystiků jako u běžných lidí: pohybuje se od pozvednutí ducha až k jeho sklíčenosti. V tomto rozmezí není nic mystického.

Proti tomu přinucení celé bytosti do nepohybu, jež jógin naruší pohybem ducha vyvolaného nebo zavedeného jen vlastní vůlí, znamená cestu k naprostému ovládnutí sebe sama; pohyb

ducha zaváděný vlastní vůlí dává člověku možnost přenášet vědomí nejen z jednoho světského stavu do druhého, nýbrž i do stavů nadsvětských a na vyšších stupních tohoto vývoje dokonce do nadsvětských, jež nejsou prostoupeny žádným druhem pocitů z kategorie světských.

Mohu Ti říci, že oblast těla, na níž člověk sedí, se při úsilí o klid ducha ukáže být středem reálného bytí tělesně – duševního. To má ten význam, že když už člověk hledá pevnou základnu pro mysl v tomto místě, dospěje ke klidu, pokud se udrží být imunním k podnětům z těchto míst, tj. k podnětům emocionálního charakteru. Aby se těmto průvodním jevům vůbec mohl vyhnout, nemá „pozorovat, co se tam děje“, nýbrž vkládat tam vědomí naprostého klidu, dokonce duševní nepohnutosti. Pak se jistě podaří dosáhnout ideálního soustředění, stavu, kdy ani mysl ani pocity se nevzdouvají. Pak už je snadné přemísťovat „oporu pro soustředění“ a zavést si tak v sobě duševní život podrobený vůli. Když jsem dosáhl vrcholu v tomto úsilí, řekl jsem si, že jsem dosáhl dokonalosti z vlastní vůle. Žádné vlnění ani animální ani ideální mé vědomí neuneslo někam do nějakých stavů a tím bylo doloženo, že jsem mluvil o svém stavu pravdu.

Cítíš-li se nucen přiznat, že Tvůj duch není v takovém klidu, aby nebyl něčím unesen, hledej příčinu v tom, že za svých cvičení nedosahuješ zevní a vnitřní nehnutosti. Toho se má dosáhnout především. A pak člověk musí oporu pro soustředování posouvat z místa na místo, protože by duševně ztupl a výsledkem toho by bylo, že by se ho pulsování citovosti zmocnilo za jiných než běžných okolností. To se sice v diletantské mystice považuje za mystické probouzení, ale až dosud to každého z těch domýšlivých mystiků dovedlo do situace horší, než když ještě byli světskými lidmi s čistě sobeckými zřeteli. Tenkrát totiž byli realisty, potom duševními „cvoky“.

Tak tedy se vyhni úskalí nesprávných duchovních snah, jež viz v nedokonale potlačeném vnitřním neklidu, a věnuj se rozvinutí vnitřního klidu bez ohledu na to, co Ti toto úsilí bude našeptávat. Je to totiž úsilí o dobytí moci a na to neviditelně často reaguje tím,

že vnuká myšlenky, že člověk usiluje o své často jen morální zhoršení. Moc se jiným vždy jeví jako špatnost, i když ji člověk k žádnému zlu nepoužívá. A ty mocným úsilím o naprosté podrobení si především své pocitové přirozenosti tvrdým vnučováním se do naprostého klidu k rozvoji této moci směřuješ.

Snad Ti bude jasné, o čem píšu.

* Jana Majrichová

16.5.1974

Snad je to správné, když se tak nekompromisně derete snad k poznání, snad k vykoupení, snad k zasvěcení do mystické moci – většinou člověk neví k čemu z těchto věcí. Zkušenost mi však ukázala, že i v tom by měl člověk postupovat s rozvahou, neboť člověk neví, k jakým důsledkům to vše povede.

Co kdybyste narazila na mistra, jenž by nechal na Vás dolehnout sám vesmír, jako se to stalo mně, protože jsem vystihl podmínky. Stál jsem tehdy na břehu Labe, soustředěn jako vždy, když jsem tu najednou zjišťoval stupňování se tlaku do neúnosné míry. Naštěstí jsem byl zvyklý všechno v sobě stále sledovat a hned na všechno reagovat, i když už šlo o věci docela nové; správně reagovat i na věci nové je připraveno tím, že člověk pozná mechaniku všech působení.

Tak jsem tehdy stupňoval sebeuvědomění spolu se soustředěním a ukázalo se, že to, co známe jako váhu, je i energií ve stavu aktivity. Proto na mne vesmír naléhal jako silový faktor, jehož činnost a tím i váhu jsem stále vyrovnával, až jsem najednou získal dojem, že jsem jakoby hozen na jednu misku nějakých vah a vesmír na druhou; odporovou silou jsem dosáhl toho, že se misky vah nevychýlily ani v můj ani ve vesmírový prospěch.

To je zážitek. Po něm následovala jako vždy po pravých zážitcích změna nebo nezbytná změna v mém postoji ke světu, k životu, k sobě a ke všemu vůbec. Čili od té doby můj život už nebyl lehký;

nemohl jsem hledat úlevu v tom, čemu se říká relaxace a co často bývá jen poddáním se odpočinku, čehož výsledkem bývá posílení elementární vitality.

V mystických školách vysokého druhu takové zkušenosti dopouštějí guruové z toho důvodu, že se běžný život chápe jako bezcenný proti životu zasvěcených. Jenže běžný občan si za takových okolností může postesknout, kdo takové zasvěcení má vydržet! Vskutku někteří takové zasvěcení nepřežili.

Já jsem si z této zkušenosti skutečně odnesl marpovskou schopnost za příslušných podmínek zasvěcovaného do nirvány vefacovat. To samo o sobě není ovšem záležitost osobnosti a jejího temperamentu, nýbrž jen a jen vědění. Musí být vyvolána očišťující bolest a nesmí být z bolesti narušena vysoká víra v gurua. Jen pak může guru očišťující bolest přijmout na sebe jako karmu, již svým duševním stavem smaže.

Po této stránce já jsem nikdy nikým nebyl využit. Tam, kde tvrdost gurua dosáhne jistého stupně, hledající to pochopí jako výraz guruovy osobnosti v tom zlém smyslu a tím se může stát zasvěcovací postup neúspěšným pokusem. Z toho důvodu, že toto vím, jsem svou energii vyčerpал celkem málo úspěšnými činy. A teď se už docela všechno obrátilo. Stav mé energie a odolnosti mi přikazuje „šibovat“ svůj život do stavu pokojného rozplývání všeho, co tvoří bytost a co je i její karmou, byť používanou pouze k úloze gurua.

21.5.1974

Váš dopis nesvědčí o klidu mysli, o jejím ovládnutí a tichosti, nýbrž o její bouřlivé a nezdravé činnosti. Především byla zarážející ta řada kladených „proč“? Tato „proč“? totiž nemají smyslu a nemohou dát objektivní odpověď, která by vedla k rozvinutí moudrosti. Naopak vyvolává řadu zavádějících představ o skutečnosti, což může být s moudrostí v rozporu. ...

Proč to píšu? – Člověk se nemá zaměřovat na vyvstávající „proč“?, neboť to je propadnutí spekulacím. Dokonce bych řekl,

že boj rodičů s dětmi a naopak, boj příbuzných mezi sebou a boj všech lidí spolu jsou právě výsledkem těchto „proč“? A to je v rozporu s naukou Buddha, porušování mravních příkazů duchovních nauk, bitvou světských lidí, která nikoho nešetří, lidí počínajících si jako slepci vzájemně se honící v noční krajině.

Nekladte si proto ona „proč“?, nýbrž držte se třeba té ahinsa. Je to úsilí velmi pozeňnané, kdežto ona „proč“? vedou pouze k autochtonním odpovědím, jež jsou vlastně praktikováním spiritismu, jemuž se také říká weinfurterovština nebo bruntonovština.

Vyhněte se tomu všemu.

* František Antoch

22.5.1974

P.S. Z dnešní noci jsem si přinesl toto rozhodnutí: беру na sebe úsilí o to, co nazývám „přenosem“, tj. bez našeho vzájemného osobního setkávání. Jen poznamenávám, že jsou věci, jež nerad „vařím pod pokličkou“, tj. bez toho, aby pod ni mohli nahlédnout ti, pro něž se vaří. Je sice možné pracovat tak, že ti, pro něž se pracuje, o tom nevědí; pak se to ovšem musí zařídit tak, že výsledky se přenášejí vnuknutím. Vnuknutí je ovšem něco, čemu věřím nesmírně málo. Člověk je mašina, která vždy všechno přemele, aby např. poznání mělo osobní charakter, no, ale i zde nakonec se vyskytují možnosti opravných zásahů.

V této noci jsem také vážil charakter Tvých dvou dopisů, jež jsem obdržel včera. To Tvé dotčení dr. M. „sedí na povrchu“, a proto to není ta zhoubná emocionalita. Ostatně jsi jednou ze vzácných výjimek, člověkem, u něhož „stopení citu v rozum“ velmi pokročilo, a to je dobré. Draho se tento výsledek „nakupuje“, vid'. Možno si tedy povzdychnout: škoda, že lidé z „oblasti světa“, z nichž relativně mnoho proti lidem „z oblasti mystiky“ má rozum v pořádku, jsou tak světšší, že mystika je jim věcí cizí. Proto je mystika stále „ve psí“, ačkoli je to nauka skvělá, jež může tak mnoho přispět

k řešení všech problémů života, v nichž se topí i emocionalisté i racionalisté.

Jen z toho důvodu, milý Františku, jsem se svou naukou tak osamocený. S Weinfurtery, Drtikoly a Hejhaly mám totiž zkušenost, že jsou emocionalističtí, až běda, často více než poslední lidé z vesnic, kteří se přiznávají snad jen k motykám a pólím, jak říkají poli. Ale taková je skutečnost, s níž se zřejmě nedá nic dělat. Ostatně takovou skutečnost bys našel i v mé největší blízkosti. Jenže mohu já, jakožto guru, převracet založení člověka, aniž bych ho dovedl do naprosté desorientace? – Čili Višnuův věk se musí dělat pro lidi bez lidí. Musí to být obraz jeho tvůrce, obraz propracovaný do posledních detailů, který se „nasadí“ na úrodné pole, jež tento obraz přivádí ke klíčení a zrání, jako normální pole přivádí ke klíčení a zrání zrno.

Nemysli si, milý Františku, že fantazíruji. Těch skoro padesát let, ve kterých jsem se téměř výhradně zabýval „tvůrčí činností“ v tomto oboru, jsem mnohé poznal a mnohé uvedl do procesu, jehož výsledky už vidím, viděl jsem a jichž jsem se také dočkal. Ale to mluvím o mystice duchovních výšek. Tam nevstoupí noha emocionalistů. Nejmenší stín nebo závada osobnosti a už se vytvářejí jen zmetky a žádné velké činy dokonalých mystiků. A najdi mezi chluby, kteří jsou údajně zasvěcení, člověka, jehož osobnost mu podlehla. Často jsem „dokonalost“ těchto chlubilů našel jen v upevněném přesvědčení, že mystice rozumí. Výsledky pak ukazovaly, jak to s nimi bylo ve skutečnosti.

* Jana Majrichová
27.5.1974

Péče o všechno dobré mne nutila, abych se ve zvýšené míře věnoval úsilí zbavit moci síly tmelící složky bytí v samu bytost. Z tohoto úsilí jsem byl vyrušen dvojitým štouchnutím od Vás. ...

Lituji Vašeho odbočení od úsilí projít „stezkou proměny“ na cestu zápasu s „větrnými mlýny“. Ale to je vše, co k tomu všemu

mám. Chci se totiž rychle vrátit k „rušení funkce činitelů tmelících bytí“, jež jsem až dosud tak nenapadal, protože jsem chtěl být činný ve smyslu pomáhat jiným. Proto se odmlčím. ...

Splnil jsem úlohu každého, kdo je dobře zasvěcen a jenž proto věnuje všechny své síly, aby jiným pomohl. A teď už jsem tam, kde byl Rámakršna, když prohlásil, že co měl, dal všechno Vivekánandovi, a proto už je pouhým fakirem, chudákem.

ČERVEN

* Jana Majrichová

13.6.1974

Prosím, abyste nezaměňovala „vhled“ za něco jiného. Nejlepší koncentrace, jakou může člověk provádět, je vize světla za zcela zastavené duševní činnosti. To není vhléd, i když se taková koncentrace vhlédu podobá. Vhléd sám je permanentní stav ducha, vázaný na tzv. sahadžanirvikalpasamádhi, což znamená zastavení duševní činnosti bez porušení i při zevní činnosti. Musí tomu předcházet prudký duševní otřes, jenž definitivně všechnu mentální a duševní činnost mění v introvertní. Vy jste ještě značně extrovertní, což se váže na určitý druh euforie, která ovšem nemusí být – jako u Vás není – ani tak v mysli jako v těle, kdesi na úrovni životních sil. Avšak tento druh koncentrace je nesmírně nadějný. Předchází tomu těžkému otřesu, jenž činí z člověka snad už zasvěceného mystika.

Teorie mystiky se zakládá na poznání, že euforie odpovídá centrifugální tendenci tvůrčích sil přírody, což v důsledku znamená tvoření jevů i bytostí právě odkudsi z kvality hvězdných oblaků. Můžete se podržet, když Vám povím, že pokud znám mystiky „slavné“, i ti „nejsoukromější“ si pořád pletou právě ty tendence. Chtěli by stále pokračovat v rozvoji života, tj. rozvíjejí centrifugální tendence ducha svých životních sil, ačkoli teorie mystiky nezná vůbec jiné mystické cesty než rozvíjení tendence centripetální, tj. cestu „zavíjení“, cestu zániku života jako takového, neboť to je

život veskrze sansárový. Rozvojový život totiž vůbec jiným být nemůže; to se mi ujasnilo, když jsem dospěl tak daleko, že jsem mohl podrobit analýze bytí bohů, dévů a brahmů. ...

* Eugen Spiro

15.6.1974

Je Ti snad nedostupné pochopit, že skutečná pomoc může vyplynout pouze z toho, že sám budeš vidět, že tu je nepořádek, tu je možno něco zlepšit, tu je závada, již nutno odstranit atd. atd.?

Toto je však jen jeden aspekt celé věci. Druhý aspekt: co chceš dělat na světě, aby ses přiblížil duchovní a povšechné dokonalosti? Z Tvého postoje vyplývá, že Tě zajímá nebýt mimo povolání, jež už máš jen v míše, vůbec činný, leda ve věcech à la paní Sýkorová? Měl bys vítat příležitost rozšířit svůj vnitřní obzor zájmem i o jiné věci, než je dráha – ale Ty důvod toho zřejmě vůbec nechápeš. A to je to zlé. Dokonce nesmírně zlé. Vede Tě to ke zkáze ducha, jak tomu bývá u těch, kdo mají po celý život jen své zaměstnání, v Tvém případě zřejmě vykonávané s nechutí, k tomu vyžívání sklonů pohlavních se ženou a posléze debilitu.

Slyšeli jsme také, že sis představoval mystiku tak, že já budu pracovat a Ty sbírat výsledky z toho a snad za tím účelem, abys dělal laskavě gurua. To je představa hrůzná. Vypadá to, jako kdybys mě ještě osobně nepoznal a právě ke mně přicházel s nějakou ošklivou iluzí. Vypadá to, jako kdybys mě neslyšel o nauce mluvit vůbec a jako kdybys také ode mne nikdy nic nečetl.

To jsou fakta, jež nejsou pravdivá. Ale pravdivé je to, že styk se mnou, to, žeš mě slyšel mluvit a žeš také dost toho četl, se v Tobě vůbec neodrazilo, čili žeš byl duchem ve svých představách a ne ve skutečnostech, které Ti měly pomoci změnit se k svému dobru i k dobru druhých.

Tak tedy je to s Tebou zoufalé. Jsi přece jen už starý člověk a vůbec Tě nezajímá setřásat ze sebe tendenci k úpadku, nýbrž naopak

chceš se jí poddat; to právě svědčí o tom, žeš z nauky v sobě neza-chytil nic. Nebo si myslíš, že s tou dráhou jsi už toho na světě udě-lal dost? Ujišťuji Tě, že to vůbec není pravda, protože to zaměstná-ní – opakuji – máš v míše a vůbec ne v dokonalém uvědomování.

Teď tu jsem ještě já. Ve starých mystických školách se soudilo, že když čelové nejsou schopni zprůzračnit svého ducha správným počínáním, mohou toho docílit postojem ke svým guruům. Tento postoj ovšem nesmí znamenat doufání v zázračné nalití dokona-losti do nepřipravovaných mozků těch žáků, nýbrž jen to, že se tito žáci řídili příkladem svých guruů. ...

A teď něco konkrétního. Když nebudeš iniciativní v udržová-ní pořádného chodu v našem domě, když budeš čekat iniciativu pouze ode mne, nejen že mi ničím nepomůžeš, ale vyženeš mne z tohoto domu. Je už zcela jasné, že se u mne vyvinula angina pectoris; to by chtělo zbavit se zatížení i pokud se týká iniciativy, pokud Ti vůbec na mně záleží. Když mě zatížení zabije, budou tu změny. Právě pro Tvou práci s elánem, ale bez zájmu.

Mysli si a dělej, co chceš! Donucování považuji za špatné. Proto je ode mne nečekej.

* Jana Majrichová

24.6.1974

Přijměte poučku, že pánbůh nemá co mluvit do karmických věcí člověka. Když někdo mocí víry změjí svůj osud z nešťastného na šťastný, může upadnout do bludu, že mu to vyvedl sám pánbůh. Vědoucí vědí, že to bylo jeho přejití z proudů zlé karmy na dobrou změnou náplně mysli a vědomí. To znal i pán Ježíš, a proto neslezl z kříže. Karma štěstí totiž nemusí být ještě zralá, když se člověku nabízejí nové lepší poměry. Je-li karma změněná a jako taková už zcela zralá, pak může člověk jen zakopnout o funkci krále. V žád-ném případě nesmí vztáhnout ruku, když při prvním projevu takto změněné karmy se mu královský stav nabízí. Neboť když

to udělá, zlikvidují ho. Když to neudělá a jeho nová, jím samým udělaná karma dozraje, stane se králem, aniž se kdo proti němu postaví.

* Josef Stejskal
24.6.1974

Pokud se mne osobně týká, zařídil jsem se v životě tak, že ke mně mají dobrý poměr pouze ti, kdo dosud hledají. Zato ti, kdo zachraňují své sebevědomí před zmizením, k čemuž má jóga vést, a proto už při svém vývoji dělají guruy, se se mnou musí vyrovnávat pomluvami a otevřeným neuznáváním. To proto, že nejsem ochoten ani k tomu, abych se je snažil podvést předstíráním něčeho, čím nejsem. Za to, že nejsem přístupný k napalování na obě strany, nejsem pro takové guruy dobrým na žádný způsob. Prubířský kámen tedy mám a je jen škoda, že tak mnoho zdánlivě dobrých i špatných mystiků pod ním propadlo.

Za skutečné mystické výsledky nepovažuji vůbec žádné stavy à la stigmata, mystickou svatbu a dokonce ani když někdo po pěti deších pocítí, že mu to lechtá v hypotese, jak kdysi napsal „chemickotechnický odborník“ Jaroslav Hojka do Media. Za skutečné mystické výsledky považuji, když někdo dokáže „důvěrně obcovat s Bohem“ i za předpokladu, že o tom sám neví.

Není snadné převést do vědomí něco takového, jako je postupné ztotožňování s Bohem. Když to začíná, bývá ještě mysl člověka světská a pracuje ve světských pojmech a z tohoto důvodu sám neví, že třeba už k ztotožnění s Bohem dospívá nebo že právě dosahuje realizace, upevňující v něm nové mravní a duchovní hodnoty, které ve složitých poměrech světskosti a mystických snah uskutečnil alespoň částečně. Jen z toho důvodu mystické snahy vyžadují upřímnost, snad však především k sobě. Tu ovšem lidé holdující světu postrádají. Nemohou ji mít, protože v boji o smyslové slasti musí být neupřímní a to se pak rozprostře nejen na dru-

hé, nýbrž i na ně samé. Pak už jsou nedůtkliví, citliví na svou osobnost a nezbývá jim, než aby případně se snažili zamazat vlastníma rukama slunce, když jim moc svítí na jejich mravní vlastnosti.

Proto my, Vy a já a ještě jiní nepůjdeme cestou podvodníků, kteří též ve veliké míře podvádějí i sami sebe. Budeme se snažit být ve svém vědomí zcela nikým, aby nás snad toto sebevědomí nevedlo na scestí.

DOPISY OBCI TVOŘÍCÍ SE VE VÍDNI

pod vedením ing. Romana Mandyse

Bez data (1969 ?)

Slyšel jsem o Vás v Bratislavě jenom dobré věci. Dosti dobré, že mi z toho zavoněla atmosféra minulosti, kdy i u nás byli lidé, kteří mystiku dělali nejen proto, že byli drceni nepříznivými politickými a sociálními poměry nebo nezdravou ctižádostí, nýbrž i proto, že ve šťastnějším názoru na svět a život poznali, že je třeba hledat hodnoty života nadlidského. Tento druh lidí už u nás vymizel. Proč? – Nejen proto, že jsou tísněni poměry sociálními a politickými, nýbrž i proto, že po dlouhou dobu vytvářeli zlou karmu vadným jednáním, jednáním ryze světským. Jen proto se mohlo stát, že když jsem dosáhl probuzení a rozhodl se odevzdat nalezenou nauku světu, ocitli jsme se tu v poměrech, které ji až nesmyslně chtějí potlačit.

Zde ovšem už mluvím o mystických rozměrech jednání jakožto příčin vytvářejících podmínky pro dobré a zlé. Jsem nucen o nich mluvit, jestliže Vám chci v dalších řádcích říci to, co považuji za nutné. Nechci totiž zjednodušovat názor na život, jako ho zjednodušují jak theisté, tak i atheisté. Pro oba druhy lidí neexistuje žádný přenašeč karmy s výjimkou reflexů světa na naše jednání. S tím se ovšem v mystice nemůže vystačit a lidé tu musí narážet na to, proč dobrý Bůh i svého ctitele a vyznavače, mystika, trápí špatným osudem. ...

Dokud se domníváme, že můžeme být mystiky pouze proto, abychom si sami pomohli, ať už k pozemskému štěstí, nebo k zajištění si nebeského života, dotud jsme na vedlejších cestách jen

zdánlivé mystiky. Skutečností totiž je, že jednotlivec není oddělitelný od celku. Z toho důvodu úzce osobní úspěchy v mystice znamenají jen jednu z vyšších výher v aréně živých tvorů, která může pouze dočasně člověka pozvednout – posléze bude stržen svou vlastní únavou, nebo zásluhami jiných, nebo podvodným jednáním zlých. Je tedy připoután na kolo osudu, jak to můžete nalézt v tarotu, kde se stále člověk pozvedává ke štěstí nebo zapadá do zla strasti a trápení.

Praví mystikové se dovedou odpoutat od kola osudu. Vězme však, že se jim to nepodaří malostí duše, která na rozdíl od jiné světské malé duše zpívá své písně Bohu, nýbrž zasvěcením, které se děje pochopením životního procesu s jeho karmickými vztahy. ...

Nehleďte svoji spásu. Je-li každý z nás jedním článkem nekonečného počtu bytostí, pak musí založit své usilování širě než na prosté touze utéci z tísnících ho poměrů. To znamená, že člověk, který chce být mystikem, musí především usilovat o poznání. To je usilování jednoduché. Když se vyloučí oddávání se sladké pasivitě, zdánlivé „požívání“ Boha, jak se někdy tvrdí, a místo toho člověk začne pozorovat sebe jako přístroj nebo předmět, do jehož mechanismu nebo struktury by rád vnikl, když bude dbát na to, aby to nebylo pozorování pouze zdánlivé, přikryté domněnkou spáče, že bdí, pak už použil analytického soustředování, které vede k osvícení. Osvícení zase je nezakalené sobectvím pouze tehdy, když člověk rozdává svůj soucit nejen sobě, nýbrž kde komu kromě sebe. Tím se totiž staví na stanovisko druhých, odkud je vždy nestrannější pohled na věci vlastní poroby a spásy, než když se na ně díváme z hlediska svého jak materiálního, tak i mystického zisku.

Ne! Člověk není sám na světě. Proto musí neustále dbát na to, aby se viděl očima druhých a nikoli očima svýma. Pak pozná, že otroctví a vykoupení jsou stavy naprosto odlišné od představ oněch lidí, kteří jsou schopní mít pouze osobní stanovisko ke všemu. Pozná, že vykoupení je vyproštění ze zdrcujících poměrů v lidské společnosti a že toto vyproštění je pouze otázkou stavu vědomí; jinak celá bytost zůstává včleněna do všech společenských souvislostí až do okamžiku, kdy člověk dosahující spásu pochopí,

že v lidské společnosti, jejímž je členem, nemá co dělat, že v ní není pro něho nic, o co by mohl mít zájem, že on a svět dožrali k vzájemnému opuštění. ...

Vykoupení je fakt nadrozměrný. Vzniká z metodického vyproštění každé buňky těla, každého kódu žití, každého citového záchvěvu a každé stopy diferencovaného uvědomování z nepředstavitelného množství vztahů, které jsou zachovávány nepředstavitelným množstvím bytostí a životních jevů. Proto vykoupení není člověku dáno shůry. Člověk si je musí pouze vydobýt. A ušlechtilá nauka tvrdí, že si je může vydobýt pouze za předpokladu, že je nejvýš ohleduplný ke všem obklopujícím jej bytostem. Jinak se pokouší pouze vytrhnout se jako zaslepenec z toho, co nedovede ani pochopit ani jakkoli obsáhnout svým duchem. Tedy marné snažení.

Co mne se týká, pochopil jsem, že vykoupení není věcí mne samého, mé bytosti. Proto jsem se podjal pravého mystického úkolu, totiž žít tak, abych vrostl v každého opakoval cestu ke spáse, jíž jsem už prošel. Proto ta řeč na počátku dopisu. Protože já už pro sebe nejsem já, nýbrž každý a všechno, převádím každý vznět, který hýbe tělem lidstva, na úroveň spásy. A jako u sebe jsem zjišťoval, že se tělo nechtělo podrobit spáse, nýbrž požitkům, tak také vím, že já – každý – má také tyto tendence. Pouze z toho důvodu vzniká boj. Bytosti cítí, že jsou strhávány od požitků ke spáse, a zapřahají tedy do odporu všechny energie, které mají. Mám před nimi výhodu, že vím. Proto mám větší čáku na úspěch než ony. ...

Co z toho vyplývá pro Vás? – Jděte také touto cestou. Začíná se bezvýhradným cítěním v dobru. „Nechť jsou všechny bytosti šťastny” je tón žití, který nemá být ničím přehlušen. A až budete jako samozárné bytosti vyzařovat pouze dobro nebo přání dobra, pak se budete dovídat o sobě věci, které Vám jsou až dosud naprosto utajené. A tyto věci poznat znamená poznat všechno. Neboť Vy sami jste také všechno. Ale v tom okamžiku už jste na prahu zasvěcení, jako ho znám já a jako ho znají všichni, kdo překonali svět.

25.6.1970

V životní praxi téměř všichni lidé chápou svět jako strom života, který je tu pouze k tomu, aby se z něj rvalo jeho ovoce. Je to konkrétní projev demoralizace lidstva, která se v jedincích takto odráží a ve smyslu univerzálním nás chce přesvědčit, že pravá nauka už nemá na světě vůbec žádný prostor.

Mám v dobré paměti poměry, které u nás byly před druhou světovou válkou, a tak vím, že tyto poměry dosud existují i u Vás: mohou se u Vás vyskytovat lidé, kteří dokáží přestat být „česáči“ a přemění se v zahradníky, v ošetřovatele onoho stromu života. To všechno dělá politická svoboda. Nikdo Vám tam jako nám zde nevnucuje ve stálém strachu vydělávat na skromné živobytí a posledně Vás přivést k tomu určitou částku těchto peněz rychle utratit za požitky. Jinými slovy: nikdo Vás nezadupává do země, aby Vás naučil poznávat, že jen primitivní a naprosto elementární život je ten pravý život.

Tato skutečnost, jíž jsme zde vystaveni, se mi vtiská do ducha jako nástroj mučírny do těla: měl jsem pochopit, že nynější věci jsou dané na věky a že tedy se mám s naukou zahrabat do smetí na velkém smetišti našeho světa. Jenže já jsem dosáhl velkého úspěchu už dávno. Viděl jsem tedy od okamžiku k okamžiku, jak to děs prahu manévruje s lidskými mravními hodnotami do přesvědčení, že pouze chléb udělovaný pod knutou drábů je tím nejvyšším ideálem, jež smí mít moderní intelektuálně vyspělý, civilizovaný člověk. A permanentní dohled na soukromou činnost do všech podrobností mě měl přivést k přesvědčení, že všechno snažení rozšířit nauku k dobru lidí je marné.

Je tomu už dávno, co kromě tohoto zla existuje ještě zlo jiné: svět pravé nauky přinášející osvobození je doslova dušen naukami na běžném trhu nabízenými, o nichž jejich prodavači vykřikují, že jen u nich se dá koupit zázračný prostředek jak získat ono ovoce ze stromu života bez úderů, jež dává jeden druhému v boji o život hlava nehlava. A ony výkřiky kramářů obchodujících s vychvalovanou naukou získávají nové a nové kupce na dobu, než tito kupci

poznají, že nauky tohoto druhu k ničemu nevedou, neboť se jejich pomocí nedaří najít pytle plné peněz kdekoli a kdykoli. ...

Člověk musí být radostný, plný víry, rozsévat kolem sebe dobro a neustále se těšit třeba jen z drobečků dobra, které na své cestě života nachází, dokud se vnitřně nepřepodstatní tak, že jeho bytost už přestane produkovat negativní stavy, nýbrž jen stavy dobré, jež až dosud musel na sobě vynucovat vůlí. Pak teprve „bude zapsán do knihy života“ a ocitne se na počátku cesty, která se velmi brzy vine nebesy. A když tak půjde cestou vinoucí se nebesy, jeho věčné tužby po štěstí budou splněny; teprve na tomto stupni bude připraven pro zasvěcení, jež zase neznamena tovaryšství nebo mistrovství v kouzelnictví, nýbrž jen počínající se poznání v první fázi opravující jeho omyly a bludy, kdežto v další fázi rozvinutí nadsvětského poznání.

Vím tedy v souhlasu se skutečností, že existují dvě na sobě nezávislé etapy duchovního vývoje: jedna, když člověk mravním úsilím přetváří svou vlastní bytost tak, aby už neprodukovala onu hroznou a stále jej provázející nespokojenost, a druhá, kdy už člověk nemá problém s citovými stavy vyúsťujícími do nespokojenosti, nýbrž pouze problém jak odstranit nevědomost ve všech jejích aspektech. A tato nevědomost se nikdy netýká umění jak naplňovat kapsu penězi a rozmnožovat finanční depozita. Pravý opak mohou tvrdit jen šarlatáni. ...

Je pouze málo těch, kdo nechyceni v síti klamu vědí, že kouzelnictvím se k penězům nedostanou, že nauka má jiný cíl než se dostat k pokojnému ukájení duše rozežrané chtivostí. A to, tvrdím, se nevyskytuje v zemi, kde vládne „socialismus“. Ten se vždy velmi dobře stará o to, aby bylo dost nedostatků, aby už nikdy nikdo nemohl vybědnout ze zatěžující světskosti. Jenom my, kdo jsme uskutečnili už dávno, můžeme tomuto systému výchovy k elementarismu čelit. Mladší jsou obětí této výchovy, aniž to pozorují, a to i když to jsou lidé poměrně velice inteligentní. I atmosféra totiž mnoho znamená.

To však jsem chtěl pouze připomenout a nechci o tom mluvit zeširoka. Pro mne totiž mělo vždycky smysl pouze uvést nauku na

scénu, takovou nauku, která mění kvalitu produktů poznávaných v konečné fázi jako prožívání. A dokázal-li „socialismus“ udusit tento hlas o nauce, pak to je jeho jen lokální úspěch. Neboť kdybyste Vy tuto cestu proměny uznali a prošli jí, pak už to nebude Východ, nýbrž Západ, který bude mít živou nauku, tu, která je tu u nás dosud v plné síle.

SEZNAM ZKRATEK A JMEN¹

Zkratky

<i>Alenka</i>	Viz Jamnická
<i>Anka</i>	Viz Lenhartovičová
<i>Bašný</i>	Viz Bašný
<i>Bena</i>	Viz Bena
<i>Boženka</i>	Viz Fišarová
<i>dr. B.</i>	Viz Bajer
<i>dr. H.</i>	Viz Hrabussayová
<i>dr. K.</i>	Viz Kovář
<i>dr. M.</i>	Viz Majrichová
<i>dr. T.</i>	Viz Tomáš
<i>Epigon</i>	Viz Epigon
<i>Helenka</i>	Viz Hrabussayová
<i>Ilonka</i>	Viz Hrabussayová
<i>Ivan</i>	Viz Studený
<i>J., J. J., Jam., Janíčko, Jano</i>	Viz Jamnický
<i>Jiří</i>	Viz Luštinec
<i>Karel</i>	Viz Fišar
<i>Laco</i>	Viz Sekerák
<i>Ladislav</i>	Viz Šubrt
<i>Lenh.</i>	Viz Lenhartovič
<i>Lj., Lju.</i>	Viz Ljudevigová
<i>Míla</i>	Viz Kovář
<i>paní, paní Krista</i>	Viz Ledrová
<i>pí L.</i>	Viz Ledrová
<i>pí Lenh.</i>	Viz Lenhartovičová

<i>paní S., pí S.</i>	Viz Svobodová
<i>Pavel</i>	Viz Pavel
<i>paní Zuzka</i>	Viz Mikulová
<i>R.</i>	Viz Rýdl
<i>Roman</i>	Viz Mandys
<i>Rudolf</i>	Viz Rýdl
<i>S.</i>	Viz Spiro
<i>Sáša</i>	Viz Mis
<i>Sp.</i>	Viz Spiro
<i>St.</i>	Viz Studený J.
<i>Zora</i>	Viz Šubrtová

Jména

Bajer, Antonín, doc. MUDr.

Bašný, Zdeněk, MUDr.

Bena, Eduard, doc. dr.

Cafourek, křestní jméno není známo

Epigon, neznámý adresát (snad pan Ladislav Běhounek ?)

Fišar, Karel

Fišarová, Božena

Hrdličková, Jarmila

Hrabussayová, Helena, MUDr.

Jamnická, Alena

Jamnický, Ján, JUDr.

Klimpar, Josef

Kostrba, Radim

Kovář, Miloslav, JUDr.

Krajčí, Ján, prof. ing.

Ledrová, Krista

Lenhartovič, Ján, MUDr.

¹ V tomto seznamu jsou uvedena jen jména, k nimž se vztahují zkratky.

Lenhartovičová, Anna
Ljudevigová, Jindřiška
Luštinec, Jiří, doc. RNDr.
Majrichová, Jana, MUDr.
Mandys, Roman, ing.
Mandysová, Marta, PhDr.
Míčanová, křestní jméno není známo
Mikulová, Zuzana, ing.
Mis, Alexander, ing.
Musil, František
Pachmanová, křestní jméno není známo
Pavel, Pavel, ing.
Rojka, Miroslav, MUDr.
Rýdl, Rudolf
Sekerák, Ladislav
Spiro, Eugen
Stejskal, Josef
Svobodová, později Spirová
Studený, Ivan
Studený, Josef
Šmídek, Josef, dr.
Šubrt, Ladislav
Šubrtová, Zora, PhDr.
Tomáš, Eduard, JUDr.

OBSAH

Předmluva.....	7
----------------	---

1. ČÁST

O SOBĚ A SVÉ NAUCE

Místo úvodu	11
1939 – 1950.....	14
1950 – 1960.....	19
1960 – 1970.....	34
1970.....	74
1971.....	87
1972.....	91
1973.....	112
1974.....	158
Leden.....	158
Únor.....	160
Březen.....	169
Duben.....	170
Květen.....	171
Červen.....	180
Dodatek k rozhovoru o práci v říši příčin.....	185

2. ČÁST

DUCHOVNÍ UČITEL

Místo úvodu	191
1939 – 1950.....	193
1950 – 1960.....	198
1960 – 1970.....	217

1970.....	256
1971.....	265
1972.....	277
1973.....	294
1974.....	317
Leden.....	317
Únor.....	318
Březen.....	322
Duben.....	324
Květen.....	331
Červen.....	342
Dopisy obci tvořící se ve Vídni	347
Seznam zkratk a jmen.....	353